Silvestru D. Voinescu

o viață printre cărți

vol. II

editura paralela 45

SILVESTRU D. VOINESCU

O viață printre cărți

Vol. II

Volum apărut cu sprijinul Bibliotecii Județene Argeș.

Editor: **Călin Vlasie**

Tehnoredactare: **Cristina Mihart, Silviu Stancu**
Culegere computerizată: **Cornelia Pencu**
Revizie: **Cornelia Constantinescu**
Coperta: **Viorel Mihart**

Pitești – Brașov – București – Cluj-Napoca
Apărut: **2001**
Editat în România / Printed in Romania

Tiparul executat la tipografia Editurii *PARALELA 45*

© Copyright **Editura *Paralela 45***

Pitești 0300, str. Frații Goleşti 128-130; tel/fax: 048-63.14.39; 048-63.14.92; 048-21.45.33; e-mail: ep45@pitesti.ro
Brașov 2200, str. Paul Richter 7, tel/fax: 068-14.04.15; e-mail: ep45@deltanet.ro
București sector 4, b-dul. Dimitrie Cantemir, nr. 20, bl. 8, sc. A, et. 3, ap. 16; tel. 094 / 379890
Cluj-Napoca 3400, str. Moților 83, tel/fax: 064-19.62.54; e-mail: ep45@mail.dntcj.ro

www.stormloader.com/paralela45

ISBN 973-593-320-9

SILVESTRU D. VOINESCU

O viață printre cărți

Vol. II

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
15T
ARGEȘ

editura paralela 45

0
184

466 623

Memoriei părinților mei Elena și Dumitru Voinescu,
de la care am moștenit credința în Dumnezeu,
dragostea de țară și respectul pentru muncă.

PREFAȚĂ

Acest al doilea volum din „O viață printre cărți" ar fi trebuit să apară o dată cu primul și i-ar fi stat bine unui tom de 450 de pagini. Astăzi, însă, tipărirea unei cărți a ajuns atât de scumpă încât am fost nevoit să împart în două materialul pregătit pentru tipar.

Volumul de față aduce câteva articole noi apărute după 1997, precum și o parte din scrisorile pe care le-am primit de la o serie de personalități din județ sau din afară, cu care am colaborat de-a lungul anilor.

Cartea aceasta apare în anul 2000 când îndelungata mea carieră de bibliotecar se apropie de sfârșit. Ultimele îndatoriri pe care le mai am sunt acelea de a supraveghea terminarea noii construcții și de a organiza, împreună cu mai tinerii mei colegi, biblioteca în noul palat al ei, pentru ca, din primul an al mileniului trei, iubitorii de carte din Pitești să se bucure de spațiile generoase ce le vor sta la dispoziție.

Viața mea printre cărți nu este o expresie gratuită. Au trecut 45 de ani de când lucrez numai în bibliotecă, în ciuda faptului că am absolvit facultatea de drept. Cărțile mi-au fost prieteni devotați și din această prietenie au ieșit cel puțin două realizări notabile. Prima realizare, o bibliotecă importantă prin valoarea fondurilor sale și prin activitatea tot mai valoroasă de la an la an (înscriem anual aproape 20000 de cititori și împrumutăm peste 500000 unități de bibliotecă).

A doua: am publicat 12 cărți și câteva sute de articole. Am cercetat cu predilecție istoria culturii din zona Argeș – Muscel, aducând în prim plan oameni și fapte care, de cele mai multe ori, se înscriu în spiritualitatea românească.

În câteva articole m-am ocupat de „aventura" noii construcții, articole care vor sta, în mod sigur, la baza unor capitole din viitoarea monografie a acestei instituții, pe care va trebui s-o scrie odată cineva.

În ce mă privește, mi-aș fi dorit să realizez mai mult, dar, ca să nu mânii pe Dumnezeu, trebuie să mă mulțumesc și cu atât.

Rămân destule de făcut de către cei ce vor sluji în viitor biblioteca piteșteană.

Silvestru D. Voinescu

I. CĂRȚI VECHI, CĂRȚI NOI... CĂRȚI

ACADEMICIENI ROMÂNI CU AUTOGRAFE PE CĂRȚI DIN COLECȚIILE BIBLIOTECII JUDEȚENE ARGEȘ, PÂNĂ ÎN ANII CELUI DE AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

Între cele peste 1500 de cărți cu autografe pe care le avem în bibliotecă și pe care le conservăm în secția de patrimoniu, alături de exemplarele din bibliografia românească veche și de alte valori de bibliofilie, se găsesc și circa 200 de lucrări care poartă autografele unor academicieni români de ieri și de astăzi. Fără îndoială, din colecția noastră de autografe, acestea ne sunt cele mai scumpe și îmi propun să semnalez în rândurile care urmează o bună parte din ele, aducând în felul acesta un modest omagiu Academiei Române – în general – și Bibliotecii sale, în special, în această zi aniversară – **la 130 de ani de existență** (1867-1997).

Voi începe, așa cum se cuvine, dar cum mă obligă și situația de fapt, cu cele două autografe ale lui Ion Heliade-Rădulescu – primul președinte al Academiei Române, între anii 1867 și 1869. Primul autograf se află pe volumul „Souvenirs et impressions d'un proscrit", apărut la Paris în 1850, și pe care Heliade l-a dat unui necunoscut nouă, împreună cu „Omagiile autorului". Al doilea autograf se află pe spatele paginii de titlu de la „Satirele și Fabulele lui...", volum apărut la Craiova, în Tipografia lui Ralian Samitca, la 1883.

Următoarele autografe pe care le semnalăm, în număr de 12, aparțin lui Mihail Kogălniceanu, și el președinte al Academiei Române, între anii 1887 și 1890. Acestea sunt, în ordinea apariției, pe „Letopisețele Țării Moldovei", apărut în anii 1845, vol. 2, în 1846, vol. 3 și în 1852, vol.1. Toate cele trei volume au apărut cu litere de tranziție la Iași și din volumul 3 aflăm că s-au tipărit la „Kantora Foiei Sătești". Îi avem, de asemenea, semnăturile pe mai multe tomuri din „Cronicile României sau Letopisețele Moldaviei și Valahiei", apărute la București, în 1872.

George Sion îi dă drept „Suvenire" „Poesiile" sale unui „N. Opranu", apărute la 1857, cu litere de tranziție, în imprimeria lui Iosif Romanov din București.

Apărută în „Anul Unirii" la București în Imprimeria Națională a lui Iosif Romanov, „Mica Chirurgie" aflată la noi poartă semnătura autorului său „Dr.

Polizu", împreună cu inițialele „G.A.P." aplicate cu o delicată parafă, probabil chiar inelară (tot cu scriere de tranziție).

Rămânând tot pe teritoriul secolului al XIX-lea, voi semnala câteva autografe aflate pe cărți care au aparținut bibliotecii lui Gh. Ionescu-Gion, membru corespondent al Academiei Române, piteștean de origine, autorul monumentalei „Istoria Bucureștilor" apărută în 1899. Printre cărțile lui (avem tot ce a scos în volum) se află și un exemplar din „Ludovic XIV și Constantin Brâncoveanu", apărut în anul 1884 în Tipografia Academiei Române (Laboratorii români). Un astfel de exemplar a fost dat de Gion la legat și i s-a introdus după fiecare filă tipărită o filă albă, în vederea pregătirii unei a doua ediții. Pe multe din filele albe ale volumului amintit, Ionescu-Gion a făcut o serie de consemnări cu scrisul său foarte mărunt și ordonat. (A doua ediție a cărții n-a mai apărut, fiindcă autorul primei ediții se va stinge din viață în 1904, la numai 47 de ani).

Printre cărțile primite de Gion de la diverși autori, semnalăm autografele unor academicieni ca: V.A. Urechia, Ioan Kalinderu, fost președinte al Academiei între anii 1904 și 1907, care îi dădea lui Gion una dintre cărțile sale cu „...Omagii...", Ioan Nenițescu, George Bengescu – cunoscutul bibliograf și diplomat care a primit toate gradele „Legiunii de Onoare" din partea statului francez – I.G. Sbierea (pe două volume), Ilie Bărbulescu și, în sfârșit, în anul 1900, autograful lui Pericle Papahagi pe volumul „Românii din Meglenia, *„...în semn de profundă stimă*".

Terminând cu Gion, ne vom întoarce în 1892, când Alexandru Vlahuță își punea semnătura pe „A doua ediție de Poesii" apărută la Socec.

Din 1901 semnalăm autograful lui V.A. Urechia pe volumul de „Legende" subintitulat „Cum era odinioară", apărut într-o splendidă ediție la „Institutul Grafic Minerva".

Până în anii primului război mondial avem un număr de șapte autografe, două ale lui Alexandru Lapedatu, președintele Academiei Române între anii 1935 și 1938, pe volumele „Vlad-Vodă Călugărul" – 1903, și „Cetatea Sucevei" – 1914 și cinci ale lui Simion Mehedinți pe volumele „Obiectul și definițiunea geografiei" – 1901, „Introducere în studiul geografiei" – 1904, „Către noua generație" – 1912, „Ofensiva națională" – semnată „Soveja" – 1913 și „Poporul" – 1913.

Toate aceste autografe sunt adresate lui Victor Verzea, cel care a fost directorul general al poștelor și primul primar al capitalei sub ocupația germană și despre care s-a știut până nu de mult că a fost un mare trădător. Cercetări recente au dovedit că Verzea a stat închis la Văcărești și a făcut câțiva ani de ocnă nevinovat.

Pe volumul „Regiunea inundabilă a Dunării", apărut în 1920 la Carol Göbl, Grigore Antipa îi dă un autograf lui Litarczec, *„...în semn de stimă și considerațiune*".

„Cursul de procedură penală română" – 1913, pe care îl avem noi, al cunoscutului universitar Ion Tanoviceanu, are pe lângă semnătura autorului și pe cea a fostului prim-ministru Armand Călinescu, piteștean de origine, a cărui bibliotecă se află azi în colecțiile noastre. (Armand Călinescu nu a fost membru al Academiei.)

În anul 1917, pe un volum apărut la Paris, Victor Eftimiu scria: *„A mon éminent confrère Marcu Beza...*". Mai avem încă trei autografe Eftimiu. Pe volumul „Vorbe, vorbe, vorbe", îi scrie lui Ion Anestin *„...din inimă recunoscător pentru al său căpitan de oaste, rupt din Rabelais sau din Voltaire*", în mai 1934. Celelalte autografe sunt pe volumele „Cântecul milei" și respectiv „Fum de fantome".

De la Eugen Lovinescu avem două autografe, unul pe volumul „Mite", pe care îl dă *„Revistei Convorbirilor literare...*", și celălalt pe monografia „Grigore Alexandrescu", pe care îl dăruiește *„Domnului Constantin Șăineanu, cu multă simpatie...*".

De la academicianul Nicolae Bănescu avem trei autografe, dintre care semnalăm pe cel de pe volumul „Academia grecească din București și Școala Gheorghe Lazăr", pe care îl oferă *„colegului V. Grecu, cu deosebită afecțiune și prețuire*" (V. Grecu și el academician).

Pe volumul „Din două lumi", apărut în 1920, Ioan Slavici scria: *„D-lui Victor Verzea, în amintirea neuitatelor zile plăcute pe care în zile grele le-am petrecut împreună*". (Slavici se referă la zilele în care a stat cu Verzea la Văcărești.)

În perioada interbelică, numărul autografelor din această distinsă categorie este cu mult mai mare. Mă voi rezuma la a enumera doar numele „nemuritorilor" care ne înnobilează colecțiile în acest mod: Alexandru Philippide, I.Al. Brătescu-Voinești, Gheorghe Brătianu, din nou Grigore Antipa, cu un volum pe care îl oferă *„Colegului Gen. R. Rosetti, cu deosebită afecțiune*", Mihail Dragomirescu, P.Gh. Gore, Costin D. Nenițescu, din nou E. Lovinescu cu un volum pe care îl oferă lui Petru Rășcanu, Paul Negulescu, Ion Popescu-Voinești, Emanoil Bucuță, Camil Petrescu, Artur Gorovei, George Oprescu cu mai multe volume dintre care unul oferit *„Societății scriitorilor Români, cu omagii*", Vintilă Mihăilescu, Gh. Adamescu, Alexandru Dima, Vintilă Dongoroz, Ioan Lupaș, Ion Pillat pe mai multe volume și împreună cu Ștefan Popescu semnând volumul de bibliofilie „Florica", realizat la Cultura Națională, Alexandru Marcu, Liviu Rebreanu, Dan Simonescu. Mihail Sadoveanu scria pe una din cărțile sale *„Lui I. Simionescu, cu veche și bună prietenie, 21.III.1940, București*". (Ion

Simionescu, din colecţia căruia ne-a parvenit volumul, a fost şi el preşedinte al Academiei, între anii 1941 şi 1944).

Până în anii celui de-al doilea război mondial, mai avem autografele unor academicieni ca: Andrei Rădulescu, care va fi preşedintele Academiei între anii 1946 şi 1948, Generalului Radu Rosetti, pe două volume, Sanda Tzigara-Samurcaş şi ale altora care, din motive omeneşti, au scăpat cercetării mele.

Pentru perioada de care m-am ocupat până acum, l-am lăsat cu bună ştiinţă la urmă pe academicianul Constantin C. Giurescu. Unul din volumele sale este dedicat lui C. Rădulescu-Motru – preşedintele Academiei între anii 1938 şi 1941 – cu *„...omagii de înalt respect"* şi un altul, profesorului câmpulungean dr. Ion Hurdubeţiu, cel care în anii noştri a scris „Istoria Suediei".

Voi încheia aceste rânduri tot cu un volum al academicianului C.C. Giurescu, dar care depăşeşte cu câţiva ani perioada enunţată în titlul lucrării. Este vorba de „Istoria Românilor", vol. III, partea a doua, apărută la Fundaţia Regală pentru Literatură şi Artă din Bucureşti, în anul 1946. Pe foaia de gardă a lucrării, autorul a scris la 31.I.1947: *„Exemplar adnotat pentru ediţia a doua"*.

Trebuie să fac precizarea că nu este vorba de adnotări marginale, pentru că volumul a fost legat cu cotor de piele, care poartă iniţialele „C.C.G." în partea de jos, ocazie cu care, între două file tipărite, a fost introdusă una albă, aşa cum am văzut că făcuse şi Ionescu-Gion. Volumul are o cantitate mare de adnotări, oricum peste 1000 de rânduri, cu scrisul mărunt şi ordonat al marelui istoric. Cum a ajuns în biblioteca noastră? Pur şi simplu prin şansa colecţionarului: l-am cumpărat în anul 1994 dintr-un anticariat bucureştean.

În cele câteva pagini am semnalat o parte din valorile de bibliofilie care înnobilează colecţiile bibliotecii piteştene.

Referat ţinut la Biblioteca Academiei Române în anul 1997, cu prilejul sărbătoririi a 130 de ani de existenţă a acestei distinse instituţii.

CATALOGUL COLECŢIEI DE INCUNABULE DIN BIBLIOTECA NAŢIONALĂ A ROMÂNIEI

În a doua jumătate a anului 1996 a intrat în Biblioteca Judeţeană Argeş „Catalogul incunabulelor" din Biblioteca Naţională a României, întocmit de doamna Elena-Maria Schatz, cunoscută specialistă în domeniul cărţii vechi (266 pag., Tipografia B.N.R.).

„Incunabulele" – cuvânt de origine latină – este atribuit în evul mediu european cărţilor apărute la începuturile tiparului, între anul 1445, când neamţul Gutenberg din Mainz tipăreşte cu litere mobile prima carte, şi anul 1500 inclusiv. În acest ultim an, tiparul se perfecţionase şi se răspândise în mai multe ţări din Europa. Prima carte care are multe dintre caracteristicile moderne este „Biblia" aceluiaşi Gutenberg, cu două coloane pe pagină, de câte 42 de rânduri. De aceea i se spune „Biblia cu 42 de rânduri". Aceasta a ieşit de sub tipar în jurul anului 1455, într-un tiraj de aproximativ 200 de exemplare, din care se mai păstrează doar câteva zeci.

În ţara noastră nu s-au tipărit incunabule, dar ne putem mândri cu o primă tipăritură, „Liturghierul" lui Macarie, în anul 1508. Şi ne mai putem mândri şi cu faptul că se cunosc numele mai multor tipografi transilvani care au practicat această meserie încă de când tiparul se afla în „scutece", nume consemnate pe incunabulele la tipărirea cărora au lucrat.

Catalogul colecţiei de incunabule al Bibliotecii Naţionale recent apărut este o lucrare realizată cu un înalt profesionalism, autoarea lui fiind o cunoscătoare de profunzime a acestui important capitol al culturii europene. Pe această linie se înscriu şi studiile publicate înaintea apariţiei acestui catalog. Dintre acestea merită a fi semnalat, pentru valoarea şi întinderea sa, studiul privind „Ediţiile din secolul al XV-lea ale operelor lui Giovanni Boccaccio" (în vol. „Centenarul Bibliotecii V.A. Urechia", Galaţi – 1991). De aici aflăm că până la 1500, lui Boccaccio i s-au tipărit 17 titluri din lucrările sale, în 74 de ediţii – informaţie senzaţională privind întinsa circulaţie a operelor lui Boccaccio în epocă. (Una din cele şapte ediţii ale lucrării lui Boccaccio, „Genealogiae deorum", se află în colecţiile B.N.R. şi este descrisă în catalog la poziţia 32).

Aşa cum le ilustrează catalogul de care ne ocupăm, B.N.R. are în colecţiile sale 141 de incunabule, la care se mai adaugă fotocopiile sau facsimilele altor 19.

Fiecare incunabul are într-o primă parte descrierea *stricto sensu*, iar în partea a doua o serie de relaţii utile cum sunt: numerele poziţiilor pe care le ocupă în principalele cataloage europene de incunabule, relaţii sumare despre autor şi despre editor, particularităţile pe care le prezintă volumul respectiv,

starea lui fizică şi calitatea legăturii, însemnele de proprietate, colecţia sau colecţiile cărora a aparţinut şi, în sfârşit, proveniența. În privința provenienței, cele mai multe incunabule au intrat în colecţia B.N.R. între anii 1956 şi 1994, prin anticariat (67 volume), iar între 1957 şi 1964, prin Fondul de Stat al Cărţii (38 volume).

La pagina trei, volumul are o dedicaţie care o onorează pe autoare, cu următorul conţinut: *„Dedic acest catalog memoriei marelui colecţionar şi bibliolog român Constantin Caradja"*. (Cel căruia i se face dedicaţia a lucrat între 1920 şi 1944 în diplomaţie, timp în care nu numai că a fost un colecţionar pasionat, dar a făcut şi cercetări unanim apreciate în domeniul cărţii rare în general şi al incunabulelor, în special. S-a stins din viaţă în anul 1950, în vârstă de 61 de ani, după ce în 1946 fusese ales membru de onoare al Academiei Române. Vezi E.M. Schatz, în Revista Bibliotecii Naţionale, An. 1, nr. 1, 1995).

Volumul începe cu un „cuvânt înainte", semnat de Gheorghe-Iosif Bercan – director general al B.N.R. până la începutul lui 1997 când, în mod regretabil, a fost schimbat – cuvânt din care spicuim: Catalogul de incunabule *„... a fost realizat de o autoritate în materie, Elena-Maria Schatz, şi este rodul unei munci îndelungate, sistematice şi laborioase"*. Apoi, autoarea face un „Scurt istoric al colecţiei de incunabule a Bibliotecii Naţionale a României", urmat de o „Notă asupra ediţiei". După o bibliografie care trimite la peste 50 de lucrări, de la pag. 39 până la pag. 150, se fac descrierile incunabulelor. În următoarele 71 de pagini, volumul este echipat cu o serie de „Indexuri" care îi măresc în mod autoritar valoarea. Dintre acestea semnalăm: „Indexul alfabetic general", „Indexul locurilor de tipărire şi al tipografiilor", „Indexul cronologic 2", „Indexul posesorilor". Volumul se încheie cu 27 de ilustraţii alb-negru.

„Incunabulele, aceste veritabile doamne, în vârstă de peste o jumătate de mileniu...", cum le numeşte Elena-Maria Schatz într-o altă lucrare a sa, înnobilează fondul general de carte al bibliotecilor din România.

Catalogul este o realizare ştiinţifică lăudabilă, pentru care autoarea lui, doamna Elena-Maria Schatz, merită toată considerația.

Ca un „Post-scriptum", mai am de adăugat câteva fraze:

- În catalogul primei expoziţii de carte a bibliotecii „Ion I.C. Brătianu" din Bucureşti, februarie 1932, prefaţat de George Fotino, directorul acesteia, primele două cărţi sunt incunabule: „Schedel Hartmann – Liber Chronicarum...", Nűrnberg, 1493, A. Koberger, şi „Baptista Johannes de S. Blasio – Varii Tractatus juridici", Venetiis, 1481, Erhard Ratdolt. Aceste două incunabule nu se află azi în colecţia Bibliotecii Naţionale. Ce drumuri or fi luat ?

- Aşa cum se ştie, unul din marii colecţionari de carte veche străină din Bucureşti a fost prof. dr. ing. Dimitrie Leonida, întemeietorul Muzeului tehnicii. Biblioteca Judeţeană Argeş are în colecţiile sale 10 „Elzeviruri" care aparţinuseră bibliotecii lui Dimitrie Leonida, cumpărate dintr-un anticariat bucureştean. Să nu fi avut marele cărturar şi bibliofil nici un incunabul în biblioteca sa?
- În sfârşit, semnatarul acestor rânduri, bibliotecar de peste 40 de ani, a avut şansa să facă un stagiu de 12 zile împreună cu doamna Elena-Maria Schatz în anul 1980 la secţia de carte rară a celebrei Deutsche Bucherei din Leipzig – cea mai mare bibliotecă de carte germană din lume. În afara altor momente de neuitat, vizitând într-una din zile biblioteca Universităţii Tehnice din Leipzig, am ţinut în mână şi am deschis cu emoţie celebra „Biblia" lui Gutenberg cu 42 de rânduri pe pagină, tipărită în anii 1450-1455.

ALTARELE EROILOR NEAMULUI

de dr. Florian Tucă şi dr. Cristache Gheorghe

Editura „Europa Nova" din Bucureşti a scos în anul 1995 volumul de peste 300 de pagini (în afara ilustraţiilor) „Altarele eroilor neamului" – Momente şi însemne memoriale în aria de trăire românească. Mic dicţionar. Operă a doi istorici, militari de carieră, cunoscuţi cititorilor noştri prin cărţile scoase în ultimii 25 de ani.

Florian Tucă are meritul de a fi creat în cultura românească o literatură a monumentelor eroilor neamului nostru. De data aceasta, împreună cu prietenul său Cristache Gheorghe, a fişat şi ordonat sub forma unui dicţionar toate monumentele istorice de pe pământul românesc ridicate în semn de cinstire în memoria unor bătălii sau a unor eroi care şi-au jertfit viaţa pentru păstrarea fiinţei noastre naţionale.

Din capul locului trebuie să semnalăm că acest volum are girul a două mari personalităţi ale culturii şi istoriei noastre, în persoana lui Iosif Constantin Drăgan, care semnează „Cuvântul editorului", şi respectiv a academicianului Ştefan Pascu, cel care semnează o elogioasă „Prefaţă".

Conţinutul cărţii, aranjat în ordinea alfabetică a localităţilor, de la Abrud până la Zimnicea – după ce s-a ocupat întâi de Bucureşti – se prezintă ca un instrument deosebit de util, pentru cunoaşterea acestor monumente, „altarele eroilor neamului", cum le-au numit autorii, multe din ele având şi valoarea unor monumente de artă cu totul deosebite.

Pentru noi, argeşenii, acest volum are semnificaţii multiple. În primul rând, autorii sunt fiii acestei părţi de ţară. Florian Tucă este din domneasca Curte de Argeş, iar Cristache Gheorghe este din Mihăeştii Muscelului, din apropierea celuilalt oraş domnesc, Câmpulungul. În al doilea rând, în paginile dicţionarului vom găsi aproape 30 de monumente şi însemne presărate pe întreg teritoriul judeţului Argeş sub forma sa de astăzi. (Trebuie să consemnez aici că judeţul nostru are cu mult mai multe monumente închinate eroilor şi însemne de mare valoare istorică).

Fără îndoială, autorii vor ţine cont de observaţia mea, cu atât mai mult cu cât academicianul Ştefan Pascu recomandă o a doua ediţie, care să fie un „Mare dicţionar" al acestor monumente).

În sfârşit, vrând parcă să facă încă o dată dovada potenţialului artistic cu care Argeşul s-a înscris în patrimoniul naţional, vom găsi numele unor artişti ai noştri pe o mulţime de monumente din ţară. Dintre sculptorii argeşeni care au realizat peste 20 de monumente, cele mai multe din bronz, vom semnala doar câţiva de primă mărime, cum au fost: Dimitrie Demetrescu-Mirea

(fratele pictorului G. D. Mirea), Dimitrie Măţăoanu, Constantin Baraschi şi Gheorghe Iliescu-Călineşti.

În afara interesului pe care îl prezintă dicţionarul, lectura foarte agreabilă îi oferă cititorului o retrospectivă a istoriei poporului nostru, în aşa fel încât fiecare pagină te îndeamnă să o parcurgi şi pe următoarea.

NOTĂ

La pagina 47 s-a strecurat o greşeală. Sabina a fost sora mai mare a lui Ionel Brătianu. Soţia sa, cea care i-a comandat lui Mestrovici statuia făcută în 1937, a fost Eliza, născută prinţesă Ştirbey – sora prinţului Barbu Ştirbey.

EPISCOPIA ARGEŞULUI, O CARTE DE RESTITUIRE ISTORICĂ

de pr. conf. dr. Dănuţ Manu

Pe la începutul lunii februarie, am găsit în librăria „Nicolae Bălcescu" din Piteşti lucrarea părintelui Dănuţ Manu „Episcopia Argeşului", apărută în 1996 la Editura „Diogene". M-am grăbit s-o cumpăr, pentru că era singurul exemplar, şi în următoarele zile am şi citit-o.

De când am văzut această carte mă tot apasă amintirea unui manuscris cu acelaşi subiect, realizat prin anii 1924-1925, în timpul arhipăstoriei episcopului de Argeş Nichita Dima, de către cunoscuţii folclorişti C. Rădulescu-Codin şi Dumitru Udrescu. După moartea lui Codin, manuscrisul a rămas la Dumitru Udrescu, la care l-am văzut eu prin 1975. În anul 1981 Udrescu a murit la azilul de bătrâni. Ce s-o fi întâmplat cu manuscrisul numai Dumnezeu ştie.

Revenind la cartea părintelui conf. dr. Dănuţ Manu, trebuie să mărturisesc că am citit-o cu mare plăcere şi m-am bucurat mult, aşa cum mă bucur întotdeauna când citesc o carte bine scrisă.

Abordând un subiect deosebit de generos, autorul s-a menţinut pe tot parcursul cărţii în limitele de interes ale acesteia.

Capitolul 1, „Începuturile Mitropoliei Ungrovlahiei", trebuia neapărat să existe în carte, pentru că evenimentul istoric de la 1793 apare ca o necesitate, aici, unde păstoriseră primii demnitari cunoscuţi până azi ai Bisericii Ortodoxe Româneşti. Argumentele pe care părintele Manu le aduce în sprijinul ideii că Mitropolia Ungrovlahiei trebuie să fie dinainte de 1359 sunt solide şi foarte bine tratate. Pornind de la premise oarecum asemănătoare, la aceeaşi concluzie ajunge şi cunoscutul istoric al bisericii noastre, părintele profesor dr. Mircea Păcurariu.

O dată cu capitolul 2, „Episcopia Argeşului", lectura devine de-a dreptul pasionantă. Primii trei episcopi pe care i-a avut Argeşul sunt strălucit trataţi: Iosif de Sevasta, Ilarion Ghiorghiadis, cu cele două arhipăstorii ale sale, şi Grigorie Râmniceanul, toţi trei acoperind o jumătate de secol.

Începând cu Samuil Tărtăşescu, chiriarhii Argeşului devin din ce în ce mai cunoscuţi, pe măsură ce se apropie de anul 1949, când Episcopia Argeşului dispare.

Scrisul părintelui Dănuţ Manu e fluent, îmbiindu-te la lectură. Este interesant, trăsătură alimentată de cercetarea profundă a izvoarelor care îi dau posibilitatea autorului să aibă permanent argumente la îndemână. Pe lângă alte calităţi, părintele Dănuţ Manu o are cu prisosinţă pe aceea de portretist.

Toate portretele episcopilor, sau fiecăruia în parte, se fac remarcate, în afara primilor trei care sunt de excepţie.

Am constatat şi două minusuri pe care le are cartea şi pe care nu-mi pot permite să nu le semnalez. Păcat că o asemenea carte nu are o bibliografie. Ar fi putut rămâne în literatura noastră de specialitate ca bibliografia subiectului respectiv. Mi-aş îngădui să spun că părintele Dănuţ Manu este primul dintre cei chemaţi să întocmească o astfel de bibliografie.

În sfârşit, am constatat nenumărate greşeli de corectură. Acest fapt ne îndeamnă să credem că Editura Diogene nu a găsit încă omul care să caute greşelile cu... lumânarea.

Personal, situez volumul „Episcopia Argeşului", al părintelui conf. dr. Dănuţ Manu, printre primele trei cărţi ale Argeşului apărute în 1996.

Preasfinţitul Calinic, Episcopul Argeşului şi Muscelului, a anticipat succesul cărţii în „Argumentul" pe care îl semnează şi în care spune că „*Osteneala*...(autorului) *este de toată lauda*...".

DOUĂ CĂRŢI DEDICATE REVOLUŢIEI ROMÂNE DE LA 1848, DE DR. FLORIAN TUCĂ ŞI PROF. NICOLAE IONESCU

Pe data de 11 iunie 1998 s-au împlinit 150 de ani de la izbucnirea Revoluţiei de la 1848 din Ţara Românească. Încă de la începutul anului, biblioteca noastră şi-a propus să organizeze cu acest prilej o manifestare amplă.

La ora 13^{00}, pe lângă obişnuiţii manifestărilor noastre se aflau în sală peste 100 de bibliotecari din reţeaua bibliotecilor publice argeşene. (Aceştia erau veniţi de dimineaţă la întâlnirea noastră trimestrială.)

Invitaţi de onoare au fost: dr. în istorie Florian Tucă, laureat al Academiei Române, şi prof. de istorie Nicolae Ionescu, deputat de Argeş în Parlamentul României. Cei doi istorici au scos, în vederea cinstirii acestui eveniment, două lucrări: „O flacără străbate veacurile. Revoluţia Română de la 1848-1849", volum de 400 pagini, şi o „cărticică" – aşa cum i-au zis autorii, de numai 70 de pagini, format mic, intitulată „Poezii şi cântece paşoptiste". Ambele cărţi, deosebit de preţioase prin conţinutul lor, au apărut în condiţii lăudabile la Editura „Sylvi" din Bucureşti.

Manifestarea a fost nu numai o lansare argeşeană a celor două cărţi, ci şi o fructuoasă întâlnire între autori, argeşeni de origine, şi publicul avizat care a umplut sala până la refuz.

Primul volum, unic în felul lui dintre câte s-au scris până acum despre Revoluţia de la 1848, aduce o foarte mare cantitate de informaţii mai puţin cunoscute. O simplă trecere în revistă a conţinutului său ne va convinge asupra acestui fapt.

După cuvântul înainte al autorilor, vom găsi în capitolul I principalele programe revoluţionare care au aparţinut fiecăreia dintre cele trei provincii româneşti. În capitolul II se vorbeşte despre locurile istorice, subîmpărţite în „adunări, întruniri, manifestaţii", „sedii şi puncte de conducere revoluţionare", „ateliere pentru producerea de armament" şi „locuri şi zone unde s-au desfăşurat lupte". Primele 165 de pagini au o încărcătură nebănuită de informaţie istorică de cea mai autentică valoare. Capitolul III, intitulat „Oameni şi monumente", oferă, pe parcursul a 130 de pagini, o lectură pasionantă care te poartă pe itinerare nebănuite, de-a lungul şi de-a latul pământului românesc. În capitolul IV sunt semnalate muzeele şi casele memoriale, care prin tematica lor au legătură cu activitatea revoluţionară de la 1848-1849 şi, în sfârşit, „Anexele", care pe întinderea a peste 35 de pagini aduc informaţii dintre cele mai interesante, cum ar fi: „Listă cuprinzând numele comisarilor de propagandă din Ţara Românească, repartizaţi pe

judeţe" (Anexa 8) sau „Listă cu prefecţii, viceprefecţii, tribunii, vicetribunii, centurionii şi decurionii din oastea populară din Transilvania condusă de Avram Iancu" (Anexa 12).

După o bibliografie „selectivă" care conţine totuşi 94 de titluri, volumul este echipat cu o bogată iconografie şi patru hărţi pe cât de ilustrative, pe atât de utile.

Lucrarea în ansamblul ei este un inventar adnotat de documente, oameni, locuri şi monumente, care ne fac azi, după 150 de ani, să înţelegem şi mai bine cât de amplă a fost Revoluţia română de la 1848, cât consum de energie a solicitat, câtă cheltuială spirituală şi materială a costat poporul român.

Cartea celor doi istorici, Florian Tucă şi Nicolae Ionescu, ne face să înţelegem şi mai bine care a fost rolul Revoluţiei de la 1848 în realizarea Unirii Ţărilor Române, în formarea României moderne.

Cea de-a doua carte, „Poezii şi cântece paşoptiste", 29 la număr, adunate şi publicate într-un singur volumaş de aceiaşi autori, conţine în general versuri pe care le-am întâlnit de zeci şi sute de ori prin manualele şcolare vechi sau prin reviste ori lucrări cu versuri ale diferiţilor autori. Timp de 40 de ani, în timpul regimului totalitar, aceste versuri n-au mai circulat, iar după 1990 au fost foarte greu de găsit, pentru că mulţi dintre cei interesaţi nu cunoşteau niciodată şi titlul şi autorul. Bunăoară, mulţi dintre aceştia căutau „Deşteaptă-te, române!" al lui Andrei Mureşanu şi nu-l puteau găsi pentru că poezia se intitulează „Un răsunet". Ion Catina a scris „Marşul anului 1848", dar şi l-a intitulat „Pentru patria română"; în sfârşit, unele versuri sunt şi astăzi anonime sau semnate „Un filoromân". Câteva dintre poeziile din volumaş sunt semnate de C.D. Aricescu – câmpulungeanul nostru, care, deşi foarte tânăr, şi-a pus talentul şi întreaga sa energie în slujba revoluţiei.

O particularitate demnă de semnalat a acestei cărţi este aceea că are un „Cuvânt către cititori", semnat de P.S. Calinic Argeşanu, Episcop al Argeşului şi Muscelului. Voi cita din acest „Cuvânt..." frazele de început şi de sfârşit: *„Apariţia volumului de faţă, treabă care s-a născut dintr-o iniţiativă demnă de toată lauda, reprezintă un eveniment cultural şi editorial binevenit şi de mult aşteptat de către cititorii noştri de toate vârstele şi profesiile...*

Nu găsesc cuvinte mai potrivite, dar şi mai însufleţitoare cu care să-mi închei acest succint ***cuvânt către cititori,*** *decât să citez aici refrenul unui cântec ce ne încălzeşte mereu şi mereu inimile şi care, în zilele noastre, este parcă mai actual decât oricând: „****Doamne, ocroteşte-i pe români!****"*.

Inspirate cuvinte, care au, în fruntea acestei cărţi, valoare de BINECUVÂNTARE.

Revenind la cei doi autori şi la manifestarea din 11 iunie de la biblioteca noastră, putem aprecia că a fost o reuşită deplină. S-au dat zeci de autografe care au răsplătit şi în felul acesta pe autorii celor două valoroase lucrări.

*

Ca unul care am citit pe nerăsuflate volumul „O flacără străbate veacurile...", am sesizat şi câteva inadvertenţe, pe care, din respect pentru autori dar şi pentru cititorii acestor rânduri, le voi semnala. La pagina 215, vorbind despre Nicolae Golescu, se spune că s-a născut *„în anul 1810 şi a fost primul băiat al boierului Dinicu Golescu..."*. La pagina 217 se restabileşte adevărul, arătând că Ştefan Golescu (ajuns colonel n.n.) s-a născut în 1809, dar se greşeşte iar spunând că *„A fost primul descendent al familiei lui Dinicu Golescu"*. Se ştie că primul dintre copiii lui Dinicu Golescu a fost Ana, căsătorită Racoviţă, soacra doctorului Carol Davila şi mama, printre alţi copii, a lui Constantin Racoviţă, revoluţionar şi el la 1848-1849. Aşa încât, copiii lui Dinicu Golescu au fost: Ana, Ştefan, Nicolae, Radu – născut la 1814 – şi Alexandru Albu.

Colonelul Radu Golescu, menţionat la pagina 216, cunoscut şi sub porecla de Catană, s-a născut în 1817 şi a fost fiul lui Iordache Golescu (deci frate cu Alexandru-Arăpilă) şi nu al lui Dinicu, cum s-ar putea crede după anul de naştere.

În sfârşit, în paginile 251-254 se vorbeşte despre tribunul lui Avram Iancu, „Constantin Racotă", născut la Goleşti şi nepotul fraţilor Goleşti. În realitate este vorba de Constantin Racoviţă, despre care am mai amintit şi care a fost într-adevăr nepotul fraţilor Goleşti. În oastea lui Avram Iancu a fost cunoscut sub pseudonimul „Viţianu" sau „Viţan", pe care şi l-a luat, fără îndoială, din partea a doua a numelui său de familie – Racoviţă.

ITINERARE SUBIECTIVE – de D. BACIU

O carte de suflet

După ce, în 1980, a publicat volumul „Lumini muscelene", care s-a bucurat de un remarcabil succes de public – pentru câmpulungeni, „cartea anului" – la sfârşitul lui 1991 colonelul doctor Dumitru Baciu vine cu o nouă lucrare: „Itinerare subiective" (Editura pentru turism, 200 p.).

Scrisă cu aceeaşi sensibilitate, noua sa carte se adresează unei arii mult mai largi de cititori. Primele 40 de pagini, dedicate Câmpulungului, oraşul natal al autorului, reconfirmă faptul că Dumitru Baciu – omul în halat alb – este un memorialist de o surprinzătoare robusteţe. Următoarele 60 de pagini îi vor incita fără îndoială pe iubitorii de drumeţie montană sau pe cei ai Deltei Dunării.

În sfârşit, ultima sută de pagini – aproape unică în felul ei în literatura noastră – este dedicată tot drumeţiei, dar de data aceasta prin cele câteva centre universitare cu facultăţi de medicină. În aceste pagini, Dumitru Baciu, cu reale valenţe de portretist, aduce prinosul său de recunoştinţă unor personalităţi ale medicinii româneşti. Autorul ne poartă nu numai pe străzile Bucureştilor, Iaşilor sau Clujului, ci şi prin istoria medicinii româneşti.

„Itinerare subiective" şi „Lumini muscelene" sunt *„cărţi de suflet"*, pe care autorul le-a scris cu totală dăruire, în semn de omagiu adus plaiurilor natale, frumuseţilor patriei şi unor personalităţi de frunte ale spiritului românesc.

Argeşul liber, 27 februarie 1992

MAREŞALUL ANTONESCU ÎNTEMNIŢAT LA MOSCOVA

Teodor Mavrodin

Prima carte a anului 1998, apărută în Piteşti, este volumul care se ocupă de viaţa Mareşalului Ion Antonescu, scris de Teodor Mavrodin, Directorul Direcţiei Argeş a Arhivelor Naţionale.

Dacă este prima în ordinea apariţiei, am convingerea că va fi şi una din primele cărţi ale acestui an pentru valoarea sa. Într-adevăr, domnul Teodor Mavrodin a scris o carte foarte bună. Acest calificativ vine şi de la faptul că este rodul unei documentări temeinice, că aduce în prim-plan foarte multe aspecte cu totul inedite şi că este scrisă cu foarte mult har. (Dacă aş spune aici că domnul Teodor Mavrodin are un condei plin de talent, pentru foarte mulţi dintre cei care îl cunosc n-ar fi o noutate, pentru că domnia sa nu este la prima carte pe care o scrie.)

În „Motivaţia" pe care o are la începutul cărţii, autorul face o mărturisire care este de o sinceritate ce îndeamnă la lectură: *„... Nu-l dorim nici mai bun, nici mai rău decât a fost..."*. Un adevărat gir îl constituie şi „Cuvântul înainte" al cunoscutului istoric dr. Vasile Novac, care subliniază o serie întreagă dintre meritele lucrării.

Aşa cum se ştie, Ion Antonescu s-a născut în Piteşti. Cartea de faţă, însă, nu este nici pe departe tributară originii piteştene a subiectului său.

Despre Ion Antonescu, în general, şi despre „Mareşal", în special, s-a scris mult, mai ales după 1989. Am făcut această precizare pentru a remarca faptul că autorul realizează o selecţie deosebit de interesantă pentru bibliografia pe care o publică la sfârşitul cărţii.

Având privilegiul de a fi cercetat, în perioada 1993-1996, arhive din Moscova, unde se găsesc documente privitoare la fostul Mareşal al României, lucrarea lui Teodor Mavrodin aduce prin însăşi acest fapt o serie de elemente inedite, atât prin informaţiile pe care le interpretează în text, cât şi, mai ales, prin publicarea, în a doua parte a cărţii, a documentelor aflate la Moscova.

Lucrarea de aproape 250 de pagini rezervă un spaţiu ceva mai mult de jumătate publicării celor 21 de documente deosebit de interesante prin conţinutul şi apartenenţa lor. Un indice de nume şi câteva fotografii măresc interesul de cercetare a acestui interesant volum.

Nu pot încheia scurta mea prezentare fără a-l felicita, în modul cel mai sincer, pe autor.

Culeasă la Editura „Carminis" şi tipărită la „Paralela 45", ambele în Piteşti, volumul „Mareşalul Antonescu întemniţat la Moscova", al lui Teodor Mavrodin, se găseşte de vânzare la Arhivele Naţionale Argeş, în strada Exerciţiu, nr. 208, telefon 642244.

Argeşul, 22 ianuarie 1998

DESPRE SCRIS ŞI CĂRŢI

Cele două noţiuni *„scris"* şi *„carte"* sunt pe teritoriul judeţului Argeş cel puţin tot atât de vechi ca şi istoria Ţării Româneşti. Spun *„cel puţin tot atât de vechi"*, pentru că astăzi nu se poate tăgădui că în această zonă a existat o străveche cultură care a transmis mileniului nostru o serie întreagă de elemente pe cât de puternice, pe atât de evidente.

În afara cunoscutelor strădanii ale bisericii catolice de a-şi extinde influenţa între Carpaţi şi Dunăre, strădanii care au avut ca obiectiv, printre altele, scoaterea populaţiei creştine de aici de sub influenţa bisericii bizantine şi care s-au prelungit până sub domniile primilor voievozi basarabi, o serie întreagă de cercetări arheologice şi lingvistice dovedesc existenţa unei puternice culturi autohtone cu rădăcini adânci în zona Argeşului.

Cercetări recente în domeniul lingvisticii (N. Miulescu, Da Kşa Ţara zeilor, Milano, 1975) pornind de la ideile din monumentala „Dacia preistorică" a lui Nicolae Densuşianu, încep să convingă că Argeşul pe care Herodot (c. 484-425 î.e.n.) îl numea Ordessos, a curs din vremuri străvechi într-o zonă cu populaţie densă. Populaţia acestei zone a fost păstrătoare de limbă şi obiceiuri, elemente care i-au creat nu numai statornicie, ci şi o puternică coeziune, făcând-o capabilă să depăşească stadiul de organizare în obşte şi să se transforme încă din secolul al XIII-lea în nucleul viitorului stat federal Ţara Românească. În secolul al XIV-lea, acest stat care şi-a avut prima capitală în bazinul superior al Argeşului se impune încă din prima sa jumătate printre statele vecine, aşa cum o dovedesc numeroase izvoare.

În anul 1359, Nicolae Alexandru Basarab, voievod energic şi respectat de vecini, dă o nouă organizare bisericii ţării sale, înfiinţând mitropolie la Curtea de Argeş. În urma scrisorilor pe care voievodul român le-a trimis patriarhului din Constantinopol, aici a fost înscăunat Iachint Critopol, fost mitropolit de Vicina (oraş dobrogean din părţile Dunării de jos).

În acelaşi an, 1359, când Nicolae Alexandru Basarab lua parte la o coaliţie antiotomană, avea deja măritate pe cele trei fiice ale sale cu bărbaţi din familii domnitoare. Ana a fost soţia lui Stracimir, ţarul bulgar de la Vidin, Anca a fost soţia ţarului sârb Ştefan Uros, iar Elisabeta, soţia palatinului Ungariei, ducele Ladislau de Oppeln. Cele trei fete au avut o educaţie aleasă, făcută, desigur, la Curtea de Argeş sau Câmpulung. În cele două oraşe, pe rând capitale ale ţării, cărţile scrise de mână sau simple manuscrise au cunoscut o circulaţie intensă, datorită mai ales necesităţilor de cult care ne obligă să avem încă de pe acum în vedere desele contacte pe care slujitorii bisericii noastre le aveau cu călugării bisericilor bizantine, bulgare sau sârbe. Ana, ţarina lui Stracimir, va lua iniţiativa alcătuirii la Vidin a unui „sinaxar"

care cuprindea viețile femeilor sfinte. Acest fapt dovedește că fiica voievodului român a dus cu ea peste Dunăre și o zestre spirituală care a făcut-o să fie înregistrată ca atare de către istorie.

Înființarea Mitropoliei de la Curtea de Argeș însemna, pe lângă altele, și dreptul mitropolitului de aici de a hirotonisi preoți, ceea ce contribuie, de asemenea, la intensificarea în această zonă a circulației cărților și a celor care cunoșteau scrisul. Orașele Curtea de Argeș și Câmpulung s-au transformat treptat în centre locale de cultură, unde copiii voievozilor și ai înalților dregători își făceau educația.

Existența cancelariei domnești, a unor copiști de manuscrise pe lângă mitropolie sau pe lângă ctitoriile domnești, relațiile cu Bizanțul – puternic centru de cultură medievală – relații pe care unii dintre primii noștri voievozi le-au întreținut pe multiple planuri, sunt tot atâtea dovezi că pe teritoriul județului Argeș scrisul și cartea au cunoscut încă din această perioadă o circulație intensă.

Scrierea cu cea mai mare circulație pe teritoriul țării noastre între secolele XIV și XVII a fost în limba slavonă, adoptată oficial de biserică și apoi de autoritățile de stat. Ținând seamă însă de faptul că atât cuvintele „*a scrie*" și „*carte*", cât și cuvântul „*a învăța*" sunt de origine latină, aceasta este o dovadă că noțiunile existau la noi, că scrisul și cartea circulau la data adoptării – din interese politice – a limbii slavone ca limbă de cancelarie. Cercetând și celelalte elemente de cultură din perioada la care ne referim, vom constata tot atâtea dovezi ale continuității existenței noastre pe aceste meleaguri.

Vorbind despre scris pe teritoriul județului Argeș, trebuie să remarcăm că aici există o serie de inscripții dăltuite în piatră sau rămase în picturile murale, documente scrise, de mare valoare pentru perioada de început a statului nostru feudal.

Una dintre aceste inscripții este cea de pe piatra de mormânt a lui Nicolae Alexandru Basarab din biserica Negru-Vodă din Câmpulung: „*În luna noiembrie 16 zile a răposat marele și singur stăpânitor domn Nicolae Alexandru Voievod, fiul marelui Basarab, în anul 6873 (1364)...Veșnica lui pomenire!*". Este cea mai veche inscripție pe o piatră funerară a unui voievod român.

Vorbind despre cărți sau despre cei care au scris aici, pentru relațiile certe pe care le avem, poate că ar trebui să începem chiar cu Filos – marele logofăt al lui Mircea cel Bătrân, care a stat la Argeș în dregătorie în preajma domnului său și care a scris în orele sale de meditație o parte din „*pripealele*" ce l-au făcut cunoscut atât în țările noastre, cât și în Serbia, Bulgaria și Rusia pe Filotei Monahul.

Până la începutul secolului al XVI-lea, când voievodul Neagoe Basarab scrie „Învățăturile... către fiul său Teodosie...", iar Gavril Protul „Viața și traiul Sfinției sale părintele nostru Nifon, patriarhul Țarigradului...", lucrări la care, fără îndoială, autorii lor au trudit și în fosta capitală a țării, în preajma acelui giuvaier de arhitectură al cărui ctitor este Neagoe Basarab care l-a adus la noi pe Gavril Protul, pe teritoriul județului Argeș au întârziat mulți cu pana în mână asupra hârtiei de scris sau descifrând slovele scrise tremurat pentru ca să adauge strădania lor la zestrea inestimabilă pe care o moștenim noi cei de azi.

ARGEȘ, februarie 1976

TIPĂRITURI RARE AFLATE ÎN FONDURILE BIBLIOTECII MUNICIPALE PITEŞTI

– Pe marginea unei expoziţii –

Biblioteca municipală Piteşti numără astăzi aproape 160 mii de volume. Reorganizându-şi recent colecţiile, ea şi-a constituit un fond de carte rară, conform unor criterii ca: anul de apariţie al cărţii, ediţia, locul, semne particulare ale cărţii – autografe, ex-librisuri, însemnări manuscrise etc.

Expoziţia recent organizată sub auspiciile Bibliotecii municipale a conţinut în cea mai mare parte lucrări din acest fond: tipărituri din literatura românească veche (până la 1830), cele mai multe apărute la Râmnicu-Vâlcea (Evanghelia lui Kliment, de la 1746 şi cea a lui Nectarie, de la 1794, Cazania lui Filaret, de la 1792 ş.a.), o serie întreagă de lucrări din sec. al XIX-lea, astăzi adevărate valori ale culturii noastre naţionale: „Elemente de filosofie morală", de Neofit Vamva, apărută la 1827, în traducerea lui Dinicu Golescu; „Băgări de seamă asupra canoanelor gramaticeşti", a lui Iordache Golescu, Bucureşti, 1840; „Idee repede de istoria Prinţipatului Ţării Româneşti", de Florian Aaron, Bucureşti, 1838; „Magazin istoric pentru Dacia" şi „Curier de ambe sexe", în primele ediţii etc. Dintre lucrările apărute la mijlocul secolului trecut s-au aflat: „Letopiseţele Ţării Moldovei", ale lui M. Kogălniceanu, ediţia din 1848 şi cea din 1852, ambele cu autograful marelui istoric; „Mica chirurgie", a lui G. A. Polizu, Bucureşti, 1859, cu autograful autorului; „Hronica românilor şi a mai multor neamuri", de Gheorghe Şincai, Iaşi, 1858; „Istoria generală a Daciei", de Dionisie Fotino, în ediţia George Sion, din 1859 (alături de care a fost expus originalul în limba greacă, din 1818); „Plutarhu. Paralela sau vieţile bărbaţilor iluştri", tradusă de K. Aristia, Bucureşti, 1857; „Lepturariu românesc", al lui Aron Pumnul, Viena, 1863, ş.a.

Una dintre vitrinele expoziţiei a fost dedicată lui B.P. Hasdeu, cu ediţii de lux din lucrările sale capitale: „Etymologicum Magnum Romaniae", Bucureşti, 1887; „Kuvente den bătrâni", Bucureşti, 1880 etc.

O altă vitrină a fost închinată istoricului de origine piteşteană George Ionescu-Gion (de fapt, patronul bibliotecii noastre), în care au fost strânse o parte din lucrările sale: „Istoria Bucureştilor", „Ludovic al XIV-lea şi Constantin Brâncoveanu", precum şi o serie de lucrări primite cu dedicaţie din partea autorilor. Printre ele citãm: „Tetraevangheliarul diaconului Coresi", ediţie îngrijită şi prefaţată de Constantin Erbiceanu, cu dedicaţia acestuia, „Teatrul la români", a lui Dimitrie Olănescu-Ascanio, „Miron

Costin. Opere complete, după manuscripte cu variante şi note", de V.A. Urechia, cu dedicaţia lui Urechia, ş.a.

Printre operele aparţinând sec. al XIX-lea descoperim câteva ediţii valoroase ale unor clasici: Bolliac, Eminescu, Creangă, Negruzzi etc.

Unele dintre tipăriturile străine expuse sunt deosebit de rare pentru vechimea şi grafica lor. Amintim câteva: „Cicero – Epistolae familiares", 1545; „Ambrosii Novidi Fracci-Sacrorum Faftorum, 1559"; „Historia della Transilvanea", Veneţia, 1638; „Buchanani Scoti – Poemata", Amsterdam, 1641; „Nouvelle arabe. Divise in mille et una notte", Veneţia, 1742.

Expoziţia a cuprins în ultima parte lucrări cu legături deosebit de frumoase, ilustrând – deşi cu numai câteva zeci de volume – arta legătoriei de cărţi. Două albume de pictură japoneză în original, realizate în secolul XIX şi legate la Paris în 1878, au fost revelaţia expoziţiei, pe lângă câteva fotografii originale reprezentându-i pe Titu Maiorescu în anii de tinereţe, Alexandru Valescu, soţia lui Al. Valescu, corul de la Muşăteşti în forma în care, la 1911, a cântat la Belgrad, două tablouri cu Piteştiul în secolul trecut (aparţinând Muzeului judeţean), precum şi fotocopia *„actului de naştere"* al primei biblioteci publice din Piteşti – 1880, care aparţine colecţiilor noastre.

Expoziţia a demonstrat cu autoritate că în colecţiile bibliotecii, în afara zecilor de mii de volume pe care cititorii le consultă zilnic în sălile de acces, se află lucrări deosebit de valoroase, care pot constitui oricând pentru cercetători obiectul unor atente şi interesante studii.

ARGEŞ, ianuarie 1969

II. DIN ISTORIA CULTURII ARGEŞULUI ŞI MUSCELULUI

MUSCELUL – VATRĂ DE CREDINŢĂ ŞI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ

Timp de multe secole, această denumire a purtat-o unul dintre judeţele de seamă ale Ţării Româneşti şi apoi ale României întregite. „De seamă", pentru că centrul administrativ al judeţului a fost tot timpul Câmpulungul, una dintre primele capitale ale ţării şi care a dat în întreg Evul Mediu, dar mai ales în epoca modernă, o serie de personalităţi care şi-au înscris numele cu litere de aur în istoria poporului nostru. Actele de cultură care au avut loc aici au iradiat spre extremele judeţului, antrenând altele asemenea, transformând astfel întreg teritoriul Muscelului într-o adevărată vatră de credinţă şi spiritualitate românească.

La jumătatea veacului în care ne aflăm (al XX-lea), când Muscelul dispărea ca unitate administrativă, între fostele-i hotare se aflau peste 160 de biserici şi aproape tot atâtea cruci, cele mai multe în piatră de Albeşti, martori tăcuţi dar credincioşi ai istoriei noastre (la o populaţie trecută cu puţin peste 150.000 de locuitori, 99% ortodocşi).

În secolele din urmă, Muscelul a avut şi o viaţă monahală demnă de notat, în mănăstirile: Negru-Vodă, Nămăieşti, Aninoasa, Valea, Vieroşi, Râncăciov şi în câteva schituri.

Câmpulungul, la sfârşitul secolului al XIX-lea, avea 16 biserici ortodoxe, mănăstirea Negru-Vodă şi o biserică romano-catolică – Bărăţia. Dacă vom avea în vedere că în 1897 populaţia oraşului era de numai 11.244 de locuitori, din care 10.954 ortodocşi, vom constata că unei parohii îi reveneau mai puţin de 610 enoriaşi, dintre aceştia, contribuabili cu mult mai puţini. Potrivit catagrafiei din 1810, biserica Marina din Câmpulung avea doi preoţi şi doi diaconi, iar parohia avea 25 de case cu un total de 114 suflete. Suntem obligaţi să tragem concluzia că numai credinţa oamenilor şi dragostea lor pentru biserica lui Hristos îi puteau face să întreţină atâtea locaşuri de cult câte avea Câmpulungul, şi ne îngăduim să tragem aceeaşi concluzie pentru întreg teritoriul Muscelului.

Spaţiul nu ne îngăduie să analizăm în adâncime viaţa religioasă din fostul judeţ Muscel, în centrul căruia a stat de-a lungul sutelor de ani biserica

ortodoxă, dar vom semnala totuşi o serie de ecouri ale acestei vieţi care s-au prelungit în timp, ajungând până la noi şi care, fără îndoială, vor trece dincolo de noi. Nu este puţin lucru, în ce ne priveşte, ca vrednicul şi credinciosul domn Nicolae Alexandru, fiul marelui Basarab, *„...să fie fost de feliul lui câmpulungean"*, cum ne spune „Cronica Ţării Româneşti". Ei bine, acest câmpulungean, domn al Ţării Româneşti, tatăl a doi viitori domni şi socrul a doi suverani din Balcani – Stracimir, ţarul bulgarilor, şi Ştefan Uroş, ţarul sârbilor – a înfiinţat în 1359 prima mitropolie de la noi, despre care se ştie până azi, aducându-l la Curtea de Argeş pe mitropolitul Iachint de Vicina.

În acelaşi an, într-o scrisoare ce se păstrează şi astăzi, Patriarhul Constantinopolului îl numeşte *„cel de foarte bun neam, marele voievod şi domn a toată Ungrovlahia, prea iubitul smereniei noastre fiu întru Duhul Sfânt, Alexandru Voievod..."*. El este, în acelaşi timp, alături de tatăl său, ctitor al Bisericii Domneşti de la Curtea de Argeş şi al bisericii mănăstirii Negru-Vodă din Câmpulung, unde, din noiembrie 1364, i se află şi mormântul.

Cel mai mare merit al său este acela că, în plină campanie a Romei de catolicizare a Ţării Româneşti şi în condiţiile în care soţia lui, Clara, era catolică, el nu se lasă convertit, ci ajută biserica ortodoxă strămoşească, dându-i o nouă organizare prin înfiinţarea mitropoliei, spulberând în felul acesta speranţele Vaticanului şi ale coroanei ungare.

După ce, în 1635-1636, Matei Basarab zideşte din nou biserica Negru-Vodă, ctitoria basarabească din Câmpulung începe să trăiască o nouă viaţă, bogată în evenimente şi, uneori, cu implicaţii ce depăşesc graniţele oraşului şi judeţului.

La 1635, Domnul Matei Basarab aduce aici, de la Kiev, tiparniţă şi meşteri tipografi. Timp de 15 ani vor apărea patru cărţi, trei în limba slavonă şi una în limba românească. Harnicul şi bunul gospodar Melhisedec, primul egumen al mănăstirii, îşi va lega numele de trei din cărţile apărute la Câmpulung. Din pagina de titlu a celei de a doua cărţi, „Învăţături preste toate zilele" , apărută în 1642, tradusă din greceşte, aflăm că a fost tipărită *„...cu multă îngrijire şi cu cheltuiala ieromonahului Melhisedec, egumenul Sfintei Mănăstiri Câmpulung"*. La 1642, mănăstirea Negru-Vodă trebuie să fi fost puternică şi cu un număr mare de călugări, pentru că Melhisedec se socotea *„...igumen al sfintei lavre"*.

Cele patru cărţi, apărute la Câmpulung între 1635 şi 1650 – azi deosebit de rare – s-au răspândit nu numai în Ţările Române, dar şi în Serbia, Bulgaria şi Ucraina.

În a doua jumătate a secolului al XVII-lea şi în întregul secol al XVIII-lea, Câmpulungul a fost unul dintre cele mai prolifice centre de

copişti. Cei mai mulţi dintre copiştii cunoscuţi au fost monahi la mănăstirea Negru-Vodă.

Că în această mănăstire a existat o viaţă monahală foarte serioasă se dovedeşte şi prin aceea că trei călugări de aici au ajuns demnitari ai bisericii noastre. Astfel, Grigorie, ctitorul bisericii de la Schitu-Goleşti, călugăr la mănăstirea Negru-Vodă după 1660, a ajuns episcop de Buzău, unde a păstorit între anii 1668 şi 1691. Dionisie ieromonah, *„corector şi cel mai mic în tipografia"* lui Melhisedec, la 1650 a ajuns arhimandrit la mănăstirea Mihai-Vodă din Bucureşti, iar în 1672, mitropolit al Ungrovlahiei (a răposat în acelaşi an, la 24 decembrie).

În sfârşit, Daniil Topoloveanu, monah şi ieromonah al mănăstirii Aninoasa, în anul 1716 a fost ales episcop de Buzău, iar din 1719, mitropolit al Ungrovlahiei, până în 1732, când a răposat întru Domnul, la peste 80 de ani.

În secolul al XIX-lea, mănăstirea Negru-Vodă din Câmpulung se bucura de un foarte bun nume printre mănăstirile din ţară. Aşa se şi face că în acest secol, printre egumenii de aici se vor număra şi doi arhierei: Filaret Apamias Beldiman (1813-1832) şi Ioanichie Evantias 1850-1873). Cât a fost egumen Filaret Beldiman, arhiepiscop Apamias, mănăstirea câmpulungeană cunoaşte din nou o înflorire a vieţii sale monahale. Egumenul Filaret reconstruieşte biserica din pungă proprie şi ia o serie de iniţiative care îl consacră ca monah de o aleasă ţinută spirituală şi cu o bogată cultură.

Ieşind din sfera vieţii religioase, trebuie să semnalăm că oraşul Câmpulung este deţinătorul unor comori cu valoare de unicat absolut în istoria şi cultura românească. Aici se află piatra tombală a contelui Laurentius de Longocampo, de la 1300, aici se află cea mai veche piatră tombală a unui voievod muntean, scrisă în limba slavonă, la 1364, pe mormântul lui Nicolae Alexandru Voievod. Aici a fost scris cel mai vechi document de limbă românească ce s-a păstrat până astăzi – scrisoarea lui Neacşu Lupa către judele braşovenilor, la 1521.

Prin hrisovul de la 10 mai 1669, Antonie-Vodă din Popeşti înfiinţează aici prima şcoală: *„...şi făcui Domnia Mea casa de învăţătură, adică şcoala, în oraşul Domniei Mele, Câmpulung, pe locul ce l-au dat...boiarinul Domniei mele Radu Năsturel..."*.

Se cunosc azi numele a nouă dascăli care au slujit această şcoală până în 1832 când apare în Câmpulung prima instituţie de învăţământ înfiinţată prin grija Eforiei Şcoalelor.

Toate cele semnalate sau comentate mai sus s-au aflat sau se află în inima Muscelului, a cărui istorie este parte integrantă a istoriei ţării noastre.

Încercând să vorbim despre spiritualitatea românească în Muscel, ne vom da încă de la început seama că ne aflăm într-un domeniu cu largi posibilităţi de etalare a unor prezenţe, foarte adesea inegalabile.

Într-un anumit domeniu trebuie să începem cu marele boier patriot Dinicu Golescu, autorul memorialului de călătorie, constructorul palatului din Bucureşti, de pe Calea Mogoşoaiei, organizatorul şcolii de la Goleşti şi al altor iniţiative. În domeniul scrisului trebuie continuat cu C.D. Aricescu, care scoate în anii 1855-1856 două volume ce constituie prima monografie a unui oraş din România (Istoria Câmpulungului); cu Dimitrie Nanu, sensibilul poet şi apreciatul traducător din limba franceză; cu marele poet şi matematician Ion Barbu – Dan Barbilian; cu cei doi rucăreni, Mihail Lungianu şi Tudor Muşatescu; în sfârşit, cu academicianul Dan Simonescu, cel care a scris pagini vibrante despre Câmpulungul său natal.

Într-un alt domeniu, trebuie început cu Pârvu Mutu, zugravul cantacuzinesc şi brâncovenesc, şi continuat cu I.D. Negulici, cel care şi-a lăsat trupul tânăr în cimitirul Pera din Constantinopol; apoi, cu pictorul G.D. Mirea, care a condus peste 25 de ani Academia de Belle-Arte din Bucureşti, cu sculptorii D.D. Mirea, Dimitrie Măţăoanu; în sfârşit, cu marele sculptor Constantin Baraschi, care, printre atâtea sute şi sute de lucrări, a dăltuit, în cimitirul Flămânda din Câmpulung, la mormântul mamei sale, un cap de Crist pe chipul căruia s-au adunat parcă durerile omenirii.

466.623

Este locul aici să-l menţionăm şi pe academicianul George Oprescu, colecţionar, istoric şi critic de artă.

În domeniul ştiinţelor exacte, vom începe cu academicianul Constantin Gogu, mort de tânăr, în pragul veacului XX, continuând cu fizicianul Cristian Musceleanu, care în 1936 experimenta televiziunea, şi terminând cu „seniorul de pe Grui", Matei Drăghiceanu, geologul academician care la 92 de ani a scris celebra sa „Eurasia", fără însă să-i omitem pe agrobiologul Nicolae Cernescu şi economistul Victor Slăvescu, membri ai Academiei Române.

În domeniul medicinii, trebuie început cu doctorul Ion Nanu-Muscel, unul din marii clinicieni români, continuat cu academicienii C.I. Parhon, Eugen Proca şi Valerian Popescu, şi, în sfârşit, cu marii universitari Aurel Mareş din Drăghici şi Benedict Gheorghescu, din Dobreşti.

În fugara noastră enumerare nu-i putem omite pe pedagogul I.C. Petrescu, autorul „Şcolii active", pe folcloristul C. Rădulescu-Codin şi pe arhitectul Dimitrie Ionescu-Berechet, care îşi are locul de veci în biserica Mănăstirea Caşin din Bucureşti, ridicată după proiectele sale, şi pe filozoful Petre Ţuţea, care îşi petrece odihna de veci în Boteni, unde s-a născut.

Muscelul a dat şi o serie de generali de mare ţinută, dintre care semnalăm doar pe Iosif Teodorescu, general de corp de armată, care a salvat Bucureştii de la distrugerea hitleristă şi căruia i s-au făcut la Câmpulung funeralii

naţionale (după ce fusese umilit la „Canal" şi prin alte închisori), şi pe amiralul Zaharia, născut la Stoeneşti.

Muscelul a dat o pleiadă strălucită de revoluţionari şi politicieni. Începând cu „Fraţii Goleşti", cei patru fii ai lui Dinicu, şi continuând cu fraţii Dumitru şi Ion Brătianu, revoluţionari de la 1848, Ionel, Vintilă şi Dinu – fiii lui Ion C. Brătianu, corifeii Partidului Liberal şi unii dintre cei mai importanţi bărbaţi de stat din prima jumătate a secolului al XX-lea, Ion Mihalache din Topoloveni, care se afla alături de cei de mai sus, protagonist al unor idei cărora şi-a dedicat întreaga viaţă.

Fără îndoială, această enumerare ar putea fi mult mai amplă, dar din motive editoriale trebuie s-o încheiem, cerând iertare tuturor celor care nu figurează aici. Nu pot încheia însă înainte de a sublinia că Muscelul – vatră de credinţă şi spiritualitate românească – este, pe lângă toate celelalte, şi locul de origine al Înaltpreafericitului răposat întru Domnul Iustin Moisescu, cel de al patrulea Patriarh al României, unul din marii cărturari ai bisericii creştine ortodoxe.

„Lumină lină" (revista Episcopiei Argeşului), An V, nr. 3, 1994

CĂLINEŞTI, 600

– Momente de referinţă –

La 20 mai 1988 s-au împlinit 600 de ani de la prima atestare documentară a satului Călineşti. Numele lui este purtat astăzi de una din cele mai mari comune ale judeţului Argeş, având o populaţie de peste 10.000 de locuitori şi o importantă pondere economică şi socială.

Cu 600 de ani în urmă, Mircea cel Mare întărea ctitoriei sale, mănăstirea Cozia, o vie *„în hotarul Călineştilor"*. Aproape cinci secole mai târziu, la 1864, mănăstirea Cozia încă mai era proprietară în Călineşti, fapt plin de semnificaţie privind valoarea proprietăţii. De-a lungul acestor secole, voievozi şi boieri veliţi ai Ţării Româneşti, precum şi o serie de mănăstiri, au avut vii în Călineşti şi n-au fost rare cazurile când aceste vii au născut pricini care s-au judecat în divan. Numărul voievozilor care au semnat acte referitoare la *„vii"*, *„ocine"* sau *„delniţe"* din Călineşti este mare şi o simplă enumerare a lor va spune destul: Mircea cel Mare, Vlad Călugărul, Radu cel Mare, Neagoe Basarab, Moise Voievod, Radu Paisie, Mircea Ciobanul, Alexandru al II-lea Mircea, Mihnea Turcitul, Radu Mihnea, Gavriil Movilă, Alexandru Coconul, Leon Tomşa, Matei Basarab, Constantin Şerban, Grigore Ghica, Constantin Brâncoveanu, Mihai Racoviţă, Alexandru Moruzi, Constantin Ipsilanti şi alţii. Acest fapt de-a dreptul impresionant se datoreşte valorii fondului funciar al Călineştilor, în general, şi viilor pe care le-a avut, în special.

Rândurile ce urmează se vor o succintă trecere în revistă a istoriei satului Călineşti, prin intermediul unui număr de peste 50 de momente cu semnificaţii aparte. Am insistat asupra unor acte din secolele XVI-XIX, pentru că ele dovedesc o adevărată competiţie între diferite părţi de a fi proprietare în Călineşti. Cât despre actul lui Constantin Brâncoveanu, din 1712, el dovedeşte că rapacitatea lui Luca vistierul, întemeietorul familiei Călinescu, îl scandalizase chiar şi pe domn. Pentru secolele al XVII-lea, al XVIII-lea şi al XIX-lea, am în copie încă 100 de acte scoase de la Arhivele Statului din Bucureşti, în anii premergători celui de al II-lea război mondial, de către preotul Sergiu Nicolaescu, fiu al satului, către care se îndreaptă gândul meu plin de recunoştinţă şi pioasă amintire.

Materialul documentar adunat se îmbogăţeşte în permanenţă, tot aşa cum istoria acestei străvechi aşezări româneşti se îmbogăţeşte sub ochii noştri cu noi fapte.

1388, 20 mai. *„...Ioan Mircea, mare voievod şi domn a toată Ungrovlahia... A dăruit şi domnia mea câte sunt de nevoie călugărilor ce*

trăiesc în acel locaş (mănăstirea Cozia, n.n.) *pentru hrană şi îmbrăcăminte: satul pe Olt care a fost mai înainte al lui Cazan, numit Orleştii, şi al doilea sat, care e pe Cricov, care a fost mai înainte al lui Stoian Halgaş; am mai dăruit O MOARĂ ÎN HOTARUL PITEŞTILOR. Încă de la moartea sa, jupân Stanciul Turcul şi-a dat satul numit Cruşia, ca să fie al mănăstirii. A dăruit şi alt boier al domniei mele, Stanciu al lui Balco, o bucată de ocină pe Arghiş, pe care a cumpărat-o de la Ştef, cum şi cu vii; şi aceasta după voia domniei mele. Şi alt loc tot acolo pe care l-a dăruit Dude, după voia lui Dan voievod, încă şi o bucată de ocină tot acolo, împreună cu locul lui Dude, din hotarul lui Stancea Vranin, pe care a dăruit-o fratele său Vladul, şi o vie pe aceeaşi parte în patru locuri: UNA ÎN HOTARUL CĂLINEŞTILOR şi două bucăţi din hotarul lui Voico şi a doua în hotarul lui Stanislav al lui Oreaov şi moară la Râmnic, pe care a dăruit-o Dan voievod şi via tot acolo, dăruită de jupan Budu, după voia părintelui domniei mele Radul voievod, şi curtea pe locul Hinăteştilor, pe care a dăruit-o Tatul bisericii.*

Acestea toate mai înainte zise să fie slobode de toate dările şi muncile domniei mele...".

***Documenta Romaniae Historica**, B., Ţara Românească, Vol.1, Bucureşti, Editura Academiei, 1966 (Document nr. 9)*

1507, iunie 20. *„...Io Radu Voievod şi domn dă domnia mea această poruncă... sfintei mănăstiri numite Glavacioc şi părintelui egumen şi tuturor fraţilor... ca să le fie satele... Şi Călineşti jumătate, dar cu vinăriciul domnesc cât este pe hotarul Călineştilor, pentru că au schimbat cu Cârstian vornic, de i-au dat satul Cernăteştii de Sus toţi pentru jumătate din Călineşti; ...".*

***Documenta Romaniae Historica**, B., Ţara Românească, Vol. 2 (doc. 3)*

1512, iulie 30. *„...Io Basarab voievod şi domn...* (întăreşte mănăstirii Glavacioc, n.n.). *Şi Călineştii jumătate, însă cu vinăriciul domnesc, cât este pe hotar; pentru că şi pe aceştia i-a cumpărat de asemenea Vlad voievod Călugărul de la Cârstian vornic, de i-a dat lui satul domnesc Cernăteştii toţi pentru jumătate din Călineşti...".*

***Documenta Romaniae Historica**, B., Ţara Românească, Vol. 2 (doc. 108)*

1529–1530, mai 26. *„...Io Moise voievod şi domn... dă domnia mea această poruncă... sfintei mănăstiri Glavacioc... ca să ţină zălog partea lui Radul, a lui Văsiiu din Călineşti, oricât se va alege... pentru că jupan Radul*

le-a pus zălog dinaintea domniei mele până ce se va pârî cu Boloşin dinaintea domniei mele, ca să cureţe şi să îndrepte ocinele mai sus scrise de către Boloşin, să fie averi drepte sfintei mănăstiri, după cum le-a fost întocmirea mai înainte. Iar dacă jupan Radul nu va putea să scoată averile mai sus scrise de la Boloşin, atunci părintele egumen şi cu fraţii de la sfânta mănăstire să aibă de treabă şi să se pârască cu jupan Radul al lui Văsiiu înaintea domniei mele. De aceea nimeni să nu îndrăznească să ţină sau să oprească călugărilor ceea ce se va cuveni sfintei mănăstiri...".

***Documenta Romaniae Historica,** B., Ţara Românească, Vol. 3 (doc. 79)*

1536–1540, iunie 2. *„... Io Radul* (Paisie, n.n.) *voievod şi domn. Dă domnia mea sfintei mănăstiri de la Glavacioc ca să-şi stăpânească satul anume Călineştii, care a fost dedină a sfintei mănăstiri. Pentru că a schimbat şi a dat Cârstian vornicul satul anume Călineşti, jumătate, sfintei mănăstiri pentru Cernăteşti. Iar apoi, Boloşin a jurat în multe rânduri şi şi-a luat satul Călineşti...".*

***Documenta Romaniae Historica,** B., Ţara Românească, Vol. 4 (doc. 16)*

1545, mai 28. *„... Io Mircea* (Ciobanu, n.n.) *voievod... Dă domnia mea această poruncă a domniei mele sfintei mănăstiri numită Glavacioc... şi cinstitului părinte egumen ieromonah Sava, ca să le fie satul Călineştii, însă jumătate, ocină de pretutindeni, cât hotarul Călineştilor şi morile şi viile pentru că s-a ridicat Cârstian vornicul de a schimbat cu jumătate din Călineşti încă din zilele lui Vlad voievod Călugărul. De aceea, am dat şi domnia mea ca să ţină sfânta mănăstire Călineştii jumătate şi morile şi viile care sunt pe acea jumătate...".*

***Documenta Romaniae Historica**, B., Ţara Românească, Vol. 4 (doc. 176)*

1574, aprilie 12. *„...Io Alexandru voievod şi domn a toată ţara Ungrovlahiei...Dă domnia mea această poruncă... jupanului Harvat mare portar ca să-i fie ocină în Călineşti partea lui toată oricât se va alege şi din sat şi din câmp şi din deal şi din apă şi de pretutindeni de peste tot hotarul, pentru că îi este veche şi dreaptă ocină şi dedină, cumpărătură.*

Şi apoi... jupan Harvat, mare portar, el a dat această mai sus zisă parte a sa din Călineşti, toată...sfintei mănăstiri anume Glavacioc...".

***Documente privind Istoria României**, B., Ţara Românească, Vol. 4, Bucureşti, Editura Academiei, 1952 (doc. 139)*

1616, martie 11. *„...Io Radu* (Mihnea, n.n.) *voie- vod...Dă domnia mea această poruncă... cinstitului dregător al domniei mele, jupan Bratul, mare comis,... ca să-i fie nişte vii ale lui Leca spătarul în dealul Piteştilor, în satul ce se cheamă Cătun...".* (Denumirea de Cătun apare în documente pentru prima dată, pentru parţea de sud-est a Călineştilor, înspre Topoloveni şi care de la începutul secolului al XIX-lea şi până azi se va numi Turculeşti, n.n.).

Documente privind Istoria României *B., Ţara Românească, Veac XVII, Vol.3 (doc.5)*

1616, septembrie 6. Jupan Enachi, mare ban al Craiovei, şi jupan Ventilă, mare logofăt, judecând în divan, împreună cu alţi mari boieri au dat înapoi jupânesei Grăjdana a răposatului Leca spătar, *„...ca să-i fie toate viile de la Cătun ce sunt în dealul Piteştilor, cu ocina şi cu rumânii şi cu tot venitul...".*

Documente privind Istoria României*, B., Ţara Românească, Veac XVII, Vol.3 (doc. 34).*

1618, decembrie 16. *„...Io Gavriil Movilă voievod...Dă domnia mea această poruncă a domniei mele acestui negustor anume Gheorghe ca să-i fie lui trei pogoane, însă de vie şi o delniţă în satul Călineşti, pentru că a cumpărat de la verii lui primari, de la Dona şi de la Stanciul, pentru 8 mii aspri toţi gata...".* (În act sunt trecuţi mai mulţi martori, dintre care semnalăm pe *„popa Bilcă şi fiul său Dobrin din Călineşti"* şi *„Turculeştii, anume Ghinea şi Vlaicul şi Mihnea şi Dumitru Strechea şi Stanciu Postelnic şi Isar şi popa Bratul şi diaconul Gheorghe şi Voinea...Stama...şi încă mulţi alţi oameni...".* n.n.).

Din fragmentul de mai sus semnalăm:

- La 1618 în Călineşti era un „popa Bilcă", ceea ce înseamnă că aici a fost biserică şi până la 1735 când s-a zidit cea actuală.
- La 1618 satul „Cătun" exista, dar locuitorilor lui sau cel puţin ai unei părţi din el li se spunea „Turculeştii", denumire pe care o va purta partea de sud-est a Călineştilor de la începutul secolului al XIX-lea şi până azi.
- La 1618 şi în această parte a Călineştilor, la Cătun, unde erau „Turculeştii", existau „popa Bratul şi diaconul Gheorghe". Acest fapt ne permite, de asemenea, să credem că şi aici a fost biserică înainte de 1781, „leatul" bisericii vechi din Turculeşti.

Documente privind Istoria României*, B., Ţara Românească, Veac XVII, vol. 3 (doc. 245)*

1631, înainte de 21 aprilie. Grăjdana, jupâneasa lui Leca spătar, lasă nepotului său Preda, al doilea spătar, *„...viile de la Cătun, cu toată delniţa...".*

Documenta Romaniae Historica*, B., Ţara Românească, vol. 23 (doc. 229)*

1631, aprilie 21. Leon Tomşa voievod porunceşte lui Ghica agă şi bătrânului Sima din Călineşti să mărturisească pentru nişte vii din dealul Piteştilor (de la Cătun, n.n.) ale jupânesei Grăjdana.

Documenta Romaniae Historica *B., Ţara Românească, vol. 23 (doc. 230)*

1632, aprilie 16. *„...Deci noi am socotit în tot chipul cum am fost pre direptate de i-am judecat şi i-am împăcat cum am aflat cu sufletele noastre. Şi am dat să ţie nepoţii Lecăi spătar viile de la Cătun de în dealul Piteştilor şi cu toată moşia şi cu rumânii câţi vor fi nerăscumpăraţi...* (Leurdeni, sat în fostul judeţ Ilfov. Judecată făcută de mai mulţi boieri numiţi de domn, n.n.).

Documenta Romaniae Historica *B., Ţara Românească, vol. 23 (doc. 354)*

1632, aprilie 17. Mihai postelnic şi Tudosie spătar împart cu mătuşa lor Grăjdana ocinele rămase de la unchiul lor Leca spătar. *„...Să ţie mătuşa noastră Grăjdana satul Leurdenii...iară noi să ţinem viile din dealul Cătunului de la Piteşti cu moşia cu totul...".*

Documenta Romaniae Historica *B., Ţara Românească, vol. 23 (doc. 355)*

1632, mai 28. Leon Tomşa voievod întăreşte lui Manea mare postelnic mai multe proprietăţi printre care şi vii la Cătun. *„...Şi iar să fie cinstitului dregător al domniei mele jupan Manea, mare postelnic, viile de la Cătun, din dealul Piteştilor, care au fost ale lui Leca, care a fost mare spătar, cu toată dedina şi cu vecinii câţi vor fi nerăscumpăraţi... pentru că a cumpărat jupan Manea mare postelnic aceste mai sus spuse vii şi cu vecinii de la Mihai postelnic şi de la sora sa jupaniţa Dumitra...".*

Documenta Romaniae Historica *B., Ţara Românească, vol. 23 (doc. 385)*

1634. *„...Io Matei voievod şi domn. Dă domnia mea această poruncă a domniei mele boierului domniei mele Tudor comis din Izvor...*

Şi iar să fie lui Tudor comis nişte vii în dealul Piteştilor la Călineşti, cât a avut el de la unchiul său Miho toate viile, pentru că a cumpărat de la Gheorghe, nepotul lui Miho grecul din Câmpulung...".

***Documenta Romaniae Historica** B., Ţara Românească, vol. 24 (doc. 309)*

1698, noiembrie. *„...Adică eu, ieromonah Vasilie egumenul de la sfânta mănăstire Brădetul, dempreună cu tot soborul sfintei mănăstiri... scriem şi mărturisim cu acesta al nostru zapis ca să fie de bună credinţă la mâna dumnealor Luca vtori vistier cu frate său Tudor Logofătul Răteşti, cum să se ştie când au fost acum în zilele Mării Sale domnu nostru Io Constantin Basarab voievod, iar noi am mersu la dumnealor de a noastră bună voie, de nimenea siliţi, de ne-am tocmit cu dumnealor şi le-am vândut 7 delniţe de moşie de la Cătunul în dealul Piteştilor den câmpu, den pădure, den apă, den dealul cu viile şi de peste tot hotarul, precum vor fi şi alte delniţe şi le-am vândut cu preţ za teleri 200, care delniţe de moşie au fost date de pomeană la sfânta mănăstire ce să zice mai sus de jupâneasa Boloşina, strămoaşa dumnealor, şi tot le-am ţinut cu pace până acum...*

Şi când s-au făcut această tocmeală fost-au cu ştirea Mării Sale domnu nostru şi cu ştirea sfinţii sale cinstitului şi prea sfinţitului părintelui nostru chir Teodosie Mitropolitul Ţării"...

***Arhivele Statului Bucureşti**, Bunuri Publice. Depunerea Safta Castrişoaia, Pachet 1, doc.46 (Cotă din anul 1938)*

1712, iunie 10. *„Io Constantin voievod...boiarului domniei mele Luca vistier către aceasta-ţi fac domnia mea în ştire că aici la domnia mea spuse cinstitul şi credinciosul boiariul domniei meale Radul Dudescul vel paharnic, zicând cum că au cumpărat nişte delniţe acolo la Cătunul de la Şerban slugerul Ştirbeaiu hotărâte cu 12 boiari şi cu 2 boiari mari de divan, iar acum te-ai sculat tu de ai stricat hotarul acela şi-i împresori delniţele dumnealui, încă te scoli şi iai şi vinăriciu, de care lucru iată că-ţi poruncesc domnia mea să cauţi să laşi să-şi stăpânească şi dumnealui Radul Dudescul delniţele dumnealui...să nu te mai scoli să le împresori, că apoi vei păţi ruşine...".*

***Arhivele Statului Bucureşti**, Bunuri Publice. Depunerea Safta Castrişoaia, pachet 1, doc. 52*

1735. *„Această sfântă şi dumnezeiască biserică unde se prăznuieşte hramul Sfinţilor Voievozi Mihail şi Gavriil şi al Erarhului Nicolae este zidită din temelie din zilele prealuminatului Domn Io Constantin Nicolae V.V. cu*

blagoslovenia Sfinţiei sale Kir Neofit cu toată cheltuiala şi osteneala D-lor jupan Pătraşco clucer Călinescu sin Luca vistier, i Matei clucer Călinescu sin Tudor log. i Popa Dia făcând osteneală şi Popa Nicolae sin Popa Dia la toate lucrările bisericii ca să fie de veşnică pomenire D-lor şi părinţilor D-lor din leat 7243 la luna iulie 1".

Pisania veche de la biserica din Valea Călineşti.

1781. Înaintând în anul 1840 Protoieriei de Muscel statistica enoriaşilor poruncită de mitropolitul Neofit, preotul Stroe adaugă şi următoarele rânduri: *„Satul Călineşti, cătunul Turculeşti. Această sfântă biserică care prăznuieşte hramul sfântului Nicolae şi Cuvioasei Paraschiva este de lemn, cu temelia de zid, fără pisanie, ci numai cu leat 7289* (1781, n.n.), *luna februarie 24... întru care biserică să săvârşeşte sfânta slujbă şi să chivernisească de enoriaşi, acest cătun aflându-să pe moşia Sfintei Mănăstiri Cotroceni".*

***Arhiva veche** a Protoieriei Muscelului*

1810–1811. În aceşti ani, moştenitorii boierilor Călinescu, Gheorghe Castriş şi Grigore Izvoranu, vor cumpăra cea mai mare parte din viile şi livezile ţăranilor din Călineşti. Un exemplu: *„Încredinţăm cu zapisul nostru la cinstita mână dumnealui jupânului Gheorghe Castriş precum ca să se ştie că de a noastră bună voie nesiliţi de nimeni am vândut o viişoară ce am avut-o în dealul Patroneştilor pe moşia dumnealor boierilor Călineşti, care această viişoară sunt două răzoară, sunt între via d-lui jupânului Gheorghe, cu poalele ei până în vale, unde este gardul, şi sunt vândute în taleri 30. Şi alte şapte răzoară sunt cu poalele lor până în vale şi sunt tot pă lângă d-lui boieru pă margine. Şi le-am vândut în taleri şaizeci. Mihai Patronescu, 1810, ghenarie 20".* În anul următor, la 11 noiembrie, va cumpăra aceluiaşi Mihai Patronescu *„...opt răzoare cu vie, ...cu poalele de pruni, cu patru nuci, patru cireşi, i patru peri tomnatici şi o casă i cu o pivniţă în dealul Patroneştilor, pă moşia dumnealui Călineşti, drept taleri 400..."*

***Arhivele Statului Bucureşti**, Bunuri Publice. Depunerea Castrişoaia, pachet 1, doc. 87 şi respectiv 107*

1835. În Călineşti existau la această dată 175 de gospodării.

*Constantin C. Giurescu, **Principatele Româ- ne, la începutul sec. al XIX-lea. Constatări istorice... pe temeiul hărţii ruse din 1835**. Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1957*

1838. Cele 194 familii din Călineşti totalizând 719 suflete posedau 392 pogoane teren arabil şi fânețe, 54 pogoane vie, 52 pogoane pomet. Mai posedau 30 cai, 161 boi, 112 vaci, 119 oi, 9 capre, 247 rămători, 2 catâri, 13 stupi.

*Arhivele Statului, Bucureşti, „**Obşteasca catagrafie din anul 1838**". Condica judeţului Muscel, plasa Podgor*

1841, septembrie 23. În lista de candidaţi de învăţători pe care Dimitrie Jianu o înainta Eforiei Şcoalelor Naţionale, se afla şi Ioan Popa Preda din Călineşti[1].

1843, decembrie 15. La această dată, candidat de învăţător la Călineşti era Costea Ghiţă, care avea 18 ani şi care era din satul Turculeşti[2].

1844, februarie 16. La această dată, şcoala din Călineşti avea o singură cameră de 6 stânjeni şi 4 palme lungime şi 3 stânjeni şi 3 palme lăţime (aproximativ 12 x 6 m. 1 stânjen = 1,96 m, n.n.)[3].

1846. În acest an, în Călineşti era învăţător Costea Ghiţă. 160 de familii din Călineşti şi 40 de familii din Viţicheşti trebuiau să plătească câte 2 lei pentru şcoală[4].

1848. Învăţătorul Costea Ghiţă din Călineşti şi Viţicheşti avea pe trimestrul ianuarie un salariu de 92 lei şi 10 parale[5].

1872. Biserica din Turculeşti, cu hramul Sf. Nicolae, construită după planurile lui Antonie (?), a fost pictată în anul 1872 de Ilie şi cu ajutorul său Iosif. Este vorba de Ilie Zugravul, vestitul staroste de breaslă din Piteşti (tatăl pictorului Costin Petrescu, autorul celebrei fresce din sala Ateneului Român).

Restaurată cu aproximativ 10 ani în urmă, pictura bisericii Sf. Nicolae din Călineşti face dovada artei greu de egalat a vechilor noştri „zugravi", care stăpâneau tainele picturii murale cu vechi tradiţii în ţările române.

[1] Spiridon Cristocea, **„Contribuţii la cunoaşterea învăţământului public sătesc în judeţul Muscel între anii 1838 şi 1848"**. În: Studii şi comunicări, vol. V – Muzeul Piteşti, Piteşti, 1980, pag. 276-302.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Idem.
[5] Idem.

1872, septembrie 13. A fost inaugurată calea ferată Bucureşti - Piteşti, care trecea pe teritoriul satului Călineşti. După 100 de ani, mai exact în 1973, între Bucureşti şi Piteşti va fi calea ferată dublă. Gara Călineşti s-a dat în folosinţă în 1912.

*C. Botez, D. Urmă, I. Saizu, **Epopeea feroviară românească**, Bucureşti, Editura Sport-Turism 1967, pag. 116-117. Vezi şi „Anuarul Socec 1912", partea a IV-a, pag. 613*

1877 – 1878. În timpul Războiului pentru Independenţă, un ţăran din Călineşti, Ion Stanciu (1849-1917), cunoscut sub numele de Ioniţă Flencheş, sergent în escadronul al IV-lea Muscel, din Regimentul 2 Călăraşi-Piteşti, a fost sub arme din prima până în ultima zi a campaniei. În tot acest timp a ţinut un jurnal de zi ce constituie după atâţia ani un document de mare valoare. (Transcris de autorul acestor rânduri, va vedea curând lumina tiparului).

*Silvestru Voinescu, **„Ţăranul-cronicar – sergentul de la 1877 Ioniţă Flencheş"**. În Muzeul Piteşti, Studii şi comunicări, vol. V, 1980, pag. 356-363*

1890. *„Călineşti, ...are o populaţie de 1621 locuitori români...cu 413 capi de familie care trăiesc în 401 case...Locuitorii posedă 49 de cai, 899 de boi şi vaci, 4 bivoli, 271 oi, 348 porci şi 4 capre...*

Locuitorii posedă pământul prin împroprietărire pe moşiile statului Cozia şi Găiseanca, Cotroceanca – Slătineanca şi Castrişoaia, pe proprietatea domnului Romanov şi a domnului Grigore Şuţu. Atunci s-au împroprietărit 271 locuitori...".

*G.I. Lahovari, general C.I. Brătianu, Gr. G. Tocilescu, **Marele dicţionar geografic al României,** vol. 2. Bucureşti, Socec, 1899*

1906. La „Expoziţiunea generală română" organizată în actualul Parcul Libertăţii din Bucureşti (după Revoluţie şi-a recăpătat denumirea de „Parcul Carol"), au fost expuse produse agricole, meşteşugăreşti, de industrie casnică, opere de artă etc., selecţionate de pe tot cuprinsul ţării. În această expoziţie au expus şi câţiva locuitori din Călineşti. În „Pavilionul agriculturii", Ionescu Gheorghe (zis Gardin, n.n.) – grâu, porumb. Slăniceanu Petre – ţuică, grâu. Voinescu Sterie – ţuică. În „Pavilionul industrie casnică"... şi „Casa ţărănească model", Maria Pr. Manole Dumitrescu – borangic, Maria Popescu (învăţătoare, ulterior căsătorită Voinescu, n.n.) – faţă de pernă.

Călăuza oficială şi Catalogul expoziţiunei. *Bucureşti, Socec, 1906, partea a II-a, pag. 43 şi respectiv pag. 123*

1910, decembrie 14. Un tânăr din Călineşti, care de-abia împlinise 20 de ani, dar era maistru la Şcoala de Arte şi meserii din Bucureşti – pe care o absolvise în acel an, avându-l coleg de bancă pe Ion Jalea, viitorul academician şi artist al poporului – NICOLAE FLENCHEŞ, a început, împreună cu Silişteanu, maestru la aceeaşi şcoală, construcţia avionului „Vlaicu II", sub supravegherea inginerului Aurel Vlaicu. Despre acest fapt vorbesc toţi biografii marelui inventator.

Vezi: Victor Ion Popa, C. Ghiban, academician Elie Carafoli, Sergiu Milorian şi alţii.

1916 – 1919. În primul război mondial, pe câmpurile de luptă ale patriei au căzut din Călineşti 84 de eroi: un locotenent, doi plutonieri, patru sergenţi, doi caporali şi 75 soldaţi.

Argeş, Cartea Eroilor*, Piteşti, 1984*

1919. Pentru eroii căzuţi în primul război mondial s-a ridicat un impunător monument din iniţiativa conducerii Băncii Călineşti şi pe cheltuiala acesteia. Preşedintele băncii era Ion Marinescu, învăţător în Turculeşti, iar din consiliul de conducere făceau parte, în afara celor din Viţicheşti, Petre Alexandrescu, Ion Coşereanu, Iancu Popescu, Marin Dumitrescu, Ghiţă Voinescu. Monumentul cioplit din piatră de Albeşti, de N. Caghiorghis-Piteşti, se află azi pe teritoriul oraşului Topoloveni, în apropiere de borna care indică intrarea în Călineşti.

1925. „Călineşti. Comună rurală, 3 sate: Călineşti, Turculeşti (sat de centru, n.n.), Viţicheşti pl. Podgoria, locuitori 2328. Gară C.F.R., poştă, telegraf, telefon. Primar – Voinescu P. D-tru; notar – Gavrilescu C-tin; învăţători: Marinescu Ioan, Popescu R. Ion, Slăniceanu P.D., Tomescu G. Învăţătoare: Voinescu I. Maria; Preot: paroh Voinescu P. Ioan. Băcani: Codiţă A., Marinescu Gh. Bănci populare: „Călineşti" şi „Virtutea". Cizmari: Ioana M., Mihăilescu I. Lemne de construcţii: Gomoi M. Manufactură: Vlăsceanu I. Măcelari: Alexandrescu P., Popescu I. Mori: Manolescu Gh., Manolescu I., Popescu Al. Pielărie (magazin): Gomoi M. Soc. Cop. „Refacerea gospodăriilor ţărăneşti". Tâmplari: Iorgulescu Gh., Tudorache F., Tudorache Gh. Expl. de păduri: Soc. Cooperativei „Propăşirea".

Anuarul Socec *al României Mari, 1925-1926, partea a IV-a, pag. 481*

1927, mai 29. Firma „Anton Polgar" din Bucureşti îi facturează preotului Ioan P. Voinescu din Călineşti *„un grilaj de fier combinat cu sârmă pentru împrejmuirea unui loc cu morţi de război din comuna Călineşti-Muscel"*. Valoarea lucrării a fost de 5675 lei.

Arhiva autorului

1928, martie 29. Comitetul Central al Societăţii Cultul Eroilor, către biserica patriarhală Călineşti. *„La scrisoarea dvs....Avem onoare a vă ruga să bine voiţi a ne trimite un proces-verbal al consiliului comunal prin care să se ia angajamentul că mormintele de eroi din acea comună vor fi bine îngrijite pentru totdeauna şi că veţi exhuma eroul din cătunul apropiat şi reînhuma la un loc cu ceilalţi. La primirea acestor date, societatea vă va trimite una troiţă de beton Md. Sculptor Ştefănescu nr. 1 cu jumătate preţ, adică 6.000 lei, pe care rugăm a dispune să ne fie înaintaţi cât mai urgent"*.

1928, iunie 29. Societatea Cultul Eroilor ...către preotul Ioan Voinescu. *„Avem onoare a confirma primirea sumei de 6.000 lei pentru care anexăm chitanţa nr. 131/1928"*.

Arhiva autorului

(În ziua de 29 iunie 1928, monumentul a fost inaugurat pe locul unde erau îngropaţi 6 eroi căzuţi în toamna anului 1916 în luptele care s-au dat pe teritoriul satului. Actualul cămin cultural a fost construit lângă monument. În anul 1980, monumentul a fost mutat de la locul lui şi pus mai departe de cămin şi mai aproape de şosea ").

1941. Profesorul universitar Christache Musceleanu, câmpulungean de origine, doctor în fizică la Berlin, a cumpărat la Călineşti, după primul război mondial, o vie de 12 hectare, fostă proprietate Cantacuzino. Până în anul 1941 când s-a stins din viaţă în vârstă de numai 55 de ani, la Călineşti, unde avea o valoroasă bibliotecă, şi-a petrecut adesea mici vacanţe.

Silvestru D. Voinescu. ***Prof. C. Musceleanu***
În: Argeş, martie 1981

1941–1945. În cel de-al doilea război mondial, din satul Călineşti au căzut 59 de eroi: doi căpitani, un locotenent, doi sublocotenenţi, un plutonier-major, trei sergenţi-majori, treisprezece sergenţi, patru caporali, trei fruntaşi şi 30 de soldaţi.

Argeş, Cartea Eroilor, *Piteşti, 1984*

1949 şi 1950. Echipa de dansatori a căminului cultural Călineşti-Vale, instruită de învăţătorii Eleonora şi Marin Nae, se numără printre cele mai bune din judeţul Muscel, concurând pentru primul loc cu echipa căminului cultural din Boteni. (Echipa se bucura de prezenţa lăutarului Ovid Scaloi, viorist neîntrecut în această zonă).

1950, iunie 25. A luat fiinţă C.A.P. Călineşti (iniţial s-a numit Gospodăria agricolă colectivă „Filimon Sîrbu"), cu 52 familii şi o suprafaţă de 86 hectare teren. În anul următor, 1951, cooperativa agricolă a intrat cu o suprafaţă de teren de 114 hectare. Sediul acesteia a fost în casa şi gospodăria preotului Sergiu Nicolaescu, care între 1925 şi 1945 a slujit la Biserica Sf. Nicolae din Turculeşti (mutându-se la Bucureşti, a slujit până la sfârşitul vieţii la Biserica Sf. Vineri – Grivița de pe Bulevardul Titulescu).

1950, septembrie. Cu prilejul reorganizării administrativ-teritoriale, prin desfiinţarea judeţului Muscel, comuna Călineşti va aparţine raionului Topoloveni, regiunea Argeş. De la această dată, satul Viţicheşti se va desprinde din Călineşti şi va intra în componenţa comunei Topoloveni. Pe şoseaua naţională, borna de hotar a fost adusă de lângă C.A.P. Topoloveni, în apropierea fabricii de oţet – fosta moară şi gater Niţă Manolescu.

1951, august. Participant la faza finală, corul căminului cultural din Călineşti a obţinut premiul II pe ţară, loc pe care se va menţine şi în următoarele trei concursuri. În anul 1953 a participat la cel de-al IV-lea Festival mondial al tineretului şi studenţilor de la Bucureşti. Din anul 1929, corul a avut următorii dirijori: Pr. Sergiu Nicolaescu, înv. Nicolae Badea, pr. Ion Ionescu, prof. Moise Mitulescu, prof. Gheorghe Gomoiu.

1968, 17 mai. În după-amiaza zilei, câteva mii de locuitori ai comunei Călineşti, îmbrăcaţi în haine de sărbătoare, au salutat pe generalul Charles de Gaulle, preşedintele Republicii Franceze, şi pe Nicolae Ceauşescu, preşedintele României, care se îndreptau spre Târgovişte, după ce în dimineaţa aceleiaşi zile participaseră la o mare adunare populară în municipiul Piteşti.

1981, 28 mai. S-a inaugurat noul local al căminului cultural Călineşti, construit după un proiect al arhitectului Nicolae Smărăndoiu, fiu al satului. (Pe întreaga perioadă a construcţiei, directorul căminului cultural a fost înv. Eugen Nae.) Evenimentul a fost marcat printr-un amplu spectacol coral susţinut de corurile din Domneşti, Topoloveni, Dobreşti, Priboieni, Brăneşti-Dâmboviţa, Călineşti şi altele.

1983, septembrie. S-a dat în folosinţă noul şi modernul pavilion al Spitalului Călineşti, instituţie înfiinţată în 1903. Spitalul dispune astăzi de 325 paturi, de secţii specializate şi toate dotările necesare unei asistenţe medicale moderne. Noul pavilion are 90 de paturi pentru chirurghie şi reanimare şi 98 de paturi pentru maternitate. Directorul spitalului: medicul Ion Crăciun, doctor în medicină, fiu al comunei Călineşti.

1989, ianuarie. S-a sărbătorit împlinirea a 600 de ani de la prima atestare documentară a Călineştiului. La căminul cultural, în faţa unui numeros public, a avut loc o şedinţă festivă condusă de Vasile Meilescu – primarul comunei Călineşti. Manifestarea s-a încheiat cu un concert coral la care au participat, printre altele: corul căminului cultural din Călineşti, dirijat de prof. Gh.Gomoiu, şi corala „D.G. Kiriac" din Piteşti, dirijată de maestrul Emanoil Popescu, fiu al comunei Călineşti.

Muzeul Câmpulung-Muscel. ***Studii şi comunicări****, 1984*

BIBLIOTECA JUDEŢEANĂ ARGEŞ LA 115 ANI

În prima jumătate a lunii iunie a acestui an vom sărbători din nou Biblioteca publică din municipiul Piteşti, care împlineşte o vârstă respectabilă şi care de-a lungul existenţei sale a fost atât de utilă urbei noastre. Vom face o fugară trecere în revistă a acestor ani, pentru a putea înţelege mai bine de ce în momentul de faţă se pune problema clădirii unui nou local, care să poată oferi piteştenilor şi celor din afară toate serviciile cu cartea şi publicaţiile periodice de care aceştia au nevoie.

În anul 1870, locuitoarea oraşului Paraschiva Ştefu a depus Primăriei 200 de galbeni austrieci, pentru înfiinţarea unei biblioteci publice. Biblioteca se va înfiinţa de-abia în anul 1880, după ce moştenitorii donatori interveniseră până la guvern. În urma unei licitaţii, librarul Raicoviceanu din Piteşti aduce cărţile de pe lista ce fusese prezentată la licitaţie. Astfel, biblioteca îşi începe existenţa cu 230 volume româneşti şi străine, ce fuseseră instalate în localul Primăriei, în grija profesorului de la Gimnaziul piteştean, Ion Trifonescu. Din anul 1885, biblioteca va funcţiona în localul Gimnaziului.

În anul 1886 s-a întocmit primul regulament de organizare şi funcţionare a bibliotecii publice „Ştefu", sub titlul: „Regulament pentru înfiinţarea, îmbunătăţirea şi administrarea unei biblioteci într-acest oraş Piteşti, care se va instala într-una din camerele Gimnaziului local". La articolul 1 se scrie: *„Biblioteca...va purta... numele de Biblioteca Ştefu, în memoria decedatei Paraschiva Ştefu, care în anul 1870 a donat comuna cu 2350 lei pentru începerea acestei biblioteci*". Din cuprinsul regulamentului vom mai cita articolul 12: *„Orice cititor care nu va aduce cărţile la timp va fi obligat a plăti în bani costul acelei cărţi înzecit... fără curs de judecată, somaţiune sau punerea în întârziere, şi se va executa de către casierul Primăriei, aplicându-se legea de urmărire ca pentru celelalte datorii comunale*". Regulamentul este semnat de primarul oraşului, N. Constantinescu, şi de patru consilieri.

În anul 1904, biblioteca publică a oraşului primeşte prin donaţie biblioteca lui Gh. Ionescu-Gion (decedat în acelaşi an), constând în peste 1.000 volume în limbile franceză, latină şi română. În timpul primului război mondial, biblioteca a fost salvată împreună cu tot avutul liceului. După război, însă, când liceul se dezvoltă, accesul publicului la bibliotecă începe să stânjenească procesul de învăţământ.

În anul 1928, un grup de intelectuali piteşteni, în frunte cu institutoarea Tatiana Bobancu, a înfiinţat Ateneul popular „Gh. Ionescu-Gion". Biblioteca publică a oraşului se va muta la Ateneu, unde a funcţionat timp de 20 de ani.

În urma Hotărârii Consiliului de Miniştri din 23 iulie 1950, privind noua împărţire administrativ-teritorială a ţării, biblioteca publică din Piteşti va deveni bibliotecă regională.

În anul 1950, Biblioteca regională Piteşti şi-a început activitatea cu un număr de 8000 volume, organizate într-un local cu parter şi etaj, ce se afla pe strada Victoriei, colţ cu strada Griviţei, având secţie pentru împrumut-adulţi la parter, iar la etaj, o sală de lectură cu 10 locuri şi secţie de împrumut pentru copii.

În anul 1955, Biblioteca regională Argeş s-a mutat în Palatul de cultură, clădire care aparţinuse până atunci justiţiei. În afara serviciilor impuse pentru asigurarea lecturii publice în oraşul Piteşti, biblioteca a început să desfăşoare şi activitate metodologică pentru bibliotecile orăşeneşti şi comunale din regiunea Argeş.

După reforma administrativ-teritorială din luna martie 1968, biblioteca a devenit municipală. După mutarea Şcolii populare de artă, şi-a extins spaţiul în această clădire, lărgind gama de servicii oferite cititorilor. Din anul 1974, biblioteca a devenit judeţeană, îndeplinind în continuare funcţia de bibliotecă publică pentru municipiul Piteşti şi principalul for metodologic pentru bibliotecile orăşeneşti şi comunale din judeţ.

În anul 1980, când şi-a sărbătorit centenarul, Biblioteca Judeţeană Argeş dispunea de o secţie de împrumut pentru adulţi cu acces liber la raft, unde se expuneau aproximativ 20.000 de volume, o sală de lectură pentru studiu, cu 70 de locuri, o sală de lectură pentru presă cu 16 locuri, în care se asigura şi asistenţa permanentă la cataloagele generale şi cele tematice pentru adulţi, o secţie de colecţii speciale cu aproximativ 10.000 de volume, în care intră şi carte de patrimoniu. Mai avea o filială în cartierul Craiovei şi un bibliobuz pentru alte trei cartiere, un atelier de legătorie şi contabilitate proprie. Îşi desfăşura activitatea cu 20 de oameni de specialitate. În rândurile următoare vom prezenta creşterea colecţiilor de publicaţii, a numărului cititorilor şi cărţilor împrumutate din ultimii 45 de ani:

- 31 decembrie 1951 = 12.195 volume existente;
- 31 decembrie 1960 = 78.872 volume existente;
- 31 decembrie 1970 = 138.678 volume existente;
- 31 decembrie 1980 = 215.000 volume existente;
- 31 decembrie 1990 = 329.993 volume existente;
- 31 decembrie 1994 = 350.000 volume existente;
- 1951 = 2.315 cititori înscrişi, 15.752 volume împrumutate;
- 1960 = 7.236 cititori înscrişi, 98.446 volume împrumutate;
- 1970 = 7.742 cititori înscrişi, 142.309 volume împrumutate;
- 1980 = 12.500 cititori înscrişi, 275.000 volume împrumutate;

- 1988 = 14.400 cititori înscrişi, 370.616 volume împrumutate;
- 1990 = 11.348 cititori înscrişi, 255.430 volume împrumutate;
- 1994 = 12.188 cititori înscrişi, 355.374 volume împrumutate.

În anul 1995, Biblioteca Judeţeană Argeş se prezintă ca o instituţie de cultură indispensabilă vieţii spirituale a municipiului Piteşti şi judeţului. Îşi desfăşoară activitatea după un program zilnic, de luni până vineri, de la ora 8^{00} la 20^{00}, iar sâmbăta, de la ora 8^{00} la 13^{00}. Dispune de un sistem de cataloage generale şi tematice bine organizat, care stă la dispoziţia cititorilor, asistat în permanenţă de un specialist. Iubitorii de presă au la dispoziţie peste 80 de abonamente la presa română şi străină, care se adaugă celor câteva zeci de ziare şi reviste din diferite domenii, unele venind chiar din secolul al XIX-lea. În perspectivă apropiată vom introduce calculatoarele în informarea cititorilor.

În palatul în care ne desfăşurăm activitatea, redevenit al justiţiei după 1993, dispunem de un spaţiu de aproximativ 1.700 metri pătraţi, devenit de mult neîncăpător, fapt care ne pune în imposibilitatea de a mai putea organiza la raft o serie întreagă de publicaţii periodice vechi şi fonduri de carte.

În anul 1994, conducerea Consiliului Judeţean şi cea a Primăriei Piteşti au depus eforturi susţinute pentru a se obţine Hotărârea Guvernului României nr. 346 din 23 iunie 1994, privind construirea noului local al Bibliotecii Judeţene Argeş. Aceasta va fi amplasată în spaţiul dintre Restaurantul „Argeş" şi Cinematograful „Modern".

Biblioteca piteşteană, care împlineşte anul acesta 115 ani de existenţă, desfăşoară un mare volum de activitate care, în afara împrumutului de carte şi presă, include manifestări pentru public într-o gamă variată, colaborând adesea cu personalităţi de seamă ale spiritualităţii româneşti contemporane.

De asemenea, de-a lungul anilor, în urma unor cercetări atente, au fost date tiparului sute de pagini din domeniul istoriei culturii din zonele Argeşului şi Muscelului. Edificatoare este contribuţia adusă de această instituţie la realizarea celor patru variante ale „istoriei municipiului Piteşti", precum şi a semnalării marilor personalităţi pe care Argeşul şi Muscelul le-au dat culturii româneşti.

Biblioteca îşi desfăşoară azi activitatea cu 35 de oameni de specialitate, care, în afara muncii la sediu, se ocupă şi de reţeaua bibliotecilor publice din judeţ – cinci orăşeneşti şi 93 comunale. În anul 1985 am deschis o puternică filială în cartierul Găvana, fapt care ar putea rezolva o cuprindere la lectură mai adecvată a opţiunilor cititorilor potenţiali din municipiul Piteşti.

În prima decadă a lunii iunie a.c., Biblioteca Judeţeană Argeş va organiza o suită de manifestări – expoziţii, simpozioane, întâlniri cu mari personalităţi ale culturii contemporane etc. – menite să marcheze evenimentul anului

pentru sistemul de biblioteci publice din Argeş, împlinirea celor 115 ani de existenţă a primei biblioteci argeşene.

Încheind, putem spune, parafrazând, *„viitor de aur biblioteca noastră are"*.

N.B. Printre cei care ne-au onorat cu prezenţa la sărbătorire au fost: acad. Alexandru-Balaci, prezent şi la Centenarul instituţiei, şi doamna Georgeta Clinca, directoarea Bibliotecii Naţionale a României.

Trebuie, de asemenea, să semnalăm valoroasa donaţie pe care ne-a făcut-o cu acest prilej P.S. Gherasim, Episcopul Râmnicului. Printre aceste lucrări, şi valoroasa ediţie tricentenară a Bibliei lui Şerban Cantacuzino – exemplar de lux – îmbrăcată în piele şi scrisă cu aur. Emisarii P.S. Gherasim au fost regretatul meu coleg Marian Creangă, directorul Bibliotecii Judeţene „Antim Ivireanu" – Vâlcea, şi Părintele Consilier Episcopal Gh. State, argeşean de baştină.

CALENDE, nr. 1-2-3-1995

BIBLIOTECA COMUNALĂ „LUCA PAUL" DIN DOMNEŞTI, LA 120 DE ANI DE EXISTENŢĂ

În ziua de 19 noiembrie 1998 a avut loc la Domneşti sărbătorirea a 120 de ani de la înfiinţarea primei biblioteci publice, ale cărei tradiţii le continuă azi Biblioteca Comunală „Luca Paul". Din anul 1878, Biblioteca din Domneşti a funcţionat sub patronajul diferitelor societăţi culturale care, toate, au fost preocupate ca Biblioteca să fie dotată şi slujită de un cadru didactic inimos şi cu dragoste de carte. Unul dintre ctitorii culturii din Domneşti şi de pe valea Râul Doamnei a fost învăţătorul Luca Paul care este socotit astăzi şi ca unul dintre ctitorii bibliotecii. Aşa se şi face că după anul 1990 Biblioteca din Domneşti îi poartă numele.

După reînfiinţarea posturilor cu normă întreagă la bibliotecile comunale, în Domneşti a fost numit bibliotecar profesorul Ion Toader care a renunţat la învăţământ pentru a sluji activitatea cu cartea, făcând să devină realitate o veche pasiune. Dintre cele 93 de biblioteci comunale slujite de bibliotecari cu normă întreagă pe care le are Argeşul, Biblioteca din Domneşti se numără printre primele, atât prin valoarea fondului de carte, cât şi prin activitatea pe care o desfăşoară. În ultimii ani, mai multe delegaţii de specialişti din domeniul bibliotecilor, străini şi români, au vizitat-o, apreciindu-i unanim valoarea.

Bibliotecarul Ion Toader se ocupă astăzi de întreaga activitate culturală care se desfăşoară aici, biblioteca fiind, fără îndoială, pe primul plan. Aşa se face că în ziua de 19 noiembrie, toţi invitaţii au vizitat cu mare plăcere Casa de Cultură – un adevărat palat, muzeul de artă contemporană şi icoane vechi şi biblioteca, organizată într-un amplu spaţiu, părând, la rându-i, un muzeu. A avut loc şi o sesiune de referate la care numeroşi participanţi au ascultat un deosebit de interesant istoric al Bibliotecii la 120 de ani de existenţă, prezentat de bibliotecarul Ion Toader, şi o serie de alte intervenţii, făcute de: prof. Gheorghe Micuţ – primarul Municipiului Curtea de Argeş, domnişan de origine, medicul Ion Donoiu, vicepreşedintele Comisiei Naţionale de Numismatică (donatorul unei interesante colecţii de medalii cu care biblioteca de aici se mândreşte), de asemenea, domnişan, prof. Costin Alexandrescu, directorul Centrului Judeţean al Creaţiei Populare, Silvestru Voinescu, directorul Bibliotecii Judeţeane Argeş, sociologul Radu Oprea, consilier al Inspectoratului pentru Cultură Argeş, sociologul Marilena Guga, reprezentant al Ministerului Culturii, şi Emanoil Berevoianu, primarul comunei, mulţumind celor care au ajutat, prin orice fel de mijloace, biblioteca.

În a doua parte a manifestării, toţi invitaţii au participat la spectacolul folcloric prezentat în frumoasa sală a Casei de Cultură. Grupul vocal folcloric a fost instruit de Nicoleta Uţă, iar vedetele spectacolului au fost: Radu Uţă, de 5 ani şi jumătate, şi Andreea Uţă, de 6 ani şi jumătate (cei trei Uţă fiind fiica şi respectiv nepoţii bibliotecarului Ion Toader).

Manifestarea de la Domneşti a subliniat încă o dată că biblioteca comunală are vechi tradiţii în ţara noastră şi prezenţa ei în viaţa satului românesc de astăzi este mai mult decât indispensabilă.

100 DE ANI DE LA MOARTEA LUI ION C. BRĂTIANU

– Ecouri internaţionale la moartea sa –

Marele om de stat Ion C. Brătianu a încetat din viaţă la 4 mai 1891 la Florica, lângă Piteşti, fiind înmormântat tot aici în ziua de 8 a aceleiaşi luni; evenimentul a fost anunţat şi amplu comentat de foarte multe publicaţii româneşti şi străine[1].

Ne vom referi în continuare la câteva articole apărute în presa altor ţări, care consideră moartea lui Ion C. Brătianu ca pe o pierdere grea nu numai pentru poporul român. De reţinut că toate articolele pe care le semnalăm au văzut lumina tiparului în zilele imediat următoare plecării dintre cei vii a marelui om de stat român.

În ziarul bulgar „Slovenian", care apărea la Rusciuk, într-un articol dedicat acestui eveniment, citim printre altele: *„...Colonia bulgară din Bucureşti a îndeplinit o datorie de recunoştinţă naţională, trimiţând o delegaţie şi depunând o coroană la înmormântarea lui I.C. Brătianu. Dânsul e cel dintâi om de stat român care a întins mâna emigranţilor noştri politici... când nemţii şi maghiarii, aceşti cuceritori pe cale economică ai Peninsulei Balcanice, îi extrădau în mâinile funcţionarilor turci pe emigranţii noştri, trecându-i peste Dunăre, I. Brătianu le dădea azil şi ocrotire în România... Numele lui Ion Brătianu este înscris pentru veşnicie în analele istoriei bulgare, căci mişcarea revoluţionară era pregătită, tolerată şi organizată în Bucureşti..."*.

Ziarul oficial din Sofia, „Svobota", scria: *„...Noi, bulgarii, suntem adânc amărâţi aflând trista noutate, căci Brătianu a fost un om care a făcut ca întreaga Românie să privească Bulgaria ca pe o soră mai mică... În România, sub guvernarea lui Ion Brătianu, patrioţi bulgari ca Racovski, Hadji Demetri, ... Caravelov, Botev şi actualul prim-ministru C. Stambuloff au găsit posibilitatea... de a ridica steagul revoluţiunii. Adâncă închinăciune şi veşnică recunoştinţă ţie din partea Bulgariei, mare om şi patriot!..."*.

În ziarul „L'Indépendence Belge", care apărea la Bruxelles, se făceau următoarele aprecieri: *„România şi-a pierdut tocmai pe cel mai ilustru al său bărbat de stat... în diferitele circumstanţe grele şi dificile a arătat calităţile cele mai eminente şi rare ale bărbatului de stat: claritatea concepţiunilor, preciziunea ideilor, fermitatea şi energia în executarea deciziunilor luate...*

[1] Fragmentele din articolele citate au fost preluate din volumul **„La moartea lui I. C. Brătianu"**, prefaţat de Gheorghe Brătianu şi apărut la Cartea Românească, în 1941.

Când s-a început războiul ruso-turc, Brătianu era omul situaţiei... El n-a ezitat nici un moment a lansa România în acest război...

Nu s-au uitat dificultăţile ce a avut România cu Rusia după război. Brătianu s-a arătat la Congresul din Berlin diplomat energic şi rezolut, unde a susţinut cu multă elocinţă cauza Principatelor pe care Rusia le despoia ca recompensă pentru concursul dat...".

Dintr-un amplu articol apărut în periodicul englez „Daily Telegraph", spicuim: *„Moartea lui Ion Brătianu a răpit României pe cel mai capabil şi energic dintre patrioţii care au jucat un rol de şef de partid în romanul ultim de emancipaţiune a statului de sub suzeranitatea turcească, plin de aventuri. Defunctul bărbat de stat era principalul fondator al celui mai tânăr regat european...".*

În „Deutsche Zeitung", din Viena, într-un articol în care Ion Brătianu era socotit drept „Bismarckul României", se spune: *„Unul după altul se duc aceia care în istoria secolului al 19-lea au jucat un rol însemnat şi care au dat vieţii publice a ţărilor o direcţie, punându-i o ţintă. Da, Ion Brătianu, care astăzi a închis ochii pentru totdeauna, a fost unul dintre puţinii aleşi care au influenţat hotărât asupra sorţii continentului... Poziţia ce Brătianu a ocupat în patria sa nu se poate compara decât cu aceea pe care o avea Bismarck în calitate de cancelar al Germaniei... Amintirea lui nu va viia numai în poporul său: numelui lui îi este asigurat un loc de onoare şi în istoria culturală şi universală a secolului nostru...".*

În presa franceză, în timpul zilelor de doliu ale poporului nostru, s-a scris: *„Le Cavour de la Roumanie est mort"*. Ample articole dedicate morţii, dar mai ales personalităţii de excepţie a lui Ion Brătianu, au apărut la Paris în „Le Temps" din 16 mai şi în „La République française" din 17 mai 1891.

Ziarul maghiar „Nemzet" din Budapesta consemna: *„După o boală îndelungată şi grea, Ion Brătianu, conform rapoartelor noastre telegrafice, a murit. Privitor la România, aceasta e o lovitură grea, pentru că pierde într-însul pe cel mai distins dintre bărbaţii săi de stat..."*. După ce sunt enumerate o serie de fapte ale marelui dispărut, articolul se încheie astfel: *„...Dorim ca România să aibă mulţi bărbaţi aşa distinşi cum a fost Ion Brătianu"*.

Din rândurile de mai sus, care sunt semnalări selective din presa străină ce a omagiat personalitatea lui Ion C. Brătianu, ne putem da cu uşurinţă seama că, la 4 mai 1891, trecea în eternitate unul dintre marii bărbaţi de stat ai Europei secolului al XIX-lea, care se găseşte înscris în istoria acesteia alături de istoria poporului său. Cunoscând viaţa celui a cărui comemorare o omagiem, îmi îngădui să le semnalez politicienilor de azi că poporul nostru a intrat în Europa cu peste 100 de ani în urmă, o dată cu generaţia lui Ion C. Brătianu.

Revista „CULTURA", Nr. 2/1991

STRADA CRINULUI – STRADA MARILOR SCRIITORI PITEŞTENI

I-a fost dat acestei străzi să fie gazda unor acte de cultură şi păstrătoarea unor valoroase tradiţii culturale în ultimul secol şi jumătate din istoria piteşteană.

Cine vrea să vadă astăzi cum arăta o bună parte din oraşul nostru în secolul trecut nu are decât să facă o călătorie atentă pe strada Crinului, de la monumentul Independenţei României în jos, spre râul Argeş, până dincolo de calea ferată.

Şi pe o parte şi pe alta se mai păstrează case de o rară frumuseţe, adevărate monumente de arhitectură românească sau eclectică, rod al priceperii unor meşteşugari cărora li se dusese faima. Trecând de strada Mihail Kogălniceanu, care leagă străzile Crinului şi Sfânta Vineri, puţin mai jos, pe aceeaşi parte, se află Fabrica de butoaie. În clădirea corpului central al acestei fabrici a funcţionat cu peste 120 de ani în urmă Teatrul „Uklar". Sala acestui teatru a fost modificată şi modernizată după 1890 şi s-a numit până în 1910 „Universala Liehrer". Pe scena acestei săli au jucat toţi marii noştri actori din ultimul pătrar al secolului 19 şi începutul secolului 20. Aici a cântat în repetate rânduri Nicu Leonard în operetele lui Franz Lehár şi Johann Strauss.

Încă înaintea primului război mondial, Piteştiul va avea un teatru după toate cerinţele tehnicii acestei arte şi gloria celui de pe strada „Lascăr Catargiu" va apune.

În secolul XX, această stradă nu va intra în anonimat, pentru că aici se vor naşte şi îşi vor petrece o parte din viaţă mari scriitori români: Alexandru Kiriţescu (Piteşti, 28.III.1888 – Bucureşti, 9.IV.1961), Ion Trivale (Piteşti, 13.V.1889 – Zimnicea, 11.XI.1916) şi Tudor Teodorescu-Braniţte (Piteşti, 25.IV.1899 – Bucureşti, 23.III.1969).

Întâmplarea face ca cele trei case să se afle aproape una de alta, pe partea stângă a străzii privind dinspre Monumentul Independenţei spre Argeş.

Alexandru Kiriţescu. După terminarea şcolii primare în Piteşti, va urma liceul şi Facultatea de Drept la Bucureşti, pe care o va termina în 1915. Începe să scrie teatru încă din anii studenţiei şi debutează în 1914 cu piesa „Învinşii", care se va juca pe scena Teatrului Naţional.

Imediat după primul război mondial va scrie o altă serie de piese de teatru, care se vor juca la Naţional, printre care şi capodopera creaţiei sale dramatice „Gaiţele". De la apariţia ei şi până astăzi, piesa „Gaiţele" a fost permanent în repertoriile dramatice ale teatrelor din ţara noastră, bucurându-se adesea de succese extraordinare la public. Între cele două războaie

mondiale a fost un neobosit cronicar dramatic şi a mai scris piesele „Borgia", „Nunta din Perugia" şi „Michelangelo", făcând parte din „Trilogia Renaşterii". Va primi două importante premii pentru creaţia sa dramatică. În anul 1945 se va acorda piesei „Gaiţele" „Marele Premiu al Teatrului Naţional", iar în 1947, „Premiul Naţional pentru Literatură Dramatică".

După 1948 va lucra neobosit, până la sfârşitul vieţii.

În 1958, când a împlinit 70 de ani, a fost distins cu „Ordinul muncii" – clasa I, care se acorda destul de rar oamenilor din domeniul artei şi culturii.

Ion Trivale. Pe adevăratul său nume Iosif Netzler, a fost fiul unor evrei stabiliţi în Piteşti. Şi-a făcut aici şcoala primară şi apoi clasele liceului „I.C. Brătianu" pe care le termină în 1907, când, de toamna, va fi student la Facultatea de Drept şi Litere din Bucureşti. Încă din anii studenţiei va fi remarcat de principalii critici ai momentului, Mihail Dragomirescu şi Constantin Rădulescu-Motru. După terminarea facultăţii, va continua studiile în Germania. Îşi începe colaborările cu articole de critică literară la reviste de prestigiu cum au fost: „Convorbiri critice" şi „Noua revistă română". În aceasta din urmă semnează cu mai multe pseudonime, până se stabileşte la cel de Ion Trivale, care îl va lega pentru posteritate de oraşul natal.

În anul 1915 îşi publică articole din diferite reviste într-un volum intitulat „Cronici literare", volum de aproximativ 400 de pagini, reeditat în 1971.

În primul război mondial, cu gradul de sublocotenent de rezervă, conducând un pluton din Regimentul 4 Argeş din Piteşti, cade ca un erou în luptele de la Zimnicea.

Tudor Teodorescu-Braniţte. Tatăl său fusese directorul Şcolii de Băieţi nr. 1 din Piteşti, unde îşi face şi el studiile primare. Urmează Liceul „I.C. Brătianu", care a avut până în anii primului război mondial o pleiadă de profesori de valoare naţională.

În anul 1919 începe cursurile Facultăţii de Drept din Bucureşti, după terminarea cărora se va înscrie în baroul Tribunalului de Ilfov, fără însă a profesa avocatura, dedicându-se ziaristicii. Va colabora la ziare de prestigiu cum au fost: „Adevărul" şi „Dimineaţa", conduse de C. Mille, la ziarele conduse de N.D. Cocea, la revista „Viaţa Românească", condusă de Garabet Ibrăileanu, şi la altele. Paralel cu activitatea gazetărească, între 1921 şi 1926, a fost secretarul Editurii Cultura Naţională

În perioada dintre cele două războaie mondiale se va afirma tot mai mult ca un gazetar cu vederi democrate, iar după 1930, chiar antifasciste. În timpul celui de-al doilea război mondial a scris romanul „Prinţul", capodoperă a prozei sale, tipărit de Editura Socec în 1944.

Activitatea sa ziaristică a fost strânsă în volumul „Oameni şi paiaţe" apărut cu puţin timp înaintea morţii sale. Între 1966 şi 1969 a colaborat şi la revista „Argeş".

A mai publicat romanele: „Domnul Negoiță", „Fundătura cimitirului nr. 13", „Băiatul popii", „Primăvara apele vin mari", câteva volume de nuvele și volumele biografice „Gambeta..." și „Clemenceau". I-au apărut postum și alte volume.

În anul 1964, când a împlinit vârsta de 65 de ani, a primit „Ordinul muncii" – clasa I.

*

* *

Toți cei trei scriitori despre care foarte în treacăt am vorbit în rândurile de față au pe strada Crinului plăci comemorative pe casele în care s-au născut, în semn de aleasă cinstire din partea concitadinilor lor.

„Arcade". Supliment literar artistic al revistei „Aripi", An IV, nr. 13-14, 1998

ITALIENI ÎN JUDEȚUL ARGEȘ

În secolul al XIX-lea sunt consemnați mulți italieni în județul nostru, practicând meseriile de constructori și cioplitori de piatră. Cei mai mulți sunt semnalați la carierele de calcar de la Albești-Muscel. În Marele Dicționar Geografic al României, vol. I, la comuna Albești se spune printre altele: *„...Cu acest calcar numulitic de la Albești s-a construit la început și s-a restaurat chiar acum în urmă, 1875-1885, celebra mănăstire Curtea de Argeș. Piatra de Albești servește azi la construcții de poduri și alte edificii. La aceste cariere lucrează peste 100 de lucrători, italieni în cea mai mare parte...*". Este foarte posibil ca italienii de la Albești să fi fost aduși aici de însuși Neagoe Basarab pentru realizarea mărețului edificiu pe care l-a ctitorit.

În prima jumătate a secolului al XX-lea aici erau vestiți pietrarii din familiile Bizon și Gava, care au lucrat alături de italieni la cioplitul pietrei. Printre antreprenorii din carieră, înaintea primului război mondial, se afla și italianul Etio Reghi. Trebuie să precizăm că în această perioadă de început de secol, principalul concesionar al carierei de la Albești a fost geologul Matei Drăghiceanu, care locuia în Câmpulung și care, de câte ori mergea la Albești, apela pentru masă la soția lui Reghi, femeie curată și foarte pricepută în arta culinară. Despre carieră și despre italienii de aici vorbește I.D. Țicăloiu în amintirile sale apărute postum, în 1992 (Țicăloiu a fost angajat de Matei Drăghiceanu pentru exploatarea de la Albești.)

În cimitirele din Câmpulung și Albești sunt foarte multe monumente funerare, unele, opere de artă autentică cioplite de italienii de la Albești. Câmpulungul are, de asemenea, multe edificii cu elevații și coloane de cerdacuri din piatră de Albești, precum și decorații artistice cu sculpturi în piatră realizate de aceiași italieni.

La începutul secolului nostru, în Pitești erau, de asemenea, mai mulți italieni care se ocupau cu construcțiile și prelucrarea pietrei. În Almanahul Socec pe anul 1912, găsim cu firme înregistrate pe următorii italieni: Luigi Arganini – Târgu din Vale, Crimino Rosazza, Salvatore Rosazza și Emile Sicar – toți trei pe strada Egalității. Toți aceștia erau antreprenori de lucrări și numele lor se pot întâlni și azi pe plăcuțele de marmură alături de numele arhitecților care au proiectat construcțiile. În același almanah, pe Luigi Arganini îl găsim înregistrat cu depozit de piatră de construcții.

În Almanahul Socec pe 1925, printre antreprenorii de lucrări cu firmă înregistrată din Câmpulung îl găsim pe italianul Gio Batiste, iar în Pitești, pe Guido Rosazza, Salvatore Rosazza și Emile Sicar. Pe Salvatore Rosazza îl găsim înregistrat în același an și cu firmă de arhitect.

Tot în anul 1925, în Piteşti exista antrepriza de construcţii „Duratti şi Luigi Bonfi" care câştigase licitaţia şi la 20 martie încheia contractul cu Ministerul Instrucţiunii Publice, pentru construirea actualului local al „Liceului de Fete" de pe strada Costin Petrescu, fostă Egalităţii.

Numele lui Luigi Arganini îl găsim pe multe din monumentele eroilor ridicate în judeţ în amintirea celor căzuţi în primul război mondial.

Despre calitatea lucrărilor pe care le executau aceşti italieni vorbesc astăzi plăcuţele de marmură pe care le găsim numele trecute alături de celebrităţi ale arhitecturii româneşti din prima jumătate a acestui secol. Vom da numai două exemple: Palatul de Justiţie – azi Palatul Curţii de Apel – a fost proiectat de Eracle Lăzărescu, profesor la Şcoala Naţională de Arhitectură, şi de Arghir Culina, autorul unor construcţii monumentale din Bucureşti, printre care şi Hotelul Ambasador. Sub numele lor sunt trecuţi cei doi italieni – Crimino Rosazza şi Emile Sicar – antreprenori. Un alt exemplu şi poate cel mai elocvent îl găsim la biserica din Costeşti care a fost proiectată de Dimitrie Ionescu-Berechet, construită de celebrul Emil Prager, pictată de Dumitru Belizarie şi sub aceste nume de rezonanţă se găsesc trecuţi cei din grupul Rosazza, care s-au ocupat de cioplitul pietrei, de data aceasta nu numai la nivelul elevaţiei, ci şi al unor superbe elemente de ornamentaţie.

Personal am convingerea că urmaşii acestor italieni se găsesc tot la noi, dar au fost pe de o parte asimilaţi, iar pe de altă parte, în anii regimului totalitar, şi-au găsit alte preocupări.

În Câmpulung, printre cei mai cunoscuţi antreprenori de origine italiană, au fost, după primul război mondial, fraţii De Nicolo şi Jean Mezzaroba. Printre alte multe construcţii, ei au ridicat între anii 1928 şi 1935 Mausoleul de la Mateiaş, proiectat de câmpulungeanul Dimitrie Ionescu-Berechet şi State Baloşin.

„Forza latina", nr. 1, februarie 1997, Piteşti

MĂRTURII PESTE TIMP

În fiecare an, ziua de 20 mai este sărbătoarea urbei aflate, aşa cum spunea poetul Ion Pillat, *„Acolo unde-n Argeş se varsă Râul Doamnei"*.

Cu un an în urmă, la împlinirea a 600 de ani de la prima atestare documentară medievală a Piteştilor, forurile locale au iniţiat şi desfăşurat numeroase acţiuni de rezonanţă naţională, care vor rămâne, cu toată certitudinea, în zestrea noastră spirituală. Din dorinţa de a menţine permanent în conştiinţa cititorilor Revistei „Argeş" ziua de 20 mai – „Ziua municipiului Piteşti" – vom încerca o retrospectivă a principalelor împliniri editoriale realizate cu prilejul momentului „Piteşti 600".

Genericul a fost formulat în anul 1983, o dată cu apariţia volumului de repere „Piteşti 600. Memento", semnat de Petre Popa. Acesta este primul din volumele dedicate special importantei aniversări. La începutul introducerii sale se precizează: *„Peste puţin timp se vor împlini şase secole de la atestarea localităţii Piteşti prin documentul emis, la 20 mai 1388, de domnitorul Ţării Româneşti, Mircea cel Mare, care consemnează cuprinderea acestei aşezări în sistemul relaţiilor economice feudale"*.

În anul 1985, la Editura Sport-Turism a apărut un nou volum, „Piteşti", în colecţia „Ghid de oraş", purtând semnătura unui colectiv de trei cercetători: Petre Popa, Silvestru Voinescu, Paul Dicu, a căror colaborare se va dovedi rodnică, elaborând şi scoţând de sub tipar, în anii următori, alte două volume de istorie piteşteană: „Piteşti 600 – Pagini de istorie", editat de Muzeul Judeţean Argeş în seria „Studii şi comunicări", Tipografia Argeş-Piteşti, 1986, 336 pag., şi „Istoria municipiului Piteşti", Editura Academiei, Bucureşti, 1988, 360 pag.

Dacă volumele conţin un număr mare de ilustraţii – peste 65 fiecare – primul dintre acestea are şi 21 de ilustraţii color.

Volumul apărut în anul 1988 în Editura Academiei, purtând prefaţa reputatului istoric Ştefan Ştefănescu, membru corespondent al aceluiaşi for academic (astăzi membru titular), dispune de un bogat aparat ştiinţific, de o amplă bibliografie selectivă, de un indice de nume şi, în sfârşit, de un rezumat în limba engleză.

„Argeş", mai 1989

PAGINI DE ISTORIE PITEŞTEANĂ

– Noul local al Bibliotecii Judeţene Argeş –

Prima bibliotecă publică a Piteştiului, care din 1950 are şi atribuţii de îndrumare profesională în teritoriul judeţului, a avut parte de-a lungul istoriei sale de peste 115 ani de o serie întreagă de vicisitudini. Trei dintre acestea se impun a fi punctate şi în rândurile de faţă.

1. În anul 1870, locuitoarea Paraschiva Ştefu a donat Primăriei Piteştiului suma de 200 galbeni austrieci, pentru înfiinţarea unei biblioteci publice în oraş. După ce donatoarea a murit în acelaşi an, executorii săi testamentari s-au luptat timp de zece ani cu primăria pentru înfiinţarea bibliotecii. Acest fapt a fost în sfârşit realizat în anul 1880, după intervenţia Guvernului.

2. În anul 1904 a încetat intempestiv din viaţă istoricul Gheorghe Ionescu-Gion, la numai 47 de ani, care fusese născut la Piteşti, dar care îşi făcuse gimnaziul şi liceul la Bucureşti. Având probabil o presimţire, Gion şi-a lăsat prin testament valoroasa sa bibliotecă de peste 1000 volume în limbile latină, franceză şi română, urbei natale, pentru biblioteca publică ce funcţiona în localul Liceului „I.C. Brătianu". În anul 1928, când biblioteca publică s-a mutat în localul Ateneului Popular „Gh. Ionescu-Gion", din donaţia istoricului s-au luat doar câteva zeci de cărţi în limba română, care se pretau împrumutului. Restul cărţilor sunt şi acum în biblioteca liceului.

3. În sfârşit, în anul 1955, biblioteca a fost mutată în Palatul Culturii, fosta clădire a justiţiei. Din acest an şi până în 1993, Casa de Cultură (a Ministerului Culturii) şi Biblioteca Judeţeană Argeş au cheltuit pentru readaptări şi reparaţii peste 15 milioane lei, sumă imensă dacă ne gândim la valoarea monedei noastre până la începerea inflaţiei. Biblioteca a ocupat şi mai ocupă încă în această clădire 1700 mp, cu coridoare şi holuri. După 1985, spaţiul a început să devină neîncăpător, cu toate că serviciile noastre către public au fost întotdeauna restrânse. Am consultat după acest an pe arhitectul-şef al municipiului, N. Ernst, şi pe arh. dr. Mahu de la I.PJ. Argeş, în vederea construirii unui spaţiu de depozitare pe verticală, tip siloz, aşa cum văzusem în anul 1980 la DEUTSCHE BUCHEREI din Leipzig – cea mai mare bibliotecă de limbă germană din lume. Cu laturile de 20 × 20 m şi ocupând o parte din parcarea primăriei, iar o altă parte din spaţiul verde al blocurilor din spate, cu înălţimea de 5-6 etaje, ne-ar fi oferit 2000 mp de depozite care rezolvau nevoile de depozitare pentru mulţi ani. Ar mai fi trebuit găsită soluţia legării de vechea clădire printr-o pasarelă sau printr-un pasaj subteran de aproximativ 10-12 m.

După 1990, însă, a reapărut ideea înfiinţării curţilor de apel în ţara noastră, şi printre oraşele ce ar fi trebuit înnobilate cu o astfel de instituţie a fost ales şi Piteştiul. Privirile s-au îndreptat spre Palatul Culturii, în care cele două instituţii erau proprietare. Trebuie să precizez că în 1974-1975, Consiliul Popular Judeţean Argeş, preşedinte Ion Dincă, a dat peste cinci milioane lei pentru construcţia superbei clădiri a Tribunalului de Argeş şi Judecătoriei de pe Bulevardul Eroilor, lângă Palatul Procuraturii. Clădirea a costat enorm pentru acea vreme, pentru că s-au băgat în ea vagoane de marmură şi travertin. Hotărârea noii construcţii a Tribunalului de Argeş s-a luat chiar în depozitul nostru de carte de la demisol, unde preşedintele Ion Dincă i-a explicat lui Adrian Dimitriu, ministrul Justiţiei de atunci, că *„...biblioteca asta nu poate fi mutată în altă parte"*. În anul 1975, în prezenţa regizorului Constantin Dinischiotu, care era preşedintele Comitetului de Cultură, Ion Dincă mi-a spus: *„Tovarăşe director, le-am dat la ăştia de la justiţie o groază de bani să-şi construiască ce le trebuie ca să vi-i iau de pe cap !!!"*.

Într-o după-amiază a anului 1993, la Consiliul Municipal Piteşti a avut loc o şedinţă cu scopul de a se stabili ce clădire să fie repartizată Curţii de Apel pentru Argeş şi Vâlcea. Au fost prezenţi: Vasile Niţu, care fusese instalat prefect nu de multă vreme de către Petre Ninosu – ministrul Justiţiei, Florea Costache, preşedintele Consiliului Judeţean Argeş, Tudor Pendiuc, primarul municipiului, alte notabilităţi (din judeţ mai ales) şi consilierii municipali. De la bun început s-a pus problema „retrocedării" Palatului Culturii către Curtea de Apel, care însă nu existase niciodată în Piteşti. În această şedinţă, avocatul Panţoiu, cunoscutul om de afaceri, a făcut o „strălucită" pledoarie, nu atât pentru justiţie, cât împotriva culturii. Valeriu Dobrin, directorul Casei de Cultură, a arătat care a fost activitatea instituţiei sale pe timp de un an. După documentata sa pledoarie, avocatul Panţoiu i-a pus o întrebare care trebuie să rămână în analele Piteştiului: *„Domnule Dobrin, vă rog să răspundeţi sincer! Dacă instituţia Dumneavoastră n-ar fi făcut toate câte aţi spus că a făcut, ar fi crăpat cineva din Piteşti?"*. Consilierii toţi, cu excepţia unuia singur, Gh. Muşat, mai de voie, mai de nevoie, au votat pentru justiţie. Peste două săptămâni, Casa de Cultură era scoasă şi mutată la Casa Cărţii, unde nu funcţionează nici acum, după cinci ani.

*

* *

La două zile după şedinţa amintită, care „le-a făcut cinste prefectului Vasile Niţu şi tuturor consilierilor municipali", în biroul directorului bibliotecii a intrat inginerul Florea Costache, preşedintele Consiliului Judeţean Argeş, care fusese invitat cu o zi înainte să viziteze biblioteca. Am

început vizitarea metodic şi mi-am dat seama de la primii paşi că distinsul oaspete era venit cu cele mai bune intenţii.

Câteva aspecte l-au impresionat profund pe domnul preşedinte: sala de lectură care era plină cu cititori, fondul de referinţă expus aici, depozitul de unicate aşezate după format cu peste 200.000 volume, organizarea cataloagelor şi, în sfârşit, colecţiile speciale, cu raritătile noastre, unele unicate în ţară şi altele pe plan mondial. Obosit, după aproape cinci ore de când începuse vizita, domnul preşedinte Costache mi-a spus: *„Domnule director, nu am putut bănui că în Piteşti avem o bibliotecă atât de mare şi de bine organizată. Începând de azi, sunt de partea dumneavoastră. În decizia Consiliului Municipal se va preciza că biblioteca va rămâne în spaţiul pe care îl ocupă în această clădire până ce îşi va construi una nouă. Mâine fac adresă către I.P.J. Argeş prin care voi cere să se organizeze un concurs pentru realizarea proiectului noului local. Vor veni aici să se documenteze în vederea cerinţelor la care va trebui să răspundă noua clădire, ţinând cont de dezvoltarea viitoare a unei biblioteci moderne*".

După despărţire am rămas năuc. Nu-mi venea să cred că în situaţia creată poate exista cineva în conducerea judeţului care să îmbrăţişeze cauza noastră cu atâta entuziasm. Din fericire, omul acesta era şi cel mai mare.

După ce în timpul verii s-a hotărât locul unde se va înfiinţa noul edificiu, toată toamna şi iarna care au urmat, am avut nenumărate întâlniri cu soţii Alexandru şi Maria Mulţescu, care urmau să facă proiectul, discutând funcţiile şi sarcinile viitoarei biblioteci şi a fiecărui serviciu în parte, într-o viziune de lungă bătaie, anii 2050 şi 2100, precum şi a introducerii mijloacelor moderne de informaţie şi evidenţă, de care se vor folosi atât bibliotecarii, cât şi cititorii.

În primăvara lui 1994, proiectul începuse să prindă contur. Clădirea de 4.900 mp va avea cinci nivele, un demisol înalt, pentru depozitele mari, A.L.A., centrala termică şi postul trafo – care primeşte curentul electric prin racord şi îl transformă şi distribuie după necesităţi – parterul, care va avea o sală de conferinţe cu 120 de locuri, secţia de împrumut pentru adulţi, de aproximativ trei ori mai mare decât cea pe care o avem acum, cabinetul conducerii şi un hol amplu luminat în timpul zilei prin acoperiş. Din hol, fără să fie lipită de zidul din spate, porneşte scara de onoare care urcă numai până la etajul II şi care va fi pusă la dispoziţia cititorilor.

În partea din spate, clădirea are două scări de serviciu, un lift pentru persoane şi un lift pentru cărţi, care merg de la demisol până la etajul III. La etajul I va fi, pe stânga, deasupra sălii de conferinţe, sala de lectură pentru studiu, cu 100 de locuri, care va avea în interior principalul fond de referinţă al bibliotecii şi un depozit-anexă în care vor fi ţinute în gestiune proprie aproximativ 20.000 de volume.

În partea dreaptă a etajului va fi secţia de împrumut pentru copii, cu un depozit-anexă şi cu 40 de locuri de lectură, pe mijlocul sălii de acces liber la raft. La etajul II, pe partea stângă, va fi sala de lectură pentru presă, care va putea avea până la 100 de locuri, dar care e gândită în mai multe variante. Aici vor fi consultate în viitor şi periodicele ştiinţifice şi literare pe care le avem în colecţii din secolul trecut şi de aproximativ 25 de ani nu le-am putut pune le dispoziţia publicului. În partea dreaptă, vor fi organizate colecţiile speciale cu mai multe săli (carte rară, carte de artă, secţia muzicală cu fondul de partituri şi eventual de audiţii etc.).

Deasupra etajului II, holul central va fi acoperit de un mare vitraliu care va realiza din sticlă colorată un superb joc geometric. Etajul III va găzdui birourile salariaţilor, câteva ateliere (legătorie, foto) şi o sală de expoziţii pentru colecţiile speciale care la acest nivel se pot bucura de o securitate de excepţie.

Toată clădirea va avea în exterior geamuri din termopan şi tâmplărie de aluminiu.

Unul dintre specialiştii care a văzut acest proiect şi l-a apreciat foarte mult a fost domnul Gheorghe Iosif Bercan, directorul general al Bibliotecii Naţionale a României între 1990 şi 1996.

În luna mai 1994, ne-am prezentat cu proiectul la şedinţa interministerială de discutare a fezabilităţii investiţiei. Delegaţia condusă de domnul preşedinte Florea Costache a fost bine primită de grupul de aproximativ 25-30 de experţi din M.F. şi M.L.P.A.T., condus de domnul ministru Teodor Cristea. Domnul preşedinte Costache a vorbit despre împrejurările create la Piteşti, care impun construirea unui local pentru bibliotecă, despre mărimea şi valoarea acestuia etc. Totul a fost privit cu multă bunăvoinţă şi proiectul a rămas să primească aprobările de rigoare şi să se facă proiectul de H.G. (din delegaţia noastră au mai făcut parte ing. Mircea Popa, viceprimar, arh. Alex. Mulţescu, şeful de proiect, ing. Florica Ciurezu – viitorul diriginte de şantier – precum şi directorul bibliotecii).

Pe 23 iunie 1994, a apărut H.G. nr. 346, semnată de primul-ministru Nicolae Văcăroiu, prin care s-a hotărât construirea noului local al Bibliotecii Judeţene Argeş pe locul situat între cinematograful MODERN şi Restaurantul ARGEŞ. Prin hotărâre s-a stipulat că data terminării este 30 august 1997.

Imediat s-a început întocmirea documentaţiei tehnice în vederea organizării licitaţiei, care s-a stabilit pentru data de 11.IX.1995. La licitaţie au participat şase întreprinderi de construcţii din Piteşti şi cunoscuta firmă „Erbaşu" din Bucureşti. Licitaţia a fost câştigată de „Societatea de Construcţii-Montaj Argeş" (SOCOMAR), care în 1994 terminase construcţia palatului ALCATEL de pe bulevard, arătându-şi în felul acesta capacitatea profesională.

În ziua de 25 octombrie 1995 s-au bătut pe teren primii țăruși, în prezența domnului prefect ing. Constantin Nicolescu, a domnului președinte, ing. Florea Costache, a domnului primar Tudor Pendiuc și a unor notabilități din Guvern și de pe plan local.

În ziua de 2 mai 1996 s-au turnat în săpături primele cantități de beton, după ce, cu o jumătate de oră înainte, s-a oficiat o sfeștanie de către P.C. preot Marin Drăguşin de la Biserica Sf. Ioan, un mare iubitor de cultură, în general, și de carte, în special.

Din motive obiective, clădirea nu s-a putut termina la termenul prevăzut în H.G. (principalul motiv fiind trecerea noastră de la județ la Ministerul Culturii, ocazie cu care timp de cinci luni nu am primit nici un ban la investiții; mai târziu s-a revenit asupra acestei hotărâri și am trecut din nou de județ).

În toamna anului 1996, SOCOMAR (director general: ing. Gh. Năstase) a încheiat un contract de subantrepriză cu Întreprinderea AEDIFICIA CARPAȚI din București, pentru executarea finisărilor exterioare, executarea tâmplăriei exterioare din aluminiu, montarea geamurilor din termopan și a pardoselii holului central.

Consiliul Județean Argeș (după alegerile din 1996 – noiembrie – președinte: ec. I. Mihăilescu și vicepreședinte cu investițiile, ing. Florea Costache), ne-a alocat pentru 1997 suma de cinci miliarde lei la investiții. Întreprinderea constructoare nu și-a regăsit însă ritmul necesar (de la 1 ianuarie 1997, director general: ing. Gh. Ștefan) și până la sfârșitul anului nu s-a ajuns decât până la etajul II, din care s-a lucrat însă numai o parte.

Pentru anul 1998, SOCOMAR s-a angajat în mod ferm ca până la sfârșitul lunii octombrie să termine lucrarea, termenul fiind agreat și de AEDIFICIA CARPAȚI, care va face partea de lucrări ce îi revine.

La sfârșitul anului 1997 am procurat de la dotări o mare cantitate din mobilierul necesar (240 scaune, 50 mese, 12 rafturi cu uși și geam pentru fondul de carte rară ș.a), operațiune pe care va trebui s-o continuăm în acest an, pentru că noi intenționăm ca în cursul trimestrului IV a.c. să începem operațiunea de mutare care nu va fi deloc ușoară, și care, dacă nu se va face cu foarte multă profesionalitate, poate dura chiar doi ani.

Rămân unele aspecte despre care nu am vorbit aici, dar important este faptul că Piteștiul va avea un adevărat palat al cărții, care va sta la dispoziția generațiilor de azi și a celor viitoare, cu tot ce omenirea a dat mai bun, pus în paginile cărților. Pe lângă acest fapt, care este foarte important, trebuie să mai adăugăm că, în lista noilor dotări, este prevăzut un sistem informațional care să ajute munca bibliotecarilor, pe cititori, și cu care intenționăm să ne cuplăm în terminalul centrului de calcul al Bibliotecii Naționale a României, pentru a putea beneficia de programele internaționale.

„Cultura", An 1, nr. 1, 1998 – Pitești

ARHITECȚI CELEBRI CARE ȘI-AU LEGAT NUMELE DE CONSTRUCȚII DIN PITEȘTI

Municipiul Pitești are astăzi construcții frumoase, majoritatea covârșitoare ridicate în ultimii 30 de ani. În această perioadă, ca în toată țara, s-au ridicat construcții pe verticală, doar puține din ele având însă elemente arhitecturale de excepție.

Până în anii '60, Piteștiul avea încă foarte multe construcții venite din secolul trecut, cu o frumusețe aparte, care îi creau o specificitate anume ce-l situa printre orașele frumoase ale țării. În a doua jumătate a secolului XIX, aici s-a construit foarte mult, am putea spune că a fost chiar o întrecere între meșterii constructori care au realizat lucrări de autentică valoare, unele din ele făcând și astăzi o frumoasă impresie în peisajul urbanistic. În urma demolărilor masive au rămas totuși câteva zeci de imobile care vorbesc de măiestria constructorilor piteșteni din trecut. Putem exemplifica cu clădirea Restaurantului Argeș, cu cea a Școlii de Arte de pe bulevard, cunoscută și sub denumirea de casa Fostiropol, clădirea din fața școlii, în care se află astăzi sediul P.D.S.R., fosta casă Zamfirescu, și cu alte câteva imobile de pe bulevard spre grădina publică, o serie de case de pe strada Crinului, pe ambele părți, până la Fabrica de Butoaie, casa cu etaj a profesorilor Ghimpa, care închide perspectiva de pe bulevardul I.C. Brătianu mergând dinspre Institutul de Proiectări spre Maior Șonțu, alte câteva case din Târgu din Vale etc.

În primii ani ai secolului nostru, meșterii piteșteni au construit mai frumos ca în secolul trecut, dovada făcând-o casa negustorului Baiulescu din Târgu din Vale, cu coloane și capiteluri cum sunt cele de la Restaurantul Argeș și Școala de Arte, casa profesorului Baiulescu de pe bulevard, de lângă fosta uzină electrică, și altele.

Prima construcție din Pitești ridicată după planurile unui arhitect a fost cea a vechii Primării, în care se află astăzi Galeria de Artă a Muzeului Județean. Această clădire a fost proiectată de arhitectul Ion Socolescu, o celebritate a breslei sale, profesor la Școala de Arhitectură și președinte al Uniunii Arhitecților Români. Imobilul a fost dat în folosință în 1886.

Prieten cu istoricul piteștean G. Ionescu-Gion, Ion Socolescu a proiectat și Biserica Sfânta Vineri din partea de jos a orașului, pe care a construit-o nu mai puțin celebrul Dimitrie Dima. Tot Ion Socolescu a proiectat gardul de metal care închide parcul bisericii spre străzile Sf. Vineri și Băilor precum și monumentalul mobilier de stejar din interior. Biserica Sf. Vineri este cea mai mare dintre bisericile orașului nostru și una dintre cele mai mari din țară.

(Arhitectul I. Socolescu a proiectat şi splendidul local al Colegiului Pedagogic din Câmpulung.)

În ultimul deceniu al secolului trecut în Piteşti s-au construit două edificii monumentale: Palatul Administrativ – fosta Prefectură de Argeş, în care se află astăzi Muzeul Judeţean – după planurile arhitectului Dimitrie Maimarolu (autorul proiectelor Palatului Parlamentului Român din Dealul Patriarhiei şi Casei Centrale a Armatei de pe Calea Victoriei din Bucureşti) – şi monumentalul local al Colegiului Naţional I.C. Brătianu, după planurile arhitectului Alexandru Băicoianu. Cele două edificii au fost date în folosinţă în anul 1897 şi respectiv 1899.

Până în primul război mondial, arhitectul Eracle Lăzărescu, profesor la Şcoala de Arhitectură, şi arhitectul Arghir Culina (cel care a proiectat Hotelul Ambasador din Bucureşti), au ridicat clădirea Palatului Justiţiei din Piteşti, cunoscută în zilele noastre sub numele de Palatul Culturii. Clădirea a fost terminată în anul 1914. Aceiaşi arhitecţi au proiectat şi clădirea alăturată în care se află Cinematograful Modern, construită în aceeaşi perioadă. În stil eclectic de şcoală franceză (Palatul Culturii cu faţada principală în stil neoclasic), cele două clădiri sunt adevărate piese de patrimoniu arhitectural cu care Piteştiul se mândreşte. Imediat după primul război mondial, Arghir Culina a proiectat şi construit casa Gr. T. Coandă care se află în părculeţul din spatele Primăriei Municipiului, în stil neoromânesc şi în care funcţionează în ultimii 25 de ani Liceul de Muzică şi Arte Plastice.

Între 1934 şi 1936, în Piteşti s-a construit Palatul Administraţiei Financiare, după planurile arhitectului Statie Ciortan, în vremea aceea directorul arhitecturii din Ministerul de Finanţe. În faţa Teatrului „Al. Davila", prin anii '30 s-a construit vila profesorului Nae Dumitrescu în stil neoromânesc, după proiectul arhitectului Dimitrie Ionescu-Berechet.

În anii 1938-1939 s-a construit Casa Armatei, după proiectul arhitectului Octav Doicescu, la inaugurarea căreia a luat parte şi primul-ministru al ţării, Armand Călinescu, piteştean de origine.

După anul 1960 s-au construit o serie întreagă de edificii impunătoare după proiecte ale unor nume de referinţă din afara Piteştiului: arh. Cezar Lăzărescu – preşedintele Uniunii Arhitecţilor din România în acea perioadă, arh. Mircea Ochinciuc, sau locale: arhitecţii Vladimir Perceac, Nae Ernst, Pompiliu Soare, Radu Răuţă, Ştefan Popescu, Adrian Mahu (dr. în arhitectură), soţii Maria şi Alexandru Mulţescu şi alţii. Aşa au apărut Casa de Cultură a Sindicatelor (1971), Magazinul Trivale (1972), sediul politico-administrativ al judeţului şi Tribunalul Judeţean Argeş (1976), Institutul de Proiectare Argeş (1978) şi altele.

După 1990 au apărut construcţii de excepţie arhitecturală cum sunt: blocul „Corona" (1993), Banca Comercială Română (1995), Direcţia

Generală a Finanţelor Publice şi sediul „ALCATEL" (1996), Biserica din cartierul Găvana 3 (1998) şi, în sfârşit, sediul Bibliotecii Judeţene Argeş care îşi va deschide în curând uşile pentru cititori.

„Arcade", Supliment literar-artistic al Revistei „ARIPI",
Anul IV, nr. 16, 1999

ZONA ARGEŞ – MUSCEL, ÎN „ALBUMUL DE CUSĂTURI ROMÂNEŞTI" AL DOAMNEI ELIZA I. I. C. BRĂTIANU

Această zonă este caracterizată printr-o impresionantă paletă cromatică şi de motive florale care o situează printre primele locuri din ţară din acest punct de vedere. În studiul său „Costumele naţionale din România întregită", G.T. Niculescu-Varone consemnează: *„Cele mai caracteristice şi cele mai frumoase porturi ţărăneşti din toată România întregită, selecţionate în ordinea splendorii prin care se disting, sunt ale femeilor din judeţele Muscel, Argeş, Dâmboviţa, Vâlcea..."* (Editura „Universul", 1937, pag. 183). Acelaşi autor precizează că Muscelul are *„portul cel mai bogat în ornamentaţii florale..."*. Adevărul afirmaţiilor de mai sus este confirmat şi prin faptul că portul popular şi cusăturile de Argeş-Muscel au fost întotdeauna prezente în expoziţiile organizate în ţară şi străinătate, încă de la sfârşitul secolului trecut cu astfel de exponate.

Una dintre primele societăţi din ţara noastră care şi-a propus să stimuleze cusăturile cu vechi şi valoroase izvoade naţionale a fost Societatea „Furnica", înfiinţată la 16 mai 1882, de către un grup de doamne din vechi familii boiereşti, în fruntea cărora s-au aflat Felicia Racoviţă – nepoata lui Dinicu Golescu, şi Elena Cornescu – fiica marelui vornic Ioan Manu. Societatea „Furnica" nu numai că a antrenat un foarte mare număr de ţărănci la cusut, dându-le modele din partea locurilor, de mare valoare artistică, dar a participat la peste 25 de expoziţii internaţionale, făcând cunoscută frumuseţea portului popular românesc în diferite oraşe ale Europei.

După ce în anul 1900 înfiinţase Societatea „Albina", care a încurajat crearea şi purtarea costumului popular, Eliza Brătianu va constitui „Consiliul superior al industriei casnice româneşti", împreună cu Sarmiza Alimăneşteanu (musceleancă născută Bilcescu – prima româncă licenţiată în Drept la Paris şi rudă prin alianţă cu familia Brătianu). Acest consiliu a organizat munca la domiciliu în multe centre din ţară, oferind de lucru la zeci de mii de sătence, creând în felul acesta o adevărată industrie casnică. Pe lângă utilitatea practică a acestei acţiuni de amploare, s-au creat strălucite lucrări de artă în domeniul costumului popular, atingându-se adevărate culmi în acest domeniu. Trebuie făcută precizarea că prin Consiliul superior al industriei casnice româneşti se dădeau sătencelor care coseau la domiciliu materiale necesare de cea mai bună calitate, realizate în cea mai mare parte tot în cadrul acestei societăţi. Pânza se ţesea în războaiele ţărăneşti cu spete şi vătale, arniciul se obţinea din bumbacul tors şi se colora cu substanţe vegetale, lâna se torcea manual, iar firul de borangic obţinut tot manual făcea ca maramele de Muscel, mai ales, să producă senzaţie în lume.

După primul război mondial, Eliza I.I.C. Brătianu a realizat, cu ajutorul celebrei firme foto „Marvan" S.A.R., un „Album de cusături româneşti", pe care l-a editat consiliul superior al industriei casnice, lucrare desăvârşită din punct de vedere artistic şi care a rămas până azi tot ce s-a realizat mai valoros în acest domeniu. Albumul are 200 de planşe de format mare (42/32 cm). În acest album, Argeşul şi Muscelul au 30 de planşe cu motive florale sau geometrice pe care le putem vedea adesea pe iile din împrejurimile Câmpulungului, pe valea Râului Doamnei, pe Argeşel sau pe valea Cârcinovului, precum şi în jurul Curţii de Argeş, pe văile Topologului sau Cotmenei.

Multe dintre modelele din album le găsim şi pe poalele cămăşilor bărbăteşti sau pe mânecile acestora.

Albumul de cusături româneşti al doamnei Eliza I.I.C. Brătianu a ajuns azi o mare raritate de bibliofilie şi tipărirea lui ar fi benefică nu numai din punct de vedere documentar, ci, mai ales pentru combaterea kitsch-ului care a proliferat pentru că lipsesc modele autentice şi o îndrumare calificată.

„Datini", nr. 3-4/1997

III. ARGEŞENI ŞI MUSCELENI ÎN SPIRITUALITATEA ROMÂNEASCĂ

PÂRVU MUTU [1] (1657 – 1735)

Zugrav şi portretist, născut în mahalaua Vişoi din Câmpulung. Era al şaselea copil al preotului Ioan Pârvescu, care descindea dintr-o familie de preoţi, din rândul cărora s-a ridicat şi mitropolitul Ţării Româneşti, Ignatie Sârbul (1653-1655), pomenit însă şi în 1659.

Îşi petrece o parte din copilărie la mănăstirea Negru-Vodă din Câmpulung, unde tatăl său trecuse în cinul călugăresc. Aici, la 12 ani, ia primele lecţii de „zugrăvie" de la călugărul Evghenie. După câtva timp, boierul Tudoran Vlădescu îl trimite în nordul Moldovei, unde va sta şase ani, perioadă în care îşi va perfecţiona meşteşugul în preajma unor zugravi pricepuţi şi cunoaşte o parte din valoroasele monumente bisericeşti din această zonă. Aceşti ani vor avea o influenţă hotărâtoare asupra formării sale artistice.

Întors din Moldova în vârstă de 23-24 de ani, îşi începe activitatea mai întâi în cadrul mănăstirii Negru-Vodă şi apoi ca pictor de curte al boierilor Vlădeşti. În această perioadă zugrăveşte mănăstirea Aninoasa, ctitoria lui Tudoran Vlădescu (1677), care, din păcate, a fost repictată în secolul al XVIII-lea. Colaborează la pictarea mănăstirii Cotroceni, ctitoria lui Şerban Cantacuzino (1679), lucrare care îl consacră ca unul dintre cei mai talentaţi artişti de acest gen din vremea lui. Faptul este cu atât mai de reţinut, cu cât în această vreme zugravul oficial al lui Şerban Cantacuzino era acel vestit Constantinos, care a ocupat aceeaşi poziţie şi sub Constantin Brâncoveanu, căruia i-a pictat biserica mare de la Hurez.

Devenind pictorul de curte al Cantacuzinilor, va zugrăvi pe rând o parte din ctitoriile acestora: biserica din Filipeştii de Târg, din Mărgineni, din Filipeştii de Pădure, din Măgureni. Ultimele două, mai bine păstrate, fac dovada puternicei personalităţi artistice a lui Pârvu Mutu. Tablourile votive din aceste două biserici, cu galerii de câte 55 şi respectiv 60 de personaje, portretul stareţei Platonida de la mănăstirea Mamu, autoportretele şi altele ne permit să-l socotim pe Pârvu Mutu „ *...drept cel mai important precursor al*

[1] „Pârvu" era prenumele, după cel al naşului său, vistiernicul Pârvu Vlădescu, tatăl clucerului Tudoran Vlădescu.

artei portretului pictat românesc". (Teodora Voinescu – „Pârvu Mutu Zugravu", Bucureşti, „Meridiane", 1968)

A mai pictat schitul Lespezi, mănăstirile Colţea, Sinaia, Adormirea Maicii Domnului din Râmnicu Sărat, Mamu etc. Una din cele mai importante lucrări ale sale va fi pictura bisericii Sf. Gheorghe din Bucureşti, ctitoria lui Constantin Brâncoveanu (1707).

După anul 1702, când îşi cumpără o casă mai spaţioasă în Bucureşti, semnează adesea *„dascălul Pârvu Mutu Zugravul"*, ceea ce face să se creadă că aici şi-ar fi deschis o şcoală de *„zugrăvie"*.

Moartea soţiei sale, în 1718, îl face să-şi întrerupă activitatea prodigioasă desfăşurată până atunci. Face o călătorie la „Sfântul Munte", după care, întors în ţară, se călugăreşte la mănăstirea Mărgineni. După 1731, când îl pierde pe fiul său cel mai mic, se mută la schitul Robaia (în judeţul Argeş, pe teritoriul comunei Muşăteşti), unde moare în anul 1735.

Ocupându-se de Pârvu Mutu, istoricul de artă Teodora Voinescu făcea următoarea apreciere: *„Azi, numele lui Pârvu Mutu s-a înscris în istoria picturii munteneşti ca un deschizător de drumuri şi se bucură de un înalt prestigiu. Rodnica sa activitate stă mărturie a strânsei legături ce a existat între artist şi opera sa. Ridicat de pe poziţia de pe care artiştii Renaşterii au privit şi au înţeles la vremea lor ceea ce înseamnă pentru un pictor studiul cu atenţie şi pasiune al figurii omeneşti, cât şi strânsa legătură a creaţiilor sale cu viaţa, Pârvu Mutu înscrie cu mai multă fermitate în domeniul artei româneşti viziunea sa nouă cu care a reuşit să depăşească pe toţi înaintaşii săi".*

DINICU (CONSTANTIN) GOLESCU
(7.II.1777 – 5.X.1830)

Scriitor, mare patriot, animator al vieții culturale românești de la începutul secolului al XIX-lea, „Constantin Radovici din Goleşti" este fiul cel mic al marelui ban Radu Golescu şi s-a născut la Goleşti.

Şi-a început educația în familie, având printre dascăli pe vestitul elenist Ştefan Comita, după care a urmat cursurile de la „Academia grecească" din Bucureşti.

A ocupat o serie de dregătorii: pe cea de hatman în 1818, iar din 1821 pe aceea de mare logofăt. În timpul mişcării revoluționare conduse de Tudor Vladimirescu a fost nevoit să se refugieze la Braşov.

După ce în anul 1823 a fost trimis în Rusia cu însărcinarea de a înmâna țarului un memoriu, în anii 1824, 1825 şi 1826 a făcut o lungă călătorie în apusul Europei, unde şi-a însoțit copiii la studii. Însemnările foarte atente pe care le-a făcut cu prilejul acestei călătorii le-a tipărit la Buda în 1826, sub titlul „Însemnare a călătoriei mele Constantin Radovici din Goleşti făcută în anul 1824, 1825, 1826". Prin bogatul său conținut documentar şi prin sentimentele patriotice care îl străbat, acest memorial de călătorie continuă să prezinte şi astăzi un mare interes.

Însemnările de călătorie ale lui Dinicu Golescu au cunoscut o serie de ediții. Printre cele mai valoroase, apărute până în anii noştri, semnalăm ediția din 1910 îngrijită de Nerva Hodoş, ediția din 1915, îngrijită de Petre V. Haneş şi cea din 1939, îngrijită de Ion Pillat.

Dintre edițiile apărute după 1944, semnalăm pe cea a lui Panaitescu-Perpessicius, din 1952, cea a lui George Pienescu din 1963, cea a lui Gheorghe Popp, din 1964, ediția Marin Bucur, din 1971, ediția Mircea Iorgulescu, din 1977.

În anul 1826, Dinicu Golescu a înființat, pe cheltuiala sa, la Goleşti, o şcoală în care aveau să învețe tineri, indiferent de apartenența lor socială. Printre dascălii pe care i-a avut această şcoală au fost şi cunoscuții cărturari Aaron Florian şi Ion Heliade-Rădulescu.

Tot în anul 1826 – anul de vârf al activității sale – va mai tipări două cărți la Buda: „Adunare de folositoare învățături", tradusă din greceşte, şi „Adunare de tractaturile ce s-au urmat între prea puternica împărăție a Rusiei şi înalta Poartă... pe seama Prințipaturilor Valahii şi Moldavii..." (1774-1826), tradusă după Thomas Thornton, dintr-o ediție franțuzească.

În anul 1827 va traduce din greceşte şi tipări la Bucureşti „Elementuri de filosofie morală", după Neofit Vamva.

Dinicu Golescu se numără printre fondatorii „Societății literare" înființate în 1827 şi a contribuit substanțial la apariția primului ziar românesc în limba română din Muntenia, „Curierul românesc" (1829), pe care îl va conduce I. Heliade-Rădulescu, care s-a bucurat de aprecierea şi sprijinul lui.

Căsătorit cu Zoe Farfara (Zinca Golescu), a fost tatăl Anei Racoviță (soacra doctorului Davila) şi al „fraților Goleşti": Ştefan, Nicolae, Alexandru-Albu şi Radu.

Este înmormântat în biserica din satul Goleşti.

Dimitrie Panaitescu-Perpessicius i-a făcut următoarea caracterizare: *„Puțini oameni ai trecutului nostru politic au vorbit cu mai multă şi mai stăruitoare căldură despre patrie, de cum a făcut-o autorul însemnării... de la 1826. Spiritul său însetat de progres îl înscrie printre figurile cele mai generoase de la începutul veacului trecut, iar cartea sa, în care bate pulsul celei mai însemnate conştiințe cetățeneşti, printre cele mai izbutite realizări ale literaturii de călătorie".*

CONSTANTIN DOBRESCU-ARGEŞ
(28.VI.1856 – 10.XII.1903)

Învăţător, militant pentru drepturile ţărănimii, pionier al cooperaţiei româneşti, animator cultural. S-a născut la Muşăteşti şi a fost primul dintre cei 14 copii ai Mariei şi preotului Ion Dobrescu.

După ce face o parte din clasele primare în comună, îşi continuă studiile la Piteşti şi Curtea de Argeş, unde termină seminarul în 1875 şi la 1 septembrie este numit învăţător în satul natal.

Elev eminent, încă de pe băncile şcolii medita la posibilităţile de a ajuta ţărănimea înglodată în nevoi şi ţinută într-o ignoranţă totală. În acelaşi an, 1875, din posibilităţi proprii şi cu ajutorul câtorva oameni de bine, a înfiinţat două biblioteci publice, una la Muşăteşti, iar cealaltă la Poienărei, sat aparţinând azi comunei Corbi.

Până în anul 1888, cât a stat învăţător în Muşăteşti, a luptat din răsputeri cu canoanele învechite ale unui învăţământ primar anchilozat de programe analitice întocmite fără nici un fel de discernământ. *„Absolvenţii unei asemenea şcoli, ca indivizi, nu au nici un ideal de susţinut...”*, aprecia C. Dobrescu.

Pornind de la o atare stare de lucruri, el încearcă să revoluţioneze învăţământul, aplicând la şcoala din Muşăteşti o serie de amendamente, atât programei de învăţământ, cât şi metodelor de predare. *„Şcoala nouă*, spunea C. Dobrescu, *trebuie să pregătească pe omul viitorului, pe omul ştiinţei, pentru o lume vie, cu mari şi reale aspiraţii...”*.

La 12 mai 1878, la trecerea prin Muşăteşti, generalul doctor Carol Davila a rămas impresionat de primirea făcută lui şi statului major care-l însoţea, de către elevii şcolii din Muşăteşti, care, împreună cu învăţătorul lor, au prezentat un binemeritat onor eroilor de la Plevna şi Grivita.

Din iniţiativa lui C. Dobrescu, în anul 1879, la Muşăteşti se înfiinţează „Ateneul central rural”, care îşi propune ca prin intermediul conferinţelor, bibliotecii, teatrului popular, corului şi diferitelor cercuri, să prelungească activitatea din şcoală, în aşa fel încât să facă ceva şi pentru educaţia adultului.

În iarna anilor 1879-1880, artiştii amatori ai Ateneului din Muşăteşti vor da spectacole în localităţi din Argeş, Muscel, Dâmbovita, şi, în sfârşit, în sala „Dacia” din Bucureşti, în prezenţa lui Mihail Kogălniceanu şi C.A. Rosetti, care i-au felicitat cu căldură pe ţăranii din Muşăteşti şi mai ales pe inimosul lor dascăl.

Începând din anul 1881, C. Dobrescu iniţiază tot mai multe acţiuni pentru organizarea unei mişcări de emancipare a ţărănimii. În luna octombrie a acestui an, împreună cu Mucenic Dinescu din Corbeni, Dincă Schileru din

Bâlteni-Gorj, Costache Gagione din Răzvad-Dâmbovita şi alţi câtiva care-i împărtăşeau ideile, înfiinţează „Comitetul ţăranilor”. În ziua de 14 octombrie, Comitetul ţăranilor scoate şi primul număr al gazetei „Ţăranul”. Această publicaţie, care a fost oficiosul ideilor şi mişcării iniţiate de C. Dobrescu, a apărut la Piteşti, în tipografia lui Gh. Popescu, până la 25 martie 1884.

În anul 1882 au loc două mari adunări, la Bâlteni-Gorj şi la Corbeni-Argeş, la care ideile lui C. Dobrescu sunt şi mai precis conturate. În adunarea de la Corbeni, C. Dobrescu a spus, printre altele: *„Întrunirea noastră e şi o protestare contra stării de fapt în care ne găsim şi o afirmare a personalităţii noastre ţărăneşti, în viaţa politică a statului nostru. Drepturile se iau, nu se dau niciodată. Să ne luăm dar drepturile, pentru a ne apăra interesele şi a ne asigura viitorul unei clase... ”*.

Adunarea de la Corbeni a avut un mare ecou în toată ţara.

Mai-marii zilei nu văd cu ochi buni această mişcare şi încep să ţească o întreagă reţea de şicane în jurul lui C. Dobrescu. Astfel, în 1884, C. Dobrescu, care fusese ales deputat al ţăranilor, este pentru a doua oară invalidat sub pretextul că este învăţător. (Prima alegere îi fusese invalidată în 1878 pentru motivul că nu avea vârsta legală.) În sfârşit, în anul 1885 este pentru a treia oară ales deputat şi din nou alegerea este invalidată, pentru că C. Dobrescu nu făcuse serviciul militar.

Împreună cu învăţătorii N. Hănescu şi I. Stăncioiu din Domneşti înfiinţează societatea „Şcoala nouă”, în a cărei sferă de cuprindere intrau mai multe comune, dar care, începând de la 1885, va avea la Domneşti o bibliotecă cu peste 1.000 de volume.

Începând din anul 1888, timp de cinci legislaturi, C. Dobrescu va fi deputatul ţăranilor din Argeş. În Camera deputaţilor, glasul lui C. Dobrescu-Argeş va fi adesea auzit, atacând sau susţinând cu curaj o serie de probleme privind situaţia ţărănimii.

Din iniţiativa lui se înfiinţează la Muşăteşti, în anul 1892, „Societatea pentru cultura ţăranilor” care, aşa cum reiese din „Statute”, se dorea de cuprindere naţională. Statutul acestei societăţi merită să fie studiat cu atenţie şi astăzi, pentru ideile înaintate pe care le conţine. La data înfiinţării societăţii, în Muşăteşti se instalase o tipografie care, începând cu numărul din 15 noiembrie 1892, va scoate cunoscuta „Gazeta ţăranilor”, timp de peste 35 de ani.

În „Gazeta ţăranilor”, C. Dobrescu-Argeş va prezenta cea mai mare parte dintre ideile sale de emancipare a ţărănimii, dar, în acelaşi timp, el sau o serie de colaboratori vor înfiera fără cruţare abuzurile de tot felul pe care le făceau arendaşii şi administraţia.

Între anii 1894 şi 1897 urmează cursurile Universităţii libere din Bruxelles.

Întors în țară, în jurul lui se vor pune la cale o serie întreagă de intrigi, care-l vor scoate din rândul deputaților, dar care nu-l vor putea opri să scrie la „Gazeta țăranilor", a cărei conducere o preluase învățătorul Alexandru Valescu, cel mai apropiat dintre colaboratorii săi și soțul uneia dintre surorile sale.

Ideile sale privind cooperația de consum au fost susținute de elemente care s-au afirmat pe plan național, cum au fost învățătorii Petre Rădulescu și mai ales Luca Paul din Domnești.

După încetarea din viață a lui C. Dobrescu-Argeș (10.XII.1903), „mișcarea de la Mușătești" se continuă cu vigoare aici și în alte locuri din țară.

Afirmându-se inițial pe planul cooperației, învățătorul Ion Mihalache din Topoloveni, care înființează în 1908 prima „federală" – formă evoluată a cooperației de consum de la sfârșitul secolului al XIX-lea – reușește ca imediat după primul război mondial, în decembrie 1918, să înființeze „Partidul țărănesc". Se realiza, în parte, visul lui Dobrescu-Argeș, care, în conjunctura politică a vremii lui, încerca să creeze o „partidă țărănească".

În anul 1969, cu prilejul sărbătoririi a 90 de ani de la înființarea „Ateneului central rural" din Mușătești, ocazie cu care a fost inaugurat și frumosul local al căminului cultural, s-a dezvelit bustul lui C. Dobrescu-Argeș, așezat în fața lăcașului ce-i poartă numele, bust executat cu mai mulți ani în urmă de Frederic Storck.

Inițiatorul acelei memorabile manifestări a fost învățătorul emerit N.G. Teodorescu, cel care a scris mult despre Mușătești și despre Dobrescu-Argeș.

TATIANA BOBANCU
(30.I.1874 – 17.X.1948)

Institutoare și mare animatoare a vieții culturale piteștene. Născută în Pitești, a fost primul copil al preotului Ion Petculescu, cel care în anul 1876 înființase, în casele bisericii Mavrodolu, școala primară de băieți nr. 3.

După absolvirea școlii primare în orașul natal, urmează – bursieră în toți anii – cursurile Școlii Centrale din Craiova. Terminând această școală, este numită institutoare în Pitești.

În anul 1899 se căsătorește cu Nicolae Bobancu, la care a găsit toată viața o mare înțelegere pentru activitatea sa. Între 1900 și 1905 a fost institutoare la Târgu-Jiu, unde soțul său a avut în acești ani o farmacie.

Revenind în Pitești, începând din toamna lui 1905, va fi timp de 25 de ani institutoare la școala primară de băieți nr. 3.

Intelectuală de aleasă cultură, a fost dotată cu calități pedagogice deosebite, care o fac să se remarce în lumea catedrei, încă din vremea ministeriatului lui Spiru Haret. A întocmit manuale școlare care au fost tipărite la Editura Samitca din Craiova și a colaborat la revista de pedagogie a lui G.G. Antonescu și la cea a prof. Beiu Palade.

Către sfârșitul anului 1928, împreună cu un grup de entuziaști din rândul dascălilor piteșteni (printre care și Dumitru Udrescu, cunoscutul folclorist), înființează, Ateneul Popular „G. Ionescu-Gion", pe care îl va conduce în calitate de președinte timp de 20 de ani.

Statutul, care s-a întocmit și tipărit o dată cu înființarea ateneului, ne arată că era vorba de o societate culturală cu o sferă largă de cuprindere, foarte înțelept concepută. Ateneul, care avea două secții permanente, muzeu și bibliotecă, a desfășurat o largă activitate pe linia propagării cunoștințelor folositoare, antrenând în jurul său elementele cele mai valoroase din rândul intelectualității orașului și aducând din afară personalități de seamă ale culturii românești.

Între anii 1929 și 1948, în cadrul acestui ateneu a funcționat biblioteca publică a orașului Pitești, care a transmis actualei biblioteci județene câteva mii de volume, printre care și o parte din cărțile ce aparținuseră istoricului piteștean G. Ionescu-Gion.

La sutele de „șezători" pe care ateneul le-a organizat în Pitești și în împrejurimi de-a lungul celor douăzeci de ani, rod al străduințiilor Tatianei Bobancu, au conferențiat personalități ca: Nicolae Iorga, Gala Galaction, Liviu Rebreanu, Bogdan-Duică, G.G. Antonescu, Mihail Sorbul, Mihail Lungianu ș.a. Prezența lui Iorga și a lui Bogdan-Duică printre conferențiarii permanenți ai Ateneului „G. Ionescu-Gion" din Pitești se explică prin aceea

că Nicolae Bobancu, soţul preşedintei ateneului, era braşovean de origine şi rudă apropiată a familiei Bogdan. Tot astfel se explică şi faptul că Iorga şi Bogdan-Duică, de câte ori veneau în Piteşti, trăgeau la casa Bobancu (pe Bulevardul I.C. Brătianu, aproximativ peste drum de fostul spital „N. Bălcescu").

De existenţa Ateneului „G. Ionescu-Gion" este astfel legată o bună parte din viaţa culturală a Piteştilor între 1929 şi 1948.

Pentru meritele sale, Tatiana Bobancu a fost distinsă cu ordine şi medalii pe linie de învăţământ, pentru activitatea pe linie sanitară (în timpul primului război mondial a îngrijit răniţii în spital şi a donat o mare cantitate de medicamente) şi pentru activitatea culturală, pentru care se făcuse cunoscută. Susţine „Revista noastră pedagogică şi culturală", pe care o scoate la Piteşti, în anul 1931, Florica D. Ionescu.

În afara colaborărilor la diverse reviste, Tatiana Bobancu a publicat trei lucrări în volum, pe care le amintim:

- „Căminul familial şi căminul neamului românesc, carte dedicată fiicelor României Mari", Bucureşti, Editura „Casa Şcoalelor", 1926;
- „Album religios. Bisericile din oraşul Piteşti, cu un mic istoric", Piteşti, Tipografia „Artistica", P. Mitu, 1933;
- „Monografia satului şi staţiunii balneoclimaterice Brădet-Argeş", Bucureşti, „Cartea Românească", 1934.

După 1944 a colaborat cu articole având tematică culturală la ziarul local „Gândul nostru" (1945-1948).

S-a stins din viaţă în Piteşti, unde este şi înmormântată.

*

* *

Personalitatea Tatianei Bobancu s-a făcut mai puţin simţită în afara Piteştiului şi a fostului judeţ Argeş. Opera sa scrisă este de mică întindere. Dar Tatiana Bobancu nu putea lipsi din acest volum, „Argeşeni în spiritualitatea românească", apărut în anul 1980, când biblioteca publică împlinea un secol de existenţă, din care aproape 20 de ani (1929-1948) sunt legaţi de numele acestei neobosite animatoare culturală, care a fost nu numai preşedinta Ateneului Popular „G. Ionescu-Gion", dar şi bibliotecară – cea mai mare parte din timp, muzeografă, conferenţiară, ghid al monumentelor istorice din Piteşti şi împrejurimi etc.

Tatiana Bobancu a fost, de asemenea, cunoştinţa îndatoritoare a unui mare număr de personalităţi ale culturii româneşti din perioada interbelică.

CONSTANTIN RĂDULESCU-CODIN
(1.XI.1875 – 29.III.1926)

Învăţător şi folclorist, născut în satul Zgripceşti din comuna Beleţi-Negreşti, fiul unor ţărani săraci.

Intrat la Şcoala Normală din Bucureşti în anul 1891, o termină în Câmpulung în 1896. (Şcoala se mutase aici în 1895, după terminarea frumosului local în care se află şi astăzi, construit după proiectul arhitectului Ion Socolescu).

Anul 1896 îi aduce diploma de învăţător şi numirea în comuna Priboieni, de care va rămâne legat tot restul vieţii. Tot în acest an va apărea de sub tipar şi prima sa culegere de folclor „Din Muscel. Cântece poporane", care va fi hotărâtoare pentru cariera viitorului folclorist. Destul de voluminoasă – 309 pagini – această culegere, pe care o tipăreşte Editura Socec şi care are, în loc de prefaţă, scrisoarea în facsimil a lui George Coşbuc, atrage atenţia specialiştilor, care-i deschid porţile la multe dintre revistele vremii.

Concomitent cu activitatea didactică şi pe tărâm social, îl preocupă în permanenţă folclorul. În anul 1901 apare la Câmpulung, în tipografia lui Gh.N. Vlădescu, „O seamă de cuvinte din Muscel", cu introducerea cunoscutului lingvist Gustav Weigand. În anul 1906, în aceeaşi tipografie, îi apare volumul „Comorile poporului. Literatură, obiceiuri şi credinţe".

Este remarcat de Spiru Haret, care în anul 1909 îl trimite într-o călătorie prin ţară, cu scopul de a aduna „texte poporane", împreună cu George Coşbuc, Al. Vlahuţă, Şt.O. Iosif şi alţii. Rezultatul acestei călătorii este strălucit pentru Codin. Academia Română îi va publica în două volume materialul cules, în colecţia „Din viaţa poporului român": „Legende, tradiţii, amintiri istorice adunate din Oltenia şi din Muscel" (1910) şi „Îngerul românului. Poveşti şi legende din popor" (1913).

În anul 1914 este numit revizor şcolar al judeţului Muscel. Această funcţie, pe care a avut-o până la încetarea din viaţă, i-a dat posibilitatea să întreprindă cercetări folclorice şi etnografice în toate satele şi cătunele Muscelului.

Până la sfârşitul vieţii, care l-a surprins în plină activitate la 29 martie 1926, Constantin Rădulescu-Codin a desfăşurat o activitate uriaşă. A publicat peste 40 de volume (culegeri de folclor, lucrări cu caracter etnografic, istoric, didactic, social-cultural etc.), care însumează peste 6.000 de pagini tipărite. A scos două reviste, dintre care una, „Prietenul nostru", deosebit de valoroasă, a apărut timp de opt ani, în două etape: 1911-1916 şi 1923-1926.

Un fapt demn de remarcat este acela că o bună parte din cărțile lui Codin au fost tipărite la Câmpulung, în tipografia Gh. N. Vlădescu. Acesta i-a tipărit și toate numerele revistei „Prietenul nostru", în toți cei opt ani de apariție.

Constantin Rădulescu-Codin a fost mult mai mult decât un simplu culegător de folclor. Prin vederile sale foarte înaintate asupra creației populare, vederi pe care și le-a expus în câteva lucrări, prin cantitatea enormă de material cules și prin numărul mare de pagini publicate, se situează printre marii folcloriști ai țării.

„Munca lui Rădulescu-Codin dovedită și consemnată în atâtea lucrări valoroase ne îndreptățește a-l scoate din rândul folcloriștilor mărunți, între care a fost socotit până acum, și a-l pune alături de marii folcloriști români ca Simion Florea Marian și Tudor Pamfile". (Dan Simonescu).

Dintre revistele la care a colaborat și în care a publicat o mare cantitate de material, amintim: „Albina", „Convorbiri literare", „Ion Creangă", „Foaia poporului", „Neamul românesc", „Ramuri", „Sămănătorul", „Șezătoarea", „Vremea nouă" etc.

Semnează câteva volume în colaborare cu: Dumitru Mihalache (învățător din Topoloveni și folclorist, mort în primul război mondial, frate al cunoscutului politician Ion Mihalache), Ștefan Tuțescu și Simion Kirileanu, cunoscuți folcloriști, precum și cu Ioan Răuțescu, folclorist, paleograf și autor al unor valoroase monografii. În colaborare cu învățătorii Ioan S. Ghilencea și Constantin Gh. Bondoc, a publicat manuale școlare pentru cursul primar.

Dintre publicațiile lui Constantin Rădulescu-Codin apărute în volume mai semnalăm:

- „Făt-Frumos. Povești", București, Editura Leon Alcalay, 1914. (Colecția „Biblioteca pentru toți")
- „Vine roata la știrbină. Povești, snoave și legende", București, Editura Alcalay, 1914. (Colecția „Biblioteca pentru toți")
- „Chira Chiralina. Cântece bătrânești", București, Editura H. Steinberg, 1916.
- „Ghiță Bondoc. Schițe și povești", București, Editura H.Steinberg, 1916. (Colecția „Biblioteca căminul")
- „Muscelul nostru. I. Comuna Corbi și locuitorii săi...", Câmpulung, Tipografia Gh. N. Vlădescu, 1922. (În același an a apărut și volumul „Muscelul nostru", conținând micromonografiile celor 63 de comune ale județului, fără să mai aibă în a doua parte a sa monografia comunei Corbi. Tipărit tot la Câmpulung, în Tipografia Gh. N. Vlădescu.)
- „Dragoslavele. Monografie istorică", Câmpulung, Tipografia Gh. N. Vlădescu, 1923 (lucrare realizată în colaborare cu preotul Ioan Răuțescu).

- „Cântece din război zise de flăcăi și fete între 1914-1919", Câmpulung, Editura Librăriei Ion N. Staicu, 1925.
- „Cojocul lui Sărăcilă. Povești alese din culegerile mele", București, Tipografia Graiul românesc, 1925.
- „Câmpulungul Muscelului istoric și legendar...", Câmpulung, Editura Librăriei Ioan N. Staicu, 1925.

(Deși cartea este astfel datată, ea a apărut în anul 1926. Era încă sub tipar, cu o parte din corecturi neterminate când a murit Codin. Tot ce mai trebuia făcut, inclusiv ghidul orașului, a făcut tânărul său prieten Dan Simonescu, viitorul profesor universitar și membru al Academiei Române.)

- „Cuvântări populare pentru conferențiarii cercurilor culturale..." Lucrare premiată de Academia Română. (Ediția a 3-a. București, Editura „Ancora", 1927).
- „Literatură, tradiții și obiceiuri din Corbii-Muscelului", București, Editura „Cultura Națională", 1929. (Academia Română. Din viața poporului român)
- „Comorile poporului. Literatură, obiceiuri și credințe", București, Editura Casei școalelor, 1930.

*

* *

„În ședința solemnă a Academiei Române, din ziua de 8 iunie 1923, prezidată de Iacob Negruzzi - președintele acesteia - lui Constantin Rădulescu-Codin i s-au acordat 1000 lei din Premiul Adamachi pentru volumul „Muscelul nostru. I. Comuna Corbi și locuitorii săi...". În raportul său despre cartea lui Rădulescu-Codin, academicianul Ioan Simionescu spunea printre altele: *„...Lucrarea sa, voluminoasă, e pornită din dragostea locului în care își duce viața și a oamenilor din care se trage, cu cari conviețuiește. Muscelul este unul din județele cu aproape neprihănită etnicitate. În calea lesnicioasei treceri peste munți, este o regiune de necontenită primenire etnică și în același timp de însemnate popasuri ori evenimente istorice. La fiecare colț câte o ruină vorbește despre trecut; pretutindeni urmele dispărute s-au păstrat în legende și povestiri. În asemenea condițiuni era păcat să se piardă cu totul, măcar ce mijește încă în amintirea poporului. Așa se explică izvorul bogat în material folcloristic pe care-l redă autorul și importanța descrierilor.*

Aproape jumătate din cartea sa se referă la județul întreg. Toate comunele sunt pomenite în înșirarea faptelor istorice mai importante legate de numele lor. Restul cărții cuprinde amănunțita descriere a comunei Corbi. Descrierea nu e unilaterală. E un mic tratat de antropogeografie, restrâns la granițele unei comune. După cum e de așteptat, după preocupările de predilecțiune ale autorului, folclorul joacă un rol însemnat. Aici e partea de

originalitate a lucrării, dându-se material inedit. Când nu cunoaşte prin sine, autorul se referă la lucrările specialiştilor sau ale antemergătorilor săi. Dă dovada astfel că şi-a apropriat o metodă sistematică, ştiinţifică, de lucru...".

*

Învăţătorimea fostului judeţ Muscel, recunoscătoare, i-a ridicat lui Constantin Rădulescu-Codin, în centrul comunei Priboieni, un bust de bronz care a fost dezvelit în mai 1929. Iniţiativa a aparţinut lui C.A. Popescu-Priboieni, fostul coleg de cancelarie al lui Codin şi Ion Gh. Nicolaescu-Mătău, preşedintele Asociaţiei învăţătorilor din Muscel.

În luna decembrie 1975, sub egida Comitetului judeţean de cultură Argeş, Biblioteca judeţeană Argeş, în colaborare cu Asociaţia folcloriştilor argeşeni „C. Rădulescu-Codin" şi căminul cultural, a organizat în comuna Priboieni o sesiune de comunicări şi referate, dedicată centenarului naşterii marelui folclorist argeşean. Şi-a adus contribuţia şi un grup de cercetători de la Institutul de dialectologie şi folclor din Bucureşti.

*

În anul 1986 a apărut, la Editura „Minerva", volumul de format mare „Literatura populară. Cântece şi descântece ale poporului. Cu 50 de arii populare". Ediţie critică de Ioan Şerb şi Florica Şerb. Studiu introductiv de Dan Simonescu, 666 pagini.

NICOLAE PETCULESCU, PRECURSORUL UNOR MARI REALIZĂRI TEHNICE CONTEMPORANE (6.IV.1879 – 20.09.1948)

În primele decenii ale secolului nostru, societatea românească va avea o pleiadă strălucită de tineri ingineri cu studiile făcute în ţară, care vor lăsa prin activitatea lor construcţii civile şi industriale sau proiecte îndrăzneţe pe măsura evoluţiei în materie, din cele mai înaintate ţări ale Europei.

Printre aceştia se numără şi inginerul piteştean Nicolae Petculescu, absolvent al Şcolii Naţionale de poduri şi şosele cu diploma de inginer obţinută în 1903.

Se născuse la 6 aprilie 1879 în Piteşti şi era fiul preotului Ion Petculescu care s-a interesat insistent de instruirea fiului său, aşa cum s-a interesat şi de instruirea fiicei sale, sora viitorului inginer, institutoarea de mai târziu, Tatiana Bobancu.

[Preotul Ion Petculescu a fost una dintre figurile de seamă ale Piteştilor din ultimul pătrar al sec. al XIX-lea. Mai întâi pentru că a scris o serie de cărţi care au cunoscut o mare circulaţie:

- „Despre martirii creştinismului din Dacia Traiană şi Aureliană", 1875.
- „Istoria sacră. Prescurtare din Vechiulu Testamentu". Partea I pentru clasa II-a primară de ambele sexe. Partea a II-a, pentru clasa a III-a. (În anul 1886 apărea ediţia a V-a.)
- „Carte de rugăciuni" însoţită cu sistema numeraţiei, de tabele aritmetice şi cele patru operaţii simple, pentru clasa I-a şi a II-a primară. (În anul 1886 apărea ediţia a VI-a).
- „Călăuza stupăritului sau cultura albinelor". De preotul Ion Petculescu, institutor în Piteşti, 1898.

Toate cărţile sale au fost tipărite în Piteşti.

(Vezi N. Rizescu: „600 de cărţi argeşene", Piteşti, 1980)

Apoi, pentru că a fost primul preot din Argeş care şi-a tăiat părul, purtându-se tuns scurt. În sfârşit, pentru că preotul Ion Petculescu a înfiinţat Şcoala nr. 3 din Piteşti].

După terminarea studiilor politehnice, inginerul Nicolae Petculescu a intrat în serviciul tehnic al judeţului Argeş, unde a rămas până în 1907, când a trecut la C.F.R., de unde a ieşit la pensie în anul 1939. Din perioada cât a lucrat în Piteşti, de numele inginerului Petculescu este legată construcţia grotei din Trivale. Trecând la C.F.R. într-o perioadă când acest important sector economic se afla într-o continuă înnoire şi prefacere, tânărul inginer

piteştean s-a dedicat muncii cu întreaga sa capacitate, afirmându-se ca unul dintre cadrele cu cea mai bună pregătire. La începuturile activităţii sale în acest domeniu a lucrat la executarea liniilor de cale ferată Bucureşti – Oltenița, Medgidia – Babadag şi Ciulnița – Slobozia. Între octombrie 1915 şi aprilie 1916 a construit calea ferată Târgu-Jiu – Bumbeşti, iar în 1917, calea ferată îngustă Piatra-Neamţ – Bicaz.

În anul 1923, ajuns între timp directorul studiilor din Direcţia generală de construcţii căi ferate, publică lucrarea „Problema C.F.R.", în Editura Cultura Națională, care face dovada pregătirii solide a specialistului şi în acelaşi timp a vederilor sale largi privind organizarea rețelei de căi ferate, în noile condiții create după Unirea cea Mare din 1918.

A întreprins o serie de studii pentru noile linii de cale ferată, dintre care unele s-au realizat în timpul vieţii sale, iar altele după decesul său. A întocmit un amplu studiu privind o linie de cale ferată între Piteşti şi Râmnicu-Vâlcea. De asemenea, a întocmit studiul unui traseu de metrou la mică adâncime în Bucureşti, pe care l-a publicat în Buletinul Societăţii Politehnice, din februaire 1942. Fără îndoială, pentru realizarea în anii de după 1965 a Metroului bucureştean s-au făcut serioase şi importante studii de către ingineri contemporani, dar ni se pare de semnalat faptul că inginerul Nicolae Petculescu întrezărea posibilitatea realizării Metroului bucureştean încă din 1942, cu mijloacele tehnice de atunci.

A fost profesor şi director la Şcoala superioară de exploatare C.F.R. înființată în anul 1930. Pentru necesităţile acestei şcoli, în 1935 a scos cursul „Căi de comunicaţii şi transpoarte. Pe uscat, pe apă şi prin aer", la Imprimeria Căilor Ferate Române, Bucureşti-Sud. Această carte, unică în bibliografia mondială la vremea respectivă, analizează detaliat diferite probleme ale transporturilor pe plan mondial şi face ample referiri la transporturile din ţara noastră. A suplinit o perioadă de timp pe profesorul Stratilescu la catedra de căi ferate de la Politehnica din Bucureşti.

Printre altele, a publicat studiile: „Căi ferate române. Istoric, evoluţie, organizare", în revista C.F.R. nr 10/1930: „Problema transporturilor în România" în revista C.F.R. nr. 5-6/1929, „Construcţii de căi ferate", în volumul „Semicentenarul 1881-1931. Istoricul dezvoltării tehnice în România", în 1931. După ieşirea la pensie a fost adesea consultat în probleme importante de specialitate.

S-a stins din viaţă în Bucureşti, la 20 septembrie 1948.

Dintre lucrările de specialitate cele mai recente semnalăm „Epopeea feroviară românească". Inginerul piteştean Nicolae I. Petculescu este adesea citat atât pentru lucrările realizate, cât şi pentru proiectele întocmite. De asemenea, se fac trimiteri la scrierile sale.

Ca şi inginerul Dimitrie Dima, specializat în construcţia de poduri din beton armat, autorul unor lucrări realizate până în primul război mondial, în folosinţă şi astăzi, inginerul Nicolae Petculescu se numără printre vârfurile ingineriei româneşti din prima jumătate a secolului nostru, cu personalitatea căruia noi, piteştenii, avem legitime drepturi să ne mândrim.

ISTRATE MICESCU – „OM DE DREPT"
(Ploieşti, 1881 – Aiud, 1951)

Istrate Micescu, „*omul de drept*" cum îi plăcea să se intituleze, a fost una dintre cele mai strălucite personalităţi pe care poporul român le-a avut în prima jumătate a secolului al XX-lea.

Descindea după tată dintr-o veche familie de musceleni înstăriţi din Miceşti, pe pământurile căreia au fost împroprietăriţi la 1864 o parte din ţăranii comunei.

Tatăl său, Nicoale Micescu, absolvent al Facultăţii de Ştiinţe din Bucureşti, a fost primul profesor şi director al Gimnaziului din Piteşti, înfiinţat în anul 1866. Transferat apoi la Ploieşti, va fi primul director al cunoscutului Liceu „Sf. Petru şi Pavel" de aici.

Mama sa, Maria, născută Rădulescu, era absolventa unui pension din Germania şi a fost cea care s-a ocupat cu perseverenţă de educaţia celor cinci băieţi pe care i-a avut şi care au strălucit prin şcolile pe care le-au urmat.

Istrate Micescu s-a născut la Ploieşti, pe 22 mai 1881. Prenumele primit la botez a fost de tradiţie în familia Micescu. Îl purtase şi bunicul său şi îl va purta şi cel mai mic dintre cei doi fii ai săi, care după 1990 a fost unul dintre biografii ilustrului său părinte. (Vezi „Arhiva", supliment de istorie al ziarului „Cotidianul". Anul V, nr. 1, vineri 26 ianuarie 1996).

Născut la Ploieşti şi totuşi argeşean! Istoria cunoaşte şi o serie de excepţii de la regulă. În cazul nostru voi da următorul exemplu. Dacă în 1831 Theodor Aman – viitorul pictor – se năştea la Câmpulung, n-am încercat niciodată să-l socotim muscelean.

Profesorul Nicolae Micescu, în anii cât a stat la Ploieşti, şi-a îngrijit cu dăruire gospodăria de la Miceşti, iar soţia şi copiii lui au făcut în aceşti ani îndelungi sejururi în satul muscelean. De altfel, şi-a încheiat cariera tot acolo unde o începuse, fiind în ultimii ani profesor la Liceul „I.C. Brătianu" din Piteşti, de unde în anul 1897 a ieşit la pensie.

Terminând în anul 1899 Liceul „I.C. Brătianu" din Piteşti, unde a fost în toţi anii şef de promoţie, Istrate Micescu va pleca în anul următor la Paris, pentru a urma cursurile Facultăţii de Drept.

Când scriu aceste rânduri, am în faţă un superb tablou, pe paspartuul căruia scrie: „*Promoţia Liceului «I.C.Brătianu» din Piteşti din 1900. Fotografiaţi după 30 de ani, în 1930*". Istrate Micescu se află în primul rând, pe scaun alături de cei patru foşti profesori care se mai aflau în viaţă: Ion Păiş, Nae Dumitrescu, Virgil Lupescu şi Vasile Mândru. Restul foştilor elevi se află în spate, în picioare. Este foarte posibil ca întâlnirea să se fi făcut cu un an mai târziu. În favoarea acestei presupuneri pledează faptul că, atât în

Enciclopedia „Cugetarea", a lui Lucian Predescu (1939), cât şi în schiţa bibliografică ce i se face lui Istrate Micescu în nr. 3 din „Biblioteca Marilor Procese", din martie 1924, în care este publicată pledoaria sa în celebrul proces „Amira", datele de terminare a liceului şi a Facultăţii de Drept din Paris sunt 1899 şi respectiv 1903. Ambele surse citate de mine apăreau în timpul vieţii lui Micescu.

Aici l-a avut coleg pe Nicolae Titulescu. În anul 1903 îşi trece licenţa cu „Magna cum Laude". Începe imediat să-şi pregătească doctoratul pe care şi-l va trece în dreptul civil, cu teza „La personalité morale et l'indivision", publicată la Paris în 1907. În acelaşi an, 1907, se înscrie în Baroul de Argeş unde profesează doi ani, pentru ca la 21 ianuarie 1909 să se transfere la Baroul de Ilfov în Bucureşti, an în care a fost numit şi asistent la Facultatea de Drept.

În urma unui concurs care a avut loc în acelaşi an 1909, a fost numit profesor la Facultatea de Drept din Iaşi, unde nu s-a dus însă, din cauza activităţii intense pe care o desfăşura ca avocat. Din anul 1911 va împărţi cu Nicolae Titulescu catedra de Drept civil – conferenţiari amândoi la Facultatea de Drept din Bucureşti, unde în 1930 va fi numit profesor de Drept civil comparat, iar din 1932, titularul catedrei de Drept civil.

În timpul primului război mondial, din cauza unei răni pricinuite de un obuz care a explodat în apropierea sa, îşi pierde vocea şi este trimis de primul-ministru Ionel Brătianu în Elveţia, de unde, în urma unei operaţii, se întoarce refăcut.

Datorită culturii sale juridice, talentului oratoric şi ţinutei ireproşabile, în luna februarie 1932 a fost ales pentru prima dată decan al Baroului de Ilfov (1923-1925). A mai ocupat această funcţie în anii 1926-1928 şi în 1936. În 1937 a fost ales „decan de onoare pe viaţă" al Baroului de Ilfov.

Istrate Micescu a intrat de tânăr în politică, alăturându-se Partidului Naţional Liberal. Între anii 1919 şi 1923, reprezentând judeţul Romanaţi, a fost deputat în Parlamentul României şi, într-o perioadă, a fost şi vicepreşedintele Camerei Deputaţilor.

În toţi aceşti ani a rostit câteva discursuri memorabile, printre care şi un răspuns la Mesajul Tronului. Situându-se împotriva reformei agrare, îl supără pe Ionel Brătianu, fapt care îl determină să plece din partid. Cu acest prilej face o afirmaţie ajunsă celebră: „*Am rămas singurul liberal*". Din 1930 a colaborat cu Gheorghe Brătianu, căruia din acelaşi an i se alătură şi avocatul Vasilescu-Valjan, care-şi făcuse şi el doctoratul la Paris şi îşi începuse activitatea de magistrat tot la Tribunalul de Argeş.

Istrate Micescu a mai fost de două ori deputat în Cameră, în 1927, de Muscel, iar în 1931 – de Soroca. (Într-o bună parte din anii cât a fost deputat,

l-a avut coleg la Cameră şi pe Vasilescu-Valjan. În sfârşit, amândoi vor muri în puşcărie.)

În anii care au urmat primului război mondial, Micescu este un naţionalist ferm, luptând cu intransigenţă împotriva acelora care cereau revizuirea Tratatului de la Trianon şi în consecinţă a graniţelor ţării noastre, împotriva acelora care nu erau de acord cu precizarea din Constituţie că România este un stat unitar. Această poziţie i-a atras duşmănia elementelor de stânga, dar mai ales a celor de extremă dreaptă, respectiv a mişcării legionare, care îl condamnă la moarte.

În anul 1937 a fost numit ministru de externe în guvernul Octavian Goga. În scurta perioadă cât acest guvern a condus ţara, Istrate Micescu s-a remarcat prin succesul obţinut la Liga Naţiunilor unde a pledat pentru interesele „Micii Înţelegeri", ducând mai departe ideile promovate de Nicoalae Titulescu. Atitudinea sa nu a corespuns cu cea a guvernului din care făcea parte şi în care majoritatea membrilor aveau simpatii pro-germane. După căderea guvernului Goga, tot din porunca Regelui Carol al II-lea, a fost numit ministru al Justiţiei, timp în care s-a opus cu fermitate practicilor de influenţare a organelor judecătoreşti.

Istrate Micescu este autorul proiectului Constituţiei promulgate în anul 1938.

Venirea la putere a legionarilor a însemnat o perioadă grea pentru Micescu. A fost scos de la catedră, suspus unor percheziţii, ameninţat, ceea ce l-a determinat să se ascundă.

În timpul guvernării Antonescu şi-a reprimit catedra la Universitate. S-a declarat împotriva războiului, conferinţa sa „Lupta dreptului împotriva legilor nedrepte" devenind de referinţă (1942). Până la terminarea războiului, a desfăşurat o intensă activitate socială, cunoscându-se, printre altele, procesele apărate fără onorariu.

În 1944 va redacta şi semna „Memoriul avocaţilor pentru ieşirea României din război". În februarie 1945, când este scos din Barou, întocmeşte un memoriu în care este prezentată întreaga sa activitate profesională.

Refuzând propunerile ce i s-au făcut de către generalul Rădescu sau chiar de către Rege de a pleca din ţară, se întâlneşte adesea cu Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu, fapt ce nu putea să scape atenţiei securităţii. După ce în 1947 fusese pensionat, în 1948 a fost arestat şi condamnat la 20 de ani de muncă silnică. La data arestării era destul de bolnav, ceea ce face să nu reziste decât puţin regimului de înfometare şi mizerie de la închisoarea din Aiud.

*

* *

Istrate Micescu a fost un mare iubitor de carte. Biblioteca sa din conacul de la Micesti conţine, pe lângă miile de volume legate frumos în piele, un număr important de cărţi rare din diferite domenii. După 1950, biblioteca sa a avut aceeaşi soartă cu Biblioteca Brătienilor din conacul de la Florica. O parte din cărţi au fost arse, o altă parte a apărut prin anticariatele Bucureştilor, în sfârşit, ce-a mai rămas a intrat în fondurile Bibliotecii Naţionale a României.

Mă gândesc cu nostalgie ce ar fi fost azi Biblioteca Judeţeană Argeş dacă ar fi avut în fondurile sale cele două biblioteci, de la Micesti şi de la Florica?!

„Cultura", 3-4, 1999

PETRE VINTILESCU - Pr. prof. univ. dr.
25 septembrie 1887 – 12 iunie 1974)

Născut în satul Popeşti, comuna Cătеasca, judeţul Argeş, fiul preotului Marin Vintilescu.

Originile Vintileştilor se găsesc în Vrăneştii Muscelului, azi sat al comunei Călineşti. Bunicul lui Vintilescu, Şerban Vintilă (fiul preotului Petre Vintilă din Vrăneşti) a primit în noiembrie 1845 de la domnitorul George Dimitrie Bibescu „Diploma de boierie", pentru „ *...a se bucura şi pe viitor de privilegiul de boier de neam"*.

După terminarea şcolii primare, între 1900 şi 1907, Petre Vintilescu a urmat seminarul teologic – cursul inferior la Curtea de Argeş, iar cursul superior la Seminarul Central din Bucureşti. În iunie 1911 îşi trece licenţa în teologie la Facultatea de Teologie de la Universitatea din Bucureşti. În anul 1926 şi-a susţinut doctoratul la aceeaşi facultate, cu teza „Cultul şi erezиile", pe care în acelaşi an a publicat-o la Piteşti.

Şi-a început preoţia după terminarea facultăţii, la una din cele mai sărace parohii din judeţul Argeş de atunci, Furdueşti din comuna Răteşti, la 1 aprilie 1911. La 1 aprilie 1914 a fost transferat ca preot ajutător la biserica Maica Precista din coastă, din Piteşti. În sfârşit, la 1 octombrie 1917, a fost avansat paroh al bisericii Sf. Ioan Botezătorul tot din Piteşti. În timpul păstoriei la biserica Sf. Ioan Botezătorul a primit rangul de „iconom stavrofor". Aici va rămâne până în anul 1928, când a fost transferat la biserica Sfinţii Voievozi din Bucureşti. (Cine intră azi din Griviţa pe strada Sf. Voievozi, dincolo de frumoasa biserică ce se află pe colţul din dreapta, va vedea o clădire cu parter şi etaj, care atrage atenţia prin arhitectură. Pe placa aşezată cu faţa spre curte se spune că este casa parohială a bisericii Sf. Voievozi şi că a fost construită după planurile arhitectului Dimitrie Ionescu-Berechet, cu stăruinţa pr. prof. dr. Petre Vintilescu, parohul bisericii, fost Superior al Capelei ortodoxe române din Paris.)

În anii cât a slujit la Piteşti, Petre Vintilescu a desfăşurat o bogată activitate în afara sfântului altar. Profesor de religie în învăţământul secundar, director al Internatului Societăţii preoţeşti Frăţia (1919-1921) şi chiar director al Şcolii Normale de băieţi (1921-1922), a fost, de asemenea, membru şi apoi preşedinte al Consistoriului eparhial în cadrul Episcopiei Argeşului şi protoiereu al Argeşului de jos etc.

O dată cu transferarea la Bucureşti, de la 1 februarie 1928, a fost numit profesor agregat la catedra de Liturgică şi Pastorală din Facultatea de Teologie. În aprilie 1931 a fost ridicat la rangul de profesor universitar, funcţionând până la 1 martie 1950 când s-a pensionat. Între 1 ianuarie 1932

şi 1 august 1933, luând un concediu de la catedră, a îndeplinit funcţia de Superior al Capelei ortodoxe române din Paris.

În anii 1936-1938, paralel cu activitatea de la catedra sa, a fost şi profesor suplinitor la catedra de Drept bisericesc, iar în 1943-1944, la cea de Omiletică. În cadrul Facultăţii de Teologie din Bucureşti a îndeplinit o serie de responsabilităţi cum au fost: decan, între 1 decembrie 1938 şi 1 octombrie 1940 şi 3 septembrie 1946 - 4 decembrie 1948.

Pentru o scurtă perioadă, până în 21 ianuarie 1949, a fost rectorul Institutului teologic de grad universitar în care se transformase Facultatea de Teologie din Bucureşti. În anii 1935, 1936 şi 1937, paralel cu activitatea universitară, a fost inspector pentru învăţământul religios din şcolile secundare ce se aflau în arhiepiscopia Bucureştiului.

În anul 1848, a făcut parte din delegaţia Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, conduse de Patriarhul Iustinian, care a participat la Conferinţa de la Moscova a Bisericilor autocefale ortodoxe. După ieşirea la pensie din învăţământ, Adunarea Naţională Bisericească l-a ales de trei ori pentru câte patru ani, în 1954, 1958 şi 1962, membru în Consistoriul Central Bisericesc, după care, până în 1966, a fost chiar preşedintele acestei supreme instanţe disciplinare bisericeşti.

Din căsătoria cu Stana-Lenuţa Crinteanu din Deagurile – Argeş a avut patru copii, trei fete şi un băiat. Nu este lipsit de interes să arătăm aici că primele două fiice au fost căsătorite cu preoţi. Dintre acestea, Irina a fost soţia preotului Ioan Coman, profesor de Patrologie la Facultatea de Teologie din Bucureşti. Între 1954 şi 1962, preotul iconom stavrofor Ioan Coman a fost rectorul Institutului Teologic Universitar din Bucureşti. Prin numărul mare de lucrări publicate şi prin misiunile importante pe care le-a avut peste hotare, preotul Ioan Coman se înscrie printre marile personalităţi ale învăţământului teologic românesc din sec. XX.

Preotul Petre Vintilescu are o operă teologică întinsă, începând să scrie încă din primii ani de preoţie. A fost un colaborator statornic al revistelor bisericeşti: „Păstorul Ortodox", „Adevărul Bisericesc" şi „Buletinul Eparhiei Argeşului", care apăreau la Piteşti, cât şi al revistelor „Studii Teologice" şi „Biserica Ortodoxă Română", care apăreau în capitală.

Are peste 200 de lucrări publicate şi alte 70 de lucrări rămase în manuscris. Dintre cele publicate (peste 40 apărute în volum şi peste 50 de studii în diferite reviste teologice), cca 90 de articole, cronici, recenzii etc. şi 30 de alocuţiuni – cele mai multe publicate, rostite la Piteşti, Bucureşti, Paris, Atena, Corint şi Moscova. Printre lucrările rămase în manuscris se numără 50 de predici, cele mai multe rostite la bisericile Sf. Ioan Botezătorul din Piteşti şi Sf. Voievozi din Bucureşti. Câteva redactate în limba franceză au fost rostite la Biserica Ortodoxă Română din Paris.

Un mare număr dintre lucrările sale i-au fost recenzate în reviste bisericeşti centrale sau eparhiale. Printre cei care i-au făcut recenzii se numără N.I. Apostolescu (în primii ani de preoţie), Gala Galaction, pr. prof. I. Popescu – Mălăeşti, pr. prof. Gh. I. Ghia, pr. prof. Spiridon Cândea, pr. prof. Ioan Zugrav, pr. prof. Emilian Vasilescu, pr. prof. Ene Braniştе, pr. prof. Marin Braniştе şi alţii. Dintre lucrările apărute în volum vom semnala pentru valoarea şi întinderea lor: „Cultul şi ereziile" (teza de doctorat). Piteşti, 1926, 180 p.; „Contribuţii la revizuirea Liturghierului român", Bucureşti, 1931, 157 p.; „Preotul în faţa chemării sale ca păstor al sufletelor", Bucureşti, 1934, 215 p.; „Despre poezia imnografică din cărţile de ritual şi cântare bisericească", Bucureşti, 1937, 490 p.; „Spovedania şi duhovnicia", Bucureşti, 1939, 423 p.; (Această lucrare a fost reeditată în anul 1995 de către Episcopia Ortodoxă Română din Alba-Iulia, cu binecuvântarea şi prefaţa P.S. Andrei – astăzi arhiepiscop.); „Liturghiile bizantine privite istoric în structura şi rânduiala lor", Bucureşti, 1943, 156 p.; „Liturghierul explicat", Bucureşti, 1972, 384 p.

A publicat, de asemenea, manuale pentru şcolile secundare, singur sau în colaborare, cursuri universitare litografiate etc. Despre pr. prof. univ. dr. Petre Vintilescu au scris pr. prof. Ene Braniştе, în „Studii Teologice" din 1974, nr. 7-8, pr. prof. I. Rămureanu, în „Studii Teologice" din 1982 nr. 1-2, pr. prof. univ. Dr. Mircea Păcurariu, în „Dicţionarul Teologilor Români", Bucureşti, 1996 şi alţii.

Preotul Petre Vintilescu rămâne o luminoasă figură de argeşean în spiritualitatea românească.

*

La realizarea acestui portret am folosit şi datele biografice şi bibliografia lucrărilor personale, întocmite de însuşi pr. Petre Vintilescu, pe care mi le-a pus cu bunăvoinţă la dispoziţie domnul ing. Dumitru Toma-Vrăneşti, căruia îi aduc şi pe această cale mulţumirile cuvenite.

ARMAND CĂLINESCU
(22.V.1893 – 21.IX.1939)

Om politic, născut la Piteşti, fiul unor oameni avuţi. Tatăl său, Mihai Călinescu, medic veterinar militar, a trecut în retragere după primul război mondial cu gradul de colonel. În anul 1925 avea domiciliul în Piteşti, pe strada Egalităţii.

După terminarea şcolii primare şi a liceului în oraşul natal, din anul 1912 urmează cursurile Facultăţii de Drept şi Filozofie din Bucureşti. După susţinerea doctoratului în drept la Bucureşti, susţine un al doilea doctorat la Paris, în ştiinţe economice.

Posesorul unei solide culturi şi înzestrat cu o putere nebănuită de muncă, în anul 1921, când se întorcea de la Paris, se avântă în politică, alături de mişcarea ţărănistă condusă de Ion Mihalache şi devine şeful organizaţiei Partidului ţărănesc din judeţul Argeş. Din anul 1926 va fi deputat şi unanim apreciat în parlament pentru marele său talent oratoric.

În guvern va intra abia în 1930, în calitate de subsecretar de stat la Ministerul de Interne. Până la această dată a fost judecător la Tribunalul de Argeş, prefect al judeţului Argeş (1928), secretar general la Ministerul de Agricultură şi Domenii (1929). Deşi conduce efectiv Ministerul de Interne, sub guvernările naţional-ţărăniste, până în noiembrie 1933, Armand Călinescu va fi numai subsecretar de stat.

În perioada crizei economice din anii 1929-1933, când ţara noastră cunoaşte un puternic avânt al mişcării muncitoreşti, Armand Călinescu, împărtăşind temerile clasei sale faţă de aceste mişcări, se situează pe poziţiile partidului din care făcea parte. El observă însă, şi urmăreşte cu atenţie din ce în ce mai încordată, evoluţia Gărzii de Fier şi estimează cu mult discernământ pericolul real pe care îl reprezenta pentru statul român această mişcare.

Are o contribuţie importantă la dizolvarea Gărzii de Fier, din ianuarie 1931. După căderea guvernului său, Garda de Fier e reînfiinţată şi ocupă chiar locuri în parlament.

Din anul 1933, prin măsurile luate de Ministerul de Interne şi prin atitudinea lui în parlament, chiar în timpul opoziţiei, Armand Călinescu se declară ferm împotriva acesteia: *„Eu nu cred în viitorul acestei mişcări. Se opresc poate unii asupra ideii naţionale, pe care o speculează membrii Gărzii de Fier. D-lor, aceasta este o concepţie pe care trebuie să o pună oricine la baza unei acţiuni de întărire a vieţii noastre de stat şi de popor! Dar, vă rog, ţara aceasta a ajuns în aşa situaţie încât, pentru a promova ideea naţională, trebuie să recurgă la o mână de oameni care nici măcar nu şi-au terminat studiile şcolare?..."*.

Aceste cuvinte, rostite în Parlamentul român, după asasinarea lui Duca şi după venirea lui Hitler la conducerea Germaniei, exprima, fără îndoială, nu numai un crez politic, dar şi o atitudine plină de temeritate.

Poziţia sa în aceste momente de cumpănă l-a apropiat de o anumită grupare din partidul său, de profesorii Nicolae Iorga şi Virgil Madgearu – care aveau să împărtăşească aceeaşi soartă cu el – şi de Nicolae Titulescu, care avertizase omenirea de pericolul fascist şi care avea să se stingă din viaţă, departe de ţară, la scurt timp după ei.

În februarie 1938 este înlăturat guvernul Goga – A.C. Cuza şi se instaurează dictatura regală. Regele Carol al II-lea, care-şi temea tronul, formează un guvern în fruntea căruia îl pune pe patriarhul Miron Cristea, iar ministru de interne, pe Armand Călinescu. În anul 1938, mişcarea gardistă primeşte o serie de lovituri care culminează cu lichidarea capilor ei, în luna noiembrie, imediat după întoarcerea regelui de la Berlin.

La 1 februarie 1939, prin remanierea guvernului Miron Cristea, Armand Călinescu va deveni vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri, ministru de interne şi ministru ad-interim la război.

De la 7 martie 1939, Armand Călinescu va fi prim-ministru, în locul patriarhului Miron Cristea care încetase din viaţă. Va avea de luptat cu tot felul de dificultăţi. Carol al II-lea dorea să conducă ţara consultându-se numai cu consilierii personali, în ţară erau încă destule elemente fasciste, la 15 martie Germania hitleristă a cotropit Cehoslovacia, iar la 1 septembrie a invadat Polonia.

În aceste momente, Armand Călinescu a dat dovadă de foarte multă abilitate, fără a renunţa la felul lui de a fi, foarte hotărât. A încercat să-l capaciteze pe rege asupra unor tratative cu Uniunea Sovietică: *„Pe lângă garanţiile Franţei şi Angliei, să obţinem o siguranţă cu U.R.S.S. şi Bulgaria"*. Acţiunea lui a fost însă tardivă, pentru că cel de al II-lea război mondial a început o dată cu invadarea Poloniei.

După acest eveniment, a reuşit să aibă totuşi o atitudine pe cât de demnă, pe atât de fermă, faţă de Germania, căreia nu i-a convenit nici pe departe faptul că România a permis populaţiei civile şi armatei poloneze să se retragă pe teritoriul său.

La 21 septembrie 1939, în mijlocul zilei şi în plină stradă, Armand Călinescu a fost asasinat de un grup de legionari. Astfel, i-a urmat soarta lui I.G. Duca şi a precedat-o pe a generalului Gheorghe Argeşanu, care a fost numit prim-ministru în locul său.

A fost înmormântat la Curtea de Argeş, în cavoul familiei.

*

* *

În anul 1970, doamna Adela Armand Călinescu a donat Bibliotecii Judeţene Argeş o parte din biblioteca soţului său, 100 de volume legate în piele şi purtând semnătura autografă a celui care a fost Armand M. Călinescu.

*

* *

În anul 1993, Fundaţia Culturală „Magazin Istoric" a reeditat cele două volume „Discursuri parlamentare", totalizând peste 800 pagini, în semn de omagiu la aniversarea centenarului naşterii marelui nostru om de stat.

Volumul II al acestei ediţii se încheia cu o postfaţă scrisă de istoricul Cristian Popişteanu, din care vom cita un fragment: *„După numeroasele documente, adunate de peste un sfert de secol în paginile revistei „Magazin istoric", după volumul de Însemnări politice, 1916-1939, îngrijit de regretatul istoric colonel doctor Al.Gh. Savu şi apărut în Editura Humanitas, în deschiderea colecţiei Memorii – Jurnale..., după volumul «Cine a fost Armand Călinescu – mărturii», apărut (prin pioasa grijă a domnului arhitect Barbu Călinescu, unicul fiu al neînfricatului om de stat) în Editura Presa Naţională şi sub egida Fundaţiei Culturale „Magazin Istoric", iată acum – sub auspiciile aceleiaşi Fundaţii – cele două volume de Discursuri parlamentare 1926-1937, reapărând la Editura Quadrimpex S.R.L., într-o ediţie anastatică după originalul tipărit de Imprimeria Naţională în 1938".*

În luna iunie 1993, Muzeul Judeţean Argeş a organizat o amplă manifestare dedicată centenarului Armand Călinescu, ocazie cu care a scos o medalie de bronz cu chipul celui sărbătorit. Invitatul de onoare al acestei manifestări a fost arhitectul Barbu Călinescu care trăieşte în Anglia, şi care a venit în România pentru lansarea volumului de „Discursuri parlamentare" ale ilustrului său părinte.

Mulţumindu-mi că am scris despre tatăl său, Barbu Călinescu mi-a dăruit un volum pe care l-a semnat şi a pus data.

VLADIMIR STREINU
(23.V.1902 – 26 X. 1970)

Critic, eseist, poet, traducător şi editor, Vladimir Streinu a fost una dintre figurile cele mai alese pe care Argeşul le-a dat spiritualităţii româneşti.

Născut în comuna Teiu, pe numele său adevărat Nicolae Iordache, a fost fiul lui Şerban Iordache şi al Leancăi, ţărani înstăriţi care sunt ctitorii bisericii parohiale din satul Teiu-Vale.

După absolvirea şcolii primare din comună, a fost elev al Liceului „I. C. Brătianu" din Piteşti.

În toamna anului 1916, când liceul şi-a închis porţile din cauza ocupaţiei duşmane, a plecat în Moldova, unde s-a înscris voluntar într-o unitate militară.

Liceul „I. C. Brătianu" l-a absolvit în anul 1920, când a devenit şi student al Facultăţii de Litere şi Filozofie din Bucureşti, unde a avut printre profesori trei mari savanţi ai vremii: Mihail Dragomirescu, Vasile Pârvan şi Nicolae Iorga. Se va specializa în limba franceză.

Va debuta la 19 ani, cu poezia „Fântâna sufletului meu", apărută în „Adevărul literar şi artistic" din 13 februarie 1921, revista lui Constantin Mille, la care vor publica, între 1920 şi 1939 cât a apărut, elementele cele mai valoroase ale literaturii noastre din această perioadă. Din anul 1921 îşi adoptă pseudonimul „Vladimir Streinu", cu care va semna întreaga sa operă.

În anul următor, 1922, va debuta şi în critică, recenzând volumul lui Vasile Voiculescu „Pârgă", în revista „Muguri", care apărea la Câmpulung-Muscel. Vasile Voiculescu îl va ajuta ca în acelaşi an să fie numit redactor la „Cugetul românesc" ce îl va avea director pe Tudor Arghezi.

În anul 1924 au loc mai multe evenimente în viaţa lui Vladimir Streinu. Vom semnala că, după susţinerea licenţei, este numit profesor la Liceul „Traian" din Turnu-Severin şi că se căsătoreşte cu profesoara Elena Vasiliu, care-i va fi o foarte bună tovarăşă de viaţă până la sfârşitul zilelor lui.

În anii 1925 şi 1926 va fi profesor secundar în Bucureşti, iar în anul şcolar 1926-1927 se va afla la Paris unde îşi va pregăti teza de doctorat. În aceeaşi perioadă va colabora cu poezii la „Sburătorul literar" al lui Eugen Lovinescu.

În anul 1927, întors în ţară, va fi numit profesor la Găieşti, unde va funcţiona, cu mici întreruperi, până în 1932.

Între noiembrie 1928 şi martie 1929, împreună cu Şerban Cioculescu, Pompiliu Constantinescu şi Tudor Şoimaru, va scoate revista lunară „Kalende", la care colaborează: Tudor Arghezi, C. Rădulescu-Motru, Tudor Vianu şi Mihai Ralea. (După o întrerupere de 12 ani, Vladimir Streinu va scoate din nou revista „Kalende", la care vor mai colabora: Mihail

Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Lucian Blaga, Eugen Lovinescu, Ion Pillat şi alţii. Despre valoarea acestei reviste nu este nevoie să mai facem aprecieri după ce am văzut ce colaboratori a avut.)

De la 1 septembrie 1933 până în 1939, va fi profesor la prestigiosul liceu „I.C. Brătianu" din Piteşti.

În aceeaşi perioadă este prezent în paginile multor periodice literare din capitală, printre care „Revista Fundaţiilor Regale" la care a colaborat până în anul 1941, când publicaţia va adopta o evidentă orientare de dreapta.

În anul 1938 îi apare volumul „Pagini de critică literară" care câştigă aprecieri unanime ale celor mai multe condeie de prestigiu.

Din 1940 va colabora la revista „Preocupări literare" al cărei director va fi din martie 1942. În 1943 revista se va numi „Preocupări literare. Kalende", ca după câteva numere şi până în septembrie 1944 să se numească numai „Kalende". (Va fi cea de a treia perioadă şi ultima a acestei reviste. Numele va fi reluat în 1990 la Piteşti, după încetarea revistei Argeş, dar cu „C", nu cu „K".)

Tot în 1943 va publica volumul „Clasicii noştri" şi antologia de „Literatură contemporană", cu un studiu introductiv.

În anul 1944, împreună cu Şerban Cioculescu şi Tudor Vianu, va publica „Istoria literaturii române moderne" (următoarele două ediţii, în 1971 şi 1985). Tot în acelaşi an va edita primul volum din scrierile lui Calistrat Hogaş, pe care îl şi prefaţează. (Volumul al doilea al scrierilor lui Hogaş va apărea, tot prin grija sa, în 1947.)

În anii 1945 şi 1946 va colabora din nou la „Revista Fundaţiilor Regale".

În vara anului 1947 îşi va susţine doctoratul la Universitatea din Iaşi, cu lucrarea „Versul literar românesc".

Perioada 1948-1954 va fi cea mai întunecată din viaţa sa. Dat afară din învăţământ, a trebuit să se angajeze paznic sau să facă alte munci necalificate pentru a putea contribui la întreţinerea familiei. (Îmbolnăvit grav, în 1950 a trebuit să suporte o operaţie pulmonară).

Din 1955 va fi colaborator la Institutul de Lingvistică din Bucureşti, unde va lucra la Dicţionarul englez-român şi la Dicţionarul limbii poetice a lui Eminescu, sub conducerea lui Tudor Vianu, lucrare care va vedea lumina tiparului în anul 1968.

Din anul 1964 va lucra la Institutul de Istorie Literară şi Folclor, unde a fost adus de George Călinescu.

Anul 1965 va fi marcat de trei evenimente pentru Vladimir Streinu. Va traduce şi va scoate o ediţie anglo-română de excepţie a tragediei lui Shakespeare „Hamlet, prinţ de Danemarca". Este cea mai valoroasă traducere a capodoperei shakespeariene pe care o avem în literatura noastră.

Va publica, de asemenea, volumul „Versificația modernă", pentru care va obține Premiul Uniunii Scriitorilor. Tot în același an va inaugura rubrica „Distinguo" la revista „Luceafărul", care a apărut până în 1968.

În anul următor, 1966, prefațează cele două volume de „Povestiri" ale lui Vasile Voiculescu.

Anul 1968 este deosebit de productiv pentru Vladimir Streinu care, prin activitatea laborioasă pe care o desfășoară, dovedește o putere de muncă de-a dreptul uluitoare. Îi apar primele două volume din „Pagini de critică literară". (Volumul I este o reeditare, cu mici adaosuri, a celui din 1938.) Publică, de asemenea, monografia „Calistrat Hogaș". Scrie studiul introductiv la volumul bilingv „Les Fleurs du mal – Florile răului" de Charles Baudelaire, volum de peste 1500 pagini, îngrijit de Geo Dumitrescu. Aceluiași volum îi scrie și „Cronologia" care îi atestă cunoștințele profunde în domeniul literaturii franceze a secolului al XIX-lea. Traduce și prefațează două volume din lucrarea lui Marcel Proust „În căutarea timpului pierdut". În același an, ține un curs de poetică la Universitatea din București și este numit directorul Editurii Univers. În anul 1969, pe lângă preocupările cotidiene, va scoate ediția a doua la „Clasicii noștri". (Ediția I a apărut în 1943).

În anul 1970 prefațează volumul „Poezii" de Dragoș Vrânceanu și are bucuria apariției unei noi ediții a traducerii sale din Shakespeare: „Tragedia lui Hamlet, prinț de Danemarca".

Pe 26 noiembrie 1970, Vladimir Streinu se stinge subit din viață, într-un moment când agenda sa era încărcată cu o mulțime de proiecte.

*

Alte repere bibliografice. Până la data morții sale, atât de intempestive, Vladimir Streinu nu și-a văzut tipărită în volum decât o parte din operă. Așa se face că în anii următori îi vor mai apărea cel puțin zece volume cu lucrări de mare importanță, cum sunt: monografia „Ion Creangă" (1971), „Istoria literaturii române moderne", scrisă în colaborare, cu două noi capitole care îi aparțin; „Ritm imanent", primul său volum de versuri, scos prin grija distinsei sale fiice Ileana Iordache, actriță la Teatrul Național din București (tot 1971); „Studii de literatură universală" (1973), volum de apariția căruia s-a ocupat George Muntean; „Istoria literaturii române", vol. III, în care capitolul dedicat lui Ion Creangă este opera sa; „Pagini de critică literară", vol. III (1974), volum îngrijit de George Muntean; „Eminescu, Arghezi", antologie de texte și „Pagini de critică literară", vol. V (1977); „Poezii", ediție critică realizată de George Muntean, care adună toate poeziile lui Vladimir Streinu (1982); „Eminescu" (1989), volum îngrijit de Mihai Drăgan, care conține 30 de articole și apare în prestigioasa colecție „Eminesciana" (cu numărul 50), în anul centenarului morții lui Eminescu. În acest volum de 270 de pagini, articolele sunt trecute în ordinea cronologică a

publicării lor; „Poezie și poeți români" (1983), volum antologic îngrijit tot de George Muntean.

În anul 1970 a apărut la Editura Eminescu romanul soției lui Vladimir Streinu, Elena Iordache Streinu, „Păuna și copiii ei". Creație amplă, care se desfășoară pe 670 de pagini și pe care Alexandru Piru și Ovid Crohmălniceanu o compară cu „Ion" al lui Liviu Rebreanu, aduce în literatura noastră chipul unei femei cu totul unic în felul său. Fără îndoială, Vladimir Streinu a cunoscut creația soției sale și i-a dat cu convingere „B.T."-ul.

În vara anului 1977, Biblioteca Județeană Argeș, în colaborare cu revista „Argeș" – redactor-șef Sergiu Nicolaescu – a organizat o amplă manifestare dedicată împlinirii a 75 de ani de la nașterea lui Vladimir Streinu. În prezența soției sale, Elena Iordache Streinu, a fiicei Ileana Iordache, a surorii sale Maria Tuțuianu și a unui numeros public din Pitești, au vorbit despre viața și opera celui sărbătorit Edgar Papu, George Macovescu, George Muntean, Barbu Cioculescu și Sergiu Nicolaescu. În aceeași zi, grupul de invitați de la București, însoțit de organizatorii piteșteni, a mers în comuna Teiu, unde a avut loc o manifestare la căminul cultural și unde a vorbit și profesorul Vasile Fălcescu, un bun cunoscător al operei lui Vladimir Streinu pe care îl cunoscuse personal. După manifestare a fost vizitată casa memorială Vladimir Streinu.

*

În rândurile care urmează vom consemna câteva opinii ale unora dintre cei mai autorizați critici și istorici literari care l-au cunoscut pe Vladimir Streinu.

Eugen Lovinescu

Vladimir Streinu – *„Poet integral la Sburătorul, până a părea numai poet, exclusiv poet, iremediabil poet, de vreo doi ani Vladimir Streinu (n.1902) și-a dovedit nebănuite resurse critice într-un tandem, în care pe rând cârma o are Șerban Cioculescu sau domnia-sa, mai ales când e vorba de poezie. De unde părea redus la sterilitate, critica lui a devenit abundentă, digresivă, asociativă, teoretizată; zbor planat prin abstracție estetică și istorie literară cu lente evoluții la înălțimi de unde nu se mai aude uruitul pasional al motoarelor, care există totuși. Critică nobilă, comprehensivă, de un estetism puțin cam prețios și indulgent cu slăbiciunile omenești".*

(Istoria literaturii române contemporane. 1900-1937, Editura Librăriei Socec, București, p. 66-67)

Șerban Cioculescu

Vladimir Streinu: Pagini de literatură – *„Cine-și mai amintește de efemerul periodic «Kalende» (1928-1929), cu o atitudine ferm intelectualistă,*

BIBLIOTECA 15T

unde unul dintre redactori era Vladimir Streinu, alternând poezia rece şi savantă cu polemica ideologică, va relua lesne firul la critica frumosului volum de «Pagini de critică literară», în care autorul şi-a strâns la un loc foiletoanele şi eseurile critice. Poet şi critic, filolog şi artist, d-sa e unul dintre scriitorii noştri care gândeşte cât mai strâns asupra condiţiilor specifice ale fiecărui sector literar.

Foarte supravegheat, aşa cum se vădise sever şi în conştiinţa sa de poet, Vladimir Streinu e unul din cei mai interesanţi scriitori ai momentului literar, al cărui scris cere încă o frecventare atentă şi iubitoare. Sceptic, dar şi surprinzător de afirmativ, iubitor al spontaneităţii, dar extraordinar de laborios (sau elaborat), vitalist categoric, dar şi teoretizator înverşunat, cu «dublete» temperamentale dintre cele mai neaşteptate, d-sa oferă o privelişte intelectuală oricând spectaculoasă".

(Aspecte de critică literară contemporană, în R.F.R., anul VI, nr. 3/1939, p.642-647. Reprodus după Aspecte literare contemporane, Editura Minerva, Bucureşti, 1972, p. 611-614)

Eugen Simion

Demnitatea intelectuală a actului critic – *„Conceptul unui stil artistic se întâlneşte în critică la Vladimir Streinu cu atitudinea inflexibil estetică faţă de opera literară. Încrederea în prestigiul raţiunii şi în demnitatea intelectuală a actului critic se traduce stilistic, la el, într-o operă de rafinament, de comentariu strâns, derutant prin varietatea referinţelor, cu idei învesmântate în grele armuri. Ca toţi criticii din generaţia sa, Vladimir Streinu a făcut operă de restituţie estetică a clasicilor (vol. „Clasicii noştri"). În Problema criticii literare (vol. „Pagini de critică litarară", 1938), aflăm definiţia mai nouă, în sens bergsonian, a obiectului criticii". (Ev. Conceptului de critică).*

Al. Piru

Calistrat Hogaş – *„Reputatul critic şi istoric literar Vladimir Streinu, excelentul comentator al „clasicilor noştri" Odobescu, Maiorescu, Creangă şi Coşbuc este, printre altele, şi întâiul editor critic al operei lui Calistrat Hogaş «Pe drumuri de munte», publicată în două volume între 1944-1947".*

(Varia. Preciziuni şi controverse. Editura Eminescu, Bucureşti, 1972, p. 271-273)

Eugen Jebeleanu

Poetul – *„Era o plăcere să-l priveşti şi să-l asculţi vorbind, departe de orice trivialitate, nobil, plin de urbanitate, însă nedispreţuind nici fina sare a umorului, nici picantul piper al ironiei.*

Şi era frumos, şi era poet, şi era şi un critic dintre cei mai subtili şi dintre cei mai bine înarmaţi cu o cultură solidă – şi nu era decât un simplu profesor de liceu şi un om care nu da din coate, socotind, pe bună dreptate, că rangul spiritual, şi chiar social, cel mai de seamă, este al artistului. Îl priveam, aşa cum sta alături de prea frumoasa lui soţie, şi-mi spuneam: «Iată un om fericit...»".

(Contemporanul, nr. 49, 4 decembrie 1970)

George Muntean

Cercetător al fenomenului literar universal – *„Ca unul ce audiase cursurile lui Iorga, ale lui Densusianu şi Ramiro Ortiz, ce fusese prieten cu N.I. Herescu şi alţi polilingvi, Streinu avea destule cunoştinţe de italiană... Că limba îi era în total accesibilă o dovedeşte faptul că străbătuse în mai multe rânduri Italia (în 1943 făcuse anume investigaţii prin bibliotecile din Florenţa şi Roma) şi că în ultimul an de viaţă participase la două mese rotunde la Florenţa şi Napoli (citind totodată în biblioteca Universităţii din Padova, precum Stolnicul Cantacuzino, altădată), intervenind în discuţii direct în limba gazdelor. (...).*

Satisfacţia cea mai mare pe care a avut-o în urma efortului de pătrundere a englezei a fost aceea de a-i putea citi în original pe Poe şi mai ales pe Shakespeare. Acesta din urmă l-a răpit într-atât, încât l-a decis la cea mai grea muncă de echivalare în româneşte din câte s-au făcut – e vorba de piesa «Hamlet» şi la înţă o încercare la care nimeni nu se aştepta. Pentru că tragedia lui Hamlet, prinţ de Danemarca, de William Shakespeare, nu este, în ediţia din 1965, doar o capodoperă de echivalare a unui text celebru, ci ea cuprinde un „text anglo-român", cum se exprimă, neutralizându-şi meritele, autorul, textul englez fiind ultima încercare de ediţie critică a originalului ce s-a efectuat asupra acestuia şi, evident, prima din ţara noastră. Cartea are, ca un adevărat monument ce se vrea şi se izbuteşte, o prefaţă, o introducere şi cam 150 de pagini de note şi comentarii de Vladimir Streinu, în care nu ştii ce să admiri mai întâi...

Un alt rezultat al preocupărilor sale pentru limba engleză a constat în colaborarea lui la Dicţionarul englez-român, apărut în 1957, perioadă în care îi apare, de asemenea (fără a fi indicată ca atare), şi traducerea «Educaţiei sentimentale» a lui Gustave Flaubert, care îl solicitase intens sub raportul echivalării, dar îi răscumpărase eforturile prin subtilităţile estetice şi de limbă franceză pe care-şi amintea a le fi descoperit şi cercetat strat după strat.

(Prefaţă la vol. „Vladimir Streinu. Studii de literatură universală". Editura Univers, Bucureşti, 1973, p. 5-22)

*

La realizarea acestui articol, care se vrea o scurtă trecere în revistă a vieţii şi activităţii lui Vladimir Streinu, am recurs la mai multe surse de informare, dar cea mai importantă a fost lucrarea Domnului Emil Vasilescu (de mai mulţi ani redactor-şef la revista „Biblioteca"), lucrare intitulată „Vladimir Streinu", apărută la Editura Eminescu, în colecţia „Biblioteca critică", 1984, 196 p. Pe lângă un tablou cronologic întocmit cu minuţiozitate şi o valoroasă bibliografie, chiar aşa „selectivă", Emil Vasilescu a făcut şi un cuvânt introductiv pe care l-a intitulat sugestiv „Un clasic al criticii româneşti". Din acest „cuvânt" voi reproduce una din frazele de încheiere care este nu numai conclusivă, dar şi foarte frumos gândită: *„Poet, critic, istoric literar, un virtuoz al genului polemic, orator de for, profesor de nobilă viţă, preocupat întotdeauna să indice drumul spre opera autentică şi să transmită acele criterii indubitabile ale vieţii artistice, Vladimir Streinu înscrie prin întreaga sa contribuţie, prin exemplul personalităţii sale, o pagină de înaltă ţinută umană şi intelectuală în istoria literaturii, a culturii noastre, în general".* Cunoscând tot ce s-a scris despre Vladimir Streinu, Emil Vasilescu a realizat o admirabilă selecţie a opiniilor celor mai autorizate, de la Eugen Lovinescu până la Eugen Simion, făcând din volumul său unul de referinţă pentru strălucitul cărturar născut la Teiu, în judeţul Argeş.

În ce mă priveşte, îi rămân recunoscător lui Emil Vasilescu pentru posibilitatea ce mi-a oferit, de a folosi aici punctele de vedere care sunt rezultatul cercetărilor domniei-sale.

*

* *

Când în anul 1991 a fost primit post-mortem în Academia Română matematicianul şi poetul Dan Barbilian – Ion Barbu, eu am adus atunci în presa locală argeşeană mulţumiri pline de recunoştinţă conducerii Academiei pentru binemeritata reparaţie şi mi-am îngăduit să semnalez că încă trei argeşeni ar fi meritat de mult această recunoştinţă: Dan Simonescu, atunci în viaţă (ales în 1992 „membru de onoare", în ziua în care împlinea 90 de ani) şi răposaţii Vladimir Streinu şi Iustin Moisescu, cel de al patrulea Patriarh al României.

Pentru cei doi aleşi cărturari ai neamului nostru, nici acum nu este prea târziu şi am convingerea că spiritul de dreptate va birui şi în cazul lor, cu atât mai mult cu cât Academia Română este condusă azi cu competenţă şi bună-credinţă.

IUSTIN MOISESCU
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române între anii 1977 şi 1986

Cel de-al patrulea patriarh al Bisericii Ortodoxe Române (după Miron Cristea, Nicodim Munteanu şi Justinian Marina), s-a născut la 5 martie 1910 în Cândeşti, sat al comunei Albeştii de Muscel, judeţul Argeş. A vrut Dumnezeu ca în acest judeţ, unde s-a născut un număr impresionant de personalităţi reprezentative pentru spiritualitatea românească, să se nască şi un MARE PATRIARH AL ORTODOXIEI.

A rămas orfan la vârsta de şase ani, după ce tatăl său, învăţătorul Ioan Gh. Moisescu, locotenent în Regimentul 45 infanterie, care luptase ca un erou în luptele de la Turtucaia şi Bălării, grav rănit, şi-a dat sfârşitul în ziua de 18 noiembrie 1916. Au rămas în urma sa patru copii, doi băieţi şi două fete, ce aveau să fie crescuţi cu trudă de mama lor, Maria, născută Bratu, care va primi o modestă pensie de văduvă de război.

Şi-a petrecut primii ani de copilărie în satul natal aşezat la poalele Munţilor Iezer şi scăldat de apa Bratiei. Aici şi-a făcut şi clasele primare.

Între anii 1922 şi 1930, a fost elevul Seminarului orfanilor de război din Câmpulungul Muscelului, unde a intrat în anul înfiinţării acestuia şi a făcut parte din prima promoţie de absolvenţi. Seminarul orfanilor de război din Câmpulung a purtat numele „Patriarhul Miron". Capul Bisericii Ortodoxe Române se afla adesea în seminarul câmpulungean, mai ales în perioadele când se găsea la odihnă la vila patriarhală din Dragoslavele. Înaltul prelat a avut deci posibilitatea să-l remarce pe elevul Moisescu Iustin care a strălucit aici din clasa întâi până în clasa a opta. Aşa se face că, în anul 1930, Iustin Moisescu este trimis de patriarh cu o bursă la Atena, unde va urma Facultatea de Teologie a Universităţii din capitala elenă, şi unde, în 1934, îşi trece examenul de licenţă cu „*Magna cum Laude*" (în greceşte „*arista*" sau „*cel mai bun*"). Patriarhul Miron Cristea, intuind înaltele chemări ale tânărului teolog, îl trimite la Strasbourg, în Franţa, pentru a-şi continua studiile şi a-şi pregăti doctoratul susţinut tot la Atena, în 1937, cu teza „Evagrie din Pont. Viaţa, scrierile şi învăţătura", care a fost notată, ca şi licenţa, cu *maximum posibile*. (Teza a fost redactată şi susţinută în limba greacă şi premiată de Academia de Ştiinţe din Atena).

Pornind de la faptul că în 1895 Miron Cristea îşi trecea doctoratul la Budapesta cu teza „Viaţa şi opera lui Mihai Eminescu", putem aprecia că primul patriarh al României a însemnat pentru Iustin Moisescu ce însemnase Titu Maiorescu pentru Mihai Eminescu, înainte cu mai bine de o jumătate de secol.

Întors în ţară, a fost timp de un an profesor de limba latină la seminarul Nifon Mitropolitul din Bucureşti, după care a predat Noul Testament la

Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității din Varșovia (1938-1939). Invadarea Poloniei de către Germania l-a adus la Facultatea de Teologie Cernăuți – Suceava, iar din 1946, la București.

Referindu-se la perioada ședерii profesorului Iustin Moisescu în Polonia, I.P.S. Antonie Plămădeală face următoarele precizări: *„...la Varșovia, a alcătuit următoarele cursuri în limba polonă: Introducere generală și specială în cărțile sfinte ale Noului Testament (480 p. bătute la mașină), Exegeza prologului Evangheliei după Ioan (56 p.), Exegeza Epistolei Sf. Pavel către Galateni (165 p.). Aceste cursuri au fost cercetate de profesorii Milan Sesan și Vladimir Prelipceanu care au constatat valoarea lor științifică...".* Și tot din aceeași lucrare aflăm: *„La Cernăuți și Suceava a mai alcătuit trei cursuri, unul de Introducere în cărțile sfinte ale Noului Testament, altul de Exegeză și al treilea de Ermeneutică Biblică"* (în volumul „Alte file de calendar de inimă românească", Sibiu, 1988, p. 64).

Am semnalat aceste lucrări din primii ani de profesorat, pentru că ele lipsesc din ampla bibliografie întocmită de pr. Alexandru-Armand Munteanu și publicată în revista Mitropolia Olteniei nr. 3-6 din 1980. (În această bibliografie sunt semnalate 187 de lucrări din perioada activității didactice, din perioadele de mitropolit și apoi de patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, până în 1979, când bibliografia preotului Armand Munteanu a fost pregătită pentru tipar, apărând în 1980, la împlinirea a 70 de ani de viață ai Patriarhului Iustin.

Între 1946 și 1956, Iustin Moisescu a fost profesor de Noul Testament la Facultatea de Teologie din București, care din anul 1948 se va numi „Institutul Teologic Universitar". În acești ani, profesorul Iustin Moisescu a publicat mai multe lucrări de referință.

La 26 februarie 1956, Iustin Moisescu a fost ales mitropolit al Ardealului, în locul rămas vacant prin plecarea din lumea noastră a celui care fusese un mare mitropolit, Nicolae Bălan.

La 10 ianuarie 1957 va fi ales mitropolit al Moldovei și Sucevei, arhipăstorie pe care a îndeplinit-o cu excelente rezultate timp de 20 de ani. Despre această perioadă din viața sa, I.P.S. Plămădeală face, în volumul amintit, următoarele aprecieri: *„...timp de 20 de ani s-a supus la Iași, cu rigurozitate spartană, propriilor convingeri și s-a aflat într-o cursă contra cronometru pe cel puțin cinci piste principale de alergare deodată: pe cea pastorală, pe cea interortodoxă în cadrul Conferinței panortodoxe și al pregătirii Sfântului și Marelui Sinod, pe cea de restaurator al mănăstirilor și al bisericilor-monumente istorice, pe cea a luptei pentru pace în cadrul Conferinței Creștine pentru Pace și pe cea ecumenistă, interconfesională și interreligioasă, în cadrul Consiliului Mondial al Bisericilor și al Conferinței Bisericilor Europene. Face parte dintre arhitecții Conferinței Creștine pentru*

Pace și ai Conferinței Bisericii Europene, este, de asemenea, arhitectul intrării Bisericii noastre, contribuind și la intrarea tuturor Bisericilor Ortodoxe, în Consiliul Mondial al Bisericilor, în 1961" (p. 67).

Între 1961 și 1977 a fost membru în Comitetul Central al Consiliului Ecumenic al Bisericilor. În această perioadă *„...a participat la adunările generale de la New Delhi (1961), Uppsala (1968) și Nairobi (1975) și la sesiunile anuale ale Comitetului Central la Paris (1962), Geneva (1966, 1973 și 1976), Heraklion – Creta (1967), Canterbury (1969), Addis-Abeba (1971), Utrecht (1972), Berlin (1974) ș.a...."* (preot prof. univ. dr. Mircea Păcurariu, „Dicționarul teologilor români", Editura Univers enciclopedic, București, 1996).

La 19 iunie 1977 a fost întronizat Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române (ales la 12 iunie prin votul Congresului Electoral Bisericesc). Patriarhul Iustinian Marina trecuse la cele veșnice în 26 martie 1977. În această calitate, până la sfârșitul vieții și-a cheltuit întreaga energie pentru ființa și prestigiul Bisericii Ortodoxe Române pe plan intern și internațional. În acest sens, punctul său de vedere a fost exprimat foarte clar: *„Biserica noastră n-a vrut niciodată să se alinieze la viața altor Biserici; ea a urmărit neîncetat să-și păstreze chipul ei propriu, slujind țara și poporul... Împletindu-și destinele ei cu destinele poporului, Biserica noastră și-a făurit un chip propriu, potrivit cu chipul neamului nostru; Biserica noastră ortodoxă este, în adevăr, Biserica Românească".* (Pr. prof. Ion Beria, „In memoriam": Patriarhul Iustin al Bisericii Ortodoxe Române". În Biserica Ortodoxă Română, an CIV, nr.7-8, 1986).

În vremea arhipăstoriei Sale în fruntea bisericii noastre, s-au construit, ori s-au terminat de construit, câteva sute de biserici pe întinsul patriei, s-a îngrijit cu aceeași osârsie pentru restaurarea bisericilor-monumente istorice sau de arhitectură, a militat cu aceeași ardoare pentru buna înțelegere dintre toate bisericile creștine și a inițiat un amplu plan editorial pentru realizarea unei mari colecții intitulate „Părinți și scriitori bisericești", ce va trebui să aibă 90 de volume.

În ziua de 31 iulie 1986, Patriarhul Iustin Moisescu a trecut la cele veșnice.

Duminică, 3 august, un uriaș sobor de patriarhi, mitropoliți și episcopi ortodocși români și străini, în frunte cu I.P.S. Teoctist, Mitropolitul Moldovei și Sucevei – viitorul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române – precum și reprezentanții altor culte din țară și străinătate, au luat parte la adunarea și slujba solemnă de doliu de la Patriarhia Română.

A fost înmormântat în Biserica Patriarhală, alături de primii doi Patriarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, Miron și Nicodim. (Patriarhul Iustinian se află înmormântat la Biserica Radu-Vodă din București.)

Prin întreaga sa viață și activitate, Iustin Moisescu a fost și va rămâne Mare Patriarh al Ortodoxiei.

*

* *

Academia Română va trebui să opereze încă o reparație, aducând printre membri, chiar și *post-mortem*, pe Iustin Moisescu, cel de al patrulea Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

„Cultura", nr. 1, 1999

IV. INTERVIURI

ARGEȘENI CARE AU CEVA DE SPUS. DESPRE BIBLIOTECILE PUBLICE DIN ARGEȘ ȘI CITITORII LOR

• *Domnule director, citesc argeșenii?*

– Anual, în Argeș, bibliotecile publice sunt frecventate de circa 70.000 de cititori, o bună parte din ei copii de vârstă școlară. Ținând cont de numărul populației județului, indicele de cuprindere la lectură este favorabil.

• *Dețin bibliotecile județului Argeș un fond satisfăcător de carte?*

– Bibliotecile publice din județul Argeș se constituie într-un sistem format din 99 unități: o bibliotecă județeană, două biblioteci municipale, trei orășenești și 93 comunale. În momentul de față, rețeaua bibliotecilor publice din Argeș pune în circulație 1.350.000 de volume. Numărul cărților existente, raportat la populația județului, care este de aproximativ 650.000, dă un indice de dotare de peste 2 volume pe cap de locuitor.

În anul 1997 s-au împrumutat peste 1.000.000 de volume, din cele mai diverse domenii de cunoaștere, pe întreg județul. O bună parte din aceste cifre aparțin Bibliotecii Județene Argeș, care, având peste 400.000 de volume și înscriind 15.000 de cititori, împrumută la domiciliu și în sălile de lectură aproximativ o jumătate de milion volume, cărți și publicații periodice. Programul acestei biblioteci este zilnic de luni până vineri, între orele 8^{00} și 20^{00}, iar sâmbăta, de la 8^{00} la 13^{00}. Biblioteca Județeană Argeș are întregul fond de carte și publicații periodice prelucrat. Acestea se pot găsi cu ușurință în cataloagele puse la dispoziția cititorilor – ordonate alfabetic și sistematic. Pe lângă activitatea de împrumut a cărții și a celorlalte publicații, biblioteca organizează și activități cu cartea, cu public și pentru public.

• *Ce ne puteți spune despre volumele din fondul de colecții speciale?*

– Biblioteca are un număr de aproximativ 6.000 de volume în fondul de colecții speciale. Dintre acestea, 2.000 fac parte din patrimoniul cultural național. Deținem două albume de format mare din sec. al XIX-lea, cu pictura originală realizată în Japonia, care sunt unicate în lume. Fondul de colecții speciale cuprinde și lucrări ale unor mari scriitori români care au apărut în ediții bibliofile numerotate de la 1 la 25 sau de la „a" la „z".

Spre exemplu, avem în colecție exemplarul cu numărul 1 al volumului „Un port la răsărit", de Radu Tudoran, care are și grafica, în original, făcută

de doamna Lucia Bălăcescu. Volume de Liviu Rebreanu, Ion Pillat, Camil Petrescu, Mihail Sadoveanu şi o întreagă galerie de poeţi şi prozatori de primă mărime, care şi-au pus autografele pe propriile lucrări, se găsesc în colecţia noastră. O mulţime de tipărituri vechi, ca: „Îndreptarea legii" (1652), tipărită la Târgovişte, „Evanghelia" (1682), a lui Şerban Cantacuzino, alcătuiesc o altă latură a colecţiei noastre.

Nici scriitorii străini nu lipsesc. Deţinem opera lui Voltaire îngrijită de autor şi legată în piele. Această colecţie este grupată în „Secţia de colecţii speciale", care este deschisă între orele 8^{00} şi 16^{00}, de luni până vineri.

• *Spuneţi-ne, domnule director Voinescu, cine are acces la această colecţie?*

– Colecţia stă la dispoziţia cercetătorilor şi a studenţilor de la filologie, care au permis la bibliotecă.

• *Când se va muta Biblioteca judeţeană Argeş în noul local?*

– Problema numărul unu a Bibliotecii Judeţene Argeş este construirea noului local, situat în plin centrul oraşului, care se preconizează a fi terminat în acest an. Va fi un adevărat palat al cărţii, cu săli de lectură ce vor totaliza peste 200 de locuri, cu săli de împrumut pentru adulţi şi copii, cu sală de conferinţe şi cu toate accesoriile unei biblioteci mari. Trebuie să precizăm că întreaga finanţare este suportată de Consiliul Judeţean Argeş.

• *Cu ce probleme se confruntă bibliotecile publice ale Argeşului?*

– Problemele noastre sunt aceleaşi cu care se confruntă şi alte instituţii. Ministerul Educaţiei Naţionale a reuşit să realizeze un bun plan de reformă în învăţământ. Aştept acelaşi lucru şi din partea Ministerului Culturii.

• *Vă mulţumim!*

Interviu consemnat de Camelia Juganu
în „Curierul zilei" din 19 ianuarie 1998

CRED ÎN VIITORUL CĂRŢII, ÎN ROSTURILE ÎNALTE ALE BIBLIOTECII

• *Vă aflaţi de o viaţă în bibliotecă şi printre cărţi. Deşi au apărut o serie de „concurenţi" în domeniu, mai credeţi în puterea atotbiruitoare a cuvântului scris?*

– Am într-adevăr prilejul de a mă afla în bibliotecă de aproape 44 de ani. Întrebarea pe care mi-o puneţi mi-ar fi dat, desigur, mult de gândit în anul 1955, când îmi începeam ucenicia de bibliotecar la Topoloveni şi eram student în anul I la Facultatea de Drept din Bucureşti. În anul următor, însă, am făcut primul curs de bibliotecari, unde i-am auzit vorbind pe Georgescu-Tistu, George Baiculescu, Dan Simonescu, pe Ştefan Gruia, care era atunci directorul Direcţiei Biblioteci din Ministerul Culturii (mai târziu redactor-şef la Revista Bibliotecilor) şi pe alţii, nume mai puţin sonore, dar care erau dedicate cărţii, în general, şi activităţii de bibliotecă, în special.

De atunci am început să înţeleg cât de important este cuvântul scris pentru formarea omului de cultură, a gândirii, a societăţii umane.

În acelaşi an, mi-am dat examenul de „Drept privat roman", pregătit după cursul de peste 1.200 de pagini format patru al lui Constantin Tomulescu. Cea mai mare parte a principiilor acestei discipline sunt valabile şi azi, la peste 2.000 de ani de la formularea lor. Dispariţia din istorie a unor uriaşe popoare care au ignorat cuvântul scris, bazându-şi puterea pe sabie, scut şi goana calului este o dovadă formidabilă în favoarea cuvântului scris şi a durabilităţii lui. În acelaşi timp, popoare din Antichitate care au cunoscut scrierea ne vorbesc şi astăzi despre civilizaţia lor, despre gradul de dezvoltare pe care îl atinseseră.

Fără îndoială, de la începutul carierei mele de bibliotecar, civilizaţia a evoluat într-un ritm alert. Astăzi, numărul purtătorilor de informaţii s-a mărit: radioul, pelicula cinematografică, discul muzical, televiziunea, banda magnetică, calculatoarele, CD-urile etc., etc., au ajuns la îndemâna oricui. Toate acestea, însă, creează imaginea falsă, pentru naivi, că ele ar putea înlocui cartea.

Ca om trăit printre cărţi, aş putea spune că, pe măsura apariţiei unor noi purtători de informaţii, nevoia omului de carte a crescut. Pe măsura creşterii numărului de calculatoare, numărul cititorilor care asaltează de la an la an bibliotecile este tot mai mare. Toate invenţiile moderne şi ultramoderne sunt rodul studiului tenace şi al experienţelor fără preget făcute de inventatorii lor.

Trebuie să spunem că nici copilul nu poate să pătrundă în tainele vieţii şi ale lumii până nu învaţă să scrie şi să citească. Şi cum procesul cunoaşterii

trebuie străbătut treaptă cu treaptă, pentru a putea ajunge la un anumit nivel, trebuie să studieze cuvântul scris de înaintaşii lui.

Despre puterea „atotbiruitoare" a cuvântului scris se poate vorbi pe mii de pagini, aducându-se o cantitate uriaşă de argumente. Eu cred în viitorul cuvântului scris, în viitorul cărţii, care, studiată cu atenţie şi interes, poate forma, ca şi până acum, oameni de care o societate civilizată are nevoie.

• *Ce legătură se poate stabili între bibliotecă şi orizontul de cultură al omului zilelor noastre?*

– Trăim într-o perioadă în care domeniile de cunoaştere s-au diversificat atât de mult, încât nevoia de informare n-o poate rezolva decât biblioteca cu profil enciclopedic.

Fără îndoială, şi alte tipuri de biblioteci pot contribui mai mult sau mai puţin la rezolvarea acestui aspect. Astăzi se cer oamenilor mai multe cunoştinţe decât în secolele din urmă. Categorii întregi de oameni sunt obligaţi să mânuiască maşinării complicate, ingineria cunoaşte o uriaşă dezvoltare, zeci de mii de cadre didactice predau în diferite forme de învăţământ, zeci de mii de medici şi cadre medii sanitare se îngrijesc de sănătatea oamenilor, mii de oameni lucrează în administraţie, în diplomaţie sau fac politică, ogoarele ţării trebuie muncite pentru a se asigura hrana întregii populaţii. Toate aceste categorii de oameni, ca şi multe altele, trebuie să se specializeze în domeniile lor, pornind de la anumite limite de cunoştinţe.

Ei bine, aceste limite trebuie permanent depăşite. Fiecare trebuie să muncească la nivelul standardelor naţionale şi internaţionale. Aceasta este una dintre principalele condiţii ale progresului permanent. Acest fapt presupune o informare continuă în fiecare domeniu, care nu se poate face nici în sala de cinematograf şi nici în faţa televizorului. Foarte mulţi oameni din categoriile enumerate îşi cumpără cărţile de specialitate de care au nevoie. Cei mai mulţi însă nu le mai găsesc sau nu au posibilitatea să le cumpere. În aceste cazuri, biblioteca (publică, în special) îi stă omului la dispoziţie.

Dar dacă în rândurile de mai sus am vorbit de specializarea *stricto sensu*, trebuie să subliniem că nici o specializare nu se poate realiza fără un nivel de cultură. Cu cât orizontul de cultură al specialistului este mai dezvoltat, cu atât şansele lui de a fi mai eficient în domeniul în care lucrează sunt mai mari. Dacă noi avem în bibliotecă cititori care ne consultă cu atenţie cataloagele, avem şi cititori pe care îi consultăm în mod frecvent în completarea prospectelor editoriale pe care ni le trimit editurile.

Fără îndoială, suntem permanent preocupaţi de literatura de care au nevoie elevii din clasele V-XII şi pe care ei, în ultimii ani, o găsesc tot mai rar în bibliotecile şcolare.

În sfârşit, acordăm un interes constant procurării şi valorificării literaturii de loisir, care, de ce să nu recunoaştem, cunoaşte o intensă circulaţie. Orice cititor, indiferent de preocupările sale şi de literatura de specialitate pe care o studiază, are nevoie şi de o lectură agreabilă pentru echilibrul său nervos.

• *Faceţi de multe ori eforturi deosebite pentru a transforma biblioteca judeţeană într-un spaţiu spiritual deschis spre marile aspiraţii ale omului contemporan. Ce loc acordaţi organizării moderne pentru atingerea acestui deziderat?*

– La prima parte a întrebării dumneavoastră răspunsul e scurt. Efortul nostru pentru a transforma biblioteca într-un spaţiu spiritual elevat este permanent. O astfel de latură a activităţii unei biblioteci care se respectă nu se poate desfăşura în etape. Organizarea modernă a unei biblioteci mai mici sau mai mari depinde de foarte mulţi factori. Dintre aceştia voi semnala doar doi şi anume: baza materială a instituţiei şi profesionalismul colectivului. În ce ne priveşte, spaţiul în care ne desfăşurăm activitatea în ultimii ani s-a micşorat tot mai mult, pe măsură ce noi nu am renunţat să facem achiziţie la nivelul pretenţiilor pe care le avem.

În anul 1997 noi am achiziţionat un număr de 10.274 volume, care se ridică la o sumă de peste 167.000.000 lei.

Desigur, numărul de cărţi cumpărate, ca şi suma cheltuită pentru achiziţie sunt importante, dar socot necesar să spun câteva cuvinte şi despre calitatea lucrărilor intrate în rafturi. Am iniţiat relaţii directe cu marile edituri, cu care am convenit să ne trimită cărţile comandate cu factura în colet, achitând imediat valoarea prin trezorerie, cu dispoziţie de plată.

De câţiva ani lucrăm excelent cu Editura Humanitas.

Dar, tot de câţiva ani, avem relaţii foarte bune cu o filială a Companiei „Britanica" (firma „Boriga" de la Braşov), prin care în 1997 am cumpărat printre altele, pentru sala noastră de lectură: „Nouvel Autodidactique Quillet", 1995 (7 vol. plus index); „Axis, l'univers documentaire Hachette", 1995 (12 vol.); „The World Book Encyclopedia", 1995 (22 vol.); „New Standard Encyclopedia", 1995; Chicago (20 vol.); în sfârşit, „The Encyclopedia of Religion", a lui Mircea Eliade, 1993 (16 vol. în 8 tomuri a câte 1.000 pag.).

Toate aceste lucrări, ca şi cele cumpărate în anii trecuţi prin aceeaşi sursă, dispun şi de o condiţie grafică de excepţie. (Pe lângă legătura deosebit de elegantă şi de trainică, au exclus ilustraţia alb-negru.)

Enumerarea acestor lucrări am făcut-o în ideea de a dovedi că eforturile noastre pentru cititori sunt evidente, trecând peste bariere meschine cum sunt fondurile întotdeauna mici la începutul anului sau opinia unor funcţionari cu care venim în contact şi care ne întreabă: *„dar de ce vă trebuia şi enciclopedia asta?!"*.

În răspunsul la această întrebare aş putea să mai adaug permanenta noastră grijă pentru liniştea şi confortul cititorilor în sălile noastre, grija pentru introducerea fişelor în cataloagele generale, pentru aducerea de la „Rodipet" la prima oră a periodicelor la care suntem abonaţi (avem 110 abonamente) etc.

• *V-aţi angajat în ultimul timp într-o zidire de-a dreptul impresionantă. Ce criterii aţi pus la baza proiectării şi funcţionării noului edificiu şi cum îl vedeţi împlinit?*

– Este adevărat, ceea ce se face aici la Piteşti, un local nou pentru biblioteca judeţeană, cu cinci nivele şi cu o suprafaţă de 4.000 mp, pare azi un fapt temerar.

Aşa este. Construcţia se află la etajul doi, cu demisolul, parterul şi etajul întâi terminate. Avem certitudinea terminării clădirii până la sfârşitul acestui an. Meritul este în primul rând al Consiliului Judeţean Argeş, care s-a angajat să finanţeze o astfel de iniţiativă, în momentul în care, după 40 de ani, Palatul Culturii a fost retrocedat Justiţiei. Consiliul Judeţean Argeş a înţeles că această instituţie este indispensabilă Municipiului Piteşti, care are azi o universitate cu un număr mare de facultăţi, 30 de şcoli generale şi licee, un număr impresionant de unităţi economice şi o populaţie de 250.000 locuitori.

Biblioteca Judeţeană Argeş are peste 400.000 volume. Această cifră nu spune prea mult, de aceea voi adăuga că avem fonduri foarte valoroase (printre care unicate naţionale şi unele chiar pe mapamond) şi care sunt valorificate prin organizarea eficientă de care dispune.

Proiectul noii construcţii a fost gândit bibliotecăreşte, având în vedere nevoile cotidiene ale unei biblioteci publice relativ mari, cât şi noile servicii pe care le vom oferi – în noile condiţii – cititorilor noştri.

Încă din faza de proiectare am ţinut cont de necesitatea imperioasă a sistemelor moderne de informare şi evidenţă pentru care cea mai mare parte din aparatură o avem procurată.

Trebuie să precizăm că Societatea de Construcţii-Montaj Argeş, care înalţă clădirea, a încheiat un contract de subantrepriză cu „Aedificia Carpaţi Bucureşti", una din cele mai mari întreprinderi de construcţii civile din ţară, care urmează să facă finisările exterioare.

• *Cum intenţionaţi să dezvoltaţi, în noile condiţii ce le oferă noul edificiu, funcţiile de cercetare ştiinţifică?*

– Deşi avem ceva realizări în domeniul cercetării ştiinţifice – opt volume publicate şi peste 100 de comunicări şi referate apărute în reviste locale şi din afara judeţului – suntem până acum departe de a fi făcut pentru Argeş cât ar fi trebuit şi cât i se cuvine acestei zone a cărei istorie se confundă cu istoria Ţării Româneşti.

Avem deja un portofoliu de viitoare iniţiative, cu gândul la care am angajat în ultimul timp elemente tinere cu studii de specialitate, care cred că ne vor îndreptăţi aşteptările.

• *La sfârşit de mileniu şi după experienţa acumulată, cum gândiţi locul şi funcţiile bibliotecarului?*

– Exprimându-mi punctul de vedere asupra viitorului cărţii, la începutul interviului nostru, răspunsul este în parte dat şi la această întrebare. Numai că bibliotecarul nu mai trebuie imaginat ca un funcţionar cu un serviciu comod, care împrumută cărţi cititorilor şi le primeşte înapoi de la aceştia, după care le aşază cu grijă la raft. Fără îndoială, aceste operaţiuni îi vor reveni în continuare, dar el va trebui să stăpânească tehnica şi posibilităţile calculatorului.

Bibliotecarul va trebui să fie în continuare un om de cultură, dar paralel trebuie, prin mijloacele moderne de care dispune, să fie un furnizor de informaţii fără egal, pentru că rafturile şi calculatorul îi vor oferi aceste posibilităţi.

În ce mă priveşte, la cei 63 de ani pe care i-am împlinit, nu regret că n-am să fiu un astfel de bibliotecar, dar vreau să precizez că am fost un bibliotecar util etapei în care am profesat, aşa cum au fost mulţi dintre colegii mei de generaţie, pe care îi îmbrăţişez acum cu toată căldura.

Interviul a fost realizat de Emil Vasilescu, redactor-şef al revistei „Biblioteca" – în Biblioteca nr. 2/1998

INTERVIU NONCONFORMIST CU OAMENII ZILEI

• *Domnule director, ce altă meserie v-ar fi plăcut să aveți?*
– Profesor de limba română.
• *Ce personaj celebru ați dori să întruchipați?*
– Aș vrea să-l întruchipez pe Ion Bianu, cel care a organizat Biblioteca Academiei Române.
• *Ce trebuie să facă părinții, pentru ca urmașii să-i depășească profesional?*
– Să-i crească cu grijă și să le dea un exemplu încurajator în viață.
• *Cum definiți infidelitatea masculină?*
– Infidelitatea masculină e un păcat omenesc și tot ce este omenesc poate fi al oricui.
• *Ce notă v-ați da pentru relațiile dv. cu femeile?*
– Nota șase.
• *Credeți în Dumnezeu?*
– Da, cred!
• *Ce ați face cu un miliard de lei, dacă l-ați câștiga?*
– Aș ajuta biserica și școala din Călinești, după ce mi-aș face niște treburi în gospodărie.
• *Care credeți că este omul momentului în România?*
– Nu s-a individualizat omul momentului.
• *Aveți o melodie preferată ?*
– Nu am o melodie preferată, pentru că sunt meloman de 50 de ani și, în aceste condiții, nu pot rămâne la o singură melodie.
• *Dacă cineva v-ar prezice că veți trăi 100 de ani, v-ați bucura?*
– Nu m-aș bucura.
• *De ce vă temeți cel mai mult în viață?*
– Cel mai mult mă tem de război și de prostia omenească.
• *Ce ați face dacă ați ști că peste 12 ore veți muri?*
– Întrebarea aceasta este împotriva firii.
• *Unde ați pleca într-o excursie gratuită?*
– Într-o stațiune montană, unde aș vrea să respir aer curat câteva zile.
• *Ce ați cere peștișorului de aur?*
– I-aș cere să facă curățenie în Guvern, ca să nu rămână decât oameni care știu ce au de făcut.

• *Care ar fi ultima dorință în fața plutonului de execuție?*
– Dacă ar fi să ajung în fața plutonului de execuție, aș face ce a făcut mareșalul Antonescu: aș striga „Trăiască România!".

Interviu realizat de Cornel Drăghici în „Jurnalul de Argeș", Anul V, nr. 261, mai 1999

V. VARIA

PROFESORUL ALBU

Vă scriu, adresându-vă rugămintea să găzduiți aceste câteva rânduri care încearcă să evoce o distinsă figură piteșteană, dispărută de curând dintre noi, aceea a profesorului Constantin Albu. Venit în orașul nostru în anul 1912, Constantin Albu desfășoară, cu o energie ajunsă aproape legendară, o activitate didactică de mai bine de 50 de ani. Profesor titular la primul liceu al orașului, își leagă numele de cele mai valoroase inițiative din domeniul vieții muzicale a Piteștiului.

Prietenia sa cu Remus Macarie, profesor de științe naturale la același liceu, a intrat în istoria culturii argeșene. Din îndemnul și cu ajutorul său, acesta din urmă a ajuns unul dintre cei mai apreciați lutieri români. Împreună cu același Remus Macarie, prof. Constantin Albu a înființat un cvartet instrumental la Pitești, cu care a susținut, de-a lungul câtorva ani, zeci de concerte, înviorând viața muzicală a orașului.

Ca pedagog, Constantin Albu a avut o foarte bună carte de vizită. Amintindu-și de el, savantul Henri Coandă spunea: *„... am mai întâlnit un fost coleg din acele clase primare, Costică Albu, care cânta într-o orchestră dirijată de însuși Pietro Mascagni și care, devotat muzicii, am aflat târziu că devenise profesor de muzică la liceul din Pitești"*. (V. Firoiu: „Din nou acasă").

În vara aceasta, împreună cu profesorul Emanoil Popescu, i-am făcut o vizită distinsului octogenar. Cu această ocazie, am admirat o fotografie a marelui compozitor italian, dăruită profesorului Constantin Albu, cu autograf: *„al Prof. Albu – ricordi di concerti di Bucarest, 17.II.907, P. Mascagni"*. (Astăzi, fotografia se află în colecțiile Bibliotecii Municipale Pitești, donată de prof. C. Albu, cu puțin timp înainte de moarte.)

De numele profesorului Albu au fost legate Societatea corală „Freamătul Argeșului", zecile de concerte date în cadrul Ligii Culturale din Pitești, între anii 1926 și 1938, corurile bisericilor Sf. Vineri și Sf. Gheorghe și, în sfârșit, „Societatea Corală Cântarea Argeșului", una dintre cele mai valoroase formații pe care le-a avut Piteștiul, cu foarte bogată activitate în perioada 1946-1948.

Octogenar, aflându-se mereu printre concetățenii săi – sute dintre aceștia foști elevi – cu o vorbă bună sau un sfat, Constantin Albu a fost întotdeauna plin de o patriarhală demnitate.

Respectat până la venerație de către acei care l-au cunoscut, profesorul Constantin Albu a fost întâlnit pe străzile orașului până de curând. Plecat dintre noi, ne-a lăsat moștenire exemplul său de muncă și generoasă dăruire.

ARGEȘ, decembrie 1970

PROFESORUL CRISTEA MUSCELEANU

Se împlinesc anul acesta patru decenii de când s-a stins din viaţă – în vârstă de numai 55 de ani – profesorul Cristea Musceleanu de la Universitatea din Bucureşti.

Născut la 20 decembrie 1886 în Câmpulung (coborâtor din protopopul Nicolae Ghermănescu, figură proeminentă de patriot şi bun gospodar din prima jumătate a secolului XIX), după terminarea studiilor în ţară îşi trece doctoratul în fizico-chimie la Berlin.

Începând de la 1 august 1927, a fost profesor de fizică generală şi meteorologie la Academia de înalte studii agronomice, iar de la 1 iulie 1932, profesor de gravitaţie, căldură şi electricitate la Facultatea de Ştiinţe a Universităţii din Bucureşti.

Dintre lucrările sale – pe care le semna Christache sau Chr. Musceleanu – citäm: „Căldurile specifice şi teoria quantei", 1924, „Constituţia materiei, existenţa moleculelor şi a atomilor din studiul coloizilor", 1924 (Câmpulung-Muscel, Tipografia Gheorghe N. Vlădescu), „Teoria quantei şi liniile spectrale", 1925, „Generatori de energie în România", 1926.

A întreprins cercetări în domeniul căldurii de evaporare a metalelor, în domeniul radioactivităţii, în domeniul razelor catodice şi entropiei etc.

Opera de bază a profesorului Musceleanu rămâne însă lucrarea de popularizare „Energie, materie, radiaţiuni", apărută în Editura ziarului Universul, între 1930 şi 1939.

Începerea războiului, dar mai ales încetarea din viaţă a profesorului Musceleanu, au întrerupt una dintre cele mai prodigioase activităţi de popularizare a ştiinţelor – teoretice şi aplicative – desfăşurate de un om de ştiinţă român.

Încă din primul volum – apărut în 1930 – al acestei opere „Energie, materie, radiaţiuni" se ocupă de cele mai avansate probleme ale ştiinţei mondiale şi face o serie întreagă de reflecţii şi calcule, a căror valoare astăzi e deplin confirmată.

Astfel, se ocupă de probleme precum: „Constituţia atomului", „Transformările radioactive", „Radiu în biologie şi în agricultură", „Radioactivitatea petrolului românesc", „Televiziunea", „Problema energiei", „Izvoare mondiale de energie", „Ştiinţă. Agricultură. Industrie" etc.

Vorbind despre izvoarele mondiale de energie, începe prin a arăta că în ţara noastră ele nu sunt bine gospodărite.

În continuare, profesorul Musceleanu vorbeşte despre cărbune, care, ca şi petrolul, „îşi are zilele numărate", despre energia produsă de căderile de apă şi de mişcările de aer. Semnalează energia solară ca pe o „*imensă rezervă*",

dar încheie astfel: „*Cel mai mare izvor de energie – neasemuit ca mărime cu oricare alt izvor – e, însă, în interiorul atomului*".

Oprindu-ne, atât de puţin, doar la primul volum din cele patru: „Energie, materie, radiaţiuni", ne putem da seama că marele om de ştiinţă român, făcând parte din contribuţia Argeşului la spiritualitatea românească, profesorul Cristea Musceleanu rămâne prezent în actualitate, după 40 de ani de la încetarea din viaţă.

ARGEŞ, martie 1981

LA VÂRSTA CÂND ORICARE PENSIONAR CAUTĂ LINIŞTEA ŞI ODIHNA...

La începutul lunii iunie (1973), împreună cu alţi argeşeni, am participat la un act de cultură de înaltă ţinută spirituală. În sala de consiliu a Facultăţii de Istorie a Universităţii Bucureşti, profesorul câmpulungean Ion Hurdubeţiu îşi susţinea teza de doctorat. Preocupat încă din anii tinereţii de etnogeneza poporului român, profesorul Hurdubeţiu a studiat cu metodă şi meticulozitate istoriografia germană privitoare la acest important capitol al istoriei poporului nostru. În anul 1943 a susţinut la Breslau (unde şi-a făcut specializarea în urma unei burse primite după terminarea Facultăţii de Istorie din Bucureşti), o primă teză de doctorat, care se ocupă de istoriografia germană referitoare la problemă, din perioada 1774-1940. Pentru redactarea acestei ediţii a lucrării care a constituit teza de doctorat de la Universitatea din Bucureşti, autorul şi-a propus să cerceteze în bibliotecile din ţară şi din străinătate tot ce s-a scris în acest domeniu.

Printr-o muncă de câţiva ani (timp în care autorul a cercetat o cantitate uriaşă de materiale – cărţi, periodice, manuscrise) într-o serie întreagă de biblioteci printre care şi cele din Berna, Basel, Zürich, Münster, şi mai ales München, lucrarea profesorului Hurdubeţiu „Problema etnogenezei românilor în istoriografia germană" are un caracter exhaustiv, de o certă valoare ştiinţifică, aducând o importantă contribuţie la fundamentarea teoriei continuităţii poporului român pe aceste meleaguri.

În prezenţa unei numeroase asistenţe, dar mai ales în faţa unei comisii de înalt prestigiu ştiinţific – printre ai cărei membri se aflau prof. univ. dr. doc. Constantin C. Giurescu, membru al Academiei de Ştiinţe Sociale şi Politice a R.S.R. (conducătorul ştiinţific al lucrării), şi prof. univ. dr. Aron Petric, decanul Facultăţii de Istorie a Universităţii Bucureşti – profesorul Hurdubeţiu, cu aceeaşi voce caldă, pornită din suflet, cu care timp de patru decenii a vorbit de la catedră, şi-a susţinut teza care avea să-i aducă în momentele următoare titlul de doctor în istorie (de data aceasta obţinut în ţară), o dată cu aprecierile unanime ale comisiei. Şi nu numai atât, pentru valoarea ei şi pentru interesele poporului nostru, lucrarea a fost propusă a fi publicată.

În cuvântul său, profesorul C.C. Giurescu, elogiindu-l pe Ion Hurdubeţiu, a arătat că munca sa constituie pentru generaţiile mai tinere un adevărat exemplu de perseverenţă în domeniul cercetării trecutului, un exemplu de dăruire pentru profesiune şi de cald patriotism.

Subiectul tratat de profesorul Hurdubeţiu a atras atenţia publicaţiilor de limbă germană din ţara noastră. Astfel, la 1.VI.1973, pe o jumătate de pagină,

în „Karpaten Rundschau" a apărut interviul pe care i l-a luat dr. M. Kroner. Ziarul „Neuer Weg", din 7.VI. a.c., publică articolul scriitorului Heinz Franz, care, prezent în sala în care prof. Hurdubeţiu şi-a susţinut teza, îl elogiază pe autorul lucrării, încheindu-şi articolul cu propunerea de a fi tipărită. Acelaşi eveniment ştiinţific este de asemenea semnalat şi apreciat la valoarea lui de către „Neue Banter Zeitung" din 24.VI.a.c., şi de revista „Neue Literatur" nr. 6 din iunie a.c.

Când am coborât treptele Facultăţii de Istorie din Bucureşti, eram nu numai foarte emoţionat, dar şi mândru. Emoţionat, pentru că trăisem câteva ore într-o atmosferă de elevată respiraţie ştiinţifică şi înalt patriotism, mândru pentru că profesorul Hurdubeţiu este argeşean – ca şi mine – şi, de ce să nu spun, poate şi pentru că, în ultimii ani, i-am cules din rafturile bibliotecii în care lucrez sute de cărţi, de care dascălul a avut nevoie. Şi mi-au rămas întipărite în minte cuvintele academicianului Giurescu şi nu le voi uita niciodată: *„La vârsta când oricare pensionar caută liniştea şi odihna, Ion Hurdubeţiu cercetează şi lucrează cu vigoarea din tinereţe..."*.

Într-adevăr, profesorul Ion Hurdubeţiu este pentru mine, şi trebuie să fie pentru întregul tineret, un exemplu demn. Aştept cu nerăbdare apariţia volumului „Problema etnogenezei românilor în istoriografia germană", nu numai pentru ca să-l citesc eu, ci, mai ales, pentru ca şi cititorii acestor rânduri să se entuziasmeze.

Secera şi ciocanul, 27 iulie 1972

CĂLINEŞTI. UN SAT ARGEŞEAN LA ŞASE SECOLE DE EXISTENŢĂ

Aşezată pe vechiul drum care leagă Piteştiul de capitala ţării şi care desparte dealurile de lunca Argeşului, comuna Călineşti este una dintre cele mai mari localităţi rurale ale judeţului Argeş. Cu o suprafaţă de 108 km^2 şi o populaţie de 12.000 locuitori, aici se realizează anual o producţie agro-industrială de 57.000.000 lei (1987) în condiţiile în care foarte mulţi dintre locuitorii săi îşi desfăşoară activitatea pe marile platforme industriale ale municipiului Piteşti sau în întreprinderile oraşului Topoloveni. În ultimii 25 de ani, Călineştiul a dobândit o înfăţişare nouă, mândrindu-se pe bună dreptate cu 26 unităţi de învăţământ ce dispun de dotări noi, cu aproape 30 de unităţi comerciale, cu un spital având peste 300 de paturi, în şapte secţii de specialitate, o cooperativă agricolă de producţie şi o asociaţie intercooperatistă, o fabrică de pâine şi o pepinieră viticolă de mare capacitate, o întreprindere „Avicola" şi altele. În anul 1984 comuna Călineşti a ocupat locul I pe judeţ în întrecerea intercomunală, iar Întreprinderea „Avicola" Văleni este deţinătoarea titlului de Erou al Muncii Socialiste şi a numeroase ordine pentru producţiile realizate. Această succintă prezentare ne îngăduie să afirmăm că locuitorii Călineştiului de astăzi trăiesc o viaţă nouă care le oferă din plin satisfacţii necunoscute în trecut.

Comuna Călineşti poartă numele unuia dintre satele sale – Călineşti – care a fost atestat documentar la 20 mai 1388, într-un act al lui Mircea cel Mare, prin care voievodul muntean întărea mănăstirii Cozia, ctitoria sa, printre altele, o vie *„în hotarul Călineştilor"*. Aproape cinci secole mai târziu, la 1864, mănăstirea Cozia încă mai era proprietară în Călineşti, fapt plin de semnificaţie privind valoarea viilor de aici. Dar pentru că este vorba de vii şi nu despre păduri sau fânețe, putem trage concluzia că aşezarea era cu mult mai veche, deoarece via presupune experienţa îndelungată a celui ce o munceşte şi permanenţa acestuia în apropierea ei.

De-a lungul secolelor, voievozi şi boieri veliţi ai Ţării Româneşti, precum şi o serie de mănăstiri au avut vii în Călineşti şi nu au fost rare cazurile când aceste vii au născut pricini care s-au judecat în divan. Numărul voievozilor Ţării Româneşti care au semnat acte referitoare la *„vii"*, *„ocine"* sau *„delniţe"* din Călineşti este mare.

Călineştenii au fost prezenţi în timpul marilor evenimente ale secolului al XIX-lea, tot aşa cum s-au înscris în istorie prin faptele lor în secolul al XX-lea. În anul 1907 aici a fost cea mai puternică mişcare ţărănească din fostul judeţ Muscel.

În cele două războaie mondiale au căzut peste 150 de eroi din Călineşti, iar la 25 iunie 1950, 52 de familii sărace din satul Călineşti şi-au unit forţele şi puţinul inventar agricol într-o cooperativă agricolă de producţie.

În Călineşti s-a învăţat carte încă din 1821, când un fost pandur al Domnului Tudor a rămas aici învăţându-i buchile pe copii. La 1864 au fost împroprietăriţi peste 270 de ţărani, fapt care s-a înscris ca un moment istoric în viaţa satului, formându-se vatră nouă de-a lungul drumului Bucureşti – Piteşti pentru o bună parte din locuitorii săi.

În anul 1980, satul Călineşti avea o populaţie de 1621 de locuitori, cea mai mare parte dintre ei stăpânind mici suprafeţe de pământ care aparţinuseră până la 1864 mănăstirilor Cozia şi Cotroceni, familiilor Slătineanu, Castriş şi Romanov sau prinţului Grigore Şuţu. Satul Călineşti are o istorie bogată, pentru care depun mărturie sute de documente de arhivă, precum şi o serie întreagă de ştiri pe care cunoscute lucrări de referinţă ni le pun cu generozitate la dispoziţie.

„Argeş", noiembrie 1988
[Articol realizat în colaborare cu Vasile Meilescu, primarul comunei Călineşti până în decembrie 1989]

O REPARAȚIE MORALĂ ȘI O PROPUNERE

În ziua de 31 ianuarie a acestui an, Academia Română a primit printre membrii săi, „*post-mortem*", o serie de mari personalități ale științei și culturii românești, reparând prin aceasta tot atâtea nedreptăți comise de societatea în care acestea și-au dat obștescul sfârșit. Înaltul for al înțelepciunii românești de azi infirmă dictonul latin *post mortem nihil est*, demonstrând că și după moarte marile valori sunt gratulate de posteritate și așezate în rândurile nemuritorilor.

Printre cei aleși se află și musceleanul Dan Barbilian – Ion Barbu (n. Câmpulung, 19.III. 1895 – m. București, 11.VIII.1961), strălucit matematician și poet, figură cu totul aparte a generației sale. În prefața pe care academicianul Gh. Mihoc a scris-o la volumul „Dan Barbilian – Ion Barbu. Pagini inedite", apărut în anul 1981, face următoarea mărturisire: „*Dintre toți oamenii pe care i-am cunoscut în cursul unei existențe îndelungate, nu găsesc nici unul pe care să-l pot asemăna lui Dan Barbilian în ceea ce privește inteligența și modul de viață. Acest om cu totul deosebit a trăit numai pentru matematică și poezie*".

Evenimentul petrecut cu câtva timp în urmă a produs o mare satisfacție, drept pentru care adresăm Academiei Române întreaga noastră gratitudine.

Avem suficiente motive însă să afirmăm că rămân în continuare nedreptățiți, dintre cei răposați, Vladimir Streinu (1902–1970), profesor universitar, critic și istoric literar, poet, gazetar, traducător etc. Și poate, mai ales, adormitul întru fericire Iustin Moisescu (1910–1986), cel de al patrulea patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, una dintre cele mai remarcabile personalități ale bisericii creștine a secolului XX.

În sfârșit, dintre cei în viață, credem că ar fi trebuit să se găsească de mult în Academia Română prof. univ. dr. doc. Dan Simonescu (11.XII.1902, Câmpulung), cel care a continuat în mod strălucit opera bibliografică a lui Ion Bianu și cea de reevaluare și valorificare a literaturii noastre vechi a lui Nicolae Cartojan, al căror colaborator a fost.

Încheind, cerem iertare pentru îndrăzneala de a tipări aceste rânduri, dar credem că, celor 15 academicieni pe care i-a dat până acum județul nostru spiritualității românești, le-ar fi fost agreabilă compania a încă trei nume de excepție.

Argeșul liber, 8 februarie 1991

REVISTA NOASTRĂ

Anul acesta am împlinit 45 de ani de când sunt bibliotecar. Sunt deci mai tânăr cu cinci ani decât revista noastră „BIBLIOTECA". Cu toate acestea, sunt unul dintre bibliotecarii care a citit-o de la nr. 1, care numai numărul acela „1" s-a numit „Călăuza cititorilor". Începând cu nr. 2 se va numi un lung șir de ani „Călăuza bibliotecarului". Numerele din 1948 și până în 1954 le-am citit în vederea angajării mele la Biblioteca raională Topoloveni, unde am lucrat până în 1960, când acest raion s-a desființat. Am lucrat apoi la Biblioteca comunală Topoloveni, până în 1963, când am trecut la fosta Bibliotecă Regională Argeș, azi județeană, unde încă mai sunt și astăzi.

Cunosc toate vicisitudinile prin care a trecut de-a lungul anilor revista noastră. A fost, însă, prin mesajul său, o revistă valoroasă, care a contribuit din plin la crearea unei profesiuni nu numai utile, dar absolut indispensabile într-un stat civilizat.

La revista noastră au colaborat de-a lungul anilor o serie întreagă de valori ale culturii românești și voi enumera aici numai pe aceia pe care, prin intermediul revistei sau al funcției, i-am cunoscut personal: acad. Aurelian Avramescu, Georgescu-Tisu, Dan Simonescu, care după 1980 m-a onorat cu prietenia sa (în ultimii ani ai vieții, membru de onoare al Academiei Române), Mircea Tomescu, George Baiculescu, acad. Șerban Cioculescu, Grigore Botez, precum și un lung șir de truditori printre rafturile cărților cum au fost Geta Rally, Livia Bacăru, Anastie Lupu, Mihai Păpurică, Ileana Sabadac, Antonela Tofan, Angela Popescu-Brădiceni – o mare personalitate a biblioteconomiei românești – și alții, cărora le aduc prinosul meu de recunoștință. Nu pot să nu adaug acestei înșiruiri de nume pe câțiva dintre fruntașii generației mele de la bibliotecile din țară, ca: Oprea Nedelcu, Constantin Dumitru Zamfir, Gheorghe Macsim, Ion Holhoș.

Nu-i pot uita pe câțiva dintre cei care au condus direct revista, cum au fost Ștefan Gruia, Ioana Tăutu-Lupu, a căror muncă plină de pasiune a fost continuată la revista „Biblioteca" de cei din echipa care o conduce azi – Emil Vasilescu, Anne-Marie Mihiț și ceilalți. Nu trebuie uitați cei care, lucrând în Ministerul Culturii sau în Centrul de Perfecționare, au fost alături de revistă și mă gândesc la Gheorghe Popescu, Ion Ciotloș, Zina Niculescu, Gheorghe Buluță, Ion Mărunțelu.

În jumătatea de veac pe care o împlinește în aceste zile, revista și-a sprijinit greutatea sa pe mințile unor oameni care au slujit-o cu credință. Eu am slujit-o citind-o cu încredere, beneficiind din plin.

La mulți ani!

„Biblioteca", noiembrie 1998

CU GÂNDUL LA EMINESCU

În fiecare an, în preajma zilei de 1 Decembrie îmi amintesc de Miron Cristea, care împreună cu Iuliu Hossu şi Vasile Goldiş au adus regelui Ferdinand actul de Unire a Transilvaniei cu România.

Ei bine, Miron Cristea îşi trecuse doctoratul la Universitatea din Budapesta în 1894, cu teza „Opera poetică a lui Eminescu".

Trecuseră numai cinci ani de la moartea poetului şi tânărul ardelean de la Toplița Română era deja conştient de genialitatea poeziei acestuia şi se încumeta să şi-o aleagă subiect pentru teza sa de doctorat.

Un act de temeritate, pentru că teza era redactată şi susținută în limba maghiară, în fața unor importanți universitari maghiari. Şi doar Eminescu fusese acela care scrisese în „Doina" sa:

„De la Nistru pân'la Tisa
Tot românul plânsu-mi-s-a
Că nu mai poate străbate
De-atâta străinătate"

Astăzi nu trebuie să ne mire că tânărul de numai 26 de ani sesizase geniul lui Eminescu şi al operei sale, pentru că el însuşi era urmărit de geniu: Episcop de Caransebeş, fruntaş al luptei pentru Unire, Patriarh al României din 1925, membru în Consiliul de Regență, prim-ministru – funcție în care încetează din viață în 1939.

Teza de doctorat din 1894 a lui Miron Cristea a fost prima din câteva sute de doctorate având ca subiect pe Eminescu şi opera sa.

Revista „Aripi", decembrie 1999

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ARGEŞ, O INVITAȚIE PERMANENTĂ LA LECTURĂ

Existența unei colecții de cărți mai mică sau mai mare, în casa ori în apartamentul tău, îți creează o stare de confort care constă în faptul că ai întotdeauna sursa unei lecturi plăcute şi utile în momentele de destindere sau de studiu. Pe plan mai larg, existența unei biblioteci publice în orașul în care trăieşti şi munceşti înseamnă aceeaşi stare de fapt.

Biblioteca publică din Piteşti – căreia din considerente administrative i se spune „Județeană" – este o fericită realitate pentru iubitorii de lectură şi pentru cei care din nevoie sau din pasiune sunt chemați să studieze, fie că sunt piteşteni sau din oricare altă localitate din Argeş. Această bibliotecă ce va înscrie anul acesta 17.000 de cititori are în rafturile sale în jur de 450.000 de cărți, colecții de ziare şi de reviste, din cele mai diverse domenii de cunoaştere.

De la scrierile cronicarilor noştri, toți pe care i-am avut, până la cele câteva mii de volume de fizică nucleară pe care le avem şi de la colecția „Convorbirilor literare" care începe în colecția noastră cu nr. 1 din secolul trecut şi până la „Monitorul Oficial" de la jumătatea lunii octombrie 1999, Biblioteca Județeană Argeş stă la dispoziția tuturor celor interesați timp de 12 ore pe zi, de luni până vineri şi cinci ore sâmbăta, prin secțiile de acces al publicului, care sunt specializate pentru studiul în sălile de lectură, sau pentru împrumut la domiciliu, în sediul central sau în cartierele Craiovei şi Prundu.

La serviciile bibliotecii noastre apelează toți locuitorii Piteştiului, împrumutând la domiciliu sau citind în sălile de lectură lucrările-unicat. Cei din afara Piteştiului au acces numai la sălile de lectură.

Lucrările rare – de data aceasta nu este vorba de raritați de bibliofilie, ci de lucrări de valoare intrinsecă, din rândul cărora se autoselectează lucrările fundamentale rare – nu se găsesc pe toate drumurile şi dacă, totuşi, există, se găsesc într-un număr mic de exemplare; fără îndoială, acestea nu se pot consulta decât în sălile de lectură.

Din cele câteva sute de lucrări fundamentale ale culturii noastre voi enumera, în ordine cronologică, un număr de 20 şi ne vom da seama dacă astfel de lucrări se pot sau nu împrumuta la domiciliu:

1. Gr. Tocilescu, *Dacia înainte de romani*, 1880;
2. Lazăr Şăineanu, *Dicționarul universal al limbii române,* 1896 (ediția a II-a, 1998);
3. *Marele dicționar geografic al României*, 5 vol., 1898;
4. Gh. Ionescu-Gion – *Istoria Bucureştilor,* 1899;

5. Nicolae Densuşinu – *Dacia preistorică,* 1913;
6. Vasile Pârvan, *Getica*, 1926;
7. Constantin Kiriţescu, *Istoria războiului pentru întregirea României*, 3 vol., 1925;
8. P.P. Negulescu, *Geneza formelor culturii*, 1934;
9. P.P. Negulescu, *Filozofia Renaşterii*, 2 vol., 1945-1946;
10. P.P. Negulescu, *Destinul omenirii,* 1939.
11. *Dicţionarul enciclopedic ilustrat,* Cartea Românească, 1931;
12. *Enciclopedia Cugetarea*, 1940;
13. C.C. Giurescu, *Istoria Românilor*, 5 vol,. 1935-1946;
14. G. Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent,* 1941 (Ediţia Iosif Constantin Drăgan, 1980);
15. *Enciclopedia României*, 4 vol., 1938-1943;
16. Nicolae Cartojan, *Istoria literaturii române vechi*, 3 vol., 1940-1945;
17. George Oprescu, *Manual de istoria artei*, 4 vol., 1944-1945;
18. Lucian Blaga, *Trilogia cunoaşterii*, 1943;
19. Lucian Blaga, *Trilogia culturii*, 1944;
20. Lucian Blaga, *Trilogia valorilor*, 1946.

Dacă mi s-ar reproşa că n-am trecut titluri din literatura contemporană, aş consemna cele două lucrări pe care le văd în raft când scriu aceste rânduri, şi anume:

1. Grigore Ionescu, *Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor*, 1982;
2. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, 3 vol., 1992-1997.

Reluând întrebarea la care rămăsesem, dacă aceste cărţi se pot împrumuta sau nu la domiciliu, cred că răspunsul este clar. Pentru fundamentarea lui aş mai adăuga că una din funcţiile principale ale bibliotecii noastre este cea de conservare, de păstrare a exemplarelor-unicat.

După această enume re, merită să precizăm în mod special că volumele respective se găsesc în afturi printre alte mii de lucrări fundamentale din cultura românească şi u versală.

Adresându-mă tiner lui de vârstă şcolară şi universitară, trebuie să spun că aici vor găsi întrea literatură beletristică – clasică şi contemporană – necesară oricărei form le învăţământ: de la Nicolae Milescu Spătarul şi Dimitrie Cantemir şi nă la Nichita Stănescu şi Marin Sorescu – toţi scriitorii literaturii noas sunt prezenţi cu lucrările lor.

Cititorii de vârstă şc ară mică, până la 14 ani, au o secţie specializată, cu peste 50.000 volume r mandate lor.

Pentru studenţi şi adulţi trebuie făcută precizarea că biblioteca piteşteană are un amplu profil enciclopedic, ce poate răspunde tuturor solicitărilor, oricât de diversificate ar fi ele. Cei mai mulţi dintre laureaţii premiului Nobel, indiferent de domeniu, pot fi găsiţi în colecţiile noastre. În ultimii ani am achiziţionat tot mai multe lucrări din domeniul informaticii şi calculatoarelor. Facem, de asemenea, eforturi să fim la curent cu noutăţile din domeniile economiei, ştiinţelor sociale, istoriei, ştiinţelor naturale etc.

În ultimii 4-5 ani, colecţiile bibliotecii noastre au crescut cu aproape 50.000 volume, ridicându-se la o valoare de peste un miliard de lei. Pentru trimestrul IV al acestui an, Consiliul Judeţean Argeş care ne finanţează şi căruia îi datorăm întreaga noastră gratitudine ne-a alocat încă 200 milioane lei pentru noi achiziţii. Aceasta, în condiţiile unui an financiar în care acelaşi Consiliu Judeţean ne-a finanţat cu 3,5 miliarde pentru construcţia noului local care va fi terminat în anul 2000.

Aşa stând lucrurile, biblioteca piteşteană se prezintă ca o instituţie dinamică ce oferă cititorilor săi în permanenţă tipărituri vechi şi noi, pentru toate vârstele, gusturile şi preocupările.

Cred că veţi fi de acord cu mine că Biblioteca Judeţeană Argeş constituie, cu nenumărate motivaţii, o invitaţie permanentă la lectură.

„Cultura", nr. 3-4 din 1999

VERONICA MICLE – 150 DE ANI DE LA NAŞTERE

În anul acesta, când îl sărbătorim cu veneraţie pe Eminescu, se împlinesc tot 150 de ani de la naşterea Veronicăi Micle, una din primele poete autentice ale literaturii noastre.

Destinul i-a legat numele de cel al lui Eminescu, născându-se la 22 aprilie 1850 şi începând din viaţă tot în acelaşi an cu poetul, la 4 august 1889. Dragostea pe care şi-au purtat-o reciproc a făcut să le vibreze sufletele în aceleaşi tonalităţi, lăsând literaturii noastre, drept mărturisire, versuri de aleasă simţire.

A văzut lumina zilei la Năsăud, dintr-o familie modestă, care la câţiva ani după naşterea Veronicăi s-a stabilit la Iaşi. La terminarea Şcolii Centrale din Iaşi, Veronica a fost cunoscută de profesorul universitar Ştefan Micle, care a cerut-o în căsătorie. Soţii Micle au avut două fiice care au cultivat poezia şi muzica şi care au fost la fel de sensibile ca şi mama lor.

În anul 1872, Veronica Micle l-a cunoscut la Viena pe Eminescu. Este momentul de la care începe marea ei pasiune pentru poezia acestuia şi poate chiar legătura lor sufletească. În anul 1879, profesorul Ştefan Micle se stinge din viaţă şi atât Veronica Micle, cât şi Mihai Eminescu, doresc să-şi lege destinele prin căsătorie. Poetul însă este împiedicat să facă acest pas de către cei din grupul de la „Junimea" şi cei doi îndrăgostiţi vor fi nevoiţi să-şi ducă separat existenţa. Această nereuşită a aspiraţiilor lor, starea sufletească a doi îndrăgostiţi care sunt nevoiţi să trăiască despărţiţi îşi vor găsi rezonanţa într-o serie de poezii dintre cele mai reuşite ale creaţiilor lor.

Privind retrospectiv relaţia lor, Eminescu va spune plin de melancolie:

„Ce s-au ales din două vieţi?
O mână de cuvinte.
Cărora abia le-ar da un preţ
Aducerile-aminte?".

Dar, înaintea acestei stări sufleteşti, Eminescu a trăit momente vibrante scriind strălucite poeme cum au fost: „Povestea codrului", „O, rămâi!...", „Pe aceeaşi ulicioară", „Când amintirile", „Pe lângă plopii fără soţ", „Luceafărul" ş.a.

Veronica Micle, în cea mai mare parte a operei sale poetice (a scris şi câteva nuvele) trăieşte cu intensitate dragostea pentru poetul şi omul iubit:

„În cenuşă stă ascunsă
Foarte-adese o scânteie
Şi-o iubire nepătrunsă
Într-un suflet de femeie.

Şi de patimă e arsă
Inima ce ţi-am dat ţie
Dar iubirea-n ea neştearsă
A rămas pentru vecie".

(În cenuşă...)

Dragostea Veronicăi Micle pentru poezie este impresionantă, aşa cum o mărturiseşte:

„Frumoasă, sfântă poezie
Ce-ai fost unicu-mi Dumnezeu,
Pe dulcea ta zădărnicie
Cât preţ a pus sufletul meu.
Cât îmi părea că sunt de mare,
Că idol eu mi te-am ales,

Cu ce avânt şi adorare
Prinos adusu-ţi-am ades.

Adânca mea cucernicie
De mitul tău când s-a legat,
Pe dulcea ta zădărnicie
Sufletu-mi jertfă ţi l-a dat".

Această vibrantă stare de adoraţie porneşte de la poezia plină de dragoste pe care poetul i-o dedică. Veronica Micle îi adresează la rândul ei poetului şi omului iubit versuri de o admirabilă gingăşie.

În anul 1883, când Veronica Micle află despre îmbolnăvirea poetului, scrie poezia „Să pot întinde mâna":

„Să pot întinde mâna s-o pun pe fruntea ta
Încetul la o parte şuviţele le-aş da,
Senină să rămâie, curată ca un crin,
Icoană de iubire la care mă închin.

Dar tu ca un luceafăr departe străluceşti,
Abia câte o clipă în cale te iveşti,
Apoi dispari; şi-n urmă rămâi în gândul meu,
Vedenie iubită la care mă-nchin eu!".

Când la mijlocul lunii iunie 1889 Mihai Eminescu se sfârşea la Bucureşti, peste mai puţin de două luni, Veronica Micle îl urma în nefiinţă la Mănăstirea Văratec, unde i se află mormântul, vizitat de la an la an de tot mai mulţi iubitori de poezie şi de Eminescu.

Se cade ca în acest an să ne amintim şi de Veronica Micle – chiar dacă îi cunoaştem mai puţin opera, numai pentru că-l iubim pe Eminescu.

*

În anul 1887 i-a apărut singurul volum de poezii, al cărui conţinut a fost ales de însăşi autoarea.

În secolul nostru poeziile sale au apărut în mai multe ediţii, dar cea care se impune din toate punctele de vedere este cea apărută în anul 1969, la Editura pentru Literatură, îngrijită şi prefaţată de cunoscutul eminescolog şi universitar piteştean Augustin Z.N. Pop.

BIBLIOTECA JUDEŢEANĂ ŞI DIRECTORUL EI

Nu mă pot lăuda că fac parte din cercul de prieteni ai domnului Silvestru Voinescu. Nici nu ştiu dacă Domnia sa are un cerc de prieteni. Mai degrabă aş spune, judecându-l după înfăţişarea sobră-tăioasă, după absenţa umorului, enervantă uneori, că are structura mentală a unui ardelean. A unui cărturar ardelean. Căci prietenii de-o viaţă ai domnului Voinescu sunt cărţile şi, mai mult ca sigur, în secret, el visează o Şcoală Argeşeană în spiritul cultural al celei de peste munţi, atât de binefăcătoare românismului în urmă cu două secole. O şcoală care cred că există. 31 din cei 115 ani de existenţă a Bibliotecii Judeţene Argeş îi sunt datoraţi, ceea ce înseamnă mai mult de un sfert din vârsta uneia dintre cele mai vechi şi mai prestigioase instituţii de cultură locale. În 1964, când domnul Voinescu a preluat directoratul Bibliotecii, fondul de carte însuma 100.000 de exemplare. Astăzi zestrea acesteia depăşeşte 400.000 de exemplare în care se include şi un extraordinar tezaur bibliofil.

Dacă socotesc apoi câte expoziţii de carte au fost organizate în holurile bibliotecii, câte lansări de carte, câte conferinţe şi simpozioane au fost găzduite, câţi cititori şi câte personalităţi ale culturii şi ştiinţei româneşti au trecut pe aici – meritul nu este doar al instituţiei înseşi, specificului ei, dar şi al animatorului. Dacă mă gândesc la ceea ce era Piteştiul în urmă cu trei decenii şi fac comparaţie cu ceea ce este astăzi, nu ştiu dacă Biblioteca a crescut o dată cu Oraşul sau Oraşul a crescut o dată cu influenţa tot mai profundă a Bibliotecii.

Domnul Voinescu este un norocos. Cu perseverenţa şi dragostea pentru cărţi, de excepţie, cu spiritul său gospodăresc rar, a înfăptuit o operă pentru care Piteştiul ar trebui să-i confere într-o zi ceea ce merită din plin: titlul de cetăţean de onoare. Puţini oameni se pot mândri cu o astfel de carieră.

Fie ca în cel mai scurt timp să înceapă construcţia noului sediu al Bibliotecii Judeţene şi fie ca acest distins animator să fie cel care o va inaugura. Ar fi o împlinire dumnezeiască a destinului său şi a lucrării sale. I-o doresc din toată inima.

Călin VLASIE – „Curierul literar şi artistic", nr. 18 din 28 iulie 1995

OMUL DE CULTURĂ AL ANULUI 1995 ÎN ARGEŞ

Directorul Bibliotecii Judeţene Argeş se numeşte Silvestru Voinescu. Anul acesta, Domnia sa a publicat la prestigioasa Editură CALENDE o carte de referinţă pentru memoria culturii şi ştiinţei argeşene: „Argeşeni şi musceleni în Academia Română". Pentru această carte şi pentru demararea proiectului de construcţie a noului sediu al Bibliotecii Judeţene, „Jurnalul de Argeş" îl nominalizează pe domnul Silvestru Voinescu „Omul de cultură al anului 1995 în Argeş".

Jurnalul de Argeş, 8-14 ianuarie 1996

BIBLIOTECARUL ANULUI 1995, DOMNUL SILVESTRU D. VOINESCU

*Începând cu acest număr, revista Bibliotecii Naţionale iniţiază titlul de „**Bibliotecar al anului**", ca o recunoaştere a meritelor profesionale şi devotamentului unor oameni de carte. Acest titlu se doreşte un fel de echivalent al unui „Oscar", iar criteriile de atribuire aparţin redacţiei. El are rolul de a conferi un plus de demnitate meseriei de bibliotecar.*

Anul acesta, împlinind şase decenii de când s-a născut (2 ianuarie 1935, în comuna Călineşti din judeţul Argeş), domnul Silvestru D.Voinescu, directorul Bibliotecii Judeţene Argeş, din oraşul Piteşti, a avut toate motivele, privind în urmă, să fie satisfăcut de bilanţ. Domnia sa este un profesionist bine cunoscut în lumea bibliotecilor, un bibliotecar cu vocaţie, care a ales această meserie preferând-o alteia, poate mai promiţătoare sub aspect material. Pentru că formaţia iniţială i-a fost de jurist, domnul Voinescu fiind absolvent, în anul 1963, al Facultăţii de Drept din Bucureşti. Studiile şi le-a făcut la secţia fără frecvenţă, pentru că din 1955 era bibliotecar-şef la Biblioteca Raională din Topoloveni.

Paralel cu studiile de drept, a urmat însă şi cursuri speciale de bibliologie, avându-i ca îndrumători pe profesorul Dan Simonescu, pe Gh. Pârnuţă, pe Simona Iancovici. Deşi ar fi putut ocupa, prin repartizare, un post de judecător la Câmpulung-Muscel, domnul Silvestru Voinescu nu s-a putut despărţi de lumea cărţii şi dacă în 1963 era bibliograf la Biblioteca Raională Argeş, de la 1 septembrie 1964 era numit director al instituţiei devenite apoi Biblioteca Judeţeană. Avea numai 29 de ani şi iată, acum se împlinesc peste trei decenii de activitate în această funcţie. Au fost ani plini, căci în acest interval biblioteca a acumulat fonduri considerabile, ajungând de la 90.000 de volume la mai mult de 380.000.

În tot acest timp, împreună cu colectivul pe care îl conduce, domnul Silvestru Voinescu a realizat numeroase instrumente de informare pentru cititori şi a organizat activităţi culturale dintre cele mai diverse. Şi-a putut perfecţiona formaţia şi şi-a lărgit experienţa în Germania, în două stagii (1971, 1980), iar în 1990 a fost ales vicepreşedinte al Asociaţiei bibliotecarilor din bibliotecile publice din România. Era o recunoaştere a meritelor profesionale şi nu singura, căci în 1984 domnul Voinescu a devenit membru în Asociaţia Oamenilor de Ştiinţă din România.

De-a lungul carierei sale profesionale, a colaborat la reviste precum „Argeş", „Biblioteca", „Calende", „Cultura" (din al cărei colegiu de redacţie face parte), a publicat între altele volumele **Mănăstirea Curtea de Argeş,**

Impresii (1966), **Un secol de activitate corală în Piteşti** (1971), **Argeşeni în spiritualitatea românească** (1980, 1988).

Este autorul unor studii cuprinse în „Bibliografia Istorică a României" (1985-1989), precum şi al unor lucrări realizate în colaborare, precum **Cartea Eroilor** (1984), **Piteşti, 600** (1986), **Istoria municipiului Piteşti** (1988), dar şi al unor ghiduri şi pliante despre Călineşti şi Piteşti.

Activitatea Domniei sale a fost preţuită de academicienii Şerban Cioculescu şi Ştefan Ştefănescu şi i s-a acordat un premiu din partea Revistei „Biblioteca". De curând i-a apărut o nouă lucrare, la Editura Calende, **Argeşeni şi musceleni în Academia Română.**

A fost declarat „**Omul de cultură al anului 1995**" pentru judeţul Argeş.

*

* *

O viaţă, deci, bogată în împliniri profesionale, alături de un colectiv muncitor şi o familie unită, căci, căsătorit cu doamna Elena Voinescu, domnul director este tatăl a doi băieţi, amândoi studenţi. O viaţă printre şi pentru cărţi, condusă de credinţa că *„fiecare societate are o morală proprie, dar noi, când ne zbatem să instaurăm democraţia în statul nostru, trebuie să urmărim să asigurăm şi o morală foarte sănătoasă fără de care democraţia adevărată nu e de conceput"*.

*

* *

Declarându-l pe domnul Silvestru Voinescu „**bibliotecarul anului**", Revista Bibliotecii Naţionale îl felicită pentru tot ce a realizat şi îi urează ca seria succeselor şi satisfacţiilor profesionale şi personale să fie cât mai lungă, susţinută de sănătate şi putere de muncă.

Revista Bibliotecii Naţionale, Anul I, nr. 2, 1995

UN OM PRINTRE CĂRŢI

Un dicton celebru afirmă: *„Cărţile sunt prieteni reci, dar siguri"*. Ca unul care şi-a dedicat întreaga activitate acestor *„prieteni"*, domnul Silvestru Voinescu, distins cărturar, director al Bibliotecii Judeţene Argeş, a adunat sub un titlu foarte inspirat („O viaţă printre cărţi", Editura Cultura, Piteşti, 1997) o parte din numeroasele sale studii şi articole risipite cu generozitate prin diverse publicaţii.

Iubitorii cărţii şi fidelii bibliotecii vor găsi aici atât lucruri cunoscute, dar prezentate dintr-un unghi inedit, cât şi fapte, oameni şi cărţi despre care ştiau mult mai puţin.

De la ediţiile bibliofile Eminescu la Grigore Tocilescu, de la cărţi cu autograf din biblioteca lui Gheorghe Ionescu-Gion la documentele inedite din ultimii ani de viaţă ai lui Slavici, trecând prin cărţile cu autograf din colecţia bibliotecii, prin eroi şi documente ce conturează o veritabilă istorie culturală a Argeşului şi Muscelului, fără să uităm de comuna Călineşti, autorul ni se revelează ca un împătimit al cărţii, al documentului, al culturii în general şi al celei argeşene în special.

Adăugând cărţii cele două interviuri cu autorul, precum şi capitolul intitulat sugestiv „Prieteni care au devenit amintiri", domnul Silvestru Voinescu reuşeşte performanţa de a se contopi cu ideea de cultură în Argeş şi Muscel, cu ideea de om de litere căruia nu-i scapă nici un document, nici o carte, nici un personaj, oricât de modest ar părea la prima vedere.

Este trăsătura definitorie prin excelenţă a unui cercetător neobosit, a unui întemeietor de bibliotecă, ale cărui eforturi concretizate într-o muncă de 42 de ani se văd acum din plin în dotarea cu peste 420.000 de volume cât are Biblioteca Judeţeană Argeş.

Cartea relevă atât personalitatea unei biblioteci valoroase, cât şi a unei personalităţi care ar merita cu prisosinţă titlul de „cetăţean de onoare" al municipiului nostru.

Toma BIOLAN – „Săgetătorul", nr. 18, 6 mai 1997

LUMINI ALE SCRISULUI DE NOAPTE

Distinsul *„bibliotecar de o viață"*, cum cu îndreptățire îi place să-şi spună, d. Silvestru Voinescu a acumulat în cei 42 de ani de muncă printre cărți o mare experiență. Nu numai în organizarea unei biblioteci de importanța şi dimensiunea celei din Piteşti, pentru care se străduieşte, ca un adevărat ctitor, să înalțe un mare edificiu, ci şi în ale scrisului, pornind adesea de la comorile de spirit aflate în bibliotecă sau de la personalitățile care în chip firesc gravitează în jurul acestor mari instituții de cultură. De aici au rezultat o serie de contribuții risipite în presă, şi, treptat, adunate între copertele unor volume.

Cel mai recent dintre acestea este „O viață printre cărți", apărut de curând la Editura „Cultura" din Piteşti.

Autorul selecționează 40 de articole şi studii din cele peste 200 câte a publicat până în prezent în scopul mărturisit de a face cunoscute şi a nu lăsa uitării cărți, fapte şi oameni legați de existența profesiunii de bibliotecar. Substanța volumului este organizată pe câteva capitole distincte în sine, dar care, prin osmoză, îşi trimit sevele în tot cuprinsul cărții. Un prim grupaj are în vedere prezentarea unor cărți aflate în Biblioteca Județeană Argeş.

Vom descoperi edițiile Eminescu, cărțile cu autografe ale lui G. Ionescu-Gion, autografele a 50 de scriitori contemporani, bibliofilia la Piteşti, autografe şi însemnări manuscrise din secolul trecut, un ex-libris al Ducelui de Berwick şi Alba aflat în bibliotecă, ca şi existența unor cărți vechi şi rare. Următorul capitol grupează însemnări despre istoria culturii județului şi personalități de seamă, în afara academicienilor cercetați în lucrarea „Argeşeni şi musceleni în Academia Română" (1995).

Vom întâlni mărturii despre țăranul cronicar Ioniță Flencheş din Călineşti, prezența lui Liviu Rebreanu, despre unele publicații şi tipografii. Dar, probabil, cea mai de suflet pentru autor este micromonografia închinată comunei Călineşti, unde acesta a trăit întotdeauna şi, mai ales, şi-a împlinit scrisul, rodul nopților sale albe.

Cât despre personalități, acestea sunt de excepție: Ion D. Negulici, frații Golescu, Dumitru Brătianu, I.C. Petrescu, Mihai Tican-Rumano şi mulți alții. Apoi, li se alătură o serie de *„prieteni deveniți amintiri"*, care completează un adevărat dicționar de personalități argeşene şi muscelene.

Alte materiale, mai ales interviuri publicate inclusiv de revista noastră, aduc în prim plan problematica bibliotecii şi condiția bibliotecarului.

Silvestru Voinescu se mărturiseşte scriind şi scrie pentru a face mai multă lumină.

Trăind neîntrerupt o viață printre cărți, personalitatea sa poartă pecetea inconfundabilă a culturii, din substanța căreia şi-a tras puterile şi şi-a născut iubirile niciodată uitate sau părăsite.

V. EMIL – „Biblioteca", nr. 6, 1997

DOMNU' VOINESCU

De când îl ştiu pe directorul Bibliotecii Judeţene Argeş i-am zis *„Domnu' Voinescu"*. Un soi de reţinere mă cuprindea încă din primii ani de când ne-am cunoscut, ca atare n-am putut niciodată să mă adresez dânsului decât cu formula *„Domnu' Voinescu"*. L-am admirat, timp de decenii, cu câtă măiestrie se comporta în prezenţa unor personalităţi importante din ţară şi din străinătate – politice, culturale, literare, unele cu putere de decizie extraordinară, altele care sunt înscrise pentru totdeauna în istoria culturii româneşti.

Domnu' Voinescu trebuia să fie nu numai gazda perfectă, ci şi conducătorul de instituţie care cunoaşte fiecare colţişor, fiecare carte unde e aşezată, fiecare funcţionar ce trebuie să facă. Apropo de funcţionari, de fapt Domnu' Voinescu are colegi cu care a colaborat şi colaborează de zeci de ani, în bibliotecă nu sunt funcţionari, ci bibliotecari, adică depozitari ai biblios-ului, ai cărţii. Indiferent că o *„prelucrează"*, că o cară dintr-o parte în alta, că o pun la îndemâna cititorilor, dar mai ales că o citesc, uneori cu plăcere, de multe ori de nevoie, pentru a da informaţii viitorului solicitant.

Cred că Domnu' Voinescu a citit toate cărţile din bibliotecă, sau cel puţin le-a răsfoit. Şi sunt aproape 500.000. Câţi bibliotecari din această ţară se pot lăuda cu asemenea performanţă? Sigur că pot fi întrebat de unde ştiu eu aceste amănunte. Uite că le ştiu şi pot să le probez. Nici nu mai ştiu de câte ori mi-a povestit Domnu' Voinescu câte mutări a făcut în cei peste 45 de ani de bibliotecar. Câte tone de carte a cărat cu braţul, cu coşul sau cu sacul împreună cu ceilalţi colegi de la subsol la etaj şi invers, dintr-o sală în alta.

Şi acum (mai exact la anul) Domnu' Voinescu se pregăteşte de o altă mutare. De data asta, într-o casă nouă, într-o bibliotecă nouă, sperăm dotată la nivelul mileniului viitor. A vegheat asupra acestei clădiri ca un tată asupra copiilor săi (pe care-i şi are – doi băieţi ca brazii – să-i trăiască şi să se bucure de ei şi de nepoţi, că le-a cam sosit timpul!). Constructori, betoane, cărămizi, unele proiecte neclare, lipsa banilor pentru finalizarea construcţiei – tot tacâmul.

Dar Domnu' Voinescu nu se supără. Amabil şi îndatoritor cu cine trebuie, sobru când e vorba de lege şi de bani, cu speranţa că va fi ctitorul unei instituţii unice. Nu s-a hotărât ce nume să-i dea noii construcţii. Nu-i nimic. Mai este timp...

Domnu' Voinescu este navetist de peste 40 de ani. Nu a cerut casă nici de la regimul socialist, nici de la cel democrat.

Şi-a făcut singur o casă la Călineşti. Cu mâinile lui, cu banii lui de bibliotecar, cu sudoarea tuturor celor din casă. Dimineaţa se scoală la 5, *„potoleşte casa"* şi la 7^{30} deschide uşa biroului de la bibliotecă.

Adică la cea de-a doua casă. Sau poate la prima. Cine mai ştie?

Domnu' Voinescu este un scriitor. Stau mărturie cele zece titluri ale cărţilor sale tipărite cu trudă şi grijă. Cea mai recentă, „O viaţă printre cărţi", este o sinteză a nopţilor de lectură, a zilelor când s-a întâlnit cu cele mai ciudate titluri.

Datele noi, despre personalităţile istorice, culturale, literare din Argeş şi Muscel au limpezit multe enigme, clarificate o dată pentru totdeauna. Pentru că autorul este un cercetător meticulos, are o adevărată veneraţie pentru documentul pe care-l reciteşte cu ochiul proaspăt al iubitorului adevărat.

Cam asta este Domnu' Voinescu, omul-bibliotecă, omul-bibliotecar, colegul, părintele, cercetătorul, scriitorul, iubitorul de Argeş şi Muscel.

Sergiu NICOLAESCU – „Cultura", nr. 3-4 1999

A PLECAT ŞI GEORGE. GHEORGHE CÂRSTEA (1935 - 1997)

– Poetul Miron Cordun –

Ne cunoşteam din anul 1963 când am venit eu la bibliotecă. Lucram în aceeaşi clădire, în Palatul Culturii, unde se afla şi Casa Regională a Creaţiei Populare la care lucra el atunci. Pe uşa de la masa lui de lucru au stat ani de zile lipite portretele lui George Bacovia şi Lucian Blaga, poeţii preferaţi, cum mi-a mărturisit în repetate rânduri. Am mers împreună prin satele fostei regiuni Argeş, iar după 1968, prin cele ale actualului judeţ, fiind gazdele, în decada poeziei româneşti (octombrie) sau în luna cărţii la sate (februarie), unor poeţi şi prozatori de seamă care ne-au vizitat. Îmi amintesc de Radu Boureanu, Virgil Carianopol, Gheorghe Tomozei, Florin Mugur, Adrian Păunescu, Ion Bănuţă, Dumitru M. Ion, Toma George Maiorescu, Laurenţiu Fulga, Ioana Postelnicu, Dumitru Almaş, Nicolae Velea, Letiţia Papu, Ion Brad – căruia i-am organizat împreună la Costeşti o mare întâlnire cu publicul pentru romanul său „Descoperirea familiei", I.Th. Ilea, Ion Marin Iovescu.

De-a lungul anilor, nu cred că l-am auzit mai mult de două ori citind din versurile sale la întâlnirile cu publicul. Deşi foarte comunicativ în relaţiile dintre noi şi în grupul lui de prieteni, era totuşi un timid. A colaborat la revista „Argeş", încă de la primul număr din iunie 1966. La pagina 14, pe manşeta din stânga sunt publicaţi patru poeţi: Otilia Nicolescu, Florin Mihăescu, George Cristea-Nicolescu – aşa cum a semnat până să-şi ia pseudonimul „Miron Cordun" – şi Cezar Baltag. Toţi patru au plecat în lumea umbrelor, dar au rămas în sufletele şi amintirile celor care i-au cunoscut.

Din anul 1969, când la conducerea revistei Argeş au venit Gheorghe Tomozei şi Florin Mugur, care au dat o altă orientare revistei, George Cristea-Nicolescu devine un colaborator frecvent al acesteia. Aşa se face că în numărul 10 din octombrie 1970 i se acordă paginile 9–12 care se vor constitui într-o plachetă intitulată „Edict", făcând parte din „Biblioteca Argeş", recent înfiinţată de revistă.

În anul 1971 apare volumul de 210 pagini „Doine şi balade din Argeş. Antologie alcătuită de George Cristea-Nicolescu". Editat de Casa Judeţeană a Creaţiei Populare, volumul începe cu un consistent studiu scris de Sergiu Nicolaescu. Deşi debutase cu placheta „Edict", volumul antologic amintit a rămas o mare dragoste a sa.

În anul 1973, Editura „Cartea Românească" i-a publicat volumul „Curtea veche", care s-a bucurat de multe aprecieri şi care i-a adus şi Premiul Uniunii Scriitorilor.

Din anul 1974, după ce fusese redactor la revista Argeş timp de trei ani, începe să lucreze la Biblioteca Judeţeană Argeş.

Aici a ţinut ani de zile legătura cu Centrul de Librării („Centrul de Librări", cum îi plăcea lui să spună pentru a se răzbuna pe „Tovarăşul Lungu", directorul acestei instituţii), unde a şi lucrat un timp, depistând şi semnalând cele mai interesante apariţii editoriale pe care biblioteca le cumpăra prin intermediul serviciului de achiziţii în care lucra el.

I-au apărut pe rând volumele: „Serbări" – 1975, „Duminica pe drumuri" – 1978, „Bacovii" – 1982, „Cartea cu dragoste" – 1985, „Urmările" – 1987. Trebuie subliniat faptul că toate cărţile sale de versuri pe care le-a semnat cu pseudonimul „Miron Cordun" au apărut la „Cartea Românească", una dintre cele mai prestigioase edituri din epocă, pe care până la 16 mai 1980 a condus-o Marin Preda.

În bibliotecă a fost simpatizat de întregul colectiv, în cadrul căruia a avut întotdeauna bune relaţii. După 1990 a făcut parte din colegiul de redacţie al revistei „Calende", de care a rămas nedespărţit până la sfârşit.

În Biblioteca Judeţeană Argeş a lucrat până în anul 1997, când a trebuit să se pensioneze cu câteva luni înainte de a împlini 62 de ani, din cauza unei suferinţe care i-a adus şi sfârşitul. A plecat dintre noi regretat de toţi. Poate şi pentru faptul, de ce să nu.recunoaştem, că îi şedea bine în schema bibliotecii noastre unui membru al Uniunii Scriitorilor.

La un an de la plecarea sa, Editura „Calende" i-a publicat volumul „Cronică de memorii", pe care poetul şi-l pregătise pentru tipar. Lansarea cărţii a fost făcută de Biblioteca Judeţeană, în faţa unui numeros public de unde n-au lipsit doamna Cârstea – soţia – şi cele două fiice ale poetului.

O NOUĂ ŞI STRĂLUCITĂ EDIŢIE EMINESCU

Pentru anul 2000, în care am sărbătorit cu veneraţie împlinirea a 150 de ani de la naşterea lui Mihai Eminescu, a fost programată apariţia unei palete largi de cărţi care să aducă în prim plan o parte cât mai mare din opera poetului nostru naţional. Cum era şi firesc, cele mai multe dintre aceste cărţi au apărut în anul 1999, pentru a putea fi sub ochii cititorilor la 15 ianuarie.

Printre cărţile apărute se află şi una de referinţă, „Eminescu. Opere", scoasă de Academia Română, cu sprijinul Ministerului Culturii.

Apărută în trei volume care totalizează peste 3500 de pagini, în colecţia „Opere fundamentale", la Editura Univers Enciclopedic, ediţia este îngrijită de Dimitrie Vatamaniuc şi prefaţată de Eugen Simion, preşedintele Academiei Române. Cele două nume asigură ediţiei girul necesar pentru a intra cu fruntea sus în mileniul trei.

Prefaţa, de 62 de pagini, un autentic studiu de erudiţie, deschide seria dotărilor cu care este echipat primul volum. Urmează o „Cronologie", care pe parcursul a 28 de pagini, începând de la 15 ianuarie 1850, ne poartă prin întreaga viaţă a poetului, aflând aproape tot ce trebuie aflat, până la 15 iunie 1889, când trece în eternitate.

Cuvintele lui Călinescu, pe care le vom cita şi noi, încheie acest atât de documentat capitol: *„Ape vor seca în albie şi peste locul îngropării sale va răsări pădure sau cetate, şi câte-o stea va vesteji pe cer în depărtări, până ce acest pământ să-şi strângă toate sevele şi să le ridice în ţeava subţire a altui crin de tăria parfumurilor sale".*

Vom întâlni în continuare „Lista manuscriselor lui M. Eminescu din Biblioteca Academiei Române", purtând numerele de la 2254 până la 2292 şi 2306, 2307, 2308, 3215, 4850 şi 1829. Deşi explicaţiile ce se dau la fiecare manuscris sunt sumare, ele ne ajută să înţelegem importanţa lor pentru cunoaşterea întinderii operei de excepţie a celui mai mare scriitor român. Poate vom aprecia, de asemenea, la justa valoare gestul lui Titu Maiorescu, cel care a strâns de-a lungul multor ani manuscrisele lui Eminescu, pe care în anul 1902 le-a donat Bibliotecii noastre reprezentative, care le păstrează şi azi.

Explicaţiile necesare pentru parcurgerea celor trei volume sunt date în „Notă asupra ediţiei", care conţine şi o serie de amănunte, nu întotdeauna cunoscute. Parcurgând paginile acesteia ne vom da seama că s-a ajuns la o ştiinţă a înţelegerii lui Eminescu, pentru fundamentarea căreia, câţiva cercetători au închinat ani buni din viaţa lor; mă gândesc doar la Panaitescu-Perpessicius, cel mai profund cunoscător al operei lui Eminescu, şi la Dimitrie Vatamaniuc, îngrijitorul acestei ediţii.

Textele din aceste trei volume sunt reproduse din ediţia academică, pe care noi o numim adesea „integrala", apărută în 16 volume de format mare, între 1939 şi 1989.

Poeziile, care sunt cuprinse în primul volum, au fost grupate în două părţi, după cum au fost „publicate în timpul vieţii" (92) sau „din manuscrise" (216).

Între paginile 816 şi 966 sunt „note şi comentarii", pentru fiecare dintre cele 308 poezii cuprinse în volum.

În sfârşit, volumul mai este echipat cu un „Indice alfabetic al poeziilor după titlu" şi un „Indice alfabetic al poeziilor după primul vers".

Volumul doi cuprinde „Proză, Teatru şi Literatură populară", iar volumul trei, „Publicistică. Corespondenţă şi Fragmentarium". Trebuie precizat că şi aceste volume sunt la fel de bine echipate ca şi primul volum. Câteva cuvinte se impun a fi spuse despre volumul al treilea. Aici vom găsi 700 de pagini din publicistica lui Eminescu. Este latura care a dat în ultimele decenii posibilitatea unor puncte de vedere nu întotdeauna favorabile marelui gazetar care a fost Mihai Eminescu.

Fără îndoială, opera lui gazetărească este cu mult mai întinsă, ştiindu-se că a publicat peste 2000 de articole în periodicele: „Familia", „Albina", „Federaţiunea" (transilvane), „Convorbiri literare" şi „Curierul de Iaşi", „Timpul", „România liberă" şi „Fântâna Blanduziei". În cotidianul „Timpul", principalul ziar conservator, Eminescu a semnat aproape zilnic între anii 1877 şi 1883.

Fiind vorba despre tematica numărului enorm de articole apărute în presă, Dimitrie Vatamaniuc precizează: *„Stă în atenţia sa viaţa politică internă şi internaţională, situaţia economică şi viaţa culturală şi artistică. Eminescu se implică în campaniile de presă privind pierderile teritoriale, modificarea Constituţiei, răscumpărarea căilor ferate, chestiunea dunăreană..."*. Privind alegerea făcută pentru volumul de faţă, spune în continuare: *„Am reţinut din această activitate, ieşită din comun prin amploare şi problematică, studiile şi un număr de articole, care ilustrează poziţia poetului în dezbaterile cotidiene, informaţia şi orizontul său intelectual".*

Secţiunea de peste 150 de pagini, numită de editor „Fragmentarium", conţine „reflecţii personale pe diferite teme, în parte şi cu caracter aforistic".

Sărind peste „note şi comentarii", vom semnala că volumul trei se încheie cu un buchet de „Mărturii şi referinţe critice".

Cei care semnează aceste mărturii sunt fruntaşi ai spiritului românesc, cum au fost: Titu Maiorescu, B. P. Hasdeu, I. L. Caragiale, Ioan Slavici, C. D. Gherea, M. Dragomirescu, Ovid Densusianu, G. Bogdan-Duică, N. Iorga, G. Ibrăileanu, Tudor Vianu şi G. Călinescu.

Nu pot încheia acest articol fără a spune câteva cuvinte despre notele şi comentariile celor trei volume, care totalizează peste 420 de pagini.

Parcurgându-le cu atenţie, ne vom da seama că acestea constituie un aparat critic redutabil, care, alături de celelalte elemente ce însoţesc textele şi pe care le-am semnalat fugitiv, fac din această ediţie un monument ridicat marelui nostru Mihai Eminescu.

*

* *

Noua ediţie Eminescu pe care am prezentat-o mai sus face parte din donaţia Ministerului Culturii, primită în seara zilei de 25 martie 2000, prin domnul ministru Ion Caramitru, cu ocazia „Recitalului Eminescu" susţinut la Teatrul „Al. Davila", împreună cu actorii Valeria Seciu şi Ovidiu Iuliu Moldovan.

VI. SCRISORI

Stimate Domnule Voinescu,

Am salariu mic şi greutăţi multe... Părinţii, bolnavi, bătrâni. Am nevoie de lemne, medicamente... Salariul meu e mic – 978 lei.

Vă rog ajutaţi-mă, împrumutându-mă cu 200 - 300 (două - trei sute) lei până la 1 - 15 martie 1967 (sau mai curând dacă nu se poate altfel...)

De-aţi şti în ce situaţie mă aflu...

Mi-e penibil şi să dau ochi cu Dv...

Vă rog trimiteţi-mi-i prin tovarăşa Florica, supraveghetoarea, sau răspunsul negativ prin telefon.

Cu scuze şi mulţumiri,

Marian IACOB, îndrumător la Muzeul Regional Argeş din Piteşti (ian. sau febr. 1967)

Scumpul meu Domnule Silvică,

Azi, vineri 24.XI.1967,. datorită Dv., am încercat bucuria fără seamăn din viaţa mea.

Măiestria descrierii Dv., a colaborării mele la construcţia aparatului „Vlaicu II" şi a adolescenţei mele, măiestria impregnată cu parfumul unei înalte nobleţi sufleteşti, mi-a întors brusc, „electric", firul de amintiri şi simţăminte sub arzătoare lacrimi, spre nemuritorul vultur al Carpaţilor noştri „Aurel Românul".

Aurel Vlaicu, mucenic al neamului românesc, a sfârşit pentru Dumnezeiescul geniu de inventator şi sburător de basm, cu aparatele sale, „Vlaicu I" şi „Vlaicu II". În adevăr, Aurel devenise pentru poporul român fascinat, un elixir, pe care îl administra în fiecare zi la orele 5, cu sborurile şi virajele de vis. La Aspern, toropit de extaz, temerarul pilot francez Ronald Garros, în faţa sborului nemaivăzut, a afirmat. „C'est la mouche folle!!!".

Aureola aceasta Dumnezeiască nu putea fi suportată de pigmeii acelei epoci şi reacţia criminală s-a dezlănţuit ca un fatalism. L-a răpus şi graba lui fără revizia aparatului, când duşmanii i-au spus că vor sbura peste Carpaţi a doua zi.

Fratele său Ion, năucit în faţa accidentului, a afirmat: „Cablurile de comandă sunt pilite, pilite...".

Dar amintirile adolescenței mele s-au trezit, asemenea și filmul iluzoriu optic a rulat în întunecimea unei nopți inepuizabile, cernând pe sufletul meu seva balsamică înviorătoare.

Miraculos ați dăltuit cu condeiul magistralei Dv. pregătiri toate sedimentele invidiei omenești, placată pe veracitatea unei munci perseverente, entuziaste, cu devotament și abnegație pentru școala mea, pentru țara mea, pentru Aurel. Când a apărut cartea lui Victor Ion Popa „Maistoraşul Aurel", în 1939, un sincer și bun coleg din București mi-a transmis: „...Niculiță, în anumite cercuri se vorbește că tu ai măgulit pe autor ca să te enunțe din snobism. Val de deprimare s-a instalat în ființa mea: apăsat ani și ani, închis în atelierul meu „altar", am muncit cinstit, așteptând alte zori mai isbăvitoare, mai plin de speranță. Și au apărut în fața mea obidită figura revelatoare, pavăză nedobândită o viață.

Dv., scumpul meu, vă adresez eu însuflețit mulțumirea mea recunoscătoare, caldă ca soarele cerului românesc, și urarea sinceră: „Să trăiți mulți ani fericiți!...".

N.I. FLENCHEȘ
Călinești 24-26 noiembrie 1967

Mult Respectate Tov. Director,

Am primit scrisoarea Dumneavoastră sâmbătă, care mi-a produs o mare bucurie. De fapt eu nu v-am scris, cum ar fi trebuit, fiindcă am tot așteptat să treceți pe la noi în inspecție. Văd că ați trecut spre Rucăr, dar n-am avut norocul să ne întâlnim.

Stimate d-le director, mă întrebați dacă o duc bine. Vă mărturisesc că nici în visele mele cele mai fericite nu mă așteptam la un astfel de serviciu, atât de adecvat năzuințelor mele. Cred că nici Eminescu, când era bibliotecar la Iași, nu s-a simțit așa de bine cum mă simt eu aici. Visul meu, retras în lumea cărților, parcă aș fi la o mănăstire budistă, pe vârful celui mai înalt munte. În cinci ani cât mai am până la pensie, cred că voi scoate de aici opere mari. Nu știu cum să vă mulțumesc Dumneavostră, tov. Secretar Năstase și tov. Cârstea.*

Lucrez întruna și tovarășii mei de muncă sunt din cei mai buni. Tov. Isbășoiu e un suflet ales. De altfel, se și vede rodul muncii mele din acest scurt timp. Peste o săptămână termin de reconsiderat cele trei romane vechi, pe care mi le-a bătut editura la mașină în două rânduri, și mă voi duce cu ele la București. Și după aceasta, mi-e în gând să mă apuc de o nouă carte.

Vă așteptăm să veniți pe la noi, dar întrebați înainte la telefon, să nu fiu în timpul acela plecat cu manuscrisele la București.

Vă salut,

Ion Marin IOVESCU, Bughea de Jos, Raion Muscel,
18 decembrie 1967

**Bibliotecar la Biblioteca raională din Câmpulung*

Stimate tovarășe Voinescu,

Am venit de câteva ori în Pitești și spre nenorocul meu nu v-am putut găsi, nefiind în localitate. Vreau să vă fac o rugăminte și anume: Îmi trebuie neapărat o fotocopie de pe prima pagină a „Gazetei țăranilor", din 14 decembrie 1903 (nr. 49), închinată morții lui C. Dobrescu-Argeș, și alta de pe prima pagină a Suplimentului lunar „Prietenul Colibei", ce apărea gratuit începând din anul 1909.

Vă rog stăruitor să-mi dați o mână de ajutor în timp util. Vă stă în putință, iar eu la rându-mi vă rămân recunoscător. Totodată cu fotocopiile, mi-ar fi de mare folos și clișeele respective.

În așteptarea răspunsului dvs., vă mulțumesc anticipativ.

Cu toată stima,

Nic. Gh. TEODORESCU
Mușătești, 25 iulie 1968

Stimate domnule director,

Țin să vă mulțumesc din toată inima pentru deosebita dvs. amabilitate și pentru tot ce ați făcut cu prilejul organizării expoziției „Monografii argeșene".

I-am scris și d-lui prof. univ. Petre Ionescu-Muscel despre aceasta.

Am citit din copertă în copertă lucrarea dvs.: „Un secol de activitate corală în Pitești", pe care cu atâta bunăvoință mi-ați dat-o.

Citind-o, am avut mult de învățat de la purtătorii făcliei artei muzicii pe meleagurile noastre. Teodor Săvulescu mi-a fost profesor de muzică șase ani (1919-1925).

Omagiu de recunoștință celor ce au purtat în suflet focul dragostei pentru artă și cultură, ca și celor care ne-au purtat cu gândul la izvorul nesecat al unei dăruiri în adevăratul înțeles al cuvântului.

Cu neclintită stimă și aleasă considerațiune,

Nic. Gh. TEODORESCU, Mușătești, 29 martie 1972

Mult stimate tovarăşe Voinescu,

În zilele de 8-11 noiembrie 1973, sub titlul generic de Zilele Culturii Muşăteştene", ediţie de toamnă a „Memoriei Argeşului", are loc la Muşăteşti o dublă sărbătoare: Întâlnirea cu Fiii Satului şi Sesiunea Ştiinţifică dedicată celei de-a 81-a aniversări a fondării Societăţii pentru „Cultura ţăranilor", cu aşezarea tiparniţei şi apariţia numărului festiv al Gazetei ţăranilor, tribuna de luptă a ţărănimii, ce vreme de patruzeci de ani în şir, cu braţele sumese, în răspăr cu timpul şi buboiul social, a pregătit fără încetare atmosfera de agitaţie, care avea să ducă la violentele cutremure sociale ce-au zăticnit căprioreala unei zidiri nedrepte.

Programul festivităţilor va fi: 8 şi 9, o suită de manifestări cultural-artistice, 10 noiembrie, sesiune ştiinţifică la care să invităm şi preşedinţii societăţilor culturale din judeţ şi 11 noiembrie, întâlnire cu fiii satului.

Dorim ca cu acest prilej să apară ***Gazeta ţăranilor*** *ca supliment al ziarului Secera şi ciocanul, aşa cum a fost la aniversarea din mai 1969, în care să fie publicate comunicările ştiinţifice.*

Cunoscând ataşamentul dvs. faţă de Vatra de la Muşăteşti dovedit în fapte, vă rugăm a participa cu o comunicare axată pe tema aniversării. (De exemplu: Din istoricul presei în judeţul Argeş, sau alta.)

În aşteptarea răspunsului dvs., vă rugăm a primi de aici din Muşăteştii lui C. Dobrescu-Argeş încredinţarea respectului ce vă păstrăm.

Preşedinte,
Învăţător emerit, Nic. Gh. TEODORESCU
Muşăteşti, 13 octombrie 1973

Stimate tovarăşe director Voinescu,

Am primit cu plăcere propunerea dvs. pentru 3 iunie a.c. şi până atunci vă rog a-mi transmite şi mie un program.

Până ne vom întâlni, vin cu rugămintea spusă în treacăt la telefon: Lucrarea mea, osârdia de-o viaţă, de la intrarea pe poarta vieţii de dascăl: ***„Din comorile poporului. Folclor din Oeşti"****, premiată la Academie în 1943, la propunerea Comisiunii, formată din: Lucian Blaga, Dimitrie Caracostea şi Nic. Cartojan, am încredinţat-o tov. prof. C. Alexandrescu, Directorul Casei de Creaţie, având avizul tov. preşedinte, prof. dr. P. Popa, trecută în planul editorial şi inclusă în planul de lucru al Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „C. Rădulescu-Codin". Nu ştiu în ce stadiu se află. Când am fost la Piteşti, la 26 martie a.c., nu l-am găsit pe dânsul. Dacă vă interesaţi şi dvs. poate aflu la 3 iunie.*

Dumneavoastră nu cunoaşteţi că eu am întocmit în 1972, adăpat la izvoare unice, lucrarea de peste 300 pagini şi sute de ilustraţiuni, „Un fiu al Argeşului – C. Dobrescu-Argeş", cu capitolele: Geneza, Învăţător, Îndrumător Cultural, Cooperator, Tribun, Epilog, Anexe.

Depusă la C.J.C.E.S. Argeş (unde este preşedinte tov. Dinischiotu), s-a bucurat de un referat admirabil al tov. C. Alexandrescu, în vederea tipăririi.

Din lipsă de fonduri şi sprijin, lucrul a rămas baltă şi eu ani de zile n-am mai pomenit de ea. Acum cred că i-a sosit ceasul...

Până atunci, nu s-ar putea studia şi găsi o soluţie pentru cinstirea cu adevărat a acestui cunoscut fiu al Argeşului? Fapta ar intra pe drept cuvânt în istorie.

Comunicarea mea este un extras f.f. succint din masiva lucrare, cum a numit-o referatul.

Cu distinsă stimă şi aleasă consideraţiune,

Nic. Gh. TEODORESCU,
Muşăteşti, 27 mai 1981

Tov. Silvestru Voinescu
Directorul Bibliotecii Regionale Argeş

De 25-XII-1967
şi
De 1 şi 2-I-1968

„La mulţi ani!"
de la
I. Ni. Mă.

(Ion Nicolescu-Măţău, fost revizor şcolar de Muscel, inspector general al învăţământului primar din România şi mare admirator al activităţilor de educaţie şi ridicare a satelor din Muscel)

Dragă Silvică,

Îmi pare rău că te tulbur din degustarea pastilei de concediu pe care tocmai o înghiţi, însă îmi pare bine că o fac, pentru că-ţi solicit un articol ce trebuie să apară în numărul pe mai (dar trebuie să mi-l dai până la 7-8 aprilie – nr.-ul pe mai trebuie să apară până la jumătatea lunii).

Îţi spun doar în mare despre ce este vorba, rămânând să discutăm împreună şi oral – mai minuţios subiectul – şi asta şi cu nevastă-mea, pentru

că de voi doi va fi dezbătut același subiect (bineînțeles, separat, în câte 3 file dactilo). Este vorba de o pledoarie caldă, persuasivă „Pentru un muzeu al culturii argeșene" – cum l-ați vedea voi doi – cum, eventual, rădăcinile i-au fost deja răsădite etc., etc.

Ar rezulta ca cele două articole să fie adiacente, nu și aceleași – fapt pentru care va trebui să stăm tustrei de vorbă, cât mai rapid cu putință, ca să aveți timp de meditat și scris.

De aceea, te rog fă tot posibilul – dacă nu ți-e peste mână, chiar mâine să ne întâlnim.

Aștept și te îmbrățișez, al tău,

Ion POPOVICI, Pitești, martie 1970
(Secretar general de redacție al revistei „Argeș")

Dragă nene Silvică,

În primul rând, urez sănătate și frățiorie celui mai tânăr reprezentant al familiei Voinescu și părinților săi.

Apoi, am două rugăminți. Poate ai posibilitate să scrii câteva rânduri despre cartea mea la Argeș. Cerna-Rădulescu și Firoiu, pe care-i cunosc, cred că n-ar avea nimic împotrivă.

Mi-a făcut o mare bucurie până acum, scriind despre mine, Marian Popa în „Săptămâna" și Ilie Constantin în „Luceafărul". Voicu Bugariu, de la „Astra", mi-a promis și el în noiembrie cronică frumoasă. Ca și D. Chirilă, la „Familia".

În al doilea rând, te-aș ruga, în măsura în care e posibil, să găzduiești, la Bibliotecă sau în sala de expoziții a municipiului, o personală a tânărului și talentatului pictor Decebal Nițulescu, premiat la Bienala de la Barcelona, despre care s-a scris în mai-iunie '71, frumos, în „Contemporanul", „Săptămâna" și alte reviste și ziare. Decebal a fost coleg cu Ilfoveanu, cu care poți sta de vorbă despre el. L-ar interesa să expună și în grup, cu 1-2, eventual 3 colegi ai săi, printre care și Luana Drăgoescu, fiica secretarului general al primăriei municipiului București, originară din Slatina.

Te rog mult să-mi scrii, dacă ai timp, sau să-mi comunici prin nenea Costel sau prin Dr. Badea, în ce măsură s-ar putea rezolva năzuințele mele.

Al dumitale îndatorat,

Mihai NEAGU
august, septembrie 1971

P.S. După convorbirea telefonică pe care am avut-o, trimit cererea semnată de pictor cu rugămintea de a adresa un răspuns oficial.

Acest răspuns le e necesar pentru a primi de la Uniunea Artiștilor Plastici ajutor pentru rame, transport, afiș etc.

Cu mulțumiri,

Mihai NEAGU

Iubite Domnule Voinescu,

Am citit cu deosebită plăcere minuțioasa Dvs. monografie „Un secol de activitate corală în Pitești" – rod al unei puternice pasiuni și neobosite strădanii. Lectura aceasta mi-a împrospătat o serie de amintiri de mult uitate și mi-a prilejuit o serie de date și informații inedite.

Mi-aduc aminte cu ce fericită satisfacție îmi prezentați fiecare document nou, descoperit cu osârdie prin arhive sau case particulare.

Cunosc Piteștii din anul 1904, când am urmat aici cls. IV primară și-mi aduc aminte cum în fiecare seară, vara, lumea ieșea la obișnuita plimbare, în fosta grădină publică, ce se întindea fără întrerupere de la prefectură până în str. Doamna Bălașa, ca să asculte muzica militară – fanfara reg. 4 Argeș, care, sub bagheta cpt. I. Matache, intona cu măiestrie fel de fel de serenade, marșuri, valsuri, bucăți clasice, arii populare etc., duminică și în zilele de sărbătoare, se muta la chioșcul din Trivale, unde cânta toată ziua și era o adevărată petrecere câmpenească patriarhală, la care participa cu efuziune populația din toate straturile și laturile orașului, în cadrul unei naturi exuberante și pline de farmec.

Din textul cărții, am aflat prima oară de existența celei mai vechi formații corale piteștene, Liedertafel, creată din inițiativa coloniei germane locale pe la jumătatea secolului trecut. Este desigur o revelație pentru noi, cititorii.

În primăvara anului 1905, am ascultat prima oară răspunsurile liturgice, date de corul vestitului diacon Teodor Băjenaru. Am avut impresia că valurile de armonie curg de sus, din împărăția stelelor, învăluie biserica și – cu credincioși cu tot – o ridică, pe aripile de aur ale serafimilor, în slăvile de taină și senin ale cerurilor. Această impresie am resimțit-o apoi, ca normalist, la Biserica Doamna Bălașa din București și la Mitropolie. Ceva mai târziu (1910-1912), am avut bucuria să dirijez eu însumi corul școalei normale, la biserica „Cuibul cu Barză", din București.

Între anii 1908-1910, am cunoscut în casa tatălui meu pe faimosul lăutar D. Dură, din Poiana Lacului, care ținea hangul la mai toate clăcile și nunțile de frunte din împrejurimi. De la el, tatăl meu și cu mine am cules o seamă de doine și balade populare, din care unele au apărut în colecția „Folclor Poetic", 1967. În 1917, pe frontul din Moldova, am cunoscut pe... Zavaidoc

(numele lui popular) a cărui faimă ajungând la divizie, generalul Moşoiu l-a luat la postul său de comandă.

Mai târziu (1918), am cunoscut şi pe Nae Ţambalagiul, care cu vocea şi ţambalul său, dar mai ales cu picanteria cupletelor lui satirice, făcea deliciul restaurantelor mari din piaţa veche (Ştefănescu, Berbec etc.).

În 1912 am cunoscut şi pe Gh. Stănescu-Delar, om spiritual, plin de vervă, care, în calitate de revizor şcolar, m-a primit la intrarea mea în învăţământ.

Ion Al. Glonţescu din Curtea de Argeş, libretist de talent, versificator abil şi pamfletist caustic, mi-a fost un bun prieten. Pierderea lui prea timpurie a lăsat un gol în literatura locală.

M-a impresionat evocarea Ateneului „Gh. Ionescu-Gion" la a cărui înfiinţare şi organizare am colaborat de aproape cu neobosita lui conducătoare, Tatiana Bobancu.

Deosebit de interesant mi s-a părut curentul muzical puternic, dezvoltat în cultura piteşteană de atâţia dirijori talentaţi care au preluat şi continuat tradiţia corală iniţiată de Liedertafel; dar mai ales prestigiul imens şi rapid, trofeele, medaliile şi premiile pe care corul Palatului le-a cucerit vertiginos într-un interval record, datorită fără îndoială, în primul rând, activităţii nepregetate şi talentului viguros al dirijorului său actual, maestrul Em. Popescu.

Iubite Domnule Voinescu,

Tipărind monografia aceasta: „Un secol de activitate corală în Piteşti", Dvs. aţi ridicat un văl de întuneric din trecutul istoric al oraşului nostru şi, dând la lumină un aspect din acest trecut, aţi realizat fără îndoială o operă trainică şi utilă, care va servi negreşit ca izvor de informare şi orientare, ca pildă şi îndemn generaţiilor viitoare. Oraşul are încă multe aspecte interesante în trecutul său, necunoscute, care îşi aşteaptă salvatorul. Dvs. aţi atins deja incidental şi unele din acestea (presă, şcoală, teatru, operetă, ateneu etc.).

În încheiere, permiteţi a vă adresa felicitările mele cele mai călduroase pentru succesul repurtat şi bucuria de a vedea încununată de izbândă o muncă anevoioasă şi stăruitoare.

Al Dvs. devotat,

D. UDRESCU, Cepari, 15.IX.1971
17 ianuarie 1972, Priboieni – Argeş

Iubite Domnule Voinescu Silvică,

Aflându-mă în satul natal, pentru vreo zece zile, la familiile Gh. I. Badea şi dr. Gh. Gh. Badea, rudele mele apropiate, am avut prilejul să dau peste interesanta şi documentata lucrare ce ai putut să tipăreşti „Un secol de activitate corală în Piteşti".

Drept să-ţi mărturisesc, am citit-o pe nerăsuflate şi m-am bucurat nespus, ca orice argeşean, atât pentru rezultatele excepţionale realizate de Piteşteni, în domeniul artei muzicale, cât mai ales de materialul ce ai expus, de meticulozitatea cu care ai descifrat documentele trecutului, în legătură cu această problemă, de insistenţa pe care ai depus-o de a scoate în evidenţă că realizările pozitive ale unei anumite etape îşi trag seva şi din truda înaintaşilor. Fără îndoială, actuala dezvoltare pe care o are viaţa muzicală din acest colţ pitoresc al Patriei noastre a fost determinată şi de alte împrejurări favorabile.

În lucrarea d-tale există şi alte aspecte ale realităţii, pe care nu oricine le poate descifra şi pe care numai viitorimea le va aprecia la justa lor valoare.

Pentru aceasta, eu te felicit din toată inima, felicit neamul Voineştilor (din Călineşti), cu care te mândreşti pe bună dreptate şi aduc omagiul meu şi înaintaşilor de pe alte părţi ale judeţului nostru (Drăghici sau Vultureşti ş.a.m.d.) de unde ne tragem şi noi cei de la Priboieni, obârşia.

Cu cele mai alese sentimente pentru întreaga familie Voinescu!

Ştefan C. POPESCU
Pensionar al Ministerului Învăţământului

P.S. La d-ta am găsit Revista „Prietenul Nostru" din perioada în care erau publicate mai multe articole de defunctul meu părinte.

M-ar interesa două din acestea şi anume „Un sat în flăcări" (este vorba de Drăghici, unde a ars o bună parte din centrul acestei frumoase localităţi) şi „Scrisoare către fratele meu", în care se insistă să nu se taie pădurile din prejma satelor, să se ferească dealurile de eroziunea pârâiaşelor (ex. Repedea) din satul nostru etc. Am mare nevoie de aceste două materiale, spre a arăta că acest învăţător, pe lângă materiale de folclor, a publicat şi îndemnuri pentru organizarea vieţii săteşti, aşa cum se procedează în zilele noastre.

Mă îndatorezi mult dacă pui pe cineva să le copieze la maşină şi să mi le expediezi, fie aici la rudele mele şi ale dumitale, fie pe adresa de la Bucureşti (str. Dr. C. Severeanu, nr. 23, Sector 6, of. 71-35).

Eu plec de la Priboieni la 21.I.1972.

Cu mulţumiri anticipate,

Ştefan C. POPESCU

P.S.II.

Poate că un motiv, în plus, să apreciez lucrarea d-tale este şi faptul că se vorbeşte şi de „Societatea Corală Carmen", al cărui membru am fost şi că-l apreciez nespus pe iubitul nostru maestru Chirescu, care ne-a dirijat, un timp. Cartea mea de membru este semnată de Preşedintele Societăţii, Gh. Folescu, şi de Directorul D-tru Kiriac!

Să nu ne mai lăudăm; închei aceste rânduri.

Ştefan C. POPESCU

Stimate tovarăşe Director,

Abia astăzi am primit scrisoarea D-tră prin care am fost invitat ca în ziua de luni, 13 a.c., să iau şi eu parte la deschiderea expoziţiei „Monografii Argeşene".

***Scrisoarea venită deci a doua zi**, aşa că n-am putut să fiu prezent. M-aş fi bucurat mult ca să fi fost şi eu acolo, fiind singurul în tot judeţul care am tipărit patru monografii dintre care trei sunt premiate de Academie.*

Titlul lor: 1. Dragoslavele; 2. Topoloveni; 3. Câmpulung-Muscel; 4. Mănăstirea Aninoasa.

Cred că le aveţi pe toate în biblioteca municipală, s-au căutat foarte mult, fiind epuizate de câţiva ani. Eu mai posed numai câte un exemplar din fiecare. Mi se cer şi acum din diferite părţi ale ţării ca să le aibă ca ghid – în special Dragoslavele – aceasta fiind socotită una din cele mai documentate monografii săteşti din câte au apărut în ţară la noi. Regret că nu mai pot servi pe nimeni.

Eu sunt în vârstă de 80 de ani şi-n munca mea de neobosit cercetător istoric, timp de 50 de ani, am strâns şi alte ştiri privitoare la mai toate comunele din fostul judeţ Muscel.

Cred că s-a înfiinţat în Piteşti şi un colectiv care se străduieşte să facă monografia capitalei judeţului nostru.

Rog pe Părintele Ceresc ca să-mi dea zile să o văd şi eu apărută, ca să pot face comparaţie cu monografia Câmpulungului apărută în 1943, deci

acum 29 de ani, fiind imprimată pe hârtie de cea mai bună calitate, având 436 pag. format mare şi multe facsimile de documente, apoi şi diferite vederi.

Numai eu ştiu cât m-am străduit timp de 20 de ani ca să descopăr şi să procur materialul documentar necesar şi prin ce greutăţi am trecut ca să o văd tipărită.

M-aş bucura să constat ca monografia Piteştilor să întreacă pe a Câmpulungului, la care am lucrat singur, nu în colectiv.

Când va fi timpul mai favorabil, sper că pot veni şi eu la Piteşti şi să pot vorbi cu D-stră.

Exprimând încă o dată regretul că n-am putut lua şi eu parte la deschiderea expoziţiei, rămân recunoscător pentru delicata atenţiune ce mi-aţi arătat prin invitaţia făcută şi prin frumoasa apreciere privitoare la activitatea mea de monografist, rămân al D-v. îndatorat,

Cu deosebită stimă,

Preot I. RĂUŢESCU
Dragoslavele, 14 martie 1972

Premiat al Academiei Române, pentru monografiile: **Dragoslavele**, aceasta cu premiul Grigore Angelescu; **Topoloveni,** cu o parte din premiul divizibil V. Adamachi, şi **Câmpulung-Muscel** cu marele premiu „Dr. Cornel Nicoară" al secţiunii Istorie, în valoare de 12.000 lei.

Stimate Domnule Voinescu,

N-am putut sta mai mult de vorbă în Dumineca de 15 Decembrie 1972, când am venit cu soţia la Piteşti, luând parte la sesiunea de referate şi comunicări privitoare la monografiile argeşene.

Aş fi dorit să văd expoziţia cărţilor, dar n-a fost timp. Am venit acasă cu cele mai frumoase impresiuni şi sper, dacă mă mai ţine cu zile Cel de Sus, să mai vin o dată pe acolo şi să putem sta mai mult de vorbă.

La vârsta de 81 de ani pe care-i am, m-am gândit între altele să las la căminul cultural local câte un exemplar din toate lucrările pe care le-am tipărit între 1919-1943.

Am putut da 7 din ele şi mi-a rămas nedată monografia istorică a Topolovenilor. N-am avut prudenţa de a reţine pentru mine mai multe volume îndată după tipărire.

M-am străduit prin preoţii, învăţătorii şi cunoscuţii din sudul Muscelului ca să pot avea un exemplar contra cost. Toate străduinţele mi-au fost zadarnice, n-am găsit. Am căutat şi la anticarii din Bucureşti şi alte localităţi şi nu s-a găsit.

Sunt neîmpăcat la inimă că această lucrare nu figurează la cămin alături de celelalte 6 lucrări ale mele.

Te rog foarte mult pe D-ta ca, prin cunoscuții ce ai, să-mi procuri un exemplar contra cost, oferind bucuros pentru el suma de 100 lei.

E un produs al muncii mele și țin foarte mult să se găsească alături de celelalte lucrări ce am mai tipărit.

Aștept deci cu încredere ca să mă serviți.

Sunt foarte nerăbdător să văd apărută monografia Piteștilor, la care lucrează un colectiv de oameni competenți. E binevenită și mai târziu, căci au trecut 28 de ani de la apariția monografiei Câmpulungului la care m-am străduit așa de mult. E bine să aibă și capitala județului Argeș o monografie documentată. Nu mă pot împăca cu unele monografii recente, în care am constatat multe greșeli de fond și formă, afirmații eronate sau tendențioase, exagerări, lipsuri etc., etc.

Nu m-a mulțumit monografia sociologică a Rucărului de profesorul Gh. Pârnuță, căci eu ca istoric al Muscelului am constatat multe erori, exagerări, documente reproduse greșit sau fără trimiteri, nu mai zic de foarte multe greșeli de tipar, care-i scad prestigiul.

M-am reținut de a-i face o recenzie obiectivă, fiindcă autorul s-ar fi supărat. M-am condus după dictonul latin: „Amicus Plato, sed magis amicus, veritas".

Adevărul istoric trebuie precizat și documentat, nu interpretat greșit. Alți cititori, necunoscători buni ai Rucărului, poate că n-au observat lipsurile și numeroasele greșeli de fond și formă. O recenzie obiectivă nu poate să facă decât un bun cunoscător al problemei de care se ocupă lucrarea.

Dar să las aceasta și să mai adaug câteva cuvinte privitoare la activitatea mea de cercetător al trecutului fostului județ Muscel. Am studiat serios vechea arhivă a Protoieriei de Muscel și am găsit date interesante privitoare la multe comune.

Din timp în timp mai public câte ceva în revistele noastre bisericești. În nr. 3-4 pe 1972 al „Glasului Bisericii" a apărut un articol istoric documentat. Mai am și altele trimise și aștept să le vie rândul și acestora.

Și la vârsta mea destul de înaintată sunt stăpânit de această pasiune.

Cu aceasta închei, stimate D-le Voinescu; despre D-ta mi-a vorbit frumos nepoata mea Nela, profesor I. Catrinu, fiică a lui Gh. Cătănoiu din Călinești. Și eu am rămas plăcut impresionat despre felul cum ai vorbit despre regretatul C. R. Codin, apoi și despre delicata atențiune arătată și față de mine și față de soție.

Cu deosebită stimă, cu blagoslovenie și numai de bine doritor,

Pr. I. RĂUȚESCU, Dragoslavele, ianuarie 1973

Stimate și iubite D-le Voinescu,

Cu mare întârziere am primit și eu „Memoria Argeșului", ediția a V-a, privitoare la „Tipărituri argeșene".

M-am văzut și pe mine trecut acolo cu lucrările: Dragoslavele, ed. I și II, Mănăstirea Aninoasa, Topoloveni și Câmpulung-Muscel, apoi cu traducerea în limba germană „Luptele din regiunea Bran și Dragoslavele".

Am văzut că lipsește broșura folclorică „Colinde", tipărită în București în anul 1919, Editura Duminica Poporului, broșură format mic de 40 pg. Conține colinde frumoase culese de la niște bătrâni din comuna Dragoslavele.

De mult epuizată.

Un exemplar posedă Căminul cultural de aici. Se găsește și-n Biblioteca Academiei Române, figurând la nr. I 34.715. În biblioteca Duminica Poporului (colecția n.n.) e trecută la nr. I. Culegerea colindelor s-a făcut de mine din îndemnul profesorului universitar Simion Mehedinți, din satul Dragosloveni, comuna Soveja, județul Vrancea. Acest sat este format din săteni fugiți de aici pe la 1620 din cauza asupririi boierești. În monografia comunei Dragoslavele, ed. a II-a din 1937, am arătat amănunțit fuga de aici a unei mari părți din săteni și întemeierea satului Dragosloveni din Vrancea, care, împreună, au întemeiat alături satul Rucăreni, care face parte tot din Soveja.

În 1968 au venit aici să-și vadă vatra lor veche strămoșească. În 1969 ne-am dus noi la Soveja, anul trecut au venit din nou aci Sovejenii în număr de 110 și anul acesta e vorba să ne ducem și noi iarăși acolo, întreținându-se astfel legături apropiate între metropolă și colonie. Sunt în Soveja numeroase familii cu numiri identice cu familiile de aici și din Rucăr. Se mențin acolo frumosul port muscelean, multe obiceiuri și vorbirea asemănătoare cu a noastră.

Port corespondență cu căminul cultural de acolo și ne informăm reciproc de cele ce se mai petrec aci și la Soveja unde am făcut 5 călătorii.

Dacă-mi vor îngădui puterile, la vârsta mea de 81 ani, poate că mă voi duce și anul acesta când vom fi anunțați.

Te-am rugat să-mi găsești un exemplar din monografia Topolovenilor făcută de mine, căci aș vrea să-l am. Ofer pentru el 100 lei.

Am toate celelalte lucrări tipărite de mine și țin mult să o am și pe aceasta.

În adresa nr. 111 din 11 mai 1973 spuneți că așteptați cercetările, completările și sugestiile mele. Iată că v-am îndeplinit dorința și e bine ca să fie trecută la numele meu și broșura folclorică cu titlul „Colinde", apărută în București la anul 1919.

Cu deosebită stimă și numai de bine doritor,

Pr. I. RĂUȚESCU
Dragoslavele, 21 iunie 1973

Stimate tovarășe Director,

Azi am primit amabila D-vs. invitație la festivitatea de deschidere a expoziției „Monografii argeșene" și regret că nu am știut din timp de acest lucru, spre a onora invitația.

Sunt însă bucuros să constat că există în județul Argeș un for care s-a gândit și se preocupă să strângă bogata literatură despre Argeș, precum și lucrările științifice referitoare la zonă și la oamenii din zonă.

Mă măgulește faptul că numărați și lucrarea mea printre lucrările care merită să participe la expoziție. Rămăsese că e vorba în primul rând de un act de încurajare ca să continui în acest domeniu.

Dacă biblioteca municipală își ia răspunderea de a și dirija activitatea unor profesori din zonă care lucrează la diverse monografii, consider că face nu numai un act de cultură, dar și de salvare a acestei acțiuni. Altfel, acțiunea de redactare a monografiilor este compromisă prin lipsa de documentare, prin imaginea deformată, prin tendința de gigantism și grandomanie etc. Aceste tendințe negative sunt prezente din păcate în unele monografii locale.

Semnalez bibliotecii municipale trei lucrări în care este vorba despre Argeș, în scopul de a completa fondul, eventual de a putea informa pe cei interesați:

1. Florin Constantiniu: „Relațiile agrare din Țara Românească în secolul al VIII-lea", Ed. Academiei R.S.R., 1972.

2. Revista Arhivelor, nr. 4/1971, cu lucrarea „Stroești-Argeș. File de cronică", N. Leonăchescu și Petre Leonăchescu.

3. „Exercitarea dreptului de proprietate de către Mănăstirea Bistrița - Vâlcea asupra moșiei Stroești-Argeș", N. Leonăchescu, în revista „Mitropolia Olteniei", nr. 9-10/1969.

La momentul cuvenit, vă voi sta la dispoziție cu bogata mea colecție de hărți despre Argeș, despre care am vorbit la sesiunea științifică de la Curtea de Argeș, „Epoca lui Neagoe Basarab".

M-ar bucura dacă mi-ați transmite și mie lista lucrărilor expuse în expoziția Dvs.

Cu mulțumiri,

N. LEONĂCHESCU
București, 17 martie 1972

Iubite domnule Voinescu,

Mulțumindu-ți pentru bunăvoința cu care mi-ai dăruit două din lucrările d-tale: „Mănăstirea Curtea de Argeș" și „Un secol de activitate corală în Pitești" – cu amabile dedicații – te încunoștințez că le-am citit pe amândouă, cu multă plăcere.

În prima, mi-ai împrospătat unele cunoștințe pe care le aveam și eu în trecut; dar mai ales, mi-am completat cunoașterea unor evenimente prin care a trecut cel mai de preț monument istoric al neamului nostru.

În a doua, mi-ai adus în actualitate epoca de naștere a culturii în viața orașului nostru – din care muzica face parte integrantă – epocă pe care eu am trăit-o trei sferturi din cei o sută de ani. Cunosc aproape pe toți acei care au marcat, în viața muzicală a orașului nostru, precum și în mod vag, activitatea lor; mai ales pe cei din trecut. Pe cei din ultimii 20-30 de ani, mărturisesc că-i cunosc pe ei și activitatea lor mult mai puțin. Este vremea în care am avut multe necazuri și cea mai groaznică durere pe care o poate avea un om: moartea pe frontul de vest a celui de al doilea fiu al meu, Viorel, locotenent activ de cavalerie. A fost un timp în care sufletul meu s-a închis pentru orice bucurii. De aceea îți mulțumesc pentru informațiile artistice pe care mi le înfățișează lucrarea d-tale.

În același timp, te felicit din toată inima pentru calitățile deosebite pe care le dovedești în aceste lucrări și care prevestesc pentru un viitor apropiat pe scriitorul de mare valoare: o inteligență vie, o memorie excepțională, o putere de muncă neobișnuită, o cunoaștere largă de oameni și fapte, care fac chezășia unor noi lucrări de o mare importanță.

Te felicit încă o dată și-ți urez mult succes în activitatea d-tale.

Cu cele mai alese sentimente,

Ion D. GHINESCU
Septembrie 1972

Iubite Domnule Voinescu,

Îți trimit aici alăturat o scurtă autobiografie, pentru ca D-ta să cunoşti viața omului care te prețuieşte în mod deosebit.

După ce o citeşti, o arunci la coş.

Nu prezintă nici un interes documentar.

Sunt născut în anul 1888, în comuna Ungheni din județul Argeş. Tatăl meu a fost preotul Dobre Ghinescu, căsătorit cu Voica, fiica popii Nicolae din cătunul Colțu. Am urmat cursul primar în satul meu natal, după care tatăl m-a dus la învățătură, la liceul din Piteşti.

După ce am absolvit cursul secundar, am urmat Facultatea de Drept din Bucureşti, obținând titlul de licențiat în drept. Era un titlu care pe vremea aceea deschidea multe perspective. Totuşi, fiindcă el nu-şi putea satisface această dorință, a voit ca cel puțin fiul său să se bucure de această favoare. De aceea m-a trimis să fac doctoratul în drept la Paris, la noi în țară nefiind încă aceste cursuri superioare. De altfel, era şi o dorință fierbinte a mea.

Această pregătire, care dacă ar fi fost terminată mi-ar fi dat alte perspective de viitor, a fost întreruptă de primul război mondial, care a izbucnit în vara anului 1914. Fiind ofițer de rezervă, am fost chemat de unitatea respectivă, pentru concentrări şi apoi mobilizare. În anii tulburi ai neutralității, am intrat în magistratură. Tot în acest timp, m-am şi căsătorit, închizându-mi astfel posibilitatea de a urma mai departe studiile începute. Am făcut campania din 1916-1918. Am ieşit din această campanie cu gradul de căpitan, calitate cu care am fost concentrat şi mobilizat şi în ultimul război mondial, deşi aveam peste 50 de ani. Astfel, sunt de trei ori veteran de război, întrucât am participat şi la campania din 1913, din Bulgaria, cu gradul de sublocotenent.

Războiul terminat, visul milenar împlinit, România Mare deschidea largi perspective de muncă şi afirmare generației care atunci intra în viața publică. Cadrul strâmt al magistraturii nu satisfăcea avântul furtunos al tinereții. Am demisionat şi în toamna anului 1918 m-am înscris în Baroul Avocaților din județul Argeş. Am profesat avocatura, până în anul 1948, când m-am retras, fiind suferind.

În acest timp, am fost deputat al județului Argeş, după cum am fost chemat să îndeplinesc şi unele servicii administrative. Am fost prefect al județului Argeş timp de patru ani şi ceva. În această calitate am avut ambiția să înfăptuiesc o operă edilitară care a ieşit din comun. Şcoli, cămine culturale, dispensare, primării, biserici, numeroase poduri şi şosele. Sunt în parte şi azi – după mai bine de 30 de ani – mărturii vii ale unei activități deosebite, care în acea vreme a fost apreciată şi de adversarii mei politici. Armand Călinescu, într-o conversbire, în trenul Piteşti – Bucureşti, când eu

eram prefect, în prezența prietenului său politic, av. Viespescu, mi-a declarat că dacă el ar fi avut un prefect ca mine, „întorcea județul pe dos" – este expresia lui.

Într-adevăr, uşa cabinetului meu era deschisă pentru toată lumea, prieteni sau adversari politici, săteni, muncitori, intelectuali etc. N-am nedreptățit şi n-am asuprit pe nimeni. Din contră, am ajutat pe toți cei care erau în nevoie, după posibilitățile pe care le aveam atunci.

În anul 1944 am fost ales Decan al Baroului, cu unanimitatea voturilor colegilor avocați. După 23 august, într-o adunare cetățenească, în lipsa mea, am fost proclamat preşedinte al Asociației pentru strângerea legăturilor cu Uniunea Sovietică, A.R..L.U.S. – instituție atât de necesară în acea vreme, pentru a dovedi prietenia noastră cu puternica vecină de la răsărit.

Fiu şi nepot de preot, am avut o strânsă legătură cu viața religioasă din satul natal şi oraşul în care am trăit. Sunt ctitor al bisercii din Ungheni şi ctitor fondator al bisericii din Satu-Nou. Am fost epitrop al bisercii Sf. Ion din Piteşti şi mulți ani, consilier parohial. Consilier al Eparhiei Argeş, aproape 20 de ani, am fost membru al Congresului național bisericesc, reprezentant mirean al aceleiaşi Eparhii.

Am avut doi copii. Cel mai mic, locotenent activ de cavalerie, a căzut eroic, pe câmpul de luptă, în războiul antihitlerist, în pusta ungară. Cel mai mare este doctorul Cornel Ghinescu, medic primar, director al spitalului T.B.C. din Piteşti, preşedinte al Uniunei societăților de ştințe medicale, filiala Argeş şi preşedinte al Colegiului medicilor şi farmaciştilor din județul Argeş. El a fost şi este singurul sprijinitor al bătrânețelor noastre.

Cu soția mea Constanța am dus o viață de aproape 58 de ani, în deplină înțelegere şi devotament reciproc.

Le aduc la amândoi prinosul meu de recunoştință.

Ajuns la o vârstă destul de înaintată, mă socotesc îndreptățit să cred că mi-am îndeplinit misiunea pe acest pământ şi să spun... Acum sloboade, Doamne, pe robul tău!

Am scris această scurtă biografie, în pragul împlinirii a 85 ani de viață... lungă.

Ion D. GHINESCU
1 ianurie 1973

P.S. În liceu am fost vicepreşedinte al Societății „Junimea", iar ca student, preşedinte al „Cercului Studenților Argeşeni", studențimea fiind organizată pe județe.

Scumpe Domnule Voinescu,

Am regretat foarte mult faptul că duminică, 17.XII.1972, nu am putut lua parte la aleasa adunare organizată prin strădania Dumitale, pentru că, deşi eram puţin suferind, totuşi mă hotărâsem să viu, când, pe neaşteptate, la ora 9 m-a chemat la telefon, de la Liceul de băieţi, fostul meu profesor Stelian Rădulescu, ca să viu neapărat şi repede, fiind aşteptat şi de bătrânul prof. univ. Virgil Tempeanu, fost şcolar al liceului şi care, în 1917, pe timpul războiului, a făcut parte din compania mea. Notez faptul că fusesem invitat cu mult înainte la această festivitate de tov. Directoare prof. Maria Rotăreasa.

Cred că deduceţi cu uşurinţă, Scumpe Domnule Director, situaţia delicată în care am fost pus şi a trebuit să plec, în ideea ca în jur de 11-11[30] să mă pot desprinde pentru a veni la Dv. Nu a fost cu putinţă să fac aşa ceva.

Am luat cunoştinţă din ziar de cele scrise, în această privinţă, de prietenul nostru, Dl. Ion Cruceană, mi-am imaginat însemnătatea şi măreţia dezbaterilor, comunicându-vă că regretul meu este cu atât mai mare, cu cât în prezent iau parte la întocmirea lucrărilor pregătitoare în documentare pentru întocmirea şi redactarea unei monografii a Comunei Oarja – satul meu – şi dacă veneam, aveam un mare câştig.

Te felicit cu toată căldura pentru strădania Dumitale şi te rog să primeşti o dată cu preţuirea mea aleasă şi calde salutări şi urări de bine, de sănătate şi prosperitate pentru Anul Nou. La mulţi ani !

General-maior Marin IONESCU
Piteşti, 20 decembrie 1972

P.S. Am să te deranjez totuşi şi am să viu personal la Dumneata, după sărbători, pentru a mă orienta cât de cât, cel puţin cu „cuprinsul" unor asemenea monografii, ca la Oarja să se facă o lucrare completă.

Domnule Voinescu,

Vă adresez un sincer elogiu – cu sinceritatea cu care întotdeauna preţuiesc munca şi manifestările dumneavoastră – pentru omagiul postum adresat memoriei lui Moş Costică Albu, în amintitul articol din revista „Argeş".

Vă felicit că aţi asigurat păstrarea, în fondul bibliotecii piteştene, a puţinelor relicve rămase de la acel om de treabă şi artist înnăscut care a fost profesorul Albu; vedeţi că avea şi o fotografie mică a lui Henri Coandă, cu o dedicaţie către „C. Albu, fostul meu coleg de şcoală primară". De altfel şi

eu am relevat în cartea mea despre Coandă că l-a avut, printre colegii începutului de viaţă, şi pe Albu din Piteşti.

Cu bună consideraţie,

V. FIROIU
Bucureşti, 20.XII.1970

N.B. Textul este scris pe o hârtie cartonată de mărimea unei cărţi poştale.

Stimate domnule Voinescu,

Am citit, cu sinceră emoţie, un articol al dv. în „Secera şi ciocanul" şi vă mărturisesc că m-au încântat stilul şi tema, exprimarea, personajul implicat şi concluzia educativă.

Cu atât mai mult că Hurdubeţiu e leatul şi prietenul meu.

Am trimis ziarul în cauză – adică „corpul delict"– de aici, din Piteşti şi profesorului Constantin C. Giurescu, cu care am relaţii directe, să vadă ce oameni, ce suflete şi ce minţi trăiesc în provincie. I-am scris şi lui Hurdubeţiu, relevându-i articolul dv. Nu m-am îndoit niciodată că sunteţi un om deosebit.

De mai era necesară o dovadă – iată articolul, căci nu oricine putea scrie şi, mai ales, simţi, în asemenea manieră.

La mulţi ani!

Dumneata, domnule Silvestru Voinescu, reabilitezi simpatiile pentru Argeşul contemporan, în care unii tomozei cuibăriţi în mod abuziv – ce păcat că nu l-au înţeles pe generosul care i-a învestit – au viciat climatul în care unii trăiesc cuminte şi cred cu pasiune în frumos şi adevăr – adevăratul cer argeşean. Dar totul redevine senin şi drept.

Omagii sincere,

V. FIROIU
Bucureşti, 28.VII.1973

Stimate Domnule Silvestru Voinescu,

Am intrat în posesia unui exemplar cu dedicaţia dvs., din valoroasa dvs. lucrare „Un secol de activitate corală în Piteşti".

Foarte interesat de bogăţia de informaţii din conţinut şi de modul de prezentare vă fac prin aceasta dovada admiraţiei mele, care, ca meloman, apreciez tot ce s-a făcut frumos în domeniul muzicii.

Nădăjduind să vă pot răspunde în cursul anului viitor cu un exemplar dintr-o lucrare similară asupra vieții muzicale a orașului Ploiești.

Vă transmit salutări cordiale și mulțumiri.

Dr. Ing. C. N. DEBIE
Ploiești, 25 noiembrie 1973

Frate Voinescu,

Azi am vizitat Forum Traiani și Colosseum.

Și din aceste istorice meleaguri țin a-ți mulțumi pentru dragostea ce mi-o porți.

Îți transmitem ție, doamnei și băieților urări de bine și fericire !

Maria și Ion HURDUBEȚIU
Roma, 29.IX.1973

N.B. Pe o carte poștală ilustrată reprezentând „Colosseumul" din Roma.

Domnule Director,

Pentru ca să întregiți importanta colecție istorică „Allgemeine Welthistorie" apărută între 1708 – 1812, sub îngrijirea istoricului J. Semler, la Halle, în editura Johan Justin Gebauer,

Cu cea mai mare plăcere, vă donez Vol. 18 ce vă lipsește și care tratează Cronologia faptelor istorice, de la începutul lumii până la începutul sec. XIX, în care intră și Țările Române.

Vă aduc la cunoștință că Biblioteca Academiei Române nu are decât câteva volume disparate din această „Istorie generală mondială".

Alex. Enescu – Pensionar,
Pitești, 29 ianuarie 1974

Stimat și drag prieten,

Poate ai aflat de nenorocirea familiei mele: la 30.II.1975 am fost grav accidentat (colul femural drept fracturat); la 19.IX.1998, în urma unei pancreatite acute, a decedat ginerele de la Piatra-Neamț. Acum, deși suferind, încă, trebuie să creștem pe cei doi nepoți (6 și 3 ani) rămași orfani.

Când ai ocazia, treci pe aici, dar înainte de 25 iunie, căci la 26 plec la Olănești. Teza de doctorat, despre care ai scris așa de frumos, se tipărește

anul acesta în lb. germană (singura bucurie). Istoria Suediei o voi pune, cred, la punct în toamnă, căci dacă medicii îmi dau voie, în august plec cu avionul la Stockholm.

Îți trimit după cum ți-am promis tabloul marelui tenor Benjamino Gigli pentru bibliotecă, școala de muzică sau pentru dumneata; faci ce dorești cu el. Frățești îmbrățișări scumpului amic P. Popa, la fel, d. Florea.

Te sărută cu frățească dragoste,

I. HURDUBEȚIU
Câmpulung, 30.V.1975

Scumpe amice,

Te rog frumos cercetează colecția revistei „Argeș", 1969, și scrie-mi în ce număr se află articolul acad. C. C. Giurescu „Amintirea lui Negru-Vodă în Țara Românească". M-ar interesa și adresa colegului Ilovici.

Cu simțite și recunoscătoare mulțumiri pentru amicala primire la sesiunea din casa dv.

Cu frățească dragoste,

I. HURDUBEȚIU
Câmpulung, 13.IV.1976

Dragă Silviu,

Să știi că nu te-am uitat cu ce ți-am promis! Nu am avut apariții până în prezent de la autori în viață.

Îți trimit această apariție recentă, de care m-am ocupat personal. Îmi face plăcere să am și eu o urmă în biblioteca argeșeană. Cine știe? Dacă după revelionul 2000 se descoperă că am fost un mare epigramist?! N-ar fi păcat să lipsesc din bibliotecă? Evident, glumesc.

Cu aceeași prietenie și stimă,

G. ZARAFU
București, 20.IV.1974

Stimate Domnule Silvestru Voinescu,

Încă o dată, și pe această cale, îmi exprim bucuria pe care mi-ați făcut-o organizând acea reușită seară de poezie din opera mea. Am trăit, ca de fiecare dată în asemenea prilejuri, intens, clipe de mare frumusețe și înălțare

prin dragostea pe care dvs. şi ceilalţi distinşi participanţi aţi arătat-o poeziei mele, în special faţă de „Cântarea Cântărilor". Prezentarea dvs. competentă, caldă şi la obiect mi-a dezvăluit un om de gust şi pricepere. Vă mulţumesc din suflet şi rămân prietenul dvs. şi al tuturor celor care ard neştiuţi întotdeauna, dăruindu-se, prin munca lor, pe altarul spiritualităţii noastre.

Determinat de iniţiativele dvs. şi de activitatea atât de rodnică a instituţiei pe care o conduceţi, vă propun să reflectaţi dacă n-ar fi potrivit să realizaţi o „diplomă de onoare", cu care să distingeţi anual câţiva scriitori prestigioşi, participanţi la acţiunile dvs., care să se înmâneze fie cu prilejul fiecărei activităţi în parte, fie o dată la toţi, la sfârşitul anului sau începutul celui viitor, într-un festival de poezie etc. Ce părere aveţi? Când veniţi prin Bucureşti, vă rog să-mi faceţi o vizită, să discutăm pe marginea acestei probleme şi să mai gândim şi asupra altora.

Salutări şi urări de bine la toţi prietenii şi prietenele din acea seară de adevărată frumuseţe.

Dumneavoastră, toată simpatia şi preţuirea sinceră,

Radu CÂRNECI
13 nov. 1974

Stimate tovarăşe Voinescu,

Cunoscând de mult interesul deosebit pe care îl arătaţi culturii, în general şi bibliotecii pe care o conduceţi, în special, vă solicit părerea într-o problemă a cărei rezolvare favorabilă mi-ar da o deosebită mulţumire.

Biblioteca acad. G. Oprescu a fost donată, prin voinţa sa, Institutului de Istoria Artei, însă, cum era firesc, în această bibliotecă se aflau multe cărţi de literatură română şi mai ales străină. Aceste cărţi nu-şi găsesc locul la Institut şi, în căutarea unei soluţii, mă gândeam dacă nu ar fi utile Bibliotecii din Piteşti.

Sub titulatura „Fondul G. Oprescu", ele ar îmbogăţi substanţial fondul bibliotecii şi, totodată, ar constitui un omagiu adus unuia din cei mai străluciţi fii ai acestei regiuni.

Nu ştiu exact la câte volume s-ar ridica acest fond, însă cred că la vreo 2000, cea mai mare parte fiind cărţi pe care nu cred să le posedaţi. În epoca noastră, când publicaţiile devin destul de rare şi când în multe ţări din Apus cărţi cunoscute, publicate între cele două războaie mondiale, devin exemplare demne de a figura la capitolul „carte rară" (pierderile în timpul războiului au fost incluse), socotesc această propunere drept un real folos pentru biblioteca din Piteşti.

Această scrisoare are un caracter confidenţial, sau, mai bine zis, particular. Vă rog să reflectaţi asupra acestei probleme şi după eventuale consultări cu forurile în drept, să-mi comunicaţi părerea Dumneavoastră. (Dacă se poate, într-un timp cât mai scurt.)

Indiferent de răspunsul dat, rămân al Dumneavoastră cu cele mai bune sentimente,

Radu IONESCU
Bucureşti, 14 iunie 1975

Iubite tovarăşe Voinescu,

Ştiind că tov. Alexandrescu nu e în Piteşti, vă rog pe dv.:

1. Să-mi trimiteţi, prin fiul meu, profesor la Şcoala generală Nr. 10 (pe Pictor Grigorescu), programul fixat de noi, vineri; poate îl bate cineva la maşină.

2. Să-mi trimiteţi, de asemenea, lucrările primite până la data aceasta. Le voi restitui luni 28 oct.

Cu multe mulţumiri,

Gh. VRABIE
Bucureşti, 21.III.1976

(Pe fiul meu îl puteţi înştiinţa la telefon, să treacă pe la Dv.)

N.B. Gheorghe Vrabie, 8.IV.1908-17.VII.1991. Bursier al Universităţii Humboldt din Berlin în anii 1940-1944, unde îşi dă doctoratul cu teza „Conceptul de poezie populară la români". În perioada 1962-1973 a fost profesor de folclor la Institutul Pedagogic de 3 ani din Piteşti. Din anul 1970 a fost preşedintele Asociaţiei Folcloriştilor Argeşeni „C. Rădulescu-Codin".

În anul 1986 a primit premiul „Herder".

Domnule Silviu Voinescu,

Împrejurări independente de dorinţa mea m-au împiedicat de a vă trimite mai curând acest volum IV de „Pagini de Critică Literară", al soţului meu Vladimir Streinu.

Cu presupunerea plăcută că directorul Bibliotecii Judeţene va avea timpul necesar să-l citească, îmi cer toate scuzele pentru întârziere.

Cu toată stima,

Elena IORDACHE-STREINU, 1976 – decembrie

Stimate domnule Voinescu,

N-ai mai venit, cum era vorba, să ne consultăm cu privire la bibliografia completă a operei lui Codin-Rădulescu!

Zilele trecute am primit de la tov. Alexandru Popescu o amabilă invitație pentru 10-11 aprilie, la Pitești. Dau răspunsul alăturat, aici, cu rugămintea să-l transmiți dumneata, după ce-l citești. Sunt indispus, nu stau bine cu sănătatea, e la începutul anului. Sufăr de o artroză a osului iliac. Să zic, a trecut, în urma unui tratament cu raze X, dar a început o periartrită femurală dreaptă. Iradiații nu mai pot face (raze X), pentru că le-am făcut o dată pentru artroză. Tratamentul nu este decât cu medicamente și efectul nu se vede. În aprilie voi ajunge la Eforie, pentru tratament balnear, pentru că în lunile pline de vară tratamentul se face cu mare neglijență, din cauza aglomerării.

Însă nu mă las; lucrez, lucrez mereu! Acum reduc la nivel de 150 pagini tipărite cursul meu de istorie a bibliotecilor (străine și române). N-ar fi rău să am 1-2 pagini cu date (de când există, număr de volume, secții, realizări), să nu omit tocmai Argeșul nostru. Când vii, când îmi telefonezi, am să-ți dau relații despre un manuscris (în 8^0 vio) ,,Prin munții noștri" (Câmpulungul), care mi s-a oferit spre cumpărare de bibliofilul Vasilescu-Capsali; este opera unui avocat câmpulungean (din școala poetică a lui Ovid Densusianu), Andrițoiu, pe care l-am apucat în viață, când eram copil.

Calde salutări,
Dan SIM. (ONESCU)

Dragă domnule Voinescu,

Aceste rânduri fiind primele ce-ți adresez în noul an, le încep cu dragi urări de mulți ani, cu sănătate și, în continuare, cu frumoase realizări în viață, pentru folosul culturii românești. Eu susțin că directorul unei biblioteci județene este conducătorul și îndrumătorul cultural al regiunii, singurul care poate face față, în mod științific, acestei sarcini patriotice și larg sociale, umaniste.

Zilele trecute, un tânăr Cruceană mi-a adus volumul ,,Momente și figuri argeșene", scris de tatăl său, Ion Cruceană, însoțit de o scrisoare a autorului. Dar nici dedicația, nici scrisoarea nu dau adresa d-lui Cruceană. Fii așa de amabil și înmânează-i alăturata scrisoare, dar numai după ce o citești pentru că, vei vedea, te interesează.

Vin și cu unele noutăți: în octombrie 1980, am fost invitat (cu soția) de Universitatea din Budapesta să țin trei lecții. Am stat 15 zile, primiți cu multă

căldură și eleganță. Între 22.XI și 10.XII.1980, am fost invitat (eu singur) de Universitatea din Londra, să organizez și să prezint o expoziție a cărții românești. Am dus darul prețios al țării (200 volume scumpe) oferit Universității londoneze. A fost un triumf cultural național.

Primește mulțumiri pentru serviciul pe care-l cer, dar și salutările mele calde și dragi.

Dan SIMONESCU
București, 27 ianuarie 1981

Vizita de la 4 iunie îmi vine mereu în suflet. A fost totul foarte bine. Cercetarea bibliotecii mi-a adus mari satisfacții și de mare folos mie.

Calde mulțumiri pentru programul zilei și calde salutări prietenești.

Dan SIMONESCU
Câmpulung, 6.VI.1981

(Textul este scris pe o c.p. ilustrată, reprezentând o imagine cu case noi din comuna Lerești.)

Iubite Prieten și stimate Directore de mare și valoroasă Bibliotecă,

Cred că ai primit mulțumirile și amintirile mele vii, proaspete, despre vizita făcută la Pitești, pe care le repet, a fost frumos și folositor acel pas oprit la Pitești.

La Câmpulung, unde m-ați lăsat, a fost iarăși încântător: vreme bună, răcoare pentru plimbări, chiar pentru excursii [Nămăiești, Bilcești (Alimănești eanu), Mateiaș, Voina]. Norocul a fost că se amânase examenul de licență în comisia căruia eram.

De la Câmpulung la București am călătorit cu mașina unui prieten. Ce fac, deci, cu biletul de tren care-l datoram ? Am scris unui prieten care vine cu trenul, să nu arunce biletul.

Până-l veți primi, primește salutările mele călduroase, prietenești și urări de bine.

Dan SIMONESCU
București, 30 iunie 1981

Iubite Prietene Voinescu,

Am trăit cele mai preţioase daruri de Anul Nou: sunt cele trimise de Dv., felicitările, „Istoria municipiului Piteşti" şi „Personalităţi argeşene, 2". Vă mulţumesc din inimă pentru acest întreit dar şi Vă adresez şi eu cele mai dragi urări de bine, succese mari în viaţă şi profesionale. La mulţi ani şi sănătate, ani fericiţi!

Vă rog să transmiteţi d-lor Popa şi Dicu, asemenea Dv., mulţumiri şi felicitări pentru valoroasa monografie despre Piteşti! Citesc în ea, îmi face plăcere când descopăr în ea atâtea date preţioase scoase cu răbdare şi competenţă din arhiva trecutului. „Personalităţi argeşene" – am terminat ***a doua*** *ei lectură şi nu mă mai satur citind-o. Este atât de frumos scrisă, găsesc în ea atâtea ştiri documentar-biografice, încât meriţi felicitări speciale pentru pasiunea şi dragostea arătate temelor tratate. Iar pentru ştirile bibliografice care însoţesc bibliografiile, subliniez ideea ingenioasă şi folosul ce-l aduci culturii argeşene. Pentru mine a fost o încântare de zi mare.*

Bine ai făcut că ai acordat Goleştilor locul potrivit şi meritat! I-a cam uitat contemporaneitatea!

Dintre personalităţi, am cunoscut şi eu personal câteva. Cu Petre Vişoianu am fost chiar coleg în clasa a 8-a, la „Brătianu". Era chiar un „Tăcut", dacă nu chiar un mizantrop! În ultimul timp îl întâlneam des în cartierul meu. Îmi spunea că este un cititor frecvent al Bibliotecii pe care o conduci. Găsea în ea cărţi istorice rare, despre întâii domni din dinastia Basarabilor.

Cărţile trimise mi-au procurat multe ore plăcute.

Calde sentimente prieteneşti,

Dan SIMONESCU
Bucureşti, 16 ianuarie 1989

Dragă domnule director şi prieten Voinescu,

Am primit ieri cu mare plăcere imprimatele „Eminesciana 1989", cât şi medalia aniversară a „Centenarei Biblioteci Judeţene Argeş".

Vă mulţumesc mult; le-am admirat, întâi, pentru activitatea Eminesciană, activ şi de iniţiativă, ca întotdeauna; al doilea, pentru ingeniozitatea medaliei; fericită coincidenţă între cele două centenare, Eminescu – Creangă.

Aseară (miercuri, 5.VII) am fost invitaţi, eu cu soţia, la Operă, premieră, „Eminescu", libret de Gh. Buluţă, muzica Paul Urmuzescu. Lume bună,

multă, eleganţă (nu ca altă dată la premiere), presa în fiinţă, toată (autorul textului a lucrat mult timp în presă, „Luceafărul", „Cărţi noi", versiunile în limbi străine).

Eu înaintez în vârstă, dar nu şi în bătrâneţe. Lucrez, citesc, mă plimb (nu distanţe mari), primesc vizitele prietenilor care mă înconjoară cu dragoste.

Cunoşti revista „Studii şi cercetări de documentare" a Ministerului Educaţiei? Din 1984 sunt în colegiul de conducere ştiinţifică al revistei şi de atunci public în fiecare număr (2 pe an) câte un articol.

La Constanţa a fost un schimb de experienţă între bibliotecari: patru foşti colegi (studenţi ai mei). La sfârşitul acţiunilor a fost o „masă colegială" şi au toastat în sănătatea mea, mi-au scris pe o ilustrată amintiri.

La Câmpulung n-am mai fost la ultimele patru „toamne muscelene".

Sâmbătă, 8 iulie, ţin o conferinţă la Biblioteca Municipală Bucureşti, invitat: „Textologia cu aplicare la editarea operelor lui Eminescu".

Dragă prietene Voinescu, îţi mulţumesc din nou pentru sentimentele de simpatie şi primeşte şi din partea mea calde sentimente prieteneşti!

Dan SIMONESCU
Bucureşti, 7 iulie 1989

Dragă şi stimate tov. Director,

Vin cu o rugăminte, pe care, dacă o realizezi, mi-ar face multă plăcere.

Un argeşean mi-a cerut împrumut cele două lucrări despre personalităţi argeşene – opere de mare importanţă pentru cultura românească generală şi locală – şi mi-a declarat închipuiţi-vă! că nu mi le mai dă!!, că el n-are posibilitatea să şi le procure!

Fii, deci, bun, ca întotdeauna, să dispui trimiterea lor pe adresa mea: str. Florilor 105 A. Cum vezi, str. Icoanei se numeşte acum str. Florilor. Numărul casei, al codului şi al oficiului poştal a rămas acelaşi, adică 105A, 72128, of. 9.

N-am cuvinte să-ţi mulţumesc.

Alătur şi rezumatul tezei de doctorat al lui Gh. Buluţă.

Aseară mi l-a adus, l-a luat de la Rectorat.

Ai văzut ediţia anastatică a lui M. Eminescu, Poezii, 1884, publicată la Editura Eminescu, R.S.R. (1989)?

Editura o dă la cerere şi cu aprobarea directorului Constantin Busuioceanu.

Salut pe colaboratorii Dv., iar pentru Dv. păstrez în suflet dragostea mea şi preţuirea pe care o meritaţi.

Cu alese sentimente,

Dan SIMONESCU
Bucureşti, 11 septembrie 1989

Dragă domnule Voinescu,

Am scris recenzia despre cartea prietenului meu, d-nul D. Baciu. D-nul Baciu îşi exprimă dorinţa ca recenzia să fie publicată în „Argeş". Doresc şi eu să fie publicată, fiind scrisă cu multă admiraţie şi dragoste despre Câmpulung şi „studenţii" lui.

Eu mai am o rugăminte: când apare tipărită, să-mi trimiţi un exemplar din revistă.

D-nul Baciu îmi spune că i-aţi făcut un mare bine intervenind pentru difuzarea cărţii în judeţul Argeş şi în Piteşti.

M-am bucurat mult şi primeşte din parte-mi calde mulţumiri.

Eu sunt bine, sănătatea nu prea! Aşa, cam de nota opt. Merg greu, nu zglobiu ca altă dată!

La 11 dec. 1991 am împlinit 89 de ani. Lucrez însă intens la „Memoriile mele", până acum am scris c. 400 pag.

Sănătate şi prietenie,

Dan SIMONESCU
Bucureşti, 18 februarie 1992

Stimate Domnule Voinescu,

Colaborarea dintre Revista „Argeş" şi Biblioteca Judeţeană Argeş (o adevărată obsesie această denominare!) a devenit un fapt cotidian în viaţa culturală a oraşului şi, dacă vreţi, a judeţului şi a ţării.

Vă mai amintiţi câte personalităţi au avut bucuria să calce pragul acestei veritabile „uzine de cultură"? (Am zis „uzină", pentru că, de curând, am citit undeva că cea mai mare „uzină" este marele Shakespeare, după urma căruia ar trăi astăzi în lume circa 800.000 de oameni – editori, traducători, actori, regizori, cercetători, profesori etc.)

Sper că în anul acesta, ca de obicei, în luna iunie ne veţi oferi găzduire în frumoasa sală de lectură a instituţiei pe care o conduceţi. Vom propune cititorilor – în primul rând, celor mai avizaţi, bibliotecarii – câteva personalităţi care au întrunit sufragiile colectivului redacţional al Revistei „Argeş", atât dintre colaboratorii permanenţi, cât şi dintre cei care au fost şi vor „rămâne" prietenii devotaţi ai publicaţiei.

Este modul nostru concret prin care, pe de o parte, vrem să păstrăm o tradiţie, iar, pe de alta, să contribuim la impunerea unor creatori locali.

Sper că nu numai că ne veţi ajuta, dar în buna tradiţie a colaborărilor noastre veţi fi şi alături de noi şi de invitaţii noştri.

Vă mulţumeşte anticipat,

Sergiu NICOLAESCU,
14 mai 1982

P.S. Probabil că aţi auzit că din mai 1982 Revista „Argeş" a redevenit lunară. O şansă care nu trebuie irosită.

Stimate domnule Voinescu,

Primele mele cuvinte adresate dv. sunt de mulţumire pentru trecut şi de rugăminte pentru viitor. Am refăcut monografia satului Beleţi, aşa cum dv. m-aţi sfătuit. Am scris-o pe un caiet tip studenţesc – 100 file pe 200 pagini, adăugându-i un material istoric bogat.

Aşa cum am mai vorbit cu dv., voiesc deocamdată s-o bat la maşină – aşa cum trebuie – cu credinţa că şi aici mă veţi ajuta.

Fără ajutorul dv. nu încerc.

Doresc să închei o muncă a mea de ani de zile, o muncă migăloasă, care a cerut răbdare – timp şi bani – şi din care mi-am căpătat şi câţiva neprieteni.

Am studiat din diferite biblioteci, magazin istoric etc. şi am citit vreo 10 monografii din Argeş – de la care am cules câte ceva – şi m-am ferit de unele... cari nu au la bază un adevăr istoric.

Socotesc eu că trecutul istoric al satului – aşa cum eu l-am scris – să fie o părticică mică din trecutul istoric al ţării noastre – care are la bază documente precise – şi mai bine întemeiate.

Unde este posibil să ne întâlnim ca să discutăm în legătură cu ce vă scriu?

La Piteşti eu pot fi de la orele 9 înainte, iar acasă la dv. la Călineşti – orele 15 sau orele 19. Vă rog să-mi comunicaţi ziua şi ora şi unde să vin. Rămâne când dv. dispuneţi de timp. Dv. – şi familiei – sănătate şi numai bine vă doresc.

Cu stimă,

Gh. C. POPESCU
– învăţător pensionar –
Beleţi, 01 septembrie 1982

Stimate Domnule Silvestru,

Mă adresez Dumitale cu calda prețuire dintotdeauna și cu frumoase aduceri-aminte din vremea colaborării noastre la Pitești, căci Dumneata m-ai înțeles deplin în zbaterile mele profesionale, științifice și culturale neprihănite, în timp ce diverși răhăței foarte mari și mediocrități de-acolo m-au chinuit și lezat ca nenorociții ce-au fost și ca ignori ce sunt. Eu, cum Vă este știut, i-am sfidat prin tăcerea disprețuitoare și, prin cercetări în domeniul istoriei literare, mi-am câștigat o poziție de nezdruncinat în istoria culturii naționale. Cu Silvestru Voinescu m-am înțeles perfect și am colaborat ideal.

Vin cu rugăminte fierbinte la Dumneata.

Iată despre ce este vorba: într-una din ultimele veniri la Pitești a Doamnei Fanny Rebreanu, însoțită de fiica și ginerele ei (Radu Vasilescu), autoritățile culturale argeșene au organizat o reușită sesiune de comunicări științifice „Rebreanu". Au venit în acest scop de la București: Mihai Gafița, Lucian Raicu și alții. O parte din comunicarea mea a apărut în „Argeș". Dacă aveți o bibliografie a revistei „Argeș", Vă rog identificați Dumneavoastră aceste materiale ale mele cu inedite despre Rebreanu și mi le xerografiați, contra cost imediat, eu, din pricina nevederii în care mă aflu, neputându-mă transporta momentan.

Vă încredințez că mi-ați face un mare serviciu și o mulțumire covârșitoare. Vă rog mult!

Îngăduiți-mi să Vă strâng mâinile și să Vă îmbrățișez cu devotată prietenie.

Augustin Z.N. POP
București, 7 octombrie 1984

P.S. Salutări cordiale Profesorului președinte dr. Petre Popa și gânduri de bine tuturor colaboratorilor din bibliotecă.

A.Z.N.P.

La acea sesiune, țin minte, am comunicat și o poezie de Liviu Rebreanu, iar prof. Spinei a făcut considerații asupra simetriei stilistice și construcțiilor romanelor lui Liviu Rebreanu.

A.Z.N.P.

*

Alături de Spiritul lui Augustin, pe care îl simt mereu aproape, că mă veghează, mă ocrotește, primiți mulțumiri, pentru toate gândurile bune ce-i purtați, de a-i perpetua memoria, a-i cinsti numele, că a fost un om ***Unic****!*

Cordiale felicitări pentru anul 1989 – întru împlinirile meritate.

Prof. Olga POPESCU, București, decembrie 1988
(cu sufletul inundat de durere și inima împietrită de deprimare)

N.B. Textul este scris pe o carte poștală ilustrată cu fotografia lui Eminescu de la Praga, editată de Muzeul Literaturii Române.

Stimate Domnule Silvestru Voinescu,

Vechiul meu prieten Ion Cruceană îmi face cunoscută bunăvoința cu care ați încuviințat copierea unui aproape uitat articol al meu din revista „Argeș", aflată în colecțiile Bibliotecii Județene Argeș, a cărei zestre a fost și este sporită, cu perseverență exemplară, de dumneavoastră.

Vă sunt îndatorat și vă mulțumesc din toată inima! Păstrez frumoase amintiri din vremea popasului meu în Pitești, despre strădaniile Dumneavoastră, pline de tact, de a afirma demnitatea și a impune respectul față de munca bibliotecarilor, pe care semidocții o asimilau cu cea a gestionarilor unor depozite de „deșeuri" fără valoare și neproductive. Nu mă îndoiam că veți izbândi.

Anul trecut, la aniversarea revistei „Argeș", am avut dovada că izbânda dumneavoastră a fost deplină, după cum deplină a fost și bucuria mea. Simțeam nevoia să vă împărtășesc aceste gânduri sincere.

Vă mulțumesc încă o dată și vă încredințez de prețuirea și afecțiunea mea.

Al. CERNA–RĂDULESCU
București, 28 februarie 1987

Stimate Domnule Profesor Voinescu,

Am gata Monografia satului VAD de la Făgăraș (județul Brașov).

Editura LITERA îmi cere însă să le duc avizul favorabil cu aprobarea pentru publicare din partea Consiliului Popular al Județului Brașov.

În această privință stau foarte slab. Nu am nici o relație la conducerea județului Brașov. Mă tem că dacă aș depune manuscrisul ar trebui să aștept luni și chiar ani. Mă mai tem și de un refuz din cauza unor implicații în legătură cu sistematizarea... Nu știu pur și simplu cum să procedez.

M-am gândit să vă solicit ajutor, care s-ar limita la o sugestie de cum ar trebui să procedez. Nu ştiu dacă este sau nu o uzanţă aceasta în cazurile de monografii săteşti, sau numai o complicaţie pe care o implică planul de stat privind sistematizarea localităţilor rurale. Oricum ar fi, aş dori un sfat de modul cum aş putea ieşi din impas.

M-aş bucura să primesc de la Dv. ceva indicaţii utile. Nu am la cine mă adresa, în această privinţă, şi consider că sunteţi mai competent, ca unul care aţi elaborat împreună cu alţi colaboratori Monografia Piteştilor, la un nivel literar şi ştiinţific inegalabil.

Toate cele bune şi să auzim de bine,

Dr. Emilian BOERIU
Sighişoara, 5 noiembrie 1989.

Stimate Domnule Boeriu,

Vă rog să mă scuzaţi că răspund cu oarecare întârziere scrisorii Dumneavoastră, dar întârzierea se datorează faptului că iniţial n-am ştiut ce să vă răspund. Pe parcurs mi-au venit câteva idei pe care vi le împărtăşesc.

1. Încercaţi să-l faceţi interesat pe primarul comunei Şercaia de care ţine satul Vad, de monografia Dumneavoastră, rugându-l să vă scrie prefaţa. Într-o astfel de situaţie, el ar putea obţine aprobarea Secţiei de Propagandă de la Comitetul Judeţean Braşov. Această aprobare nu e o invenţie a Editurii Litera. Şi noi a trebuit s-o luăm, chiar după ce încheiasem contractul cu Editura Academiei.

2. Şi eu am întocmit monografia istorică a satului meu, Călineşti, din fostul judeţ Muscel, astăzi în judeţul Argeş. Eu chiar în Călineşti locuiesc şi la Piteşti fac naveta zilnic.

Din anul 1986, Călineştii a rămas sat într-o comună uriaşă care are peste 12.000 de locuitori şi se întinde pe mai mult de 100 km^2, căreia i-a dat numele. Pe mine nu m-a interesat istoria întregii comune Călineşti, ci numai a satului meu. Pentru că tipărirea unei astfel de lucrări este foarte dificilă astăzi, am încercat să valorific parţial lucrarea mea despre Călineşti, în diferite reviste de studii şi cercetări care apar în judeţul nostru, precum şi sub forma unei mici broşuri de popularizare cu ocazia sărbătoririi a 600 de ani de la prima atestare documentară a satului. Eu vă trimit aceste trei formule de valorificare a strădaniilor mele, legate de monografia satului Călineşti. Sunt două extrase şi broşura în care primarul nostru spune câteva lucruri despre întreaga comună Călineşti. Fiind scrisă cu o anumită rigoare, având în faţă cuvântul primarului şi beneficiind de o ilustraţie valoroasă,

judeţul a aprobat editarea, iar Întreprinderea „Avicola" din comună, căreia i se face o scurtă prezentare, a plătit tipărirea din fondul său de reclamă.

3. Dacă în istoria satului Vad a existat o oarecare legătură de orice natură cu Câmpulungul Muscelului, veţi putea prezenta la sesiunea de toamnă a Muzeului orăşenesc Câmpulung, care scoate o revistă de Studii şi comunicări, un material de până la 25 de pagini dactilografiate. În afara tirajului revistei, puteţi primi un număr de extrase.

Stimate domnule Boeriu, dacă din tot ce v-am sugerat e ceva care vă interesează, mai putem schimba idei în aceeaşi modalitate.

Vă rog să primiţi o dată cu prezenta cele mai bune sentimente,

Silvestru VOINESCU
Piteşti, 20 noiembrie 1989

N.B. Dumneavoastră îmi ziceţi „domnule profesor", dar eu, cu 30 de ani în urmă, am absolvit Facultatea de Drept din Bucureşti.

Stimate domnule director Silvestru D. Voinescu,

Nu obişnuiesc să fac bilanţuri la sfârşitul anilor calendaristici, dar, în aceste zile, m-am uitat prin caietele şi dosarele mele (conţinând însemnări şi, respectiv, corespondenţa). Am ajuns la concluzia că răspunsul dumneavoastră la donaţia mea către Biblioteca judeţeană a fost una dintre cele mai luminoase pagini pe care le-am primit. Am vrut să vă răspund atunci imediat, dar ceva m-a făcut să amân. Cred că o anumită familiaritate cu care mi-a vorbit dl. Malancu despre dumneavoastră ca despre o cunoştinţă protectoare care-l ajuta să-şi plaseze cărţile. Mi-era teamă să nu fie interpretată admiraţia mea pentru rândurile pe care mi le-aţi trimis drept solicitare să-mi faceţi şi mie acelaşi serviciu. Nu că n-aş fi avut nevoie, ci pentru că mi se părea că nici chiar un director de bibliotecă judeţeană nu trebuie „înghesuit" cu atâtea cereri deodată. În fine, m-a furat rândul scris şiii... (înţelegeţi contextul şi subtextul, că puteţi!).

Sunteţi un mare sensibil. M-a impresionat răspunsul dumneavoastră – singurul, de altfel, purtător de sensibilitate, căldură şi politeţe. Ce să vă spun? Că bibliotecile din Alba, Arad şi Oradea nici n-au catadicsit să răspundă? (şi am trimis în acelaşi timp la Alba, Arad, Argeş, Bacău şi Bihor). De atunci fac donaţii prin persoane binevoitoare, am renunţat să trimit prin poştă şi astfel multe biblioteci vor fi private de două cărţi.

Faptul că azi, în ziua de Crăciun, mă gândesc la dumneavoastră şi mă aşez în faţa maşinii de scris să vă scriu aceste rânduri, înseamnă că gestul meu a izvorât din inimă, că e lipsit de formalismul impus de politeţea „care

se cere". Aş vrea să simţiţi şi dumneavoastră bucuria pe care am trăit-o eu când am citit cele câteva rânduri pe care mi le-aţi trimis. Mai ales citatul ales ca moto m-a impresionat cum nu vă imaginaţi. Deci vă spun „Sărbători fericite!" în continuare, vă doresc sănătate, bucurii şi prosperitate dumneavoastră şi familiei, cărţi multe şi bune în bibliotecă, acţiuni culturale cât mai multe şi bune! Apropo, am fost de două ori la Piteşti la biblioteca de acolo, la două lansări de carte (la una eram şi eu unul dintre cei patru autori – „Carré de aşi") şi am fost plăcut impresionat de activitatea culturală pe care poate s-o desfăşoare o bibliotecă dintr-un orăşel ambiţios.

Dacă treceţi prin Bucureşti, daţi un semn de viaţă, să vă dau cele două cărţi, vă rog! M-aş bucura să-mi şi telefonaţi.

Încă o dată vă mulţumesc din suflet şi vă doresc numai bine,

Elis RÂPEANU
Bucureşti, 25 decembrie 1996

P.S. De Piteşti mă leagă nu numai confratele meu drag întru epigramă Nicolae Petrescu, ci şi faptul că am fost, prin '83 sau '84, preşedinte al comisiei de bacalaureat de la „Zinca Golescu" – sesiunea de toamnă – şi-mi amintesc numele doamnei directoare Grecu. Am fost, după aceea, cu aceeaşi misiune din partea Ministerului Învăţământului, la Vedea, unde director era un profesor de matematici.

De două luni pregătesc un referat pentru doctorat (doctorat la bătrâneţe îmi trebuia?!), având ca subiect „Ion Ionescu-Quintus, Cincinat Pavelescu, Păstorel Teodoreanu – culmi ale epigramei româneşti". E ultimul referat pe care trebuie să-l susţin, după care urmează teza. Nu prea merge, că n-am nici chef, nici material – trebuie să xerografiez multe pagini de la Biblioteca Academiei.

Cu preţuire,

Elis R.

Stimate Domnule Director Voinescu,

Am venit în Piteşti, la termenul de judecată cu casa mea naţionalizată, şi vă transmit un mesaj din partea istoricului literar Valeriu Râpeanu.

M-a rugat să vă încunoştinţez că în orice zi îl găsiţi acasă, la orele opt de dimineaţă (până la ora aceasta, nu pleacă).

El mi-a comunicat faptul că nu poate evoca personalitatea lui Valjan, fără cărţile apărute. Şi doreşte să luaţi legătura cu directorul Editurii Mihai

Eminescu, la telefonul de la birou. Îl găsiţi pe la orele zece de dimineaţă. Tel. 2228540 şi îi cereţi să vă trimită câte cărţi puteţi lua.

Râpeanu şi cu mine ne putem întoarce cu trenul, ştiu ce scumpă este benzina, şi nu mai putem să cerem comodităţi.

Pe curând şi cu toată consideraţia,

Despina VALJAN
28.II.1997

Într-o altă viaţă

Stând pe gânduri într-o seară / Mi-am dat seama c-am să zbor / Cu sicriul meu de ceară / În cosmopolit decor / Unde totul e tăcere / Nu auzi în zori cocoşii / Ai pământ, dar n-ai avere / Sunt şi oameni albi şi roşii.

*

Dar în schimb, am auzit / Gândurile celor care / au venit la-nmormântare / Şi au plâns, şi m-au zidit / Ei spuneau că multe versuri / Le-au produs dureri de cap / Că în alte universuri / De migrene n-am să scap!

Despina VALJAN

Stimate Domnule Director,

La o săptămână după evenimentul cultural pe care l-aţi pregătit şi condus cu atâta pricepere şi căldură, iată-mă în faţa Dvs. din nou, de data asta prin rândurile ce cu respect vi le aştern, neştiind de-oi reuşi să surprind toate valenţele şi nuanţele actului prin care am fost propulsat pe-o treaptă aşa de înaltă şi onorantă.

Faptul că mi-aţi oferit ocazia de a vorbi unui public atât de avizat despre oamenii noştri, trecuţi peste munţi întru slujirea naţiei române, mi-a umplut inima de bucurie şi mândrie în acelaşi timp. Căci nu cred a fi la îndemâna oricărui sătuc, precum cel al nostru, să-şi trimită doi fii deodată, într-un oraş aşa de mare, la un liceu atât de însemnat, şi să se impună astfel încât să urce pe scara demnităţii, să culeagă respect şi apreciere prin truda, talentul şi perseverenţa cu care au activat.

Slujirea naţiei, datoria faţă de neam şi ţară le-au fost preceptele cu care au pornit de pe băncile şcolilor blăjene. Soarele răsărit la Blaj pentru români şi-a trimis razele asupra tuturor provinciilor româneşti prin oameni truditori şi slujitori de neam.

Monografia satului, pe care am isprăvit-o în această vară şi aflată acum în faza corecturii, îi aşază la locul cuvenit între cărturarii ridicaţi de aici.

Cu mult respect vă vom expedia 1-2 exemplare spre a fi dovadă prețuirii lor acasă, pe meleagurile ce le-au dăruit ochi și răsuflet, înțelepciune și simțiri dintre cele mai alese. Iară dacă dispuneți cumva de vreun exemplar din manualele de istorie ale lui Virgil Lupescu (și mai ales cel pentru bacalaureat, dar și din cel pentru clasa a V-a și a VII-a), m-ați îndatora peste măsură expediindu-mi-le. Ori poate liceul unde a funcționat? Dar, de acolo nu știu pe nimeni și, rugându-vă pe Dvs., poate vă cer prea mult. Rămâne, așadar, Domnule Director, să împliniți rugămintea mea numai după putință. Fără eforturi și datorii prea mari !

Trăiesc și acum emoția zilei de 12 sept. O zi luminoasă, caldă și de neuitat. Vă mulțumesc din inimă!

Vă doresc izbândă în continuare pe ogorul, vai! atât de nebăgat în seamă azi, scrisului și-al propășirii lui, întru slujirea confraților!

Cu respect, prețuire și plăcută aducere-aminte,

Prof. Ion POPA
Roșia de Secaș – Alba

P.S. Se-nțelege că expedierea celor solicitate s-o faceți cu ramburs! Și numai așa!

Stimate Domnule Director,

Mulțumesc din inimă pentru atenția ce-o acordați oamenilor, faptelor și evenimentelor ce au tangență cu noi, cu Ardealul nostru drag! V-am simțit mereu aproape, v-am citit în suflet multă căldură, v-am apreciat știința cu care vă primiți oamenii, dar și capacitatea deosebită de organizator și de bun diriguitor al unor acțiuni de și către inimă. Cine-o fi zis: „omul potrivit la locul potrivit", mare vorbă a zis. Iară Dumneavoastră vi se potrivește de minune!

Mulțumesc pentru efortul făcut de-a ne trimite materialele extrase în legătură cu acțiunea din 12 sept. Se vede că a fost bine mediatizată și asta, cu siguranță, grație trudei Dumneavoastră, puterii de mobilizare a atâtor forțe în jurul evenimentului respectiv. Noi, repet, am fost plăcut impresionați de lumea multă și bună (în înțeles cultural!) prezentă atunci și acolo, la dumneavoastră. Zic asta, având în vedere felul în care este privit actul de cultură în ziua de azi, când tot mai mult doar banul interesează.

În curând va apărea o nouă carte a noastră: „Roșia de Secaș – file din cartea devenirii". O carte a satului nostru și despre sat. Sper să v-o pot trimite și Dumneavoastră, ca semn al legăturii noastre de suflet, a unei punți peste Carpați, stabilită cu aproape un veac în urmă de către înaintașii noștri

– N. Brânzeu și V. Lupescu. Din Roșia-n Pitești? Doamne, ce mică-i lumea, nu, Domnule Director?!

Primiți, așadar, Domnule Director, înalta noastră considerațiune și prețuirea cea mai aleasă!

Prof. Ion POPA
Roșia de Secaș, 16 nov. 1997

Stimate domnule director Voinescu,

În spiritul celor discutate la sfârșitul lui aprilie a.c., trimit pe adresa instituției conduse de dumneavoastră pachetul cu cele 10 cărți cu ***Proverbe și Zicători. Ghicitori****.*

Între timp, am citit cu plăcere cartea dumneavoastră intitulată semnificativ ***O viață printre cărți****. Am rămas surprins de mulțimea și de noutatea informațiilor privitoare la evenimentele și personalitățile din Argeș și Muscel. Literalmente, pentru mine, lectura cărții a fost destul de profitabilă. Vă felicit și mai aștept alta tot atât de interesantă, mai ales că, în calitatea d-voastră de director de zeci de ani, dețineți încă numeroase date necunoscute!*

În altă ordine de idei, n-am uitat absolut deloc eforturile d-voastră, mai ales ultimele, privind încurajarea modestelor mele preocupări folclorice prin relevarea lor publică și prin achiziționarea, pentru instituția Bibliotecii, a unora dintre lucrări. Tocmai pentru acțiunile respective și pentru altele, vă rămân recunoscător și vă mulțumesc sincer!

Vă doresc sănătate deplină!

Cu sincere considerații,

Mihai ROBEA
București, 29 mai 1998

Stimate Domnule Eugen Blăjan,

În urma convorbirii telefonice avute cu Dumneavoastră vineri, 19 mai curent, vă scriu astăzi aceste rânduri, pentru a acoperi un gol de existența căruia nu am știut. Tăcerea Dumneavoastră prelungită m-a făcut să cred că totul este în ordine.

În toamna anului 1998, noi am întocmit borderourile cu cărțile pe care ați avut amabilitatea să ni le donați.

În ziua de 5 martie 1999 s-a operat în R.M.F. intrarea celor 574 volume și în aceeași zi s-a început înregistrarea lor nominală în registrul de inventar. S-a început cu numărul 447.392 și s-a ajuns la 447.966. Așa cum se

poate observa pe borderouri, s-a operat şi o actualizare a preţurilor, care a dus la o valoare totală de 4.693.500 lei, la nivelul anului 1998.

Din vara anului 1999, întreaga donaţie este evidenţiată în cataloagele generale ale cititorilor.

Stimate Domnule Eugen Blăjan,

Gestul Dumneavoastră nu va putea fi uitat de noi, şi vom face în aşa fel încât să fie cunoscut şi de generaţiile viitoare. Împreună cu Doamna Nineta Blăjan veţi fi trecuţi în rândul marilor noştri donatori, dintre care îi amintesc pe: Paraschiva Ştefu, ce a înfiinţat această bibliotecă, donând 200 de galbeni austrieci în anul 1870, Gh. Ionescu-Gion, care ne-a donat biblioteca sa în anul 1904, Elena General Petricari (fiica Doctorului Carol Davila) care ne-a donat biblioteca sa în anul 1949, în sfârşit, Adela Armand Călinescu, ce ne-a donat biblioteca ilustrului său soţ, în anul 1979.

Panoul cu donatorii, a cărui completare eu o urmăresc de peste 35 de ani, va fi refăcut şi aşezat în holul central al noii clădiri în care cred că în acest an vom începe să ne mutăm. Aşa cum am vorbit la telefon, la inaugurarea noului local sunteţi invitaţii noştri de onoare. Despre acest subiect vom vorbi din nou la timpul potrivit.

Încheind aceste rânduri, vreau să Vă asigur încă o dată de sentimentele noastre profunde de recunoştinţă şi deosebit respect!

Îl rugăm pe Bunul Dumnezeu să vă ţină sănătoşi şi să vă bucuraţi de tot ce viaţa vă poate oferi mai frumos!

Al Dumneavoastră cu devotament,

Silvestru VOINESCU
Biblioteca Judeţeană Argeş, 23 mai 2000

Iubite şi prietene Voinescu,

Am primit scrisoarea prin care îmi anunţaţi intrarea în patrimoniul Bibliotecii Judeţene Argeş a modestei mele donaţii de cărţi, gest care porneşte din preaplinul inimii mele şi din dorinţa sinceră ca aceste roade ale unor strădanii de ani mulţi şi nu întotdeauna binevoitori cu noi să fie spre folosul inimilor şi minţilor celor ce, în anii adolescenţei, ai tinereţii sau în anii amiezii sau amurgului vieţii, le vor răsfoi sau cerceta cu migală, îmbogăţindu-şi astfel zestrea cunoştinţelor despre ceea ce creatori ai literaturii noastre şi ai altor literaturi au lăsat moştenire, cu trudă şi talent, neamului nostru şi nu numai.

Gestul meu Vă rog să-l consideraţi a fi expresia a ceea ce Dascălii Şcolilor Blajului au sădit în inima şi mintea mea, de-a lungul anilor când, asemenea multor generaţii de elevi, fii de ţărani, meşteşugari, mici

comercianţi, funcţionari, şi nu în ultimul rând fii de preoţi, învăţători şi alţi intelectuali, am avut mult prea marele noroc de a mă adăpa la „Fântânile dorurilor", aşa cum au fost numite şcolile Blajului istoric şi de-a pururi românesc de către întemeietorul lor, episcopul Pătru Pavel Aron, la 18 octombrie 1784.

Oare este ceva în universul minţii şi al inimii omului, născut şi viețuind pe meleagurile scumpei noastre Românii, mai presus de Credinţă în Dumnezeu, Dragoste faţă de pământul natal lăsat cu jertfe şi umilinţe de înaintaşii noştri, Dragostea şi Datoria sfântă, îngemănate în sufletele noastre, de a ne aşeza crugul mai sărac sau mai bogat al vieţilor noastre pe Temelia Sfântă lăsată nouă moştenire de-a lungul istoriei prea frământate a României, mai presus de efortul pe care, după puteri, fiecare dintre noi trebuie să-l facă pentru îmbogăţirea Patrimoniului Spiritual şi „de inimă" al Ţării în care ne-am născut, trăim şi muncim – România aşa cum şi-a dorit-o Eminescu, marele şi de-a pururi strălucitor al culturii noastre?

Aş dori, din inimă, să pot participa la instalarea lăcaşului nou al Bibliotecii, dacă sănătatea ne va fi prielnică. Vom mai vedea.

Închei aceste rânduri cu gândurile noastre cele mai înălţătoare îndreptate spre Voi, slujitorii cărţii, ai luminii pe care aceste „miracole" o răspândesc în minţile şi inimile generaţiilor de cititori.

Vă îmbrăţişăm cu dragoste, respect şi cele mai alese urări de sănătate şi succes în tot ce întreprindeţi.

Cu drag şi prietenie, al vostru mai vârstnic coleg,

Eugen BLĂJAN
Bucureşti, 5 iunie 2000

VII. ALTE CĂRȚI CU AUTOGRAF*

■ Olga Abegg, pe volumul „Poemul de seară": *„Tovarăşului Director Silvestru Voinescu, cu cea mai aleasă stimă şi preţuire, acest «Poem de seară» ce răspunde pentru orizontul luminos de azi, al liricii mele, cât şi pentru încrederea în viitor... mai 1985".*

■ Nicolae Badi, pe volumul „Plecările pe ape": *„Domnului Silvestru Voinescu, acest volum de versuri ca o punte de trecere înspre ploi însoţit de stima şi preţuirea autorului... Piteşti, mai '96".*

■ Aurel Maria Baros, pe volumul „Pământul ne rabdă pe toţi": *„Domnului Silvestru Voinescu, acest roman – sper captivant – cu oameni şi întâmplări din Argeş. Cu deosebită consideraţie. Iunie, 1987, Piteşti".*

■ Marin Manu Bădescu, pe volumul „Documente literare": *„Cărturarului de elită, Domnului Silvestru Voinescu, Directorul Bibliotecii Judeţene Argeş, cu aceeaşi veche şi sinceră preţuire de totdeauna. 20 mai 1997, Piteşti".*

■ Fănuş Băileşteanu, pe volumul „Marin Sorescu – studiu monografic": *„Domniei Sale Domnului Silvestru Voinescu, cu cele mai alese mulţumiri şi salutări. 26.III.1998".*

■ Marian Bănică, pe volumul „Valoare şi sistem": *„Domnului director al Bibliotecii Judeţene Argeş, omul de cultură Silviu Voinescu, cu toată stima. 15.XII.1997".*

* *În volumul I au mai fost semnalate 30 de cărţi cu autograf.*

■ Mircea Bârsilă, pe volumul „Fecioara divină şi cerbul": *„Domnului director al Bibliotecii Judeţene Argeş şi cărturarului Silvestru Voinescu, în semn de aleasă preţuire. 11 iunie 1999".*

■ Toma Biolan, pe volumul „Nuferi în somn": *„Domnului Silvestru Voinescu, distins om de cultură, inimă nobilă şi plină de prietenie, cu statornică afecţiune. 30 ianuarie 1984, Piteşti".*

■ Eugen Blăjan, pe volumul „Atanasie Marian Marinescu – Arghir şi Ileana Cosânzeana": *„Domnului Voinescu, Dragostea şi stima, alături de vechea mea prietenie!... 10.VII.1997".*

■ Alexandru A. Boiu, pe volumul „Celebrităţi ale ştiinţei": *„Domnului Director al Bibliotecii Judeţene Argeş, Silvestru Voinescu, în semn de caldă afecţiune. 24 sept. 1982".*

■ Florica Bud, pe volumul „Billclintonienii": *„Domnului Silvestru Voinescu, gânduri sincere, sănătate, putere de muncă, vă doreşte... Baia Mare, 15.06.1999".*

■ Gheorghe Buluţă, pe volumul „Cultură şi civilizaţie – Conferinţe ţinute la tribuna Ateneului Român": *„Domnului Silvestru Voinescu, aceste pagini de istorie culturală românească. Cu deosebită stimă şi solidaritate de breaslă. 22 ianuarie 1990".*

■ Alexandru Bunescu, pe volumul „Invitaţie la autoeducaţie": *Câmpulung, 6 nov. 1996. Cu dragoste şi aleasă preţuire, prietenului nostru Silvestru Voinescu".*

■ Liviu Călin, pe volumul „Suflet în spaţiu": *„D-lui Silvestru Voinescu, într-o primăvară macedonskiană, împreună cu cele mai bune sentimente. 1973".*

■ Mioara Călușiță-Alecu, pe volumul „Limba românilor": *„Domnului Silvestru D. Voinescu, directorul Bibliotecii Judeţene Argeş, cu deosebită consideraţie. 10.III.1995".*

■ D. Căpitanu, pe volumul „Teatrul A. Davila 20": *„Domnului Voinescu, semnul preţuirii şi dacă mi-e îngăduit, al simpatiei pe care i-o port – fiindcă pot crede încă într-un „coup de foudre", valabil nu numai în amor – modesta mea încercare de a pune în pagină gânduri şi simţiri despre teatrul pe care îl slujesc întâmplător de puţină vreme. (O scuză pentru eventualele lacune) 5. V. '969".*

■ Marian Ciobanu, pe volumul „Marin Preda – Monografie sentimentală": *„Domnului Silvestru Voinescu, cu simpatie şi respect. 10 nov. 1998".*

■ Mircea Ciobanu, pe volumul „Regele Mihai şi exilul românesc": *„Domnului Silvestru Voinescu, în aşteptarea unor vremuri mai bune. 31 mai 1994, Piteşti".*

■ Şerban Codrin, pe volumul „Întemeietorii": *„Domnului director Silvestru Voinescu. Cu admiraţie pentru înalta Domniei Sale intelectualitate şi pasiune. Cu dragoste. 10 dec. 1981, Slobozia".*

■ Lena Constante, pe volumul „Evadarea tăcută" *„Domnului Director al Bibliotecii Judeţene Piteşti – Silvestru Voinescu. Cu multe mulţumiri şi urări de sănătate şi succese în muncă, pentru ajutorul pe care îl acordaţi editoarei mele Sabina Măduţa, cu atâta amabilitate – 21 mai 1996, Bucureşti.*

■ Smaranda Cosmin, pe volumul „Aştept provincia": *„Domniei Sale, Domnului Silvestru Voinescu, cele mai bune sentimente. 1987".*

■ Col. dr. Cristache Gheorghe (în colaborare cu Ionel Batalli) pe volumul „Ansamblul monumental de la Valea Mare – Mateiaş": *„Tovarăşului Director al Bibliotecii Judeţene Argeş, Silvestru Voinescu, admiraţie şi recunoştinţă din partea autorilor...03.08.1985".*

■ Stan V. Cristea, pe volumul „Județul Teleorman. Dicționar bibliografic": *„Domnului Silvestru D. Voinescu, cu mulțumiri pentru sprijinul acordat în documentare, cu deosebită prețuire. 24 februarie 1997".*

■ Spiridon Cristocea (în colaborare cu Teodor Mavrodin) pe volumul „Câmpulung - Mic îndreptar turistic": *„07.04.1983. Musceleanului Silvestru Voinescu, cu admirație, prețuire și dragoste, din partea altor musceleni".*

■ Ion Cristoiu, pe volumul „Singur împotriva tuturor": *„D-lui Silvestru Voinescu, pentru iubirea față de cărți!! (25.II.2000)".*

■ Ion Cruceană, pe volumul „Momente și figuri argeșene": *„Domnului Silvestru Voinescu – celui mai pasionat bibliotecar, omului de aur care caută, adună și valorifică tipăriturile vechi și noi, cu aceeași grijă cu care își îngrijește și ocrotește sănătatea și familia; stima, respectul și prețuirea celui ce mai jos iscălește...4 august 1980".*

■ Tudor Diaconu, pe volumul „Oameni Zăpadă": *„Pentru confratele Silviu Voinescu, cu deosebită considerație. 20 dec. 1999".*

■ Paul I. Dicu, pe volumul „Monografia Școlii Nr. 3 – Ion Pillat, din Pitești" (în colaborare): *„Domnului jurist Silvestru Voinescu, Director, Biblioteca jud. Argeș – Pitești, cu deosebit respect...Pitești, 28 oct. 1998".*

■ Ion M. Dinu, pe volumul „Nicolae I. Apostolescu": *„Distinsului om de cultură Silvestru Voinescu, Directorul Bibliotecii Județene Argeș, cu cele mai alese sentimente de stimă și prețuire. 1983".*

■ V. Fl. Dobrinescu, pe volumul „Emigrația română în lumea anglo-saxonă, 1939-1945": *„Domnului Silvestru Voinescu. Cu prețuire și prietenia autorului. Pitești, 12 oct. 95".*

■ Dumitru Augustin Doman, pe volumul „Sfârșitul epocii cartofilor": *„Domnului director Silvestru Voinescu, omagiul și prețuirea autorului...Pitești, 10 iunie 1999".*

■ Ion Donoiu – Vicepreședinte al Societății Numismatice Române – pe volumul „Lumea antică pe monede": *„Domnului Silvestru Voinescu, cu aleasă prețuire din partea autorului... 19.XI.1998, Domnești".*

■ Vasile Fălcescu, pe volumul „Teiu, cuibul părăsit al lui Vladimir Streinu": *„Domnului Director Silvestru Voinescu, cu toată veneratia autorului. 1999".*

■ Bogdan Ficeac, pe volumul *„California – mirajul vestului": „D-lui director Silvestru Voinescu, cu sinceră considerație, 1996".*

■ V. Firoiu, pe volumul „Biografii în bronz și marmură": *„Domnului Silvestru Voinescu, cu prețuirea și respectul autorului acestui volum, pentru Omul de cultură care face pentru Argeș cu adevărat operă patriotică. 31 aug. 72".*

■ Ion Focșa, pe volumul „Ghinionul a fost norocul meu. Amintiri din teatru": *„Lui Silvestru Voinescu, vechi prieten și colaborator apropiat, toată dragostea și prețuirea... 17 iunie 1999".*

■ Dumitru Frunză, pe volumul „Vremea nesomnului": *„Distinsului profesor și istoric Silvestru Voinescu, un sincer iubitor al cuvântului tipărit – cu multă sinceritate. 15.09.1997".*

■ Domnica Gârneață, pe volumul „Drum de seară": *„D-lui Director Silvestru Voinescu. Cu deosebită stimă, dragoste și recunoștință...18 iulie 1996".*

■ Ludmila Ghițescu, pe volumul „Miez de anotimp": *„Tovarășului Silvică Voinescu, în semn de prețuire pentru munca fără preget pusă în slujba celor mai frumoase idealuri. Omagiu și prețuire... 8.XII. 1977, Pitești".*

■ Mihail Ghițescu, pe volumul „Lidia": *„Lui Silvică Voinescu, pe care îl prețuiesc nu pentru funcția pe care o deține, ci pentru omul deosebit care și-a închinat viața acestei nobile profesii. Cu toată dragostea. 5-VII-1994".*

■ Al. Th. Ionescu, pe volumul „Aventura prozei scurte în anii '80": *„Domnului Silvestru D. Voinescu, om de cultură ales și înțelegător cu greșelile de tipar de care se face – câteodată – vinovat autorul... 14 aprilie 1995.*

■ Ion Marin Iovescu, pe volumul „Lacrimi pe pâine": *„Confratelui de scris și vise, Silvestru D. Voinescu, directorul Bibliotecii Regionale Argeș, pe însoritele drumuri de vis ale literaturii. Omagiu, această carte necăjită ca și autorul ei, din suferințele satelor noastre de odinioară, din partea lui... Pitești, 15 sept. 1967".*

■ Gheorghe Izbășescu, pe volumul „Coborârea din tablouri": *„Scriitorului Silvestru D. Voinescu, această coborâre lirică în infernul mitului cotidian ai cărui aburi nu se mai văd, pe chip, cu sincera prietenie și prețuire a lui... (muscelean de origine) 26 ianuarie 1994, Onești".*

■ Dumitru Lazăr, pe volumul „O viață închinată cărții, de un om al cărții, Petre Petria": *„Domnului Director al Bibliotecii Județene Argeș, cu dragoste, această carte despre un devotat bibliotecar, Petre Petria. 8 mai 1999".*

■ Alexandru Lăzărescu, pe volumul „Anatole France – Ospătăria La regina Pédauque" (tradusă în colaborare cu Dan Amedeu Lăzărescu): *„Domnului Silvestru D. Voinescu, cu înaltă prețuire. Mai 1968".*

■ Corneliu Leu, pe volumul „...această viață sentimentală": *„Tovarășului Silvestru Voinescu, stima, prietenia și mulțumirile lui... apr. '76".*

■ Ion Lică-Vulpești, pe volumul „Ziua cu gândurile-n hățuri": *„26 mai 1983. Domnului Silvestru Voinescu, Omului de mare rafinament, Omului de sensibilitate artistică, Celui pe care autorul acestei cărticele îl stimează și-l respectă sincer!".*

■ Ion Malancu, pe volumul „Ecoul unui râu": *„Domniei sale Domnului profesor, istoricului și omului de aleasă cultură aureolată de un suflet înzestrat, Silvestru Voinescu! Primiți în dar de la autorul acestui „Râu" muscelean, milenar și nemuritor, întinsele și sincerele mele considerații de prețuire și prietenie, 7 III 1996, București".*

■ Corneliu Marcu, pe volumul „Stăpânul Carpaților (românii și ambasadorii)": *„Domnului Silvestru Voinescu, distins și iubit om de cultură al Argeșului, apreciat director al ființării cărții pe acest meleag, aceste replici, rod al unui efort de peste 6 ani, împreună cu bunele gânduri ale lui... Pitești, 6 mai, 1980".*

■ Elena Marin, pe volumul „Bucurie și... tristețe": *„Domnului Silvestru, cu multă considerație și deosebit respect...martie 1994".*

■ Teodor Mavrodin, pe volumul „Mareșalul Antonescu întemnițat la Moscova": *„Domnului Silvestru Voinescu, directorul Bibliotecii Județene Argeș, în semn de admirație și respect. 1998".*

■ Sabina Măduța, pe volumul „Darul zilei": *„D-lui Silvestru Voinescu, cu mulțumiri și multă prețuire, modesta mea carte. 22 mai 1996"* .

■ Nicolae Mecu, pe volumul „G. Călinescu și contemporanii săi (corespondență primită)": *„Domnului Silvestru Voinescu (omul de caracter, intelectualul împătimit, co-musceleanul entuziast întru luminarea spirituală a plaiurilor noastre, prietenul cu suflet fratern), această carte care este numai în parte a mea, cu admirație și iubire. Nae Mecu. București, mai 1985.*

Un gând bun și un cuvânt de omagiu doamnei și copiilor. N. Mecu".

■ Mircea Meleșteu, pe volumul „Rană verde": *„Domului Director Voinescu Silvestru, dăruit de Dumnezeu cu vocația cercetării și oratoriei, în semn de respect, prețuire și prietenie. Pitești, 25.01.1999".*

■ Mircea Micu, pe volumul „Frumusețile zilnice": *„Domnului Silvestru Voinescu, cu certitudinea realelor D-sale calități scriitoricești, pentru compania eficientă, acest volumaș și cele ce veni-vor...*

Oricând sunt pentru dânsul același inimos. Pitești, februarie '68 ".

■ Mioara Minulescu, pe volumul „Colecția Ion Minulescu": *„Domnului Silvestru Voinescu, câteva imagini din casa Părinților mei. Cu bune sentimente. 15 X 1978".*

■ Felicia Moșoianu, pe volumul „Constantin Negruzzi – Proză": *„Domnului director Silvestru Voinescu și întregii sale familii, cu deosebită considerație, mulțumirile și urările cele mai bune de sănătate și fericire. Pitești, 29 martie 1992".*

■ Rusalim Mureșanu, pe volumul „A venit un cocostârc": *„Lui Silvestru Voinescu, această carte pentru copiii ce îi va avea mai târziu sau pentru cei pe care i-a avut mai de mult... Cu prietenie. 1968"* .

■ Mihai Neagu-Basarab, pe volumul „Paracelsius – călătorie neîntreruptă": *„Pentru nenea Silvică Voinescu, cu cele mai alese sentimente din partea autorului. 11.02.1982".*

■ Tudor Nedelcea, pe volumul „Civilizația cărții": *„Omului de carte Silvestru Voinescu, bibliofil de marcă, această carte despre cărți, împreună cu prețuirea din totdeauna a autorului. 25 sept. 1997".*

■ Horia Nestorescu – Bălcești, pe volumul „Ordinul masonic român": *„Prietenului Silviu Voinescu, omagiul autorului pentru întreaga sa activitate cărturărească și cu dorința, cât mai urgent îndeplinită, de a-mi urma exemplul: o carte pe an. 6/5/93"* .

■ Maria Nica-Drăgoescu, pe volumul „Modele noi de rochii, bluze și jachete împletite": *„Domnului Silvestru Voinescu, drept mulțumire pentru simpatia pe care ați binevoit întotdeauna să-mi arătați, ofer mica mea «mare realizare» – pentru mine – ca semn al deosebitei considerații pe care eu v-am purtat-o totdeauna. Cred totuși că lucrarea mea o va interesa mai mult pe Doamna, soția D-vs., și aș fi fericit să fie așa.*

Vă rog să primiți totodată și umila mea apreciere ca „nespecialistă" nici în muzicologie, nici în recenzii, asupra lucrării D-vs. Mi-am plecat ochii asupra ei ca asupra unei lucrări de informație și documentare, așteptân-du-mă să fie puțin cam rigidă pentru mine. Țin însă să vă fac cunoscut că felul în care sunt redate aceste informații, comentariile și considerațiile asupra activității corale în Pitești, poate de la începuturile ei, m-au atras în mod deosebit, făcându-mă să o urmăresc cu tot interesul... Vă urez spor în muncă și succes deplin în viitoarele D-vs. lucrări!

Cu cele mai deosebite sentimente de stimă! 19. XI. 1971, Pitești". (În anul 1973, lucrarea D-nei Maria Nica-Drăgoescu a fost tradusă și tipărită la New York într-un tiraj de peste un milion de exemplare).

■ Sergiu I. Nicolaescu, pe volumul „Solaritatea poeziei românești": *„Domnului Silvestru Voinescu, director al Bibliotecii Județene... din Pitești, distins intelectual, din experiența căruia am avut de învățat, autorului de cărți valoroase scrise cu talent și acribie științifică, din partea unui truditor al literei tipărite fără arginți. 18 iulie 1997, Pitești".*

■ Gheorghe Nicolescu, pe volumul „Relații militare româno-engleze. 1918-1947": *„Pitești, 8 X 1998. Domnului Director Voinescu, în semn de deosebit respect din partea autorilor"* (Ceilalți autori: Valeriu Florin Dobrinescu și Lenuța Nicolescu).

■ Otilia Nicolescu, pe volumul „Poeme": *„Domniei Sale D-lui Silvestru Voinescu, Directorul Bibliotecii Județene Argeș, alese sentimente și calda prețuire a ... martie 1988".*

■ Dr. Iosif Niculescu, pe volumul „Vindecarea arborelui genealogic (de) Dr. Kenneth Mc ALL" : *„Domnului Silvestru Voinescu, în semn de prețuire a strădaniilor sale de ridicare a poporului român și ca ajutor pentru împlinirea acestui efort. Traducătorul ... 3 oct. 1994".*

■ George Nițu, pe volumul „Pamfletul în literatura română": *„Domnului Voinescu Silvestru, ctitor al culturii argeșene, cu aleasă prețuire. Prof. Dr.... 31 octombrie 1994".*

■ Elisaveta Novac, pe volumul „Lemn de sticlă": *„Domnului Silvestru Voinescu, director al Bibliotecii Județene, acest „Lemn de sticlă" prin care se poate coborî către poezia mea, cu vechi sentimente de stimă și prețuire... 5 iunie 1982".*

■ Nicolae Oprea, pe volumul „Provinciile imaginare": *D-lui Silvestru Voinescu, călăuzitor expert și cultivat pe drumul cărții către cititor. Cu prețuirea autorului. 1993".*

■ Philomena Oșanu, pe volumul „Christian Friedrich Daniel Schubart – O istorie a muzicii universale": *„Vă ofer această carte, a cărei traducere am realizat-o datorită în mare parte ajutorului de care am beneficiat din partea bibliotecii pe care o conduceți. Cu toată stima cuvenită... Pitești, 29 nov. 1983".*

■ Ovidiu Papadima, pe volumul „Studii de istorie a literaturii române de la C. A. Rosetti la G. Călinescu": *„Confratelui Silvestru Voinescu, cu toată dragostea și prețuirea și calde felicitări pentru organizarea expoziției Eminescu și a aniversării a 125 de ani de la nașterea lui Eminescu, 15 ianuarie 1975" (volum colectiv apărut sub îngrijirea lui Ovidiu Papadima).*

■ Platon Pardău, pe volumul „Cercul": *„Tovarășului Silvestru Voinescu, ctitor de cultură la Pitești, coleg de breaslă, cu stima și afecțiunea lui... Pitești, aprilie 1976".*

■ Adrian Păunescu, pe volumul „Istoria unei secunde": *„Tovarășului Silvestru Voinescu, de la Adrian Păunescu, 1973".*

■ Prof. dr. Gheorghe Pârnuță, pe volumul „Rucăr – monografie sociologică": *„Distinsului cărturar Silvestru Voinescu, Directorul Bibliotecii Județene Argeș, cu deosebită stimă și prețuire! Mulțumiri pentru cercetarea bibliografică privind opera consăteanului meu, rucăreanul Mihail Lungianu, mare scriitor al țărănimii... Rucăr, 14 XII 1979".*

■ Eugen Pelin, pe volumul „Pasărea gramofon": *„D-lui Director al Bibliotecii Județene Argeș, Voinescu Silvestru, OM împătimit de carte frumoasă, acest „exercițiu" de respirare... 26 mai 2000".*

■ Cristian Petre Argeș, pe volumul „Scrisori către fiii noștri": *„Domnului Silvestru Voinescu, Biblioteca Județeană Argeș. Cu sinceră prețuire și recunoștință. Pitești, 29-02-2000".*

■ Cecilia Petrescu, pe volumul „Monografia Liceului Zinca Golescu. Pitești 1921–1971": *„Tov. S. Voinescu, cu deosebită stimă și mulțumiri pentru sprijinul acordat în montarea cabinetului metodic de limba română. 1971".*

■ Petre Petria, pe volumul „Tinerețea drumul vămilor": *„Distinsului om de cultură, directorul Bibliotecii Județene Argeș, omului de omenie, prietenului Silvestru Voinescu – cu toată afecțiunea, stima și prețuirea... Rm.-Vâlcea 1994".*

■ Prof. Gheorghe Piele, pe volumul „Un geniu al Romantismului artistic, Richard Wagner": *„Domnului Silvestru Voinescu – Director al Bibliotecii Județene Argeș, erudit cărturar, filolog și jurist, reputat și prestigios autor de cărți și om de cultură argeșean, și nu numai, cu alese sentimente de stimă, considerație și prețuire, din partea autorului... aprilie 2000".*

■ Prof. Mioara Popa, pe volumul „I.D. Popa – Câmpulung, Integrala Riemann": *„Năsicului nostru Silvestru Voinescu. Vă rog să-mi permiteți să vă dăruiesc un exemplar din lucrarea căreia Nelu, soțul meu, i-a dedicat ultimii ani din viață, dar pe care nu a reușit să o vadă tipărită. Timpul a fost prea nerăbdător cu sufletul lui atât de generos și nobil... Câmpulung, iulie 1999".*

■ Petre Popa, pe volumul „Mausoleul de la Valea Mare Câmpulung-Muscel": *„Prietenului și colaboratorului meu de-o viață, juristul Silvestru Voinescu, director al Bibliotecii Județene Argeș, cunoscută personalitate culturală și a spiritului civic, înnobilată de harul cultivării slovelor, această carte despre Mausoleul Mateiaș, din partea unui împătimit al «Cultului eroilor», prof. dr. Petre Popa. 24 octombrie 1984 (La inaugurarea Complexului Memorial de Război de la Valea Mare – Mateiaș)".*

■ Prof. Constantin Popescu – Mehedinți, pe volumul „Marcus Tullius Cicero. Epistolae ad Atticum (Scrisori către Atticus). Versiunea românească": *„Tov. Silvestru Voinescu, Directorul Bibliotecii Argeș, admirație, stimă și recunoștință din partea autorului. Pitești, 29 oct. 1979".*

■ Denisa Popescu, pe volumul „Dincolo de ochii mei": *„Domnului Silvestru Voinescu, căruia i-am admirat dintotdeauna spiritul și verva... 4 august 1999".*

■ Ion Potopin, pe volumul „Poarta cuvintelor. Antologie lirică, îngrijită de...": *„Tov. Voinescu Silvestru, cu toată prețuirea din partea lui... 12 V 1980".*

■ Alexandru Raicu, pe volumul „Viața, cântecele și speranțele cioplitorului de barcaze": *„Tovarășului Silvestru Voinescu, directorul Bibliotecii Județene Argeș, acest volum în care domină dragostea mea pentru oamenii apelor, cu dorința de a ne revedea și în cadrul altor șezători literare și cu urări de izbânzi depline dânsului și familiei. Febr. 1980, Pitești".*

■ George Rizescu, pe volumul „Guvernarea lui Salvache": *„Domnului Director Silvestru Voinescu, cu toată prețuirea autorului... iunie 1998".*

■ Nicolae Rizescu, pe volumul „Argeș – XV, 1966-1981. Indice bibliografic selectiv": *„Directorului meu, sfătuitorul, colaboratorul și «pretinul» – fără de care n-ar fi fost posibilă apariția acestui instrument de regăsire a Argeșului... aug '82".*

■ Mihail M. Robea, pe volumul „Proverbe şi zicători, ghicitori": *„Domnului director Silvestru Voinescu – eminent om de cultură şi cercetător fecund – cu înalte sentimente de admiraţie pentru toate preocupările sale spirituale... Bucureşti, 2 mai 1998".*

■ Adriana Rujan, pe volumul „Ghicitoarea în folclorul românesc": *„Domnului director al Bibliotecii Judeţene Argeş şi, îndrăznesc să afirm, admirabilului nostru prieten Silvestru Voinescu, toată preţuirea şi afecţiunea!... Piteşti, 8 iunie 1998".*

■ Lia Ruse, pe volumul „Aerul din preajmă": *„D-lui Silviu Voinescu. La 60 de ani şi... la mult mai mulţi! Flacăra speranţei să vă lumineze calea spre culmile culturii pentru succesul deplin al cuvântului spus şi înţeles cu iubire...1995".*

■ Alain Ruzé, pe volumul „Vestiges Celtiques en Roumanie. Archéologie et linguistique": *„A Monsieur Silvestru Voinescu, en souvenir des poets, des architectes, des sculpteurs d'Argeş... Piteşti, 26. VIII. 1998".*

■ Octavian Sachelarie, pe volumul „De la mentalitate bibliofagă, la Evenimentul zilei": *„Domnului Director Silvestru D. Voinescu, mentorul meu în ale bibliotecii şi nu numai. Cu mult respect... 19 iunie 1997".*

■ Alexandru Smaranda, pe volumul „Australia, fascinanta lume dintre oceane": *„Mult respect şi toate consideraţiile mele D-lui Silvestru Voinescu, Directorul Bibliotecii Judeţene Argeş...Piteşti, 1997".*

■ Florian Stanciu, pe volumul „Pauza de prânz": *„Domnului Silvestru Voinescu, cu multă stimă pentru omul, scriitorul şi demnitarul atât de legat, intelectual şi sufleteşte, de frumoasele tradiţii ale Argeşului... 15 mai 1996, Piteşti".*

■ Constantin Stancu, pe volumul „Soarele şi Luna. Balade, cântece de dragoste şi dor": *„Vom avea mereu noroc de iubire. De aceea noi, oamenii, am incrustat-o pentru eternitate în cântece şi dansuri. Numai aşa ne-am ridicat la condiţia de oameni. Îndrăznesc să-mi exprim sincera admiraţie pentru dvs., care, preţuindu-le, trădaţi multă noblete sufletească!... Piteşti, I. X. 1978".*

■ Radu Stancu, pe volumul „Argessis. Studii şi comunicări. Seria istorie, VII": *„5.06.1996. Domnului Director Silvestru Voinescu, un semn de apreciere a bunei colaborări. Cu prietenie şi preţuire!".*

■ Marian Stoica, pe volumul „Sud": *Domnului Silvestru Voinescu, cartea aceasta la care adaug sentimentele mele frumoase de stimă şi preţuire, urări de sănătate şi fericire. Omagiile autorului!... 16. II. 1977, Piteşti".*

■ Ion Puiu Stoicescu, pe volumul „Clipa fără umbră": *„Domnului Silvestru Voinescu, omului de înaltă cultură, împătimitului între cărţi, prietenului vechi şi etern, acest volum. Cu dragoste... Piteşti, 30.05.1996".*

■ Nicolae Stoicescu, pe volumul „Vlad Ţepeş": *„Tov. Director S. Voinescu, Omagiu prietenesc... 20. XI. 1976".*

■ Petru Stoicescu, pe volumul „Zăpada fierbinte": *„D-lui Silvestru D. Voinescu, Directorul Bibliotecii Judeţene Argeş. Vă rog să primiţi, cu această carte, sincerul meu respect!... 3 iulie 1996, Piteşti".*

■ Elena Vladimir Streinu, pe volumul „Vladimir Streinu. Poezii": *„Distinsului iubitor de cultură S. Voinescu, aceste versuri, apărute postum. Cu mulţumiri!...1983 – Ianuarie".*

■ Mariana Şenilă Vasiliu: *„Domnului Silvestru Voinescu, în ideea corijării informaţiilor din cartea Domniei Sale cu privire la «şi alţii» (artişti plastici) din domeniul artei. Mariana Şenilă Vasiliu, care, la urma urmelor e încântată că nu e la «ceilalţi».*

■ Al. Şerban, pe volumul „Rănile armoniei": *„Tovarăşului Voinescu Silvestru, Preşedintele Comitetului Municipal de Cultură Piteşti*, care a sprijinit activitatea de punere a temeliei Societăţii Culturale «Liviu Rebreanu» din com. Bascov, comuna mea natală. Cu cele mai alese sentimente Omului de suflet şi distinsului însufleţitor al faptelor de cultură, motive pentru care autorul rămâne cu adâncă simpatie!...1 iulie 1971".*

■ Nicolae Gh. Teodorescu, pe volumul „Muşăteşti. Altar de lumină": *„Domnului Silvestru Voinescu, directorul Bibliotecii Municipale Piteşti, cu distinsă stimă şi aleasă preţuire!... Piteşti, 14 sept. 1972".*

■ Sevastian Tudor, pe volumul „Istoria Teatrului Alexandru Davila – Piteşti. 1948 – 1998": *„Domnului Silvestru Voinescu, cu stimă pentru ce a făcut şi va face pentru cultura Argeşului!... 11.02.1999".*

■ Dumitru Udrescu, pe volumul „De pe plaiuri argeşene": *„1974, iulie 10. D-lui Silvestru Voinescu. Eminent director al Bibliotecii Argeş. Spirit ales, cult şi întreprinzător. Suflet nobil. Cu cea mai aleasă dragoste şi preţuire!...".*

■ Ion Ancu Urecheanu şi Gheorghe Deaconu, pe volumul „Momente din istoria luptei revoluţionare a maselor populare pe teritoriul judeţului Argeş": *„Piteşti, 30 octombrie 1974. Din partea autorilor oferim această lucrare tovarăşului Silvestru Voinescu, în semn de stimă şi respect!".*

■ Despina Vasilescu Valjan, pe volumul „Când focul sărută lumina": *„Domnului Voinescu. Un moment de repaus, în această viaţă agitată, unde vocile interioare se aud mai greu!... Bucureşti, XII. 1996".*

■ Nicolae Văcăroiu, al 60-lea prim-ministru, pe volumul „România, jocuri de interese": *„Cu deosebită consideraţie D-lui Voinescu, 1998".*

■ Călin Vlasie, pe volumul „Laborator spaţial": *„Domnului Director Silvestru Voinescu, în semn de preţuire pentru activitatea sa uluitoare!*

---

* *Funcţie obştească pe care am îndeplinit-o mai mulţi ani.*

(Mărturisesc că «pe furate» urmăresc vitrinele de literatură vie de pe holuri)... 3 iulie 1995".

■ Constantin Voinescu, pe volumul „Drept administrativ" (în colab. cu Dr. Mircea Preda): *„Lui Silvică Voinescu, în semn de prețuire și frățească dragoste – acest curs de «Drept administrativ» necesar și conducătorilor de mari unități socio-economice în organizarea și coordonarea activității lor... 2. I. 1993".*

■ Preot Ion P. Voinescu, pe volumul „Locotenent Emanuel I. Voinescu. Războiul care vine" (Tip. Universul, 1983): *„În amintirea fiului meu Milică pe care l-am iubit din tot sufletul, dăruiesc această carte, scrisă de el, lui Silvică Voinescu, nepotul meu și vărul lui... 14 septembrie 1967".*

■ Spiridon Voinescu, pe volumul „Taxa pe vis": *„Ofer această plachetă de versuri Părinților mei de la care am moștenit, printre altele, dragostea de carte și de scris, împreună cu iubirea fierbinte ce le port".*

■ Ioan Gh. Vrăneanțu, pe volumul „Anotimpuri românești": *„D-lui S. Voinescu, în semn de multă prețuire din partea unui prea îndrăgostit de bibliotecă. Pictor... 1981, iulie, ziua 4".*

■ Stelian Zamora, pe volumul „Lângă foșnetul mării": *„Distinsului om de cultură din Pitești, Silvestru Voinescu, ce ține cu tot sufletul ca să aibă în schema bibliotecarilor de la țară un scriitor trăsnit ce-i face numai greutăți... 23. VI. 1989".*

■ Constantin Zărnescu, pe volumul „Misterele din grota râsului": *„D-lui Silvestru Voinescu, directorul superbei biblioteci, cu toată simpatia și considerația pe care i-o port, ca director, scriitor și om... Pitești, 2000".*

CUPRINS

Prefață 7

I. CĂRȚI VECHI, CĂRȚI NOI... CĂRȚI

Academicieni români cu autografe pe cărți din colecțiile B.J.A. până în anii celui de al doilea război mondial 9
Catalogul colecției de incunabule din B.N.R. 13
Altarele eroilor neamului 16
Episcopia Argeșului, o carte de restituire istorică 18
Două cărți dedicate Revoluției Române de la 1848, de dr. Florian Tucă și prof. Nicolae Ionescu 20
Itinerare subiective – de D. Baciu. O carte de suflet 23
Mareșalul Antonescu întemnițat la Moscova 24
Despre scris și cărți 25
Tipărituri rare aflate în fondurile Bibliotecii Municipale Pitești 28

II. DIN ISTORIA CULTURII ARGEȘULUI ȘI MUSCELULUI

Muscelul – vatră de credință și spiritualitate românească 30
Călinești, 600 – Momente de referință 45
Biblioteca Județeană Argeș la 115 ani 48
Biblioteca comunală „Luca Paul" din Domnești, la 120 de ani de existență 52
100 de ani de la moartea lui Ion C. Brătianu 54
Strada Crinului – strada marilor scriitori piteșteni 56
Italieni în județul Argeș 59
Mărturii peste timp 61
Pagini de istorie pitești eană – Noul local al Bibliotecii Județene Argeș 62
Arhitecți celebri care și-au legat numele de construcții din Pitești 67
Zona Argeș – Muscel, în „Albumul de cusături românești" al doamnei Eliza I.I.C. Brătianu 70

III. ARGEȘENI ȘI MUSCELENI ÎN SPIRITUALITATEA ROMÂNEASCĂ

Pârvu Mutu 72
Dinicu (Constantin) Golescu 74
Constantin Dobrescu-Argeș 76
Tatiana Bobancu 79
Constantin Rădulescu-Codin 81

Nicolae Petculescu 85
Istrate Micescu 88
Petre Vintilescu 92
Armand Călinescu 95
Vladimir Streinu 98
Iustin Moisescu 105

IV. INTERVIURI
Argeşeni care au ceva de spus. Despre bibliotecile publice
din Argeş şi cititorii lor 109
Cred în viitorul cărţii, în rosturile înalte ale bibliotecii 111
Interviu nonconformist cu oamenii zilei 116

V. VARIA
Profesorul Albu 118
Profesorul Cristea Musceleanu 120
La vârsta când orice pensionar caută liniştea şi odihna 122
Călineşti. Un sat argeşean la şase secole de existenţă 124
O reparaţie morală şi o propunere 126
Revista noastră 127
Cu gândul la Eminescu 128
Biblioteca Judeţeană Argeş, o invitaţie permanentă la lectură 129
Veronica Micle – 150 de ani de la naştere 132
Biblioteca Judeţeană şi directorul ei 135
Omul de cultură al anului 1995 în Argeş 136
Bibliotecarul anului 1995 – Domnul Silvestru D. Voinescu 137
Un om printre cărţi 139
Domnu' Voinescu 142
A plecat şi George. Gheorghe Cârstea – Poetul Miron Cordun 144
O nouă şi strălucită ediţie Eminescu 146

VI. SCRISORI 149

VII. ALTE CĂRŢI CU AUTOGRAF 188

20 000

De același autor:

- **Mănăstirea Curtea de Argeș. Impresii**, Pitești, 1967
- **Un secol de activitate corală la Pitești**, Pitești, 1971
- **Argeșeni în spiritualitatea românească**, vol. I, Pitești, 1980
- **Argeș - cartea eroilor** (în colaborare; coordonator prof. dr. Petre Popa), Pitești, 1984
- **Pitești** (în colaborare cu Petre Popa și Paul Dicu), Ed. Sport-Turism, București, 1985
- **Pitești 600** (în colaborare cu Petre Popa și Paul Dicu), Muzeul Județean Argeș, Pitești, 1986
- **Istoria municipiului Pitești** (în colaborare cu Petre Popa și Paul Dicu), Ed. Academiei Române, București, 1988
- **Argeșeni în spiritualitatea românească**, vol. II (în colaborare cu Nicolae Rizescu și Octavian Sachelarie), Pitești, 1988
- **Călinești 600**, Pitești, 1989
- **Argeșeni și musceleni în Academia Română**, Ed. Calende, Pitești, 1995
- **O viață printre cărți**, vol. I, Ed. Cultura, Pitești, 1997

ISBN 973-593-320-9

40 000